

TUVALU.

ΤΟΥΒΑΛΟΥ

μυθιστόρημα

Γελωτοποιός
2021

Πριν την αρχή

Ο Τσερνομπίλης δε μασάει

«'Cause you're my lady

I'm your fool

It makes me crazy when you act so cruel»

Wake Me Up Before You Go-Go, Wham!

Κορινθία, 3 Μαΐου 1986

Εκείνο το Σάββατο οι μανάδες ούρλιαζαν στα μπαλκόνια κι οι πατεράδες έτρεχαν ν' αγοράσουν γάλα. Όμως μια μεγαλύτερη έκρηξη έγινε στο μυαλό μου το πρωί -και γλίτωσα από κάτι χειρότερο το βράδυ.

Κι όλα ξεκίνησαν έτσι όπως πρέπει να ξεκινάει μια καλή ιστορία: Μ' ένα κορίτσι.

~~

Τέλειωνα την πρώτη γυμνασίου κι είχα αποκτήσει καινούριο όνομα λίγους μήνες πριν. Οι γονείς μου κι οι καθηγητές με φώναζαν Βασίλη. Οι συμμαθητές μου, μέχρι τότε, μ' έλεγαν Μπίλια. Δεν νομίζω ότι ήταν σωστό. Ήμουν ένα πενήντα πέντε ύψος κι εβδομήντα κιλά. Πιο πολύ με μπάλα έμοιαζα, παρά με μπίλια.

Το καινούριο όνομα δεν μου ήρθε από το Άγιο Πνεύμα. Ήμουν ζοχαδιασμένος που διαρκώς με κοροϊδεύανε. Σκεφτόμουν να σταματήσω να τους κάνω παρέα. Μια νύχτα που έψαχνα να βρω ένα παντελόνι στο χάος που επικρατούσε στην ντουλάπα μου, έτυχε να πέσω στο τσαντάκι του δημοτικού, που έγραφε Σπορτ Μπίλι. Ήταν τέλειο, αλλά έπρεπε να το διαδώσω.

Το έγγραφα στα θρανία, στα λευκώματα και στους τοίχους και συστηνόμουν ως Μπίλης. Άρεσε και στα παιδιά. Έτσι σύντομα σταμάτησαν να με φωνάζουν με το παρατσούκλι.

~~

Μέχρι εκείνο το πρωινό, επτά μέρες μετά την έκρηξη του αντιδραστήρα στο Τσερνομπίλ, δεν είχα δει γυμνή γυναίκα, ζωντανή και τρισδιάστατη.

Ο Χάρης, που είχε αδελφό φοιτητή, μας είχε αιφνιδιάσει πριν λίγο καιρό. Καθόμασταν στην αλάνα και διαβάζαμε κόμιξ. Τον είδαμε να πλησιάζει καμαρωτός.

"Κλείστε τις μαλακίες", είπε. "Θα δείτε κάτι άλλο. Βυζγιά και μουνιά."

Έβγαλε ένα τεύχος του Πενθχάουζ που είχε δανειστεί απ' τη βιβλιοθήκη του αδελφού του. Κανείς μας δεν είχε ξαναδεί τέτοιες γυναίκες. Μου είχε φανεί ταυτόχρονα αηδιαστικό κι ελκυστικό. Τα

μουνιά δεν μου άρεσαν. Ήξερα ότι οι άντρες βάζουν το πουλί τους εκεί μέσα, όλοι το 'ξεραν, μας το 'χε πει ο Χάρης. Αλλά γιατί;

Τα βυζιά ήταν ωραία. Σ' αυτό συμφώνησαν όλα τ' αγόρια.

"Είναι μεγάλα σαν της κυρίας Λένας", είπε ο Σπύρος και γελάσαμε.

Η μόνη που ξέραμε, με βυζιά μεγέθους Πενθχάουζ, ήταν η δασκάλα που είχαμε στην έκτη. Το ξεφυλλίσαμε με αγωνία, λες και κάναμε μεγάλη αμαρτία. Σύντομα βαρέθηκαμε και επιστρέψαμε στο Σπάιντερμαν.

Αυτά ήταν τα μόνα βυζιά -και μουνιά- που είχα δει. Αλλά εκείνο το πρωινό θ' άλλαζαν τα πάντα.

~

Μέναμε στον δεύτερο όροφο. Απέναντι υπήρχε μια διπλοκατοικία με καταστήματα στο ισόγειο. Έτσι ο πρώτος όροφος έφτανε ως τη μέση του σπιτιού μας.

Απείχε δέκα μέτρα κι ήταν ανοίκιαστο για πολύ καιρό. Την Πέμπτη είχαν μετακομίσει κάποιοι και το μόνο που ξέραμε για 'κείνους ήταν το επάγγελμα: Αστυνομικός πατέρας, μητέρα νοικοκυρά.

Είχα σηκωθεί στις οκτώ το πρωί, χωρίς ξυπνητήρι. Τις καθημερινές αρνιόμουν ν' αφήσω το κρεβάτι, ποιος βιαζόταν να πάει σχολείο; Αλλά τα σαββατοκύριακα πεταγόμουν.

Το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν να βγω στο πίσω μπαλκόνι για να δω τον καιρό. May is the cruelest month. Πολλά παιχνίδια χάλασαν απ' τις μαγιάτικες βροχές. Και το μεσημέρι είχαμε το ντέρμπι.

Βγήκα κοιτώντας ψηλά, έπειτα μου τράβηξε το μάτι μια κίνηση στο απέναντι μπαλκόνι και ΜΠΑΜ! Έκρηξη μεγατόνων.

Εκεί στεκόταν ένα κορίτσι. Είχε καρέ ξανθιά μαλλιά και φορούσε μόνο ένα σλιπάκι. Σταμάτησε να κουνιέμαι, να αναπνέω, να υπάρχω. Όλος ο κόσμος είχε γίνει δυο βυζιά.

Δεν ήταν σαν εκείνα που είχαμε δει στο περιοδικό του Χάρη ή σαν της κυρίας Λένας. Δεν ήταν καν σαν της μητέρας μου. Ήταν μικρά, τριγωνικά και φουσκωτά.

Ήταν ένα κορίτσι στην ηλικία μου. Δεν την είχα ξαναδεί, αλλά την ερωτεύτηκα. Γιατί να χάνεις χρόνο; Είχα αγαπήσει κι άλλες συμμαθήτριες. Την Αρετή στη δευτέρα, τη Χρύσα στην τετάρτη, τη Σίλια στην πέμπτη και την έκτη. Αλλά εκείνες τις αγαπούσα ντυμένες.

Με το γυμνόστηθο κορίτσι ήταν αλλιώς. Ένιωσα τη ραχοκοκαλιά μου ν' ανατριχιάζει, τα μπαλάκια μου να σφίγγονται και το πουλί μου να σκληραίνει. Ήταν η πρώτη μου σεξουαλική εμπειρία –με άλλον άνθρωπο.

Έμεινα να κοιτάω. Το παράξενο ήταν ότι το κορίτσι, που μόλις είχε ξυπνήσει κι είχε βγει, απ' την μπαλκονόπορτα του δωματίου της, δεν με είδε. Τεντώθηκε κι ύστερα γύρισε να χαϊδέψει το σκυλί της, ένα γκριφόν, που πήδηξε στα πόδια της.

Δεν πίστευα το θαύμα, κοιτούσα κι ευχαριστούσα το Θεό, έβαλα το χέρι μέσα στο σορτσάκι, έτοιμος να τελειώσω, όταν ακούστηκε απ' το σπίτι η φωνή της μητέρας μου: «Βασίλη; Έξω είσαι;»

Το κορίτσι στράφηκε προς τη φωνή. Έπεσα στα τέσσερα και μπουσούλισα μέσα, κρυμμένος πίσω απ' το τζάμι αμμοβολής του κάγκελου.

«Ξύπνησες κιόλας;» ξεκίνησε να μου λέει η μάνα μου, αλλά έφυγα καρφί για την τουαλέτα, χωρίς να της απαντήσω ή να τη φιλήσω όπως συνήθιζα. Είχα μια δουλειά να τελειώσω.

Για πρώτη φορά αισθανόμουν ντροπή που μου είχε σηκωθεί. «Τότε άνοιξαν τα μάτια και των δύο και κατάλαβαν ότι ήταν γυμνοί.» Ήταν αλλιώς μ' έναν αληθινό άνθρωπο, υπήρχε ντροπή.

Τέλειωσα στο νιπτήρα πριν καλά καλά βγάλω το σορτσάκι. Ηρέμησα, πλύθηκα και πήγα για πρωινό. Ο αδελφός μου, ο Άκης, τρία χρόνια μεγαλύτερος, κοιμόταν ακόμα. Καλύτερα, γιατί μου έπαιρνε -δια της βίας ή του παιθαναγκασμού- όλα τα σοκολατένια μπαλάκια απ' τα δημητριακά μου.

Τον Άκη τον φοβόμουν, όσο και τον θαύμαζα. Εκείνος τέλειωνε την τρίτη γυμνασίου κι ετοιμαζόταν για το λύκειο. Είχε βγάλει μουστάκι. Όχι πολύ, ένα ίχνος από τρίχες, αλλά σίγουρα τον έκανε να μοιάζει πιο μεγάλος.

Ο Άκης ήταν χάλια μαθητής, αλλά ήταν πρώτος στην μπάλα και στο ξύλο. Κανείς δεν τον νικούσε στο Βέλο. Μια φορά είχε καταφέρει και τον Ρουμελιώτη, έναν δεκαεφτάχρονο εξωσχολικό. Του έκανε κεφαλοκλείδωμα και του είπε: «Παραιτείσαι;»

Εκείνος αντιστάθηκε για λίγο ακόμα, αλλά μετά χτύπησε το χέρι κάτω και μούγκρισε «ναι».

Μετά απ' αυτό ο Άκης έγινε θρύλος στο χωριό, κι εγώ ευχόμουν να γίνω δυνατός σαν κι εκείνον.

Για να βγούμε έπρεπε να περιμένω να ξυπνήσει. Θ' αργούσε πολύ, αν δεν γυρνούσε ο πατέρας. Φίλησε τη μητέρα κι εμένα.

«Το άλλο το γομάρι κοιμάται ακόμα;» είπε γελώντας.

Πήγε στο παιδικό κι έπεσε ολόκληρος πάνω στον Άκη. Εκείνος βόγγηξε, ο πατέρας άρχισε να τον πιέζει, η μητέρα γελούσε «θα το σκάσεις, χαχαχα, θα το σκάσεις το παιδί», κι ήμουν πιο ευτυχισμένος από ποτέ.

Ο Άκης μετά απ' αυτό σηκώθηκε, έφαγε γρήγορα, φόρεσε τα παπούτσια με τις τάπες που του 'χε πάρει η νουνά του.

«Πάμε να τους...», η μητέρα άκουγε, γι' αυτό δεν είπε αυτό που ήθελε να πει, «δείξουμε.»

Βγήκαμε έξω και του είπα στο αυτί: «Να τους γαμήσουμε.»
«Έτσι σε θέλω, έτσι», έκανε ο μεγάλος αδελφός.

Φύγαμε σφαίρα για το Μαρακανά. Που φυσικά δεν ήταν τίποτα άλλο από έναν δρόμο, λίγα τετράγωνα απ' το σπίτι. Ήταν κάπως ερημικός και σπάνια περνούσε αυτοκίνητο, οπότε γινόταν ιδανικό μέρος για το ντέρμπι.

Θα έπαιζε η γειτονιά κάτω απ' τη Αγιά Μαρίνα (την εκκλησία του χωριού) με τη πάνω γειτονιά.

Η σύνθεση των ομάδων:

Κάτω Γειτονιά (Πάνθηρες) - Πάνω Γειτονιά (Αετοί)

Άκης 14 χρονών	Νώντας 15
Μπίλης 11	Μαραντόνας 13
Στύρος 11	Νίκος 11
Χάρης 11	Γιάννης 11
Νίκος 10 (και μισό)	Μάριος 11

Υπήρχε διαφορά στη δυναμική, όμως η κάτω γειτονιά είχε τον Άκη. Μόνο εκείνος μπορούσε να τριπλάρει τον Νώντα και τον Μαραντόνα.

Οι ομάδες μαζεύτηκαν. Πήραμε πέτρες και μάρμαρα απ' το διπλανό γιατί και στήσαμε τα γκολπόστ. Έντεκα «παπουτσάκια»

ανάμεσα στα δοκάρια. Την μπάλα, κανονική, δερμάτινη, την έφερε ο Χάρης. Είχε χωρισμένους γονείς. Σπάνιο φαινόμενο στο Βέλο, αλλά κανείς δεν τον λυπόταν. Έπαιρνε διπλά δώρα.

Ήμασταν έτοιμοι να ξεκινήσουμε όταν ακούστηκε μια φωνή:
«Μπορώ να παίξω κι εγώ;»

Ήταν ένα μεγάλο αγόρι, με μουστάκι, στην ηλικία του Άκη. Μαζί του ερχόταν κι ένα κορίτσι. Φορούσε μπατομπούκαλα κι ήταν ντυμένη, αλλά αναγνώρισα χωρίς καμία αμφιβολία το σκοτεινό αντικείμενο του πόθου μου. Πήρε να μου σηκώνεται πάλι, τράβηξα την μπλούζα πιο κάτω.

Έγιναν οι συστάσεις. Ο Τάσος κι η Νόρα ήταν οι καινούριοι στη γειτονιά. Έμεναν κάτω απ' την Αγιά Μαρίνα, οπότε μπορούσε να παίξει με τους Πάνθηρες. Αφού απαντούσε σε μια ερώτηση.

«Ποιος είναι ο μεγαλύτερος ποδοσφαιριστής όλων των εποχών;»
«Σαραβάκος.»

Σωστή απάντηση. Έδωσαν τα χέρια και μπήκε στην ομάδα.

«Πρέπει να βγάλεις κάποιον», του είπε ο Νώντας.

Ο Άκης γύρισε και κοίταξε τους μικρούς. Ο Χάρης είχε φέρει την μπάλα, ήταν απαραίτητος. Ο Σπύρος ήταν πολύ γρήγορος. Έμενε ο υποφαινόμενος με τα εβδομήντα κιλά του κι ο δεκάχρονος (και μισό) Νίκος. Ο αρχηγός της ομάδας το σκέφτηκε για λίγο.

Κατάλαβα ότι θα γινόμουν ρεζίλι μπρος στη Νόρα. Πήγα κοντά στον αδελφό μου, δήθεν αδιάφορα, και του είπα σιγά:
«Αν δε με βάλεις θα πω στη μαμά για το χιλιάρικο που της βούτηξες.»

Ο μεγάλος αδελφός με αγριοκοίταξε.

«Ωραία», είπε μετά. «Νίκο, θα είσαι διαιτητής.»

«Δεν θέλω να 'μαι διαιτητής. Κανείς δεν δίνει σημασία στον διαιτητή.»

«Θα έχεις και σφυρίχτρα», είπε ο Άκης. Άνοιξε τη τσάντα του κι έβγαλε μία αθλητική σφυρίχτρα, όχι παιδική.

Ο Νίκος ξέχασε τις αντιρρήσεις του. Είχε σφυρίχτρα.

Ήταν ένα παθιασμένο παιχνίδι. Ο νιόφερτος ήταν πράγματι πολύ καλός. Με τον Άκη έκαναν εξαιρετικό δίδυμο. Αλλά η αποκάλυψη του αγώνα ήμουν εγώ.

Παρά τα κιλά μου έτρεχα διαρκώς. Μέχρι που κατάφερα να κάνω ένα σκληρό μαρκάρισμα στον Νώντα (που ήταν στα ίδια κιλά, αλλά πολύ ψηλότερος) και να τον ξαπλώσω κάτω.

«Μπράβο, μεγάλε», μου είπε ο Τάσος και με χτύπησε στον ώμο.

Και το ένιωσα ότι με κοιτούσε η Νόρα, οπότε φώναξα όσο πιο δυνατά μπορούσα: «Πάμε γερά! Δεν μασάμε!»

Ήμουν ικανός να τους κόψω όλους κομματάκια, μόνο και μόνο για να με αγαπήσει εκείνη.

~

Ήταν παιχνίδι χωρίς κανόνες -και κανείς δεν έδινε σημασία στη σφυρίχτρα του Νίκου. Παραβιάσαμε ακόμα και τον πιο σημαντικό: Απαγορεύονται τα μύτο. Όταν κλωτσούσες την μπάλα με τη μύτη του παπουτσιού, σε τόσο μικρό χώρο, γινόταν επικίνδυνο για τους παίκτες, αλλά -το πιο σημαντικό- για τη μπάλα.

Την πρώτη φορά που ο Νώντας κλώτσησε ξερόμυτο βρήκε τον Χάρη στο πρόσωπο κι αναγκάστηκε να βγει αιμορραγώντας. Παράπλευρες απώλειες. Μπήκε μέσα ο Νίκος κι εγώ έκατσα τέρμα -πράγμα που δεν με πείραξε, γιατί είχα σκάσει με τόσο τρέξιμο.

Λίγο μετά, ενώ το σκορ ήταν 9-9 (στα δέκα τέλειωνε ο αγώνας) ο Μαραντόνας έπεσε μπρος στο τέρμα. Τ' αγόρια τσακώθηκαν γι' αρκετή ώρα, μέχρι να το δεχτούν ως πέναλτι.

Ανάλαβε να το εκτελέσει ο Νώντας, ο γνωστός μυτάκιας. Στο τέρμα της κάτω γειτονιάς ήμουν εγώ.

«Θες να μπω τέρμα;» είπε ο μεγάλος αδελφός.

Η Νόρα -με τα τεράστια γυαλιά και τα μικρά βυζιά - παρακολουθούσε.

"Α-πο-κλεί-ε-ται", του είπα.

Ο Άκης έσφιξε τις γροθιές για να μου δώσει θάρρος κι έκανε πίσω. Έστησαν την μπάλα.

Κι ήμασταν εκεί, αντιμέτωποι. Ο χοντρούλης Μπίλης, έντεκα χρονών, κι ο δεκαπεντάχρονος Νώντας. Ετοιμάστηκαμε, μάτια στα μάτια, όλοι σφίχτηκαν, η Νόρα έκανε κάτι σαν φιλή. Ο Νώντας έκανε τον σταυρό του, όπως είχε δει να κάνει ο αγαπημένος του

ποδοσφαιριστής. Έπειτα όρμηξε κι έριξε το πιο δυνατό μύτο που μπορούσε.

Έπεσα σωστά, αλλά η μπάλα έφυγε στον Θεό.

«Αουτ!» φώναξαμε όλοι της κάτω γειτονιάς και πανηγυρίσαμε. Μέχρι που είδαμε που είχε πάει η μπάλα. Είχε βγει απ' το Μαρακανά, είχε περάσει τον φράχτη κι είχε πέσει στον κήπο της...

«Πού πήγε;»

«Στο σπίτι της γριάς-που-τρώει-παιδιά», είπε ο Χάρης. «Κι ήταν καινούρια.»

Κι οι δυο ομάδες κατάλαβαν ότι το παιχνίδι έληξε, ισοπαλία.

«Ε, πάμε να την πάρουμε», είπε ο νιόφερτος.

«Ξέχνα το», είπε ο Άκης. «Αν μπει μπάλα στον κήπο της γριάς τη ξεχνάμε.»

«Γιατί;»

«Κανείς δεν μπαίνει εκεί μέσα», έκανε ο Νώντας. «Είναι... νόμος.»

«Μαλακίες», είπε ο Τάσος. «Τι μαλακίες είναι αυτές; Τόσο κότες είστε εδώ; Εγώ πάω. Θα 'ρθει κανείς μαζί;»

Μας κοίταξε ειρωνικά. Το παιδί απ' την πόλη, τα παιδιά του χωριού.

«Εντάξει, φιλαράκι, θα πάμε μαζί», είπε ο Άκης. Δεν μπορούσε να τον αφήσει να μας προσβάλει έτσι. «Θα 'ρθει κανάς άλλος;» είπε και γύρισε προς τους μεγάλους της πάνω γειτονιάς.

Ο Μαραντόνας έκανε ότι δεν άκουσε. Το ίδιο κι ο Νώντας.

«Εσύ», του είπε ο Άκης, «θα 'πρεπε να 'ρθεις. Εσύ με τα μαλακισμένα σου τα μύτο.»

«Δεν κολλάω», είπε ο Νώντας. «Σας ρίχνω κι ένα χρόνο. Πάμε.»

Ξεκίνησαν για το σπίτι. Τότε ακούστηκε μια φωνή που δεν περιμένανε ν' ακούσουν:

«Θα 'ρθω κι εγώ», τους είπα.

«Καλύτερα μείνε εσύ», είπε ο μεγάλος αδελφός. «Δεν χρειάζεσαι.»

«Είπα ότι θα 'ρθω.»

Το έκανα για να το δει η Νόρα, αλλά μόλις το είπα ένιωσα να ψηλώνω πέντε πόντους. Σκέφτηκα ότι είναι ωραίο να φέρεσαι ηρωικά.

~~

Το σπίτι της γριάς-που-τρώει-παιδιά ήταν σχεδόν ερείπιο. Μικρή μονοκατοικία, όλο πέτρινο. Παντζούρια κλειστά. Ο κήπος είχε τόσο ψηλά χόρτα που θα μπορούσε να κρυφτεί τίγρης εκεί μέσα.

Η αυλόπορτα ήταν κλεισμένη με χοντρή αλυσίδα. Ο Τάσος έδωσε μία και την πήδηξε. Το ίδιο εύκολα το έκαναν κι οι άλλοι δυο μεγάλοι. Εγώ δυσκολεύτηκα ν' ανέβω κι έσκασα με τον κόλο απ' την άλλη.

«Τσουκνίδες», είπα και πετάχτηκα πάνω. «Είναι γεμάτο τσουκνίδες.»

Όλοι φορούσαμε σορτσάκι.

«Ψάξτε για την μπάλα», είπε ο Νώντας. «Γαμώτο, τσούζει.»

Ο Τάσος σήκωσε μία ξεφούσκωτη. Την είχαν χάσει πριν δυο χρόνια.

«Εκεί», είπε ο Άκης κι έδειξε προς την πόρτα του σπιτιού. Πήγε να την πιάσει και κάτι έτρεξε ανάμεσα στα χόρτα.

«Γαμώτο, αρουραίος», φώναξε και πετάχτηκε.

Ο αρουραίος νιαούρισε κι όλοι γέλασαν.

«Γατοπόντικο», είπε ο Τάσος.

«Την πήρα», είπε ο Άκης. «Πάμε να την κάνουμε.»

Όμως ο Τάσος είχε πάει στην πόρτα του σπιτιού και την είχε σπρώξει.

«Ανοιχτά είναι», είπε στους άλλους.

«Πήραμε την μπάλα, πάμε τώρα», έκανε ο Νώντας.

«Ελάτε τώρα, κοτούλες του χωριού. Είστε τελείως βλαχαδερά;

Πάμε να δούμε μέσα, έρημο φαίνεται. Τι; Φοβάστε τα φαντάσματα;»

Χάθηκε στο σκοτάδι. Η περιέργεια σκότωσε τη γάτα.

Ακολούθησαν κι οι άλλοι δύο. Το σκέφτηκα λιγάκι, πήρα μια βαθιά ανάσα, ένωσα τα μάτια της Νότας στην πλάτη μου. Μπήκα κι εγώ

Μέσα ήταν κατασκότεινα. Το μόνο που κουνιόταν ήταν οι γάτες. Υπήρχαν τουλάχιστον τριάντα γάτες που μας υποδέχτηκαν χωρίς να δώσουν καμιά σημασία.

Βρωμούσε κατρουλιά γάτας, σάπια φαγητά και μούχλα. Μαζί και κάτι ακόμα χειρότερο, σαν να 'χε πεθάνει κάτι μεγάλο εκεί μέσα.

«Μήπως είναι το σπίτι της γριάς που τρώει γάτες;» είπε όσο πιο σιγά μπορούσε ο Τάσος. Προσπαθούσε να το παίζει άνετος, αλλά φαινόταν ότι είχε τρομάξει κι εκείνος.

Το μισό ταβάνι ήταν καμένο. Ένα ρολόι στον τοίχο σταματημένο και λιωμένο. Όμως παρά την εγκατάλειψη νιώθαμε ότι κάποιος ζούσε εκεί. Το μύρισαμε.

«Ποπ κορν», τους είπα. «Μυρίζει ποπ κορν. Κάποιος έφτιαξε ποπ κορν. Είναι φρέσκια μυρωδιά από ποπ κορν.»

«Αν ξαναπείς ποπ κορν θα φας μπούφλα», είπε ο Νώντας.

«Από κει τι έχει;» είπε ο Άκης κι έδειξε μια πόρτα που δεν φαινόταν να την έχει πειράξει η φωτιά.

«Μπορεί να 'ναι κάποιος που χρειάζεται τη βοήθεια μας», είπε ο Τάσος και του 'κλεισε το μάτι. «Η μπορεί να 'χει κάνα θησαυρό. Πάμε να δούμε.»

Έσπρωξε την πόρτα που άνοιξε τρίζοντας. Κι είχαμε μόνο ένα δευτερόλεπτο να δουμε αυτό που είδαμε.

Ήταν ένα... πλάσμα. Ίσως κάποτε να ήταν άνθρωπος, μάλλον γυναίκα αφού φορούσε φόρεμα. Το κεφάλι της ήταν κρανίου τόπος. Δέκα τρίχες φύτρωναν σε διάφορα σημεία. Το πρόσωπο της ήταν πρησμένο, σαν να την είχαν τσιμπήσει χιλιάδες μέλισσες. Χείλη δεν είχε και στη θέση όπου συνήθως υπάρχει η μύτη ήταν μόνο ένα εξόγκωμα, με ρουθούνια μπροστά, σαν του γουρουνιού. Το ένα μάτι ήταν κλειστό, το άλλο μας κοίταζε.

Αυτά τα είδαμε σε μια στιγμή και πριν προλάβουμε να κάνουμε οτιδήποτε το πλάσμα ούρλιαξε: «Καθίκια, γυρίσατε!»

Σήκωσε το δεξί χέρι. Κρατούσε ένα μικρό μαχαίρι -μετά θα συμφωνούσαμε ότι ήταν νυστέρι. Κι επιτέθηκε στον πρώτο, τον Τάσο. Το νυστέρι του χάραξε το μάγουλο.

Ο Άκης της πέταξε την μπάλα στο πρόσωπο και τράβηξε τον Τάσο. Ούτε που κατάλαβαμε πότε βγήκαμε απ' το σπίτι, πώς πήδηξαμε την αυλόπορτα. Πίσω μας ακουγόταν το πλάσμα να φωνάζει: «Φασίστες».

Πέσαμε στο πεζοδρόμιο. Το μάγουλο του Τάσου είχε μια βαθιά χαραξιά. Τα χέρια του, ο λαιμός του, τα ρούχα του είχαν γεμίσει αίμα. Η Νόρα πήγε πάνω του στριγγλίζοντας. Τ' άλλα παιδιά έφυγαν τρεχάλα.

«Τι ‘ταν αυτό; Τι ‘ταν αυτό;» έκανε ο Νώντας.
 «Πρέπει να πάμε σε νοσοκομείο», είπε ο Άκης.
 «Πάμε στην αστυνομία, στον μπαμπά», είπε η Νόρα.

Καλή ιδέα. Η αστυνομία ήταν τρία λεπτά απόσταση, ενώ το νοσοκομείο στην Κόρινθο. Τον κουβάλησαμε, αν και δεν το χρειαζόταν. Το τραύμα ήταν επιφανειακό -αλλά έτρεχε πολύ αίμα. Μέχρι να φτάσουμε κανείς δεν μίλησε.

~~

Στο αστυνομικό τμήμα, που είχε τρεις αστυνομικούς όλους κι όλους, επικράτησε πανικός για λίγο.

«Ποιος το ‘κανε αυτό;» τον ρώτησε ο πατέρας του, ενώ τον πίεζε με μια γάζα.

«Ήταν ένα... Δεν ξέρω, ήταν...»

«Η γριά-που-τρώει-παιδιά», τους είπα για να καταλάβει, αλλά εκείνος ήταν καινούριος.

«Ποια;»

«Ωχ», είπε ο ντόπιος αστυνομικός. «Η τρελή.»

«Τι ‘ν’ αυτή;» ρώτησε ο πατέρας του Τάσου.

«Είναι η τρελή του χωριού. Παραμορφωμένη κωλόγρια με χαρτί από ψυχιατρείο κανονικά.»

Του είπε στα γρήγορα την ιστορία της κι έτσι τη μάθαμε κι εμείς.

Η γριά-που-τρώει-παιδιά ήταν τσιγγάνα και κομμουνίστρια.

«Όλα τα κακά της μοίρας», σχολίασε ο πατέρας της Νόρας. Στο Δεύτερο Παγκόσμιο είχε μπει στο σώμα εθελοντών νοσηλευτικής του Ερυθρού Σταυρού. Στον Εμφύλιο είχε ανέβει στα βουνά με τον ΕΛΑΣ.

Τη δεκαετία του εξήντα βρέθηκε στο Βέλο. Στο σπίτι της έκανε αμβλώσεις -που ήταν παντού παράνομες εκείνη την εποχή.

Το 1971 μια δεκάδα αντρών, με την προτροπή του ιερέα της Αγια-Μαρίνας, έριξαν αναμμένα στουπιά στο σπίτι της. Η γριά επιβίωσε, αλλά ήταν πλέον παραμορφωμένη -και τρελή.

«Και μαχαιρώνει κόσμο;» έκανε ο πατέρας της Νόρας. «Είναι δυνατόν να την αφήνετε;»

«Μπα, πρώτη φορά γίνεται. Αυτή δεν βγαίνει απ' το σπίτι της καν.»

«Μπήκανε στο σπίτι της», είπε η Νόρα.

«Μπήκες στο σπίτι ξένου ανθρώπου; Που δεν ξέρεις τι είναι, ποιος είναι;» ρώτησε τον γιο του.

Ο Τάσος το παραδέχτηκε και κρύφτηκε για να μη φάει σφαλιάρα. Ο πατέρας του συγκρατήθηκε, είχε κοινό.

«Γιώργο», είπε στον ντόπιο αστυνόμο. «Πάρε το μαλακισμένο το γιο μου και πήγαινε τον στο κέντρο υγείας να τον ράψουν. Νόρα, κι εσύ μαζί. Εγώ θα πάω με τον Νίκο να δούμε αυτή τη τρελόγρια.» Έπειτα κοίταξε τα υπόλοιπα παιδιά. «Κι εσείς ακόμα εδώ είστε; Σπίτια σας.»

Φύγαμε, αλλά δεν πήγαμε σπίτι. Ξέραμε πού θα βρούμε τους άλλους, στα ηλεκτρονικά του Μπάμπη. Κι είχαμε όρεξη για κουβέντα. Πράγματι ήταν όλοι εκεί, στα παγκάκια απέξω. Τους είπαμε τι έγινε, τι είχαμε δει, πώς ήταν η γριά.

«Την μπάλα μου την πήρατε;» ρώτησε ο Χάρης.
«Α γαμήσου κι εσύ με την μπάλα σου. Μιλάμε ότι ζούμε από θαύμα κι εσύ λες για την μπάλα; Πόσο μαλάκας είσαι;»
«Ήταν καινούρια», είπε μέσα στα δόντια του.

Και τότε ήταν που συνέβη. Πρώτα ακούστηκε μια μάνα να φωνάζει το παιδί της απ' το μπαλκόνι. Μετά μια δεύτερη και τρίτη. Σε λίγο όλο το χωριό είχε γεμίσει από φωνές μανάδων που καλούσαν τα παιδιά τους.

Γιώργο, Νίκο, Μαρία, Ελένη, Μανώλη, Σοφία, Άκη, κι όλα τα ονόματα των παιδιών που βρίσκονταν στους δρόμους. Αλλά δεν ήταν η απλή φωνή, όπως όταν βράδιαζε κι είχαμε αργήσει ή όταν μας φώναζαν για μεσημεριανό. Υπήρχε τρόμος σε 'κείνες τις φωνές.

Όλοι τρέξαμε για το σπίτι κι ανακάλυψαμε τι είχε συμβεί. Το πυρηνικό ατύχημα στο Τσερνομπίλ είχε συμβεί πριν εφτά μέρες. Αλλά μόνο εκείνη την ημέρα οι ειδήσεις στην Ελλάδα μίλησαν για τη ραδιενέργεια και τους κινδύνους της. Μη βγαίνετε έξω, μην κάθεστε στη βροχή, μην πιάνετε χόρτα, μην τρώτε φρέσκα λαχανικά και φρέσκο γάλα.

Απ' τη στιγμή που ειπώθηκε στην τηλεόραση ξεκίνησε ο πανικός. Κι οι μανάδες στο Βέλο βγήκαν να φωνάζουν τα παιδιά τους.

~

Μας άντεξαν μέχρι το βράδυ. Μετά μας άφησαν να βγούμε πάλι, αφού μας έδωσαν τις αναγκαίες συμβουλές κι ένα ποτήρι γάλα (όχι φρέσκο). Η μητέρα ήξερε ότι το γάλα βοηθάει στις δηλητηριάσεις, οπότε υπέθεσε ότι θα βοηθούσε και με τη ραδιενέργεια.

Δυστυχώς εκείνο το ποτήρι γάλα μ' έκανε να αποκτήσω νέο παρατσούκλι, που κράτησε μέχρι το Σεπτέμβρη.

Μισούσα το γάλα και δεν έπινα απ' το νηπιαγωγείο. Αργότερα έμαθα ότι η απέχθεια ήταν φυσιολογική, αφού δεν μπορούσα να χωνέψω τη λακτόζη. Το στομάχι και τα έντερα μου πρήζονταν απ' τα αέρια, που έψαχναν οδό διαφυγής.

Ήπιαμε το γάλα και φύγαμε με τον Άκη τρέχοντας στα ηλεκτρονικά του Μπάμπη. Κρατούσαμε τα λεφτά που μας έδιναν για το κολατσιό στο σχολείο, και τα κάναμε εικοσάρικα για να παίξουμε pacman.

Μετά από λίγο, ενώ είχα περάσει αρκετές πίστες στο Bubble Bobble, ξεκίνησα 'χω αέρια. Ν' αφήσω το παιχνίδι στη μέση δεν γινόταν, οπότε απλώς την αμόλησα. Το γάλα με είχε πειράξει. Σύντομα όλοι ήξεραν ποιος έκλανε.

«Ρε Μπίλη, τι κλανιές είναι αυτές; Ραδιενεργές. Τσερνομπίλ», είπε ο Σπύρος.

«Τι Μπίλη; Τσερνομπίλη έπρεπε να σε λένε», είπε ο Χάρης.

Ξεκίνησαν να γελάνε οι πάντες κι έτσι επικυρώθηκε το νέο παρατσούκλι: Τσερνομπίλης. Αλλά αυτό δεν ήταν τίποτα. Η νύχτα θα γινόταν πολύ πιο επικίνδυνη.

~

Ο ιδιοκτήτης του ουφάδικου, ο Μπάμπης, ήταν τριαντάρης κι είχε έρθει από Αθήνα. Ήταν πολύ καλός με τους πελάτες του -τα παιδιά. Πάντα μας επέστρεφε κέρμα, αν το έτρωγε το μηχάνημα. Κάποιες φορές μας έδινε από ένα εικοσάρικο δώρο, για να παίξουμε παραπάνω.

«Έτσι κι αλλιώς θα το πάρει πίσω», έλεγε σιγανά ο Άκης.

Ο Μπάμπης ήταν χαρωπό άτομο, όλο γέλια κι αστεία. Όμως αν ξύσεις την επιφάνεια κάθε ανθρώπου δεν ξέρεις τι μπορείς να βρεις από κάτω.

Είχα σταματήσει να παίζω, είχαν τελειώσει τα εικοσάρικα, κοιτούσα τους άλλους. Κάποια στιγμή με πλησίασε ο Μπάμπης και μου είπε αν μπορούσα να τον βοηθήσω να φέρουμε κάτι μπουκάλια απ' τ' αυτοκίνητο του.

«Δεν μπορώ να τα κουβαλήσω μόνος», μου είπε. «Εσύ είσαι γερός. Έλα μαζί και θα σου δώσω δέκα εικοσάρικα να παίζεις.»

Δέκα εικοσάρικα ήταν μεγάλο ποσό, ούτε που το σκέφτηκα. Ο Μπάμπης άφησε την κοπέλα που δούλευε να προσέχει το μαγαζί και βγήκαμε. Ο Άκης είχε φύγει νωρίτερα.

Προχώρησαμε για λίγα λεπτά.

«Πού το 'χεις τ' αυτοκίνητο;» τον ρώτησα όταν είδα ότι απομακρυνόμαστε στα χωράφια.

«Εδώ παρακάτω, γιατί δεν έχει φλας, κατάλαβες;»

Δεν κατάλαβα, αλλά συνέχισαμε.

Είχαμε φτάσει σ' ένα σκοτεινό δρόμο, όπου υπήρχε ένα γιαπί. Ο Μπάμπης μου είπε να μπουμε μια στιγμή εκεί. Και την έβγαλε για να κατουρήσει. Γύρισε απ' την άλλη, να μη βλέπω. Και δεν τον είδα να 'ρχεται κοντά μου.

Μ' έπιασε από πίσω. Κοκάλωσα. Τι γινόταν;

«Έλα, χοντρούλη, έλα να μου την παίζεις λιγάκι», μου είπε. Πήρε το χέρι μου και το 'βαλε στον πούτσο του.

«Δεν θέλω», είπα και πήγα να φύγω.

Με κράτησε απ' τον λαιμό κεφαλοκλείδωμα.

«Θα μου την παίζεις λιγάκι. Και θα σου δώσω εικοσάρικα όσα θες.»

«Άσε με, θα το πω στον...»

«Δεν θα το πεις σε κανέναν. Γιατί θα ξέρουν ότι σ' αρέσει να χαϊδεύεις πούτσους, κατάλαβες; Μόνο εγώ θα το ξέρω. Έλα, κάντο.»

Ξεκίνησα να κλαίω.

«Άσε με, σε παρακαλώ.»

«Έλα τώρα, μη φοβάσαι, δεν θα πονέσεις. Σαν να χέζεις είναι, έλα χοντρούλη.»

«Θέλω να...»

«Αν κουνηθείς θα σου σπάσω τον λαιμό. Σκάσε!»

Ένιωσα να μου κατεβάζει το σορτσάκι, αλλά δεν μπορούσα να φωνάξω, μου έκλεινε το στόμα -κι ήταν πολύ πιο δυνατός.

Έπεσε η ανάσα του στο σβέρκο μου βαριά, καθώς μου κατέβαζε και το βρακί. Πάγωσα. Είναι αντίδραση που συμβαίνει σε όλα τα ζώα όταν ετοιμάζονται να γίνουν θύματα. Το σύνδρομο της Μέδουσας. Παγώνεις. Σταματάς να νιώθεις, για να μην πονέσεις, για να μην καταλάβεις.

Τότε ακούστηκε ένας άλλος ήχος, σαν ύφασμα που σχίζεται, σαν κάποιος να πνίγεται, κι ένιωσα τα σάλια του Μπάμπη να τρέχουν στην πλάτη μου. Αλλά δεν ήταν σάλια.

Η λαβή χαλάρωσε, μπόρεσα να γυρίσω.

Ο Μπάμπης, με γουρλωμένα μάτια, ξερνούσε αίμα. Στο λαιμό του -έμπαινε απ' τη μια κι έβγαινε απ' την άλλη- ήταν χωμένο ένα σουβλί, ένα σίδερο.

Έπειτα απλώς έπεσε. Πίσω του στεκόταν η γριά-που-τρώει-παιδιά.

«Όσους να ξεκάνεις απ' αυτούς η Κόλαση δε γεμίζει», είπε η γριά κι έφτυσε το πτώμα. «Φασίστες.»

Έπειτα έφυγε αργά για το σπίτι της, που ήταν ακριβώς απέναντι. Μόνο τότε άρχισα να ουρλιάζω και να κλαίω, να κλαίω και να ουρλιάζω.

Ξεσηκώθηκε η γειτονιά και το χωριό. Βρήκαν τον πιτσιρικά ξεβράκωτο και τον Μπάμπη παγωμένο. Θα μιλούσαν πολύ καιρό γι' αυτό. Εμείς φύγαμε απ' το Βέλο και το ξεχάσαμε. Όσο μπορούσα.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ο Ερημίτης

1

9 χρόνια μετά

«Απόκληρο με είπες μια βραδιά
και μου 'μεινε για πάντα η ρετσινιά.»
Βαγγέλης Γερμανός

~~~

Αν κάθε καλή ιστορία ξεκινάει μ' ένα κορίτσι, αυτή ξεκινάει
ανάποδα. Με το κορίτσι να μου δίνει τα παπούτσια στο χέρι.
Μπορεί να μου βγήκε και σε καλό, ποιος ξέρει; Τουλάχιστον
κατάφερα να δω το Τουβαλού.

Απ' όταν ήμουν μικρός ήθελα να γίνω αναχωρητής. Δεν θα με
πείραζε να 'μαι και μοναχός, χριστιανός ή βουδιστής, δεν είχα
πρόβλημα με τον θεό, με τους ανθρώπους είχα.

Επιπλέον υπήρχε ένα ακόμα ζήτημα: Στο Άγιο Όρος δεν
επιτρέπονταν γυναίκες, οπότε δεν θα ερχόταν μαζί μου η Ρίτα. Κι
εγώ δεν μπορούσα να ζήσω χωρίς τη Ρίτα. Μαργαρίτα τη λέγανε,
αλλά μετά την επιτυχία των Κατσιμιχαίων το γύρισε.

Ήταν το πιο κουλ κορίτσι της κωμόπολης που ζούσαμε, μπορεί και
του νομού ολόκληρου. Πολύ συχνά αναρωτιόμουν πώς είχε
μπλέξει μαζί μου, που ήμουν τόσο κουλ όσο ένα τρένο. Κάποιοι
μπορεί να θεωρούν τα τρένα κουλ, εμείς όχι, ειδικά τότε στα
είκοσι.

Το πρόβλημα ήταν ότι ένιωθα τυχερός που με είχε επιλέξει η Killer
Queen, ένιωθα κατώτερος, αλλά της το έλεγα κιόλας.

Η ταπεινότητα, να ξέρετε, δεν είναι καθόλου προτέρημα για έναν
εικοσάχρονο. Οι νέοι είναι εντυπωσιακοί κι εντυπωσιάζονται.
Ένας ήσυχος τύπος που θέλει να γίνει αναχωρητής και να μείνει
μόνος περισσότερο για weirdo περνιέται, παρά για κουλ.

Νομίζω ότι η Ρίτα τα 'χε φτιάξει μαζί μου σαν πείραμα. Όπως ο
Πυγμαλίων, έτσι κι η Ρίτα ήθελε να με εκπαιδεύσει (το αντίθετο
της ταινίας). Να καταφέρει να βγάλει μέσα απ' το άκομψο
μάρμαρο ένα όμορφο άγαλμα. Προσπάθησε, δεν λέω, ίσως και να
τα κατάφερνε αν δεν ερχόταν το καλοκαίρι.

---Τουβαλού---

Μάλλον είχε βαρεθεί ήδη όταν της πρότεινα να πάμε διακοπές στη Γαύδο.

«Όλη η παρέα θα πάει Σαντορίνη», είπε εκείνη με τα μάτια της Έλενα Κρίστενσεν στο Wicked Game.

«Τι τους θέλουμε; Εμείς θα πάμε μόνοι μας.»

Η Ρίτα έγινε πέτρα. Το 'χε αυτό, όταν κάτι δεν της άρεσε γινόταν σαν άγαλμα. Όμορφη, αλλά ακίνητη και ψυχρή.

«Ξέρεις κάτι, Μπίλι;» μου είπε μερικά από μερικά δευτερόλεπτα που μόνο με κοιτούσε κι εγώ μόνο την κοιτούσα. «Δεν θα γίνω απόκληρος σαν κι εσένα.»

ΜΠΑΦ! Έσκασε μεσ' τα μούτρα μου. Απόκληρος;

Φυσικά τη λέξη την είχε μάθει απ' το τραγούδι του Γερμανού. Κολακεύτηκα λιγάκι. Θα μπορούσε να μ' έχει πει μαλάκα. Αλλά η Ρίτα ήταν κουλ, ακόμα και στους χωρισμούς της, ακόμα κι όταν σε περιέλουζε με βενζίνη και σου πετούσε σπίρτο.

Δεν θ' αρνηθώ πως έκλαψα σαν μωρό για τρεις νύχτες. Πήγαινα μόνος μου στην παραλία, κοιτούσα τον Κορινθιακό Κόλπο, έπινα σκέτο ούζο απ' το μπουκάλι κι έπαιζα κιθάρα. Κι έκλαιγα ενδιάμεσα.

Δεν ήξερα πολλά τραγούδια. Το Wish you were here των Pink Floyd ήταν το πρώτο που είχα μάθει. Προσπάθησα και το Nothing Else Matters, αλλά δεν μου έβγαινε η φωνή. Κάποια από Doors και το Do you love me, του Nick Cave. Από ελληνικά έπαιζα τρία από Υπόγεια Ρεύματα, δύο απ' το Σταυρό του Νότου, το Σιωπή απ' τα Ξύλινα Σπαθιά, το Μπαγλαμαδάκι του Παπάζογλου και –φυσικά– το τραγούδι που μάθαινε να παίζει όποιος έπιανε κιθάρα τότε: Να μ' αγαπάς, του Σιδηρόπουλου.

«Σου γράφω πάλι από ανάγκη
η ώρα πέντε το πρωί
το μόνο πράγμα που 'χει μείνει
όρθιο στον κόσμο είσαι εσύ

Τι να τις κάνω τις τιμές τους
τα λόγια τα θεατρικά
μες στην οθόνη του μυαλού μου
χάρτινα είδωλα νεκρά

Να μ' αγαπάς όσο μπορείς να μ' αγαπάς.»

Πρέπει να το έπαιξα εκατοντάδες φορές αυτό το τραγούδι. Κι έκλαιγα στο ενδιαμέσο. Μεθοκοπούσα, τραγουδούσα, κάπνιζα, έκλαιγα. Έτσι ήρθε η Αφύπνιση. Πρέπει να πέσεις στην Κόλαση για να καταλάβεις τι αξίζει να ζεις.

Το τέταρτο πρωινό σηκώθηκα, ετοίμασα τα πράγματα μου κι είπα στους δικούς μου ότι θα πήγαινα στη Γαύδο.

«Με τη Ρίτα θα πας;» με ρώτησε η μάνα μου.

«Πάει η Ρίτα, μαμά.»

Η μάνα μου δεν φάνηκε να εκπλήσσεται.

Νομίζω ότι αυτή ήταν η χειρότερη γονική απόρριψη που έχω νιώσει, και πιστέψτε με, έχω νιώσει πολλές. Γιατί πάντα είχα τον άψογο Άκη, τον σπουδαίο Άκη, για παράδειγμα. Είχα τον Μεγάλο Αδελφό που ήταν ο ωραίος, ο αθλητής -και μπήκε στο πανεπιστήμιο με την πρώτη. Ο πατέρας μου τον λάτρευε. Η μητέρα μου τον λάτρευε. Κάπου εκεί ήμουν κι εγώ.

Οπότε εκείνη τη στιγμή, αντί να μου πει ότι είμαι πολύ καλύτερος από τη Ρίτα, να μου πει ότι θα βρω δέκα σαν κι εκείνη, έκανε μια χειρονομία που μαζί με τη γκριμάτσα σήμαινε: «Ε, τι περίμενες;»

Πήγε να με πάρει αγκαλιά, να με παρηγορήσει, δεν πειράζει όλα θα περάσουν, μείνε εδώ με τη μαμά, δεν πρόκειται να βρεις τίποτα καλύτερο, εκεί έξω είναι επικίνδυνα. Τώρα, που τα βλέπω όλα αποστασιοποιημένα, νομίζω ότι μου έκανε καλό κι αυτό, γιατί με τσάντισε. Τέρμα τα κλάματα.

Πήρα το σακίδιο και την κιθάρα, πήρα και τα λεφτά που είχα μαζέψει δουλεύοντας σ' ένα εργοστάσιο που έκανε πίτες για πιτόγυρα, κι έριξα μαύρη πέτρα πίσω μου. Κοσμοκαλόγερος.

Ξεκίνησα για τη Γαύδο, προκειμένου να περάσω όλο το καλοκαίρι μόνος, αναχωρητής και γυμνιστής, άγριος, τρώγοντας ακρίδες και πατατάκια, πίνοντας ζεστό ούζο μέχρι θανάτου.

Αλλά βρέθηκα στην Αμοργό, κι ήταν μόνο η αρχή του ταξιδιού που θα με πήγαινε πολύ παραπέρα και πολύ πιο μέσα.

2

Κάθε άνθρωπος έχει μια συνάντηση με κομήτη στη ζωή του.

Εννοώ να συναντήσεις τυχαία κάποιον που να επηρεάσει ολοκληρωτικά το είναι και το γίνεσθαι, τη νοοτροπία σου. Να σε βγάλει απ' την προκαθορισμένη πορεία σου με τη βαρύτητα του, να πλανηθείτε για λίγο παράλληλα στο ηλιακό σύστημα και μετά να επιστρέψει στο μεσοαστρικό κενό απ' όπου ήρθε.

Κι εσύ συνεχίζεις τη διορθωμένη τροχιά σου, ευγνώμων που τον συνάντησες, μέχρι που να πέσεις στον ήλιο και να καείς.

Ήμουν στο κατάστρωμα του Άνεμος. Αυτό ήταν το αιγαιοπελαγίτικο Magic Bus της εποχής. Ξεκινούσε από Θεσσαλονίκη με προορισμό την Κρήτη. Όμως σταματούσε σχεδόν σε κάθε λιμάνι και νησί που συναντούσε.

Έκανε μέχρι και 48 ώρες να φτάσει στο Ηράκλειο, αναλόγως τις καθυστερήσεις. Είχε και κλίνες, αλλά το κατάστρωμα ήταν γεμάτο νεολαία, με τις προμήθειες για να βγάλουν το ταξίδι σε σακούλες σούπερ μάρκετ. Περισσότερες μπύρες και μεγάλα χαρτάκια, παρά φαί.

Ξαπλωμένοι παντού στα σλίπινγκ μπαγκ, να παίζουν τάβλι και ν' ακούνε γουόκμαν, ελπίζοντας ν' αντέξουν οι μπαταρίες. Το βράδυ όλο το κατάστρωμα γινόταν τεκές, αρκούσε να βγεις για ν' αναπνεύσεις καθαρό αέρα και την άκουγες στο λεπτό.

Γέλια και τραγούδια. Διακοπές πήγαιναν και δεν βιάζονταν να φτάσουν. Το ταξίδι ήταν μέρος της απόλαυσης, άσε που συχνά φτιάχνονταν νέες παρέες κι έρωτες σ' εκείνες τις δυο μέρες.

Εγώ είχα κάτσει μόνος, ως συνήθως, σ' ένα κουτί για σωσίβια. Οι υπόλοιποι είχαν παρέα, όμως έτσι και βούλιαζε ο Άνεμος θα ήμουν ο πρώτος που θα φορούσε σωσίβιο.

Καθόμουν και σκεφτόμουν ότι εκείνο το «απόκληρος» της Ρίτας θα το έκανα μότο. Ήμουν εσωστρεφής από παλιά, μια σπρωξιά χρειάζομαι για να γίνω αντικοινωνικός ή μισάνθρωπος.

Έπινα το ζεστό ούζο, κάπνιζα στριφτά και κοιτούσα το Αιγαίο. Όποιος δεν έχει ταξιδέψει στο πέλαγος έχει χάσει κάτι απ' τη μαγεία του κόσμου.

Το απολάμβανα, είναι αλήθεια. Έχω κρατήσει ένα ημερολόγιο από τότε. Και είχα ξεκινήσει να γράφω υπέροχα πράγματα όταν έκατσε δίπλα μου ο Χουάν.

Το όνομα του δεν το ήξερα τότε. Ουσιαστικά έκατσε δίπλα μου ένας γέρος. Έκανα ότι δεν τον είδα, συνέχισα να γράφω στο τετράδιο μου. Όμως εκείνος με σκούντηξε και μου ‘δειξε τη θήκη της κιθάρας.

«Θα το παίζεις το όργανο;» μου είπε.

Αμερικάνικη προφορά. Είχε λεκέδες στο πρόσωπο, σαν τον παππού μου πριν πεθάνει στα ογδόντα του. Τα μαλλιά του ήταν σαν ψεύτικα. Μια τεράστια λευκή αφάνα που αγνοούσε τη βαρύτητα και την ηλικία του φορέα της.

«Μπα», του είπα, χωρίς προφορά. Ήθελα να διακόψω την επικοινωνία. Κοιτούσα μπροστά.

«Τι το κουβαλάς τότε;»

«Ε, να», του ‘πα για να τον διώξω. «Δεν νιώθω καλά.»

«Σε πείραξε η θάλασσα;»

«Όχι, δεν νιώθω καλά, ψυχικά, πώς το λένε; Δεν είμαι καλά.»

«HELL YEAH!»

Ο γέρος φώναξε hell yeah και χτύπησε το χέρι του στο μπαούλο με τα σωσίβια. Αυτό ήταν κούφιο κι έκανε ένα θόρυβο που με πέταξε στον αέρα.

«Hell, yeah! Όταν δεν είσαι καλά, μόνο τότε παίζεις καλά. Έλα!»

Ο κωλόγερος δεν ήταν καθόλου σαν τον παππού μου πριν πεθάνει. Έμοιαζε να ‘χει πάρει κοκαΐνη, τόση ενέργεια. Έπιασε τη θήκη κι έβγαλε την κιθάρα μου. Απογοητεύτηκε όταν την είδε.

Εγώ την αγαπούσα τη Λέιλα. Ήταν φτηνή, αλλά για να την αγοράσω είχα δουλέψει στην περισυλλογή βερίκοκων. Η πρώτη δουλειά που έκανα. Το πρώτο πράγμα που αγόρασα με τον ιδρώτα μου. Η γλυκιά Λέιλα.

«Έλα, παίξε», είπε και μου την έδωσε.

Είπα να μην του χαλάσω το χατίρι, μήπως και τον έκανα να φύγει. Έπιασα να παίζω το Wish you were here. Ο κωλόγερος μ’ άκουγε χωρίς ν’ αντιδράσει. Περίμενε να τελειώσω.

Δεν τον κοίταξα. Άφησα την κιθάρα και ξανάναψα το μισοκαπνισμένο τσιγάρο μου. Περνούσαμε κοντά σ’ ένα ξερονήσι. Μου φάνηκε ότι είδα μια γίδα. Μπορεί να ήταν και τράγος.

«Δεν το νιώθεις», είπε ο γέρος.

«Τι πράγμα;»

«Δεν το νιώθεις, δεν έχεις ούτε σόουλ ούτε μπλουζ. Άψυχος είσαι.»

Ήθελα να του πω να πάει να γαμηθεί, αλλά η μάνα μου με είχε μάθει να μη βρίζω. Γέλασα, σαρκαστικά.

«Έλα», του είπα και του έδωσα τη Λέιλα. «Για δείξ' εσύ την ψυχή σου, γέρο.»

Κοίταξε την κιθάρα σαν να έβλεπε ψόφιο ποντίκι. Κοίταξε και μέρα. Με παρατήρησε. Νομίζω ότι με ζύγισε για λίγο. Δεν του άρεσε αυτό που έβλεπε. Έκανε μια κίνηση απόρριψης και σηκώθηκε να φύγει.

«Ε, τότε μη μου λες για σόουλ, μπλουζ και μαλακίες», του είπα, αλαζονικός εικοσάχρονος θεός που τα ξέρει όλα.

Ο γέρος γύρισε. Δεν του άρεσε αυτό που άκουσε.

«Δώσε μου», είπε και πήρε την Λέιλα.

Του πρότεινα την πένα. Πάντα έπαιζα με πένα. Όταν έκανα μαθήματα είχα μάθει τους αρπισμούς με τα δάκτυλα. Όμως η εκμάθηση κλασικής κιθάρας θέλει πολλή υπομονή και δουλειά. Και είναι βαρετή αν ξεκινήσεις στα δεκάξι.

Ο γέρος δεν ήθελε πένα. Μου έδειξε το δεξί του χέρι. Είχε νύχια περιποιημένα. Ακούμπησε την κιθάρα στο πόδι, τη ζύγιασε. Δεν με ρώτησε τι ήθελα να παίξει. Κοίταξε μπροστά. Η θάλασσα ήταν λίμνη.

Ξεκίνησε να παίζει ένα μπλουζ. Με την τρίτη νότα, πριν ακόμα ξεκινήσει να τραγουδάει, είχα ανατριχιάσει απ' τ' αρχίδια ως τα φρύδια. Σταμάτησα ν' αναπνέω για ν' ακούσω.

Ο τύπος έπαιζε σαν ήταν μια ορχήστρα από μόνος του. Ο αντίχειρας κι ο δείκτης του δεξιού χεριού βαρούσαν τις πάνω χορδές, έπαιζαν το μπάσο. Τα άλλα τρία δάκτυλα έπαιζαν τη μελωδία. Ήταν αντίστιξη που θα έγραφε κι ο Μπαχ.

Το μάτι μου καρφώθηκε στο αριστερό του χέρι, αυτό που κρατούσε τ' ακόρντα. Το πρώτο πράγμα που μαθαίνεις στα μαθήματα είναι ότι ο αντίχειρα μπαίνει πίσω απ' το μπράτσο της κιθάρας. Εκείνος τον χρησιμοποιούσε μέσα στη συγχορδία, τον έβαζε από πάνω. Έπαιζε σαν να μην είχε ξαναπιάσει κιθάρα, σαν μην ήξερε τους βασικούς κανόνες. Αλλά έπαιζε σαν να μην είχε υπάρξει κιθάρα πριν απ' αυτόν, ούτε και μετά.

Και μετά ξεκίνησε να τραγουδάει:

«I woke up this mornin' and all my shrimps was dead and gone.»

Η φωνή του ήταν ψιλή και στερεή, σαν πάγος που νομίζεις ότι θα θρυμματιστεί, αλλά σε βαστάει τρίζοντας. Ήταν κρυστάλλινη, καμπάνα, που σίγουρα θα την άκουγε κι η γίδα απέναντι.

Κι είχε τόσο μέταλλο που το 'νιωθες να σκορπίζεται τριγύρω. Δεν τραγουδούσε απ' το στομάχι όπως οι επαγγελματίες, ήταν λαρύγγι αυτό που ακουγόταν. Ήταν λαρύγγι που θα ταίριαζε ν' ακούγεται από ένα εικοσάχρονο νέγρο στα βαμβακοχώραφα. Η φωνή του σε ταξίδευε στο χρόνο, τα 'κανε όλα ασπρόμαυρα τριγύρω, σαν να έβλεπες ντοκιμαντέρ, ουουουου, baby i can' do nothing, τραγουδούσε και τα σλάιντ της κιθάρας συνόδευαν τον τόνο του.

Τέλειωσε τις γαρίδες, ήταν το Dead Shrimp Blues. Κι έπιασε χωρίς διακοπή το Crossroads. Αυτό το είχα ξανακούσει. Το είχε παίξει κι ο Έρικ Κλάπτον. Ακουγόταν στην ομώνυμη ταινία με τον Ραλφ Μάτσιο.

Τα κομμάτια που έπαιζε ήταν του Ρόμπερτ Τζόνσον, του μπλουζίστα που έλεγε ο μύθος ότι είχε πουλήσει την ψυχή του στο διάολο, για να μάθει να παίζει κιθάρα. Ο γέρος έπαιζε το ίδιο καλά. Έπαιζε λες κι είχε πουλήσει την ψυχή του στο διάολο.

Κι όπως τραγουδούσε, καμπάνα, κι όπως έπαιζε, ορχήστρα, τον ακούσανε πολλοί τριγύρω. Σαν να βρισκόμασταν στο βίντεο κλιπ του Τζο Κόκερ, το Unchain my heart, πρόσωπα εμφανίζονταν από παντού, κόσμος πλησίαζε, στην αρχή απορημένοι, μετά χαμογελαστοί. Μέχρι να τελειώσει και το δεύτερο κομμάτι είχε μαζευτεί γύρω μας ο μισός Άνεμος.

Χειροκροτούσαν και φώναζαν, ειδικά μόλις τέλειωσε το Crossroads. Ο γέρος τους ευχαρίστησε κάνοντας μια μικρή υπόκλιση. Μου έδωσε την κιθάρα να τη βάλω στη θέση της. Τριγύρω όλοι του έλεγαν να παίζει κι άλλο. Εκείνος αρνήθηκε ευγενικά στην αρχή. Αλλά πολλοί απ' τους θαυμαστές του ήταν μεθυσμένοι, οι άλλοι μισοί μαστουρωμένοι, και κάποιοι ήταν και τα δύο. Δεν δέχονταν την άρνηση του γέρου.

«Εντάξει», είπε ο γέρος, «πάρτε κι αυτό.»

Κατέβασε το κεφάλι και σήκωσε το δεξί του χέρι. Κι από κει μέσα ξεπήδησε το μεσαίο δάχτυλο, στην παγκόσμια χειρονομία: «Άντε και γαμηθείτε.»

Κάποιοι γελάσανε. Ο γέρος δεν γελούσε. Ο κόσμος ξεκίνησε να φεύγει και μ' άφησε μόνο μαζί του.

«Ρόμπερτ Τζόνσον», είπα για να πω κάτι.

«Κάηκε», είπε ο γέρος. «Αυτό είναι η ζωή. Διαλέγεις. Κερί ή πυροτέχνημα; Τι θες να είσαι;»

Θα γράψω αυτά που είπε με δικά μου λόγια. Πίστευε ότι στη ζωή γεννιόμαστε με προκαθορισμένο όριο λάμψης. Τόσο φως μπορούμε να δώσουμε, τόση ενέργεια να μοιραστούμε.

Κάποιοι έχουν λίγη παραπάνω ενέργεια, αλλά δεν διαφέρει πολύ από άνθρωπο σε άνθρωπο. Είναι σαν ένα κερί. Αν έχει μεγάλη φλόγα θα καεί γρήγορα και θα δώσει πολύ φως μια κι έξω. Αν έχει μικρή φλόγα θα καεί αργά και θα δώσει λίγο φως –σε διάρκεια όμως.

Live fast, die young.

Υπάρχει ένα πρώτο όριο για τα πυροτεχνήματα. Τα 27 χρόνια. Το κλαμπ των είκοσι επτά ετών έχει πολλούς που φωτίσανε και καήκανε. Χέντριξ, Τζόπλιν, Μόρισον, Μπράιαν Τζόουνς, Ρόμπερτ Τζόνσον.

Τα κεριά και τα πυροτεχνήματα. Εσύ τι θα διάλεγες αν μπορούσες; Να φωτίσεις όλον τον κόσμο για μια στιγμή με τη λάμψη σου; Ή να καις ήσυχα μέχρι τα βαθιά γεράματα;

Αυτό με ρώτησε ο γέρος.

«Μια κι έξω» του είπα.

«Κι εγώ το ίδιο είχα πει.»

«Αλλά δεν έγινε», του είπα.

Κόντευε τα πόσα; Τα εκατό;

«Ευτυχώς τελικά. Τζάμπα θα πήγαινε κι η θυσία. Έτσι κι αλλιώς ο κόσμος δεν φωτίζεται. Το σκοτάδι είναι πιο πολύ. Καλύτερα να πας στο Τουβαλού να ησυχάσεις.»

Ο ήλιος έλαμπε μες στο Αιγαίο, το καράβι έπλεε στη λίμνη, όταν άκουσα για πρώτη φορά τη λέξη αυτή. Και δεν ήξερα καν ότι είναι χώρα. Το πρώτο που σκέφτηκα ήταν: «Τουβαλού. Σαν καραμέλα γάλακτος και μόκα.»

Του-βα-λου. Θα μπορούσε να ήταν το χρώμα [Του] που έχουν οι ρώγες [Βα] των κοριτσιών [Λου], στη γλώσσα του Ωκεανού.

Του Φαλλού, θα μπορούσε να είναι μια γενική από αρχαία ελληνικά.

Του –Βα- λου, θα μπορούσε να ήταν γαλλικό φαγητό, όπου καις το μοσχάρι στην κατσαρόλα για να πάρεις το ουμάμι του.

Δεν είχε σημασία τι ήταν, τι σήμαινε. Μόλις το άκουσα καρφώθηκε μέσα μου. Τουβαλού παντού.

Ο γέρος συστήθηκε. Τον έλεγαν Χουάν Κατσαρό. Ήταν γιος του Γιώργου Κατσαρού και της μεξικανής χορεύτριας του βωβού κινηματογράφου που είχε κάνει καριέρα στο Χόλιγουντ ως Ριορίτα.

Η σύμπτωση με καθήλωσε. Είχα φύγει μακριά για να ξεχάσω την άσπλαχνη –αλλά κουλ- Ρίτα κι είχα πέσει σε μια άλλη Ρίτα.

Αυτά τα σημάδια δεν τα στέλνει τζάμπα κι άσκοπα το σύμπαν. Πρέπει να είσαι τυφλός να τ' αγνοήσεις και δειλός να μην τ' αρπάξεις.

Έτσι όταν ο Χουάν μου πρότεινε να κατέβω μαζί του στην Αμοργό και να με φιλοξενήσει στο σπίτι του, όπου θα μου έδειχνε και μερικά αμερικάνικα κόλπα στην κιθάρα, δεν το σκέφτηκα ούτε για μια στιγμή.

Τουβαλού, του είπα.

3

Σαν κατεβήκαμε στο νησί παρατήρησα με πόσο σεβασμό του φέρονταν όλοι. Μου φάνηκε φυσικό, είχε γυρίσει ο 'Μερικάνος, πάντα στραβώνονται οι επαρχιώτες με τον θείο απ' το Sweet Home Chicago.

Του Χουάν δεν του άρεσε. Δεν το απολάμβανε. Υπήρχε λόγος, κάτι σημαντικότερο απ' αυτό που φαινόταν στην αρχή.

Λένε ότι το παγόβουνο έχει μόλις το ένα δέκατο πάνω απ' την επιφάνεια του νερού. Έτσι είναι κι ο χαρακτήρας των ανθρώπων. Αυτό που βλέπουμε και καταβαίνουμε, για τους άλλους και για τον εαυτό μας, είναι το ελάχιστο. Από κάτω κρύβονται τα πολλά. Κάποιοι το ξέρουν και το παραδέχονται. Οι περισσότεροι προτιμούν ν' αυταπατούνται και να εξαπατούν. Ο Χουάν ήταν έντιμος απατεώνας. Ήξερε ποιος ήταν και τι έκανε. Ωραίος άνθρωπος.

Είχε προσπαθήσει πολύ για να τα καταφέρει στη μουσική, τη μεγάλη του αγάπη. Μου έλεγε γι' αυτό και για το παγόβουνο από κάτω.

Καθόμασταν στο μπαλκόνι του σπιτιού του, στην Κατάπολα. Το σπίτι παλιό, αλλά καλοδιατηρημένο, τριώροφο και κάτασπρο, με μπλε παράθυρα. Στο ισόγειο είχε μια ταβέρνα. Στο δεύτερο ένα μαγαζί με ρούχα. Στον τρίτο εμείς.

Είχε νυχτώσει. Απ' το λιμάνι και τα μαγαζιά ανέβαιναν μυρωδιές από χταπόδι στα κάρβουνα και ψημένη ρακί, ανάκατες με αντιηλιακό και «φιδάκι» για τα κουνούπια. Ελληνικό καλοκαίρι.

Πίναμε κρασί με ψαρομεζέδες που μας είχε σερβίρει η εγγονή του Χουάν, μια λαμπερή και σέξι Μεξικάνα. Στη μέση είχε ένα πιάτο με χέλι. Με εξανάγκασε να δοκιμάσω, είπε ότι είναι η καλύτερη τροφή που υπάρχει. Μου φάνηκε σαν να μασούσα μαξιλαράκια με γεύση ψαριού.

«Όμως ό,τι κι αν έκανα, τίποτα, πάντα με συγκρίνουν με τον πατέρα μου», έλεγε ο Χουάν. «Κι αυτό είναι το χειρότερο που μπορεί να πάθει ένας γιος. Να μην μπορεί να ξεπεράσει τον πατέρα του.»

«Κιθαρίστας ήταν κι ο πατέρας σου;»

«Δεν ξέρεις τον Γιώργο Κατσαρό;» μου είπε φανερά ενοχλημένος ο Χουάν.

«Τον σαξοφωνίστα απ' το Να η Ευκαιρία;» του είπα και πήγα να τσιμπήσω λίγο γαύρο.

Εξαγριώθηκε. Σηκώθηκε και γύρισε το τραπεζάκι με τα φαγητά και τα ποτά ανάποδα. Τα μισά έπεσαν απ' το μπαλκόνι. Κρίμα και τα χέλια. Κάποιοι περαστικοί στάθηκαν για να διαμαρτυρηθούν. Ο Χουάν τους περιποιήθηκε εξ ουρανού με βρισιές ανάμεικτα ισπανικά-αμερικάνικα-ελληνικά. Μετά γύρισε σε μένα.

«Τον πατέρα μου πήγε να τον ακούσει ο Τσάρλι Τσάπλιν κι ο Βαλεντίνο. Ο Αλ Καπόνε του έχωνε χιλιοδóλαρα στο ηχείο της κιθάρας. Ο Σεγκόβια! Ο ίδιος ο Σεγκόβια έκατσε πρώτο τραπέζι να τον ακούσει. Μέχρι στον White House τον κάλεσε ο Ρούζβελτ.»
«Ε, δύσκολο να ξεπεράσεις τέτοιο πατέρα», του είπα κι αυτό τον καλμάρισε λιγάκι.

Εκείνη τη στιγμή επέστρεψε η εγγονή του για να τον ηρεμήσει. Μόνο τότε την παρατήρησα καλύτερα. Έμοιαζε τριάντα κάτι, ώριμη και ζουμερή σαν καρπούζι τον Αύγουστο. Μετά θα μάθαινα ότι είχε περάσει τα σαράντα, αλλά όχι πόσο.

Είχε μπρούτζινο χρώμα και μάτια πηγάδια. Μπούστο στριμωγμένο, ανυπόφορα στριμωγμένο μέσα στο πουκάμισο, μπούστο που σε έκανε να θες να βάλεις εκεί τα μούτρα σου και να ξεχάσεις τι μήνας είναι. Τα χείλη κι η μύτη της θύμιζαν περισσότερο Αφρικανή, απ' τη φυλή Χίμπα ίσως ή μπορεί κρεολή απ' τη Νέα Ορλεάνη. Ήταν ομορφιά που σε ταξίδευε στον πλανήτη.

Η Ζόε χάιδευε τον παππού της για να τον ηρεμήσει. Μετά πάτησε στις μύτες των ποδιών, ήταν κάπως κοντούλα, και σηκώθηκε για να τον φιλήσει.

Τον φίλησε στο στόμα και χρησιμοποίησε αρκετά τη γλώσσα της.

Είμαι αργόστροφος άνθρωπος, ειδικά στις σχέσεις. Χρειάστηκε λίγα δευτερόλεπτα, ενώ έβλεπα το ανοικτό στόμα της Ζόε σε επικοινωνία με το στόμα του Χουάν, να καταλάβω το προφανές: Δεν ήταν η εγγονή του, ήταν η γυναίκα του.

Χαμογέλασα χωρίς να το θέλω. Η Ζόε είχε τα μισά χρόνια του Χουάν κι εγώ είχα τα μισά χρόνια της Ζόε. Η τέλεια αναλογία για ένα ερωτικό τρίγωνο με τραγικές συνέπειες.

~

Τα φιλιά της τον ηρέμησαν. Η Ζόε πρότεινε να βγούμε έξω να περπατήσουμε μέχρι να μαζέψει εκείνη τα γυαλιά και να φτιάξει κάτι άλλο για φαΐ.

Στη διαδρομή ο Χουάν μου είπε περισσότερα για τον πατέρα του. Ήταν άγνωστος στην Ελλάδα γιατί έφυγε απ' την Αμοργό στις αρχές του εικοστού αιώνα.

Εκεί λίγο κόλλησα. Δεν μου 'βγαιναν τα νούμερα, οι ημερομηνίες. Μου εξήγησε. Ο Κατσαρός είχε γεννηθεί το 1888. Και ζούσε ακόμα, στο Τάρπον Σπρινγκς, στη Φλόριντα, την πιο ελληνική πόλη των ΗΠΑ.

«Πόσων χρονών είναι;» ρώτησα γιατί δυσκολευόμουν να κάνω την πράξη.

«Το Δεκέμβρη θα κλείσει τα εκατόν εφτά.»

«Εκατόν εφτά χρονών;»

«Και παίζει ακόμα σε μαγαζιά. Αυτή ήταν η συμφωνία που έκανε.»

Ποια ήταν η συμφωνία, και με ποιον, θα μάθαινα όταν ο Χουάν θα ήταν έτοιμος να με εμπιστευτεί, λίγο αφότου θα έχανε κάθε εμπιστοσύνη σε μένα, και δεν θα είχε κι άδικο.

Σεργιανίζαμε ανάμεσα στους τουρίστες και μου διηγήθηκε μια μεγαλειώδη ζωή, του πατέρα του.

Ο άνθρωπος που πήγε το ρεμπέτικο στην Αμερική πριν καν υπάρξει ρεμπέτικο. Ένας καθαρίστας φαινόμενο, έπαιζε μόνος, ατελείωτες ώρες στη σκηνή. Αστείρευτη ενέργεια.

Έβγαλε πολλά λεφτά και κάλεσε τη μητέρα του να πάει στην Αμερική. Εκείνη αρνήθηκε. Είχε ξεκινήσει από απλή μαγείρισσα, αλλά ήταν τόσο καλή όσο κι ο γιος της. Την είχαν προσλάβει στα ανάκτορα και μαγείρευε για το βασιλιά.

«Η γιαγιά μου του 'χε πει», έκανε ο Χουάν ενώ χαίδευε έναν αλανιάρη μαύρο γάτο, «μόνο μια συμβουλή: Βρες αυτό που αγαπάς να κάνεις και κάντο μέχρι να σε σκοτώσει. Ο πατέρας μου βρήκε την κιθάρα. Έμαθε μόνος ακούγοντας τους Αμοργιανούς και τους Πειραιώτες. Και μετά πήγε στην Αμερική κι έμαθε όλους τους άλλους. Και τους μαύρους.»

Τράβηξε την ουρά του μαύρου γάτου που προσπάθησε να τον γρατζουνίσει πριν εξαφανιστεί.

~

Σταθήκαμε στο προαύλιο μιας ταβέρνας που είχε ζωντανή μουσική. Έτσι έγραφε στη ταμπέλα, αλλά πιο πολύ θα τους ταίριαζε να έλεγε Νεκροζώντανη Μουσική.

Ήταν ντουέτο, μπουζουξής και κιθαρίστας. Έπαιζαν αυτόματα, αδιάφορα, κοιτώντας απέναντι το τίποτα, διεκπεραιώνοντας τουριστικά κομμάτια. Εκείνη την ώρα εκτελούσαν το Ζεμπέκικο της Ευδοκίας. Το έπαιζαν τόσο μηχανικά που κανείς δεν θα το χόρευε ποτέ, ούτε ο Αντρέας Παπανδρέου, ούτε ο φαντάρος του Δαμιανού.

Οι οργανοπαίχτες θα μπορούσαν να είναι και λογιστές, που συντάσσουν τροποποιήσεις του Ε3, τόσο πάθος.

Ο Χουάν με κράτησε απ' τον ώμο όταν πήγα να φύγω. Μου έκανε νόημα με τα δύο δάκτυλα να περιμένω. Κάτι στον τρόπο του με έκανε να νιώσω σαν να ήταν ο Όμπι Ουαν Κενόμπι. Κι εγώ ο Λουκ Σκαϊγουόλκερ. Ο Δάσκαλος θα με μάθαινε κάτι.

Το ζεμπέκικο τέλειωσε. Κανείς απ' τους πελάτες δεν χειροκρότησε. Ούτε που σηκώσανε το κεφάλι. Ήταν απασχολημένοι με τα κατεψυγμένα καλαμαράκια και τη ρετσίνα. Η μουσική θα μπορούσε να είναι κι από ραδιόφωνο. Ποιος νοιάζεται για τη μουσική;

Τότε, λίγο πριν οι οργανοπαίχτες ξεκινήσουν να εκτελούν ένα ακόμα κομμάτι, ο Χουάν χειροκρότησε όσο πιο δυνατά μπορούσε.

Όλοι γύρισαν να τον κοιτάζουν. Όλοι. Μουσικοί, πελάτες, εργαζόμενοι, ακόμα κι ένας σκύλος που περιφερόταν ανάμεσα στα τραπέζια ζητιανεύοντας.

Κοίταξα απ' την άλλη, σαν να είχα βρεθεί κατά λάθος εκεί. Ποτέ δεν μου άρεσε να είμαι το επίκεντρο της προσοχής.

«Μπράβο», φώναξε ο Χουάν. «Παραγγελιές δέχετε;»

Υπήρξε αμηχανία. Ένας σερβιτόρος με γυαλιά μυωπίας και σημιτική μύτη πλησίασε να μας πει ότι η μουσική ήταν μόνο για τους πελάτες του καταστήματος. Ο Χουάν έβγαλε ταχυδακτυλουργικά ένα χαρτονόμισμα, του το έδωσε και είπε να μας φέρουν το καλύτερο κρασί τους.

«Δεν έχουμε τραπέζι», ψέλλισε ο σερβιτόρος, χωρίς να επιστρέψει τον Μπέντζαμιν Φράνκλιν.

«Τα ρέστα δικά σου», είπε ο Χουάν.

Από εκατό δολάρια ήταν πολλά τα ρέστα, όσο και να κόστιζε το καλύτερο κρασί τους. Ο σερβιτόρος υποχώρησε γονυπετής.

Ο Χουάν στράφηκε πάλι στους οργανοπαίχτες.

«Ξέρετε το Και-γιατί-δε-μας-το-λες;» τους είπε.

Χαμογέλασαν κι οι δυο. Το ήξεραν. Και πρώτη φορά τους το ζητούσαν.

«Αλλά!» έκανε ο Χουάν και σήκωσε το χέρι. Έδειξε τον μπουζουξή. «Από πού είσαι;»

«Πειραιά», είπε εκείνος.

«Καλά, τώρα. Από πού είσαι; Οι παππούδες σου. Από πού ήρθαν;»

«Σμύρνη», παραδέχτηκε ο μπουζουξής.

«Το κατάλαβα ότι είσαι από κει. Ξέρεις να παίζεις

Μπουρνοβαλιούς μανέδες;»

«Απ' το Μπουρνόβα της Σμύρνης ήταν η γιαγιά μου.»

«Πώς σε λένε;»

«Λευτέρη», είπε ο μπουζουξής.

Όλο το μαγαζί παρακολουθούσε τη συζήτηση. Λίγοι καταλάβαιναν τι άκουγαν.

«Λευτέρη», είπε ο Χουάν και έπλεξε τα χέρια σαν ικεσία. «Παίξε ένα ταξίμι πριν αρχίσετε. Παίξε γι' αυτά που αφήσαν πίσω οι δικοί σου. Παίξε γι' αυτούς που σφάζανε οι Τούρκοι. Παίξε την ψυχή σου, Λευτέρη.»

Ο μπουζουξής κούνησε το κεφάλι πάνω κάτω σαν να είχε καταλάβει κάτι παραπάνω απ' αυτά που ειπώθηκαν. Σαν να ήταν ο τελευταίος Σπαρτιάτης ενάντια στους Πέρσες. Σαν να ήταν μόνος του ενάντια στους τσέτες που σφάζανε και κόβανε. Τον είδα να δακρύζει.

Ήπие μια γερή γουλιά απ' το ποτήρι του, που δεν είχε νερό. Έπειτα άναψε τσιγάρο. Όλο το μαγαζί τον κοιτούσε. Ήταν σαν να είχε αρχίσει την παράσταση. Κάθε κίνηση του ήταν θεατρική και ολοκληρωμένη, σαν να βρισκόμασταν σ' αρχαίο αμφιθέατρο. Τράβηξε μια τζούρα τόσο μερακλίδικη που έκαψε το μισό τσιγάρο με μιας. Μετά φύσηξε τον καπνό προς τα πάνω.

Οι τουρίστες είχαν αφήσει τα καλαμαράκια και τους μουσακάδες να κρυώνουν. Παρακολουθούσαν για πρώτη φορά έναν αληθινό μπουζουξή, έναν τραγωδό.

Ο Λευτέρης έβαλε το τσιγάρο ανάμεσα στο μικρό δάκτυλο και στον παράμεσο. Θυμήθηκα κάτι που είχα διαβάσει. Αυτό λειτουργούσε σαν χρονοδιακόπτης. Έπρεπε να τελειώσει το κομμάτι πριν καεί το τσιγάρο και του κάψει τα δάκτυλα. Ένα τσιγάρο δρόμος κάθε τραγούδι.

Κοίταξε τον κιθαρίστα και του έκανε νόημα. Εκείνος έπιασε να κρατάει τα ίσα, σαν να ‘τανε ψάλτης σ’ εκκλησιά.

Όλοι κρατούσαμε την ανάσα μας σε ρε ματζόρε. Περιμέναμε αυτό που θα ερχόταν. Με την άκρη του ματιού μου είδα τον Χουάν να χαμογελάει. Δεν ήταν χαμόγελο χαράς, αλλά κάτι που έμοιαζε σαν να είχε κερδίσει ένα στοίχημα.

Ο Λευτέρης ακούμπησε τις χορδές του μπουζουκιού για να τις βουβάνει. Να μην συντονίζονται. Σήκωσε το κεφάλι του προς τον έναστρο ουρανό της Αμοργού, εκεί όπου κρύβεται τη μέρα ο θεός.

Και τραγούδησε: «Αμάν, αμάν.....»

Ήταν ένας αμανές χωρίς λόγια, μόνο επιφωνήματα πόνου και κάποιες σκόρπιες λέξεις, τούρκικες, ελληνικές, ποντιακές, αρμένιες, εβραϊκές, όλα ανάκατα, κι όλα να λένε το ίδιο: «Αμάν. Μάνα»

Αντί να ξεκινήσει με ταξίμι, αντί να ξεκινήσει με αυτοσχεδιασμό στο μπουζούκι, ο Λευτέρης προτίμησε να τραγουδήσει τον πόνο του, έτσι όπως τον είχε ακούσει απ’ τη γιαγιά του, κρατώντας το μπουζούκι ήσυχο να περιμένει.

Ο Χουάν δίπλα μου είχε κλείσει τα μάτια για ν’ ακούει καλύτερα.

Ο κιθαρίστας συνέχιζε να κρατάει τα ίσα σε Ρε. Ο Λευτέρης έκανε κάτι ανεπαίσθητο με τη φωνή του, ένα τρίτο του ημιτόνιου, κι έδωσε το έναυσμα. Ο κιθαρίστας το γύρισε σε Μι κι έπιασε το ρυθμό: Εννιά όγδοα, το ζεϊμπέκικο, ο αρχαιοελληνικός χορός.

Τότε ακριβώς ξεκίνησε και το μπουζούκι.

Ένιωθα σαν να ήμουν σε σαμανική τελετή ή στα Ελευσίνια Μυστήρια. Όλα ήταν τέλεια τοποθετημένα. Κι οι τουρίστες, που πριν μόνο έτρωγαν, είχαν αρχίσει να χειροκροτάνε στο ρυθμό, με μάγια και με μάτια διάπλατα, σε μέθεξη διονυσιακή. Ο αρχαίος θεός είχε εμφανιστεί και δεν ήταν μόνο μάρκα ρετσίνας. Πάνας, Διόνυσος, μέθη.

Ο σερβιτόρος έβγαλε την ποδιά του, έβγαλε την ψυχή του και μπήκε να χορέψει ζεϊμπέκικο. Μια Σουηδέζα τουρίστρια είχε πέσει στα γόνατα και τον χειροκροτούσε.

Όλοι περνούσαν καλά. Όλοι ζούσαν αυθεντικά. Στο διάολο τα κατεψυγμένα καλαμαράκια.

Γύρισα να δω τον Χουάν. Ήταν και λίγο θαμπός, αλλά γι' αυτό νόμιζα ότι έφταιγαν τα δάκρυα μου.

Πάντα κλαίω σε τέτοιες καταστάσεις. Μπορεί να κλάψω με μια ταινία Disney ή μ' ένα τραγούδι. Δεν θα κλάψω σε κηδεία. Εκεί πρέπει να είσαι σοβαρός, στεγνός. Νομίζω ότι το κλάμα είναι σαν το γέλιο. Το κάνεις για να το απολαύσεις.

«Πάμε», μου είπε ο Χουάν, «τελειώσαμε για σήμερα.»

Γύρισε να φύγει την ώρα που ερχόταν ο σερβιτόρος με τη σαμπανιέρα. Μέσα είχε το κρασί που είχαμε πληρώσει ήδη.

«Κράτα το», του είπε ο Χουάν.

Αυτό δεν μπορούσα να το αφήσω έτσι. Άρπαξα το κρασί απ' τη σαμπανιέρα. «Παλιές Ρίζες» έγραφε το μπουκάλι, ήταν βαρύ γυαλί, πράγμα που έδειχνε ότι ήταν καλό.

«Εσύ κρατάς τα τιπς», είπα στο σερβιτόρο κι έτρεξα να προλάβω τον Χουάν.

4

Τον βρήκα παρακάτω, λαχανιασμένος. Ήταν σκατόγερος, αλλά είχε ενέργεια εικοσάχρονου.

Μόλις βρέθηκα αρκετά κοντά τον άκουσα να μονολογεί:
«Fifteen to go.» Και κάτι ακόμα σε μεξικάνικα που δεν κατάλαβα.

Τον ακούμπησα στον ώμο.

«Το πήρες το κρασί;» μου είπε εκείνος χωρίς να σταματήσει.
«Σκέφτηκα να το πιούμε», του είπα. «Νωρίς είναι ακόμα, μη πάει χαμένο.»
«Εγώ θα πέσω να κοιμηθώ. Πιες το με τη Ζόε, αν θέλει.»

Μου έδωσε πάσα στο κέντρο της μικρής του περιοχής κι έφυγε για τα αποδυτήρια. Αυτογκόλ; Θα μπορούσα να πάω κι εγώ για ύπνο. Αλλά ήμουν είκοσι χρονών, είχα ένα μπουκάλι καλό κρασί στα χέρια και μου είχαν δώσει το πάσο να προσπαθήσω με μια γυναίκα που θα μπορούσε να κολάσει και τον Γκάντι.

Τον χαιρέτησα έξω απ' την πόρτα του σπιτιού, έκανα πως κοιτούσα το φεγγάρι. Περίμενα ν' ανέβει, για να μην δημιουργήσω καταστάσεις δυσάρεστες. Είχα αρχίσει ήδη να ερεθίζομαι, μόνο που σκεφτόμουν τη Ζόε.

Κάπνισα δυο τσιγάρα, για να χαλαρώσω και να περάσει η ώρα. Να προλάβει να κοιμηθεί ο γέρος.

~~

Είχαν χωριστές κρεβατοκάμαρες, αυτό το είχα δει απ' την πρώτη στιγμή. Ανέβηκα νυχοπατώντας στο δωμάτιο της, χτύπησα την πόρτα όσο πιο σιγά μπορούσα. Άκουσα μέσα τρίξιμο από ελατήριο κρεβατιού. Μετά τη φωνή της, ψιθυριστή: «Que?»

Άνοιξα την πόρτα. Δεν έτριξε.

Μέσα μύριζε φρεσκοπλυμένη δαντέλα, κάποιο άρωμα γλυκό και κάτι πικάντικο. Ήταν κόλιαντρος. Cilantro. Οι Μεξικάνοι τον βάζουν σ' όλα τα φαγητά και τον μασουλάνε ωμό για φρέσκια αναπνοή.

«Hola», είπα πριν τη δω. Μετά την είδα και σταμάτησα να πιστεύω ότι ο θάνατος είναι το τελευταίο στάδιο της ύπαρξης.

Στεκόταν μπροστά στο ανοικτό παράθυρο. Πίσω της έφεγγε το φεγγάρι, το Αιγαίο και τα φώτα του δρόμου. Ακούγονταν βραδινές

κουβέντες περαστικών και βήματα από σανδάλια στο πλακόστρωτο.

Η Ζόε φορούσε ένα σχεδόν διάφανο πουκάμισο. Έτσι όπως είχε το φως πίσω της μπορούσα να ιχνογραφήσω κάθε καμπύλη και κάθε χνούδι απ' το σώμα της.

Ήταν κοντή, αλλά με μπαρόκ αναλογίες, σαν μια μινιατούρα αγάλματος. Το ύψος την έκανε να δείχνει μικρότερη απ' την ηλικία της. Αλλά η λεκάνη και το στήθος της δεν ήταν καθόλου μινιατούρες. Ό,τι της έλειπε σε ύψος το είχε σε καμπύλες.

«Έφερα κρασί», της είπα. Και το έδειξα.
«Άστο για μετά», είπε εκείνη.

Η φωνή της και μόνο αρκούσε για να φτάσουν σε οργασμό δέκα χιλιάδες ευνούχοι. Βραχνή φωνή με ασημένια και χρυσά μέταλλα, η Σεληνοθέα που θα σε κάνει να νιώσεις τα πάντα, κι ακόμα περισσότερα, κι ύστερα θα σου φάει το κεφάλι, κι εσύ θα την ευγνωμονείς γι' αυτή τη θυσία, για τη δική σου θυσία.

Προτού προλάβω να πω οτιδήποτε την είδα να σηκώνει το χέρι της και να ξεκουμπώνεται. Ευχαρίστησα τον Θεό και το Σύμπαν που ήμουν ζωντανός. Μετά το πουκάμισο της έπεσε στο πάτωμα. Τότε ευχαρίστησα και το Διάβολο.

Είχε μείνει πιο γυμνή απ' τη μέρα που γεννήθηκε. Γιατί σίγουρα δεν είχε γεννηθεί με στρογγυλή λεκάνη, μεγάλα τριζάτα βυζιά και ρώγες που πυροβολούσαν τον ουρανό.

Εκείνη τη νύχτα έγιναν σεξουαλικές πράξεις που ποτέ δεν θα μάθω πώς λέγονται, σε ποιους αριθμούς της Κάμα Σούτρα αντιστοιχούν, αν αντιστοιχούσαν σε κάτι.

Μέχρι τότε είχα κάνει σεξ μόνο με τη Ρίτα. Εκείνη νόμιζε ότι ήταν καλή. Εγώ την είχα για θεά. Μέχρι που πέρασε πάνω απ' το σώμα μου ο Τυφώνας-Ζόε και κατάλαβα ότι το σεξ έχει πολλά επίπεδα. Στο τελευταίο πλησιάζεις τη θέωση –και το θάνατο. Και είσαι χαρούμενος αν πεθάνεις έτσι.

~

Ο ήλιος ξημέρωνε κι εγώ είχα αδειάσει όλο το γενετικό μου υλικό στο υπέρδιπλο κρεβάτι της, τόσο που ένιωθα ένα κενό μνήμης κάπου στο υπογάστριο. Η Ζόε ακούμπησε τον μηρό της πάνω μου και με φίλησε στο μάγουλο, μ' εκείνα τα αφρικάνικα χείλη.

«Είσαι καλός», μου είπε, «για την ηλικία σου. Σου αρέσει να φροντίζεις την παρτενέρ σου. Θα μάθεις και τα υπόλοιπα.»

«Εκείνος τα ξέρει;» της είπα.

Γύρισα να την κοιτάξω.

«Πώς αντέχεις να κοιμάσαι μαζί του;»

«Δεν κοιμάμαι μαζί του.»

«Εννοώ να κάνεις σεξ.»

«Είναι θεός!» είπε η Ζόε.

«Είναι γέρος!» της είπα αυθόρμητα.

Αυτό δεν το αρνήθηκε. Μόνο χάιδεψε το στήθος μου και χαμογέλασε. Κάτι με έκανε να καταλάβω ότι είχε πολλούς εραστές πριν από μένα. Μερικές εκατοντάδες μάλλον. Γύρισα κι έπιασα το αριστερό βυζί της. Ξεχείλιζε απ' τη χούφτα μου. Θα μπορούσα να το κρατάω ολόκληρη τη ζωή μου.

«Να προσέχεις», είπε η Ζόε.

«Τον παππού;»

Την είδα που γέλασε.

«Ο Χουάν ξεπληρώνει τα χρέη του πατέρα του», μου είπε και ανέβηκε ολόκληρη πάνω μου, σαν μια κουβέρτα ηδονής.

«Πού χρωστάει;» τη ρώτησα, χωρίς καθόλου να με νοιάζει.

Είχε αρχίσει να μου σηκώνεται πάλι. Μπορούσα να το κάνω αέναα μαζί της, σαν κουνέλι.

«Στο διάβολο», είπε η Ζόε.

Δεν μίλησα. Όταν έχεις κάνει το καλύτερο σεξ της ζωής σου, τρεις φορές την ίδια νύχτα, δεν νοιάζεσαι να ζητήσεις αποδείξεις, ό,τι κι αν σου πουν. Κι ερχόταν η τέταρτη.

Την τράβηξα πάνω στον πούτσο μου που ξεκινούσε να ξυπνάει. Η Ζόε γέλασε.

«Πάλι;»

«Hell yeah!» φώναξα.

Η Ζόε μου έκλεισε το στόμα και μου έδειξε το παράθυρο. Είχε πάρει να χαράζει.

«Ξυπνάει πριν βγει ο ήλιος», μου είπε. «Φύγε.»

Ένωθα αθάνατος, δεν ήθελα να φύγω. Δεν την άφησα να κατέβει, την τράβηξα για να ξαναμπώ μέσα της, να γίνω ο ήρωας της ιστορίας.

«Δεν με νοιάζει αν...» ξεκίνησα να λέω.

Δεν ολοκλήρωσα την ηρωική μου φράση. Η πόρτα άνοιξε με μια κλωτσιά κι ο Χουάν ήταν εκείνος που την είχε κλωσήσει.

«Put a madre!» μου φώναξε.

Δεν προσβλήθηκα που με είπε πουτάνας γιο ή ό,τι με είχε πει. Γιατί είχα κολλήσει να κοιτάω δύο πράγματα. Το πρώτο ήταν τ' αρχίδια του. Ο Χουάν μπούκαρε ολόγυμνος, έτσι ήμασταν τρεις γυμνοί στο δωμάτιο. Αλλά έμοιαζε να φοράει εκεί κάτω μια ξεχειλωμένη μακριά κάλτσα, όπου είχε ρίξει δυο μπαλάκια. Αυτό μου φάνηκε φρικαλέο και αστείο μαζί.

Το άλλο που κοιτούσα ήταν θανατηφόρο. Ο γέρος με σημάδευε μ' ένα κλασικό περιστροφικό, Smith & Wesson μάλλον, αυτό που έχουν όλοι οι ντετέκτιβ στα φιλμ νουάρ.

Νόμιζα ότι δεν θα με πυροβολήσει. Πρώτη φορά με σημάδευε με όπλο. Στην Κορινθία είχα μεγαλώσει, όχι στο Χάρλεμ. Ήταν σαν να έβλεπα ταινία, ναι, έτσι ακριβώς, το ανοίκειο. Όπως το είχε πει ο Φρόντ. Το επανέλαβα καθώς κοιτούσα.

«Το ανοίκειο φαινόμενο παράγεται όταν εξαλείφεται η διάκριση ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα, όπως όταν κάτι που πάντα θεωρούσαμε φανταστικό εμφανίζεται μπροστά μας στην πραγματικότητα.»

Ναι, κάτι φανταστικό.

Μέχρι που πυροβόλησε.

Τα όπλα έχουν το κακό συνήθειο να κάνουν πολύ θόρυβο, πέρα απ' το ότι σκοτώνουν. Το χειρότερο ήταν όμως ο ήχος της σφαίρας που πέρασε δίπλα απ' το αυτί μου σαν υπερηχητικό κουνούπι και σκότωσε το μαξιλάρι όπου ακουμπούσα. Πούπουλα χήνας πετάχτηκαν στον αέρα. Ήταν σαν διαφήμιση.

Πριν μου ρίξει ξανά και τερματίσει έτσι τις βόλτες μου γύρω απ' τον ήλιο, η Ζόε πήδηξε πάνω του. Σκαρφάλωσε στην πλάτη του, εκείνος γύρισε. Μιλούσαν ισπανικά, φώναζαν στα ισπανικά, αλλά καταλάβαινα περίπου τι του έλεγε, πάντα τα ίδια λένε.

«Όχι, όχι, μην το κάνεις, θα πας φυλακή.»

«Δεν με νοιάζει. Θα τον καθαρίσω τον καριόλη», της είπε και την πέταξε πίσω.

Ο καριόλης μόνο τότε ξύπνησε απ' το φροϊδικό ανοίκειο και κύλησε στο πλάι. Έπεσα απ' το κρεβάτι ακριβώς την ώρα που ο γέρος πυροβολούσε ξανά.

Έμεινα εκεί κάτω. Δεν είχε νόημα αυτό που έκανα, αλλά τίποτα δεν είχε νόημα πια. Είδα τα πόδια της Ζόε. Είχε торνεутές γάμπες

και αστράγαλους κομψοτεχνήματα. Πήγαν κοντά στα γέρικα πόδια του Χουάν. Την έσπρωξε, είδα να φεύγει. Τα γεροπόδαρα πλησίασαν το κρεβάτι. Δεν μ' έβλεπε από κει πάνω, ήταν υπέρδιπλο.

Τον είδα να γονατίζει αργά και κατάλαβα ότι η κρυψώνα μου δεν ήταν και πολύ πετυχημένη. Μόλις θα έσκυβε κάτω απ' το κρεβάτι θα με πυροβολούσε στα μούτρα. Πόσες σφαίρες έχουν αυτά τα περίστροφα; Σίγουρα όχι δύο.

Συνέχισε να κατεβαίνει. Ευτυχώς ήταν ψηλό καθίκι.

Ναι, ήμουν ο Τζακ και δεν είχα κλέψει τα χρυσά αυγά της Χήνας, την είχα γαμήσει τη Χήνα. Κι ο Μεγάλος Διόλου Φιλικός Γίγαντας ερχόταν να με βρει.

Τι άλλο μπορούσα να κάνω; Πετάχτηκα πάνω, πιο γρήγορος από ποτέ στη ζωή μου, και βγήκα στο μπαλκόνι. Κοίταξα γύρω, δεν υπήρχαν μπαλκόνια κοντά. Ούτε τίποτα σκαλωσιές. Στις ταινίες πάντα υπάρχει μια σκαλωσιά για να το σκάσεις.

Κοίταξα κάτω. Αν έπεφτα μπορεί και να μη σκοτωνόμουν, αλλά σίγουρα θα έσπαγα πόδια ή σπονδυλική στήλη. Μπορεί να ήταν και χειρότερο απ' το θάνατο.

Κοίταξα γύρω. Ο ήλιος μόλις που είχε ανατείλει στα νησιά απέναντι. Ήταν ωραία μέρα για θάλασσα και περισυλλογή.

Αλλά ο Χουάν πυροβόλησε πάλι, η σφαίρα έφυγε για το Αιγαίο.

Δεν υπήρχε χρόνος για διαλογισμό. Πήδηξα. Τελευταία στιγμή πιάστηκα απ' την κάτω μεριά του μπαλκονιού. Κρεμιόμουν γυμνός στον τρίτο όροφο ενός καλοδιατηρημένου σπιτιού στην Κατάπολα, ενώ έπρεπε να είμαι στη Γαύδο, πάλι γυμνός, αλλά ξαπλωμένος στην παραλία. Ο Γίγαντας ερχόταν βρίζοντας. Και τότε θυμήθηκα ένα βουδιστικό κοάν. Ο νους είναι παράλογος.

Ένας μοναχός περπατάει στο δάσος. Μια τίγρη τον κυνηγάει. Ο μοναχός τρέχει για να σωθεί. Τελευταία στιγμή πιάνεται από ένα φυτό. Κοιτάει πάνω: Η τίγρη περιμένει. Κοιτάει κάτω: Γκρεμός. Κοιτάει τη ρίζα που κρατιέται. Βλέπει μια αγριοφράουλα. Την κόβει και την τρώει.

Έτσι τελειώνει το κοάν. Όμως στο μπαλκόνι δεν φύτεωναν φράουλες.

Ο Χουάν στάθηκε από πάνω μου και με σημάδεψε στο μάτι. Ένας
γλάρος έκραξε.
Ωραία μέρα για να πεθάνεις.

Λένε πώς όλη η ζωή περνάει μπροστά απ' τα μάτια σου προτού πεθάνεις. Δεν είναι ψέματα. Είμαι αυτόπτης μάρτυρας.

Ξέρετε όμως ποιο είναι το χειρότερο; Όχι να πεθάνεις, αλλά να καταλάβεις ότι δεν έζησες. Γιατί τότε είναι αργά ν' αλλάξεις γνώμη, ν' αλλάξεις δουλειά, ν' αλλάξεις χώρα, ν' αλλάξεις ζωή.

Δεν σου μένει πια χρόνος. Τετέλεσθαι. Τα σκάτωσες.

Τίτλοι τέλους, ανοίγουν τα φώτα κι είσαι μόνος στην αίθουσα. Δεν μπορείς να πάρεις τα λεφτά σου πίσω. Έρχεται ο Χάρος, με τη μορφή ενός βαριεστημένου ταξιθέτη και σου δείχνει την έξοδο.

«Πώς πήγε στα εισιτήρια;» τον ρωτάς ελπίζοντας ακόμα.

«Πάτωσε», λέει εκείνος.

«Τόσο χάλια;»

«B-movie τελείως. Χάλια σενάριο, ανέμπνευστος σκηνοθέτης κι ο πρωταγωνιστής...»

«Τι;»

«Άβουλος. Πήγαινε από δω κι από κει σαν να μην ήξερε ποιος είναι. Χάλια ήρωας. Εδώ είστε.»

Σου δείχνει την έξοδο, ανοίγει την πόρτα.

Έξω φως, πολύ φως. Βγαίνεις και σβήνεις μέσα στο φως.

Αυτό δεν μπορούσα να το δεχτώ. Ήμουν είκοσι χρονών κι είδα τη ζωή μου να περνάει μπροστά απ' τα μάτια μου. Ήταν πράγματι φτηνοπαραγωγή. Μόνο οι ερωτικές σκηνές έλεγαν κάτι. Δεν γινόταν να φύγω έτσι, έπρεπε να προλάβω να ζήσω προτού πεθάνω.

Έπρεπε να πάω στο Τουβαλού.

Άνοιξα τα μάτια και προσπάθησα να σκαρφαλώσω στο μπαλκόνι. Δεν ήμουν αρκετά γυμνασμένος. Κι ο Χουάν δεν συμμεριζόταν το όραμα μου. Προτιμούσε να πεθάνω.

Είδα τα μάτια του να μισοκλείνουν, το χέρι με το όπλο να τεντώνεται προς το μέρος μου. Είδα τη λάμψη απ' την κάνη του όπλου. Άκουσα τον πυροβολισμό κι έκλεισα τα μάτια. Πονούσα. Αυτό ήταν καλό. Όταν πονάς ζεις.

«Γαμιόλη», είπε ο Χουάν και πήγε να πυροβολήσει πάλι.

Η Ζόε πήδηξε στην πλάτη του.

Ήταν κωμικό. Κρεμιόμουν απ' το μπαλκόνι και με είχαν πυροβολήσει, αλλά μου ήρθαν γέλια. Σλάπστικ κωμωδία, με γυμνούς πρωταγωνιστές.

Γύρισα να δω το μέρος που πονούσε, το αριστερό μου χέρι.
Αντλήφθηκα πρώτα μια έλλειψη μαθηματική. Ο αντίχειρας ήταν
πίσω απ' το κάγκελο. Μπροστά υπήρχαν ένα, δύο, τρία δάκτυλα.

Έλλειψη. Μινόρε. Το μικρό δάκτυλο δεν ήταν εκεί που συνήθιζε
να είναι τα τελευταία είκοσι χρόνια. Δεν θα μπορούσα πλέον να
κάνω προσθέσεις ως το δέκα.

Αίμα έβγαине απ' το κολοβό σημείο, αλλά δεν πονούσα. Όλα μου
φαίνονταν ανοίκεια, σαν ταινία.

Κοίταξα κάτω μήπως δω το δάκτυλο, πράξη ανόητη. Είδα κάτι
καλύτερο. Ο ταβερνιάρης στο ισόγειο είχε ακούσει τον
πυροβολισμό και με είχε δει να κρέμομαι. Άνοιγε γρήγορα την
τέντα του μαγαζιού, που έγραφε Απέραντο Γαλάζιο. Άσπρα
γράμματα πάνω σε πρωσικό μπλε, κι ένα δελφίνι με τον Ζακ
παρέα.

Την είχε ανοίξει ένα μέτρο και σκάλωσε. Τον άκουσα να βρίζει.
Κοίταξα πάνω, την τίγρη που πλησίαζε να με ξεκάνει.

Σκέφτηκα γρήγορα. Δεν ήταν κάτι που έκανα συχνά, αλλά όταν
κρέμεσαι απ' τον γκρεμό και κάποιος σε σημαδεύει αφήνεις τις
παλιές συνήθειες.

«Γιατί δεν είναι διάσημος ο πατέρας σου;» του φώναξα.

Εκείνος κόλλησε για λίγο. Συνήθως οι μελλοθάνατοι δεν κάνουν
ερωτήσεις. Κοίταξα πάλι κάτω. Η τέντα ήταν ακόμα μισάνοιχτη. Ή
μισόκλειστη, εξαρτάται πού θα πέσεις. Ο ταβερνιάρης είχε ανέβει
σε μια καρέκλα και τραβούσε. Τα χέρια μου πονούσαν.
Παρατήρησα την κοιλιά του. Πόσο πρέπει να τρως και να πίνεις
για να κάνεις τέτοια κοιλιά; Δεν άντεχα άλλο.

Άφησα τα χέρια μου κι ευχήθηκα να πέσω στο Βαθύ Γαλάζιο ή
έστω να πεθάνω ακαριαία.

5

Είχα βγάλει το σκύλο μου βόλτα. Σταμάτησε για να χέσει. Πήρα τη σακούλα που είχα μαζί. Τα μάζεψα για να τα ρίξω στον κάδο.

«Γιατί το κάνεις αυτό;» μου είπε ο Ρόκι.

«Ποιο;»

«Γιατί μαζεύεις τα σκατά μου. Τι τα κάνεις;»

«Δεν τα μαζεύω.»

«Είναι όπως τις αγελάδες, που τις αρμέγετε;»

«Δεν είναι... Μα τι λες;»

Τότε σκέφτηκα ότι ήταν παράξενο να μιλάει ο Ρόκι.

«Πάμε να κάνουμε ένα τσιγάρο», μου είπε.

Βρεθήκαμε στη θάλασσα, αλλά η θάλασσα έλειπε. Ήταν μόνο ο πυθμένας, χωρίς νερό. Πού είχε πάει το νερό; Ο Ρόκι ήταν δελφίνι. Γλάροι τριγύρω.

«Ο μόνος τρόπος να νικήσεις μια αρκούδα είναι να την κοπανίσεις στο κεφάλι», μου είπε το δελφίνι. «Έχεις τσιγάρα;»

~

Άνοιξα τα μάτια. Φως, πολύ φως, αλλά όχι του θανατά. Ήμουν ξαπλωμένος. Μια γυναίκα ήταν στην άκρη του οπτικού μου πεδίου. Έδινε τσιγάρο σ' έναν άντρα με πράσινα.

Κοίταξα γύρω. Δωμάτιο πρασινωπό, τηλεόραση ψηλά. Ορός κρεμόταν πάνω μου. Νοσοκομείο, κέντρο υγείας, κάτι τέτοιο. Θυμήθηκα το μπαλκόνι. Το Βαθύ Γαλάζιο. Το δάκτυλο.

Σήκωσα το αριστερό μου χέρι. Δεν ήταν όνειρο. Το είχαν μπαταρισμένο, αλλά η έλλειψη ήταν εμφανής ακόμα κι έτσι. Είχα μείνει τετραδάκτυλος.

«Μάλλον το πήρε κάποιος γλάρος», άκουσα τη φωνή. Σκέφτηκα ότι είχε επιστρέψει το δελφίνι Ρόκι. Αλλά ήταν ο νοσοκόμος.

«Καλημέρα, είσαι καλά;» μου είπε η γυναίκα, που μάλλον ήταν διευθύντρια εκεί μέσα.

«Δεν ξέρω. Είμαι;»

«Θα συνέλθεις. Δεν έχεις τίποτα. Μια διάσειση.»

«Και εννιά δάκτυλα.»

«Δεν το βρήκαμε.»

«Μάλλον θα το πήρε κάποιος γλάρος», είπε ξανά ο νοσοκόμος.

Τον παρατήρησα καλύτερα να δω αν έμοιαζε με τον Ρόκι.

«Πόσο καιρό είμαι εδώ;» τον ρώτησα.

Ο νοσοκόμος κοίταξε το ρολόι του.

«Πέντε ώρες περίπου.»

«Μόνο;»

«Τι ήθελες; Τρία χρόνια; Ή να ‘χει αλλάξει χιλιετία;» είπε η διευθύντρια.

Γελάσανε.

«Σε φέρανε μόλις έπιασα βάρδια», είπε ο νοσοκόμος.

«Ποιος με ‘φερε;»

«Η κυρία που περιμένει έξω.»

Όταν είπε το «κυρία» οι κόρες του διεστάλησαν κι άνοιξε τα μάτια, σαν να την έβλεπε μπροστά του. Κατάλαβα ποια έβλεπε. Του είπα να την αφήσει να μπει.

«Εντάξει», είπε η διευθύντρια. «Στέφανε, φέρ’ την. Εσείς πρέπει να υπογράψετε εδώ.»

«Τι είναι;»

«Δήλωση εκούσιας εξόδου.»

Υπέγραψα. Μου άρεσε το εκούσια. Και το εξόδου. Ήθελα να φύγω.

Η διευθύντρια έφυγε. Μετά από λίγο άκουσα τακούνια στα μάρμαρα. Η Ζόε φορούσε ένα κόκκινο κοντό κι αεράτο φόρεμα. Lady in red. Κάτω γόβες με τακούνι, όχι υπερβολικό, πιο πολύ σαν να πήγαινε να χορέψει σάλσα.

«Hola, μωρό μου», είπε και ήρθε κοντά μου. Ο νοσοκόμος πίσω της είχε ξεχαστεί να τη θαυμάζει.

Η Ζόε έσκυψε και με φίλησε στο μέτωπο με το υγρό αφρικανικό της στόμα.

«Σε περιμένει», μου είπε.

«Ποιος;» ρώτησα, ενώ ήξερα.

«Ο Χουάν.»

«Για να με αποτελειώσει;»

«Είναι οξύθυμος άνθρωπος.»

«Το κατάλαβα.»

«Ήταν και πιωμένος. Αλλά θέλει να σου ζητήσει συγγνώμη.»

Τράβηξε μια καρέκλα κι έκατσε κοντά μου. Δίπλωσε τα πόδια της και η φούστα σηκώθηκε φανερώνοντας το πόδι μέχρι πάνω. Έκανα να τη χουφτώσω. Εκείνη χαχάνισε και μου χτύπησε το χέρι, σαν να μου απαγόρευε το γλυκό.

«Δεν μαθαίνεις», μου είπε.

Το χέρι που είχα απλώσει ήταν το λειψό. Πόσα δάχτυλα ακόμα θα δεχόμουν να χάσω για εκείνη;

«Του μίλησα, του εξήγησα, ότι σε παρέσυρα. Είσαι μικρός κι αθώος, δεν φταις.»

«Δεν βλέπω να σου έκοψε κάνα δάχτυλο.»

«Δεν μπορεί να ζήσει χωρίς εμένα», είπε η Ζόε, χωρίς καθόλου να αυτοθαυμάζεται.

«Τον καταλαβαίνω», της είπα.

«Θέλει να σου κάνει ένα δώρο. Γι' αυτό», έδειξε την απώλεια στο χέρι μου. «Είναι καλός ο Χουανίτο μου.»

«Όταν δεν πυροβολάει ανθρώπους στα μπαλκόνια.»

Με βοήθησε να ντυθώ. Ήταν δύσκολο, γιατί απ' την αρχή, απ' τη στιγμή που άκουσα τα τακούνια της, ήμουν καβλωμένος.

«Περίμενε», είπε κι έκλεισε την πόρτα με την πλάτη της

Με τράβηξε κοντά της. Έκανε ό,τι ήθελε να κάνει. Μετά το φερμουάρ έκλεινε εύκολα.

~

Ο Χουάν περίμενε σ' ένα νοικιασμένο αυτοκίνητο, έξω απ' το Κέντρο Υγείας. Ήταν μεσημέρι κι είχε πολλή ζέστη. Δεν είχαν αρχίσει ακόμα τα μελτέμια. Το αυτοκίνητο είχε κλειστά παράθυρα.

Όταν πλησιάσαμε βγήκε. Άνοιξε την πίσω πόρτα για να μπει η Ζόε, σαν να ήταν ο οδηγός της. Εκείνη τον ευχαρίστησε. Ο Χουάν έκλεισε την πόρτα. Ήταν σαν να έκλεινε η παγίδα.

«Έλα μπροστά», μου είπε.

Μέσα είχε δροσιά. Το ραδιόφωνο έπαιζε Nirvana, το Unplugged. Είχε κυκλοφορήσει τον Νοέμβριο του 1994. Πέντε μήνες μετά ο Κομπέιν αυτοκτόνησε.

“My girl, my girl, don't lie to me
Tell me, where did you sleep last night?”

Κυριαρχούσε το άρωμα της Ζόε, που δεν φορούσε άρωμα. Η μυρωδιά της. Μια παγίδα όπου πέφτεις εκούσια και δεν υπάρχει έξοδος.

Ο Κομπέιν έφτανε στο τέλος του τραγουδιού. Εκεί ανεβαίνει μια οκτάβα και ουρλιάζει σαν λύκος. Έτσι το είχε πει ο Νηλ Γιανγκ.

«Είναι παραδοσιακό κομμάτι ξέρεις», είπε ο Χουάν δείχνοντας το ραδιόφωνο.

«Το ξέρω.»

«Δεν το ήξερες πριν το τραγουδήσει ο Κομπέιν.»

«Όχι.»

«Κανείς δεν το ήξερε. Ξέρεις γιατί ξεχώρισαν αυτοί; Ο Κομπέιν, ο Τζόνσον. Ξέρεις; Γιατί έδωσαν την ψυχή τους.»

«Κυριολεκτικά;» τον ρώτησα.

Δεν απάντησε.

Θυμήθηκα το βίντεο. Ο Κομπέιν εκεί κοιτάζει μπροστά σαν ν' αντικρίζει το θάνατο, σαν να παίρνει την απόφαση ότι θα αυτοκτονήσει. Το είπα στον Χουάν. Εκείνος χαμογέλασε.

«Εσύ τι είδες όταν σε σημάδευα με το όπλο;»

«Τη ζωή μου.»

«Και κατάλαβες ότι δεν έχεις ζήσει τίποτα. Μην ανησυχείς, οι περισσότεροι έτσι ζουν.»

«Γι' αυτό το έκανες;» του είπα. «Για το πάρω απόφαση και να τολμήσω να ζήσω; Σαν να είσαι δάσκαλος;»

Η Ζόε πίσω γέλασε. Την κοίταξα απ' τον καθρέφτη. Έμοιαζε κάπως με τη Φρίντα Κάλο. Αυτό σκέφτηκα. Οδηγούσαμε ψηλά στο βουνό. Κάτω, πολύ κάτω, το βαθύ γαλάζιο.

«Τι έγινε όταν έπεσα;» τον ρώτησα.

«Αυτό είναι βαρετό», είπε και μου έδωσε ένα Gitanes. Βαρύ κι απολαυστικό. Καμία σχέση με τα τσιγαράκια που κάπνιζα.

Μου είπε η Ζόε. Είχα πέσει στην τέντα. Σκίστηκε, αλλά ανέκοψε την πτώση. Βρέθηκα στο τσιμέντο από τρία μέτρα ύψος. Τίποτα σπουδαίο. Στον αστυνομικό είπαν ότι είχα πει κι έκοψα κατά λάθος το δάκτυλο μου. Δεν έψαξε για ενδείξεις και στοιχεία. Έγραψε ό,τι του είπαν κι έφυγε.

«Δεν είναι αυτό το βασικό στοιχείο της αφήγησης», είπε ο Χουάν.

«Ποιο είναι; Death or glory, just another story; Και το δάκτυλο;»

«Μικρή απώλεια.»

Έστριψε ξαφνικά προς τον γκρεμό –τριακόσια μέτρα ύψος και χωρίς τέντες από κάτω. Κρατήθηκα απ' το ταμπλό τη στιγμή που πάτησε φρένο. Η Φρίντα πίσω γελούσε. Ο μόνος που είχε φοβηθεί ήμουν εγώ.

«Πες μου ένα πράγμα», έκανε ο Χουάν. «Αν μπορούσες να επιλέξεις τι θα διάλεγες; Το κερί ή το πυροτέχνημα; Να μείνεις στην ιστορία της τέχνης και να πεθάνεις στα είκοσι εφτά; Ή μια

αδιάφορη μετριότητα που γερνάει και πεθαίνει μέσα στα κάτουρα του;»

Τότε μου ήρθε μια παράξενη σκέψη. Όλο αυτό, με τη Ζόε, ήταν στημένο. Εκείνη ήταν η παγίδα. Ή μπορεί να ήταν μια δοκιμασία. Τολμάς;

«Περίμενε», είπα στον Χουάν. «Κι ο πατέρας σου; Εκείνος έγινε διάσημος κι έχει φτάσει τα εκατό.»

«Εκατόν εφτά.»

«Πώς το έκανε;»

Μείναμε για λίγο να κοιτάμε το Αιγαίο. Ο ήλιος μου έψηνε το πρόσωπο. Στο ραδιόφωνο έπαιζε Rolling Stones

«If I look hard enough into the setting sun
My love will laugh with me before the morning comes.»

Σύνθεση του Μπράιαν Τζόουνς. Στο κλαμπ των είκοσι εφτά κι εκείνος. Κάποιος είχε πειράξει το ραδιόφωνο.

«Θα σου πω τι έγινε», είπε ο Χουάν. «Κι αν θες πιστεύεις.»

6

Όταν ο Γιώργος Κατσαρός μπήκε στο πλοίο για την Αμερική ήταν είκοσι χρονών, αρχές εικοστού αιώνα. Πόλεμος μεγάλος δεν είχε γίνει ακόμα. Είχε μάθει κιθάρα μόνος του. Άκουγε τον Αμοργιανό παππού του να παίζει βιολί. Μετά στον Πειραιά, το μεγαλύτερο λιμάνι, άκουγε μουσικές του κόσμου. Αραβικές και δυτικές, λαϊκά και κλασικά. Όμως το θαύμα ήταν στην Αμερική. Ο Θαυμαστός Νέος Κόσμος. Η Ευρώπη αργοπέθαινε.

Είχε μάθει απ' τη μάνα του να προσπαθεί για το μέγιστο. Πλήρωσε εισιτήριο κατάστρωμα κι έφυγε για Νέα Υόρκη. Θα γινόταν μεγάλος.

Στη μέση του Ατλαντικού τον πλησίασε ένας άντρας. Φαινόταν ότι ταξίδευε στο σαλόνι.

«Τι θεωρείς σημαντικό;» του είπε. Μύριζε σαν ασφόδελος.

Κάπνιζε Σέρτικα.

«Την οικογένεια μου και τη μουσική μου», είπε ο Κατσαρός.

«Διάλεξε ένα.»

Διάλεξε κι έγινε σπουδαίος με τη μουσική του. Την οικογένεια του την έχασε. Τη μάνα του και την αδελφή του δεν τις ξαναείδε. Παντρεύτηκε αρκετές φορές, έκανε παιδιά, αλλά οικογένεια δεν κράτησε.

Είχε διαλέξει. Έμεινε μόνος, να παίζει τη μουσική του παντού.

Διάσημος και πλούσιος. Μέχρι που βρέθηκε στο Τουβαλού.

Στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν βάση των συμμάχων ενάντια στους Ιάπωνες. Είχε πολλούς στρατιώτες και χρειάζονταν διασκέδαση. Ο Κατσαρός ήταν ένας απ' τους διασκεδαστές.

Έπαιξε ρεμπέτικα και μπλουζ, γκόσπελ και μανέδες.

Το βράδυ μετά τη συναυλία βγήκε βόλτα στο Φουναφούτι, την πρωτεύουσα. Ήταν μια ατόλη, ένα κοραλλιογενές μακρινάρι, δυο μέτρα μέγιστο υψόμετρο, το τέλειο αεροδρόμιο.

Είχε τη θήκη με την κιθάρα του στην πλάτη. Κοιτούσε τ' αστέρια. Είχε πολλά χρόνια να δει τόσα. Από τότε που ήταν στην Αμοργό, παιδί.

Περπατούσε και μουρμούριζε ένα τραγούδι που του έλεγε η μάνα του στο νησί. Του ήρθαν κλάματα. Του είχε στείλει τηλεγράφημα:

«Έλα να σε δω λιγάκι, Γιώργη μου.» Δεν πήγε. Το επόμενο ήταν η ανακοίνωση του θανάτου της.

Κι είχε γίνει πενήντα έξι χρονών. Μεγάλος μουσικός. Μεγάλος και σε ηλικία. Μεγάλος σε κούραση.

Είδε κάποιον να πλησιάζει απ' την άλλη μεριά. Ήταν ο άντρας απ' το πλοίο. Δεν είχε γεράσει και πολύ.

«Βαρετό δεν είναι;» του είπε.

«Είσαι ο διάβολος;» ρώτησε ο Γιώργος.

«Ας πούμε ότι είμαι ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας.»

«Τι θες από μένα;»

«Να κάνουμε ανανέωση του συμβολαίου σου. Βλέπω ότι κουράστηκες.»

Συνέχισαν να περπατάνε κάτω απ' τον ουρανό του Ειρηνικού. Ο άντρας είπε ότι τον έλεγαν Σαμ. Το συμβόλαιο έληγε. Καλά είχε περάσει στη ζωή του, αλλά τέλειωσε.

«Δεν πέρασα καλά», είπε εκείνος. «Πολλή μοναξιά.»

«Διάλεξες τη μουσική.»

«Και τώρα;»

«Εντάξει, προσφορά του καταστήματος. Μπορείς να διπλασιάσεις το χρόνο σου και να κάνεις οικογένεια.»

Ο Γιώργος ήξερε ότι ο διάβολος είναι σαν το καζίνο. Ποτέ δεν χάνει.

«Τι πρέπει να δώσω;»

«Τον πρωτότοκο.»

«Τον Χουάν;»

Ο γιος του ήταν τριάντα χρονών. Δεν επικοινωνούσαν, αλλά ήξερε ότι είχε γίνει κιθαρίστας. Μέτριος κιθαρίστας.

«Θα πεθάνει στη θέση μου;»

«Όχι, αντιθέτως, θα ζήσει πολύ καιρό.»

«Και τι θα κερδίσεις εσύ;»

Ο Νίκος πήγε κι έβαλε τα πόδια του στη θάλασσα. Γύρω του άρχισαν να λάμπουν τα νερά, μπλε βιοφωταύγεια.

«Δεκατρείς», είπε κοιτώντας κάτω. «Για ν' αποχωρήσει απ' τη συμφωνία πρέπει να μου φέρει δεκατρείς.»

«Ψυχές;»

«Πελάτες τους λέμε.»

«Μπορώ ν' αποφασίσω εγώ για τη δική του ψυχή; Του Χουάν;»

«Για τη δική σου αποφασίζεις. Αμαρτίες γονέων...»

«Ναι, ξέρω παιδεύουσι—»

«Κληροδοτούνται.»

Ο Γιώργος κοίταξε τον ορίζοντα. Μόλις που είχε πάρει να χαράζει.

Ήθελε να ζήσει κι άλλο. Ήθελε να κάνει οικογένεια.

«Εντάξει», είπε.

Δεν χρειαζόταν να υπογράψει με αίμα. Κανείς δεν αθετεί το λόγο του στο Διάβολο.

7

Ξημέρωνε όταν το Βενιζέλος έφτανε στην Κρήτη. Είχα κοιμηθεί πάλι στο κατάστρωμα, αλλά χωρίς να συμβεί τίποτα απρόοπτο. Ήμουν μ' ένα δάκτυλο λιγότερο. Είχα και το δώρο του Χουάν μαζί.

Έτσι δεν κάνουν οι ήρωες στα παραμύθια και στις ιπποτικές ιστορίες; Δίνουν μάχη, χάνουν κάτι, κερδίζουν κάτι. Αλλά δεν ένιωθα ήρωας. Βλάκας ένιωθα.

Απ' τα ηχεία ακούστηκε ότι το πλοίο έδενε στο λιμάνι της Σούδας, οι επιβάτες να ετοιμαζόμαστε για αποβίβαση. Όλοι ξεκίνησαν να τρέχουν. Άναψα τσιγάρο. Ήταν ωραία τα Gitanes, είχα αλλάξει μάρκα. Ρούφηξα, φύσηξα, κοίταξα τη θάλασσα. Θα κατέβαινα τελευταίος. Προς τι η βιασύνη; Είναι ωραίο να βλέπεις τον ήλιο ν' ανατέλλει για άλλη μια φορά. Ειδικά αν έχεις φτάσει κοντά στο θάνατο.

Θα πήγαινα στα Χανιά κι από κει Παλαιόχωρα. Προορισμός: Γαύδος. Θα προτιμούσα να πάω στο Τουβαλού, αλλά για την ώρα δεν μου φτάναν τα λεφτά.

Στην άλλη μεριά του εξώστη ήταν δυο νέοι και παίζανε μουσική. Κιθάρα και βιολί. Έπαιζαν το Minor Swing του Django Reinhardt. Μάλλον το ραδιόφωνο του σύμπαντος συνέχιζε να παίζει αυτά που ήθελε ο Χουάν.

Του είχα πει ότι δεν θα μπορούσα να ξαναπαίζω κιθάρα. Μου μίλησε για τον Τζάνγκο. Το 1928 ήταν δεκαοκτώ χρονών, ένας μέτριος κιθαρίστας. Έπεσε να κοιμηθεί στο τροχόσπιτο με τη γυναίκα που είχε παντρευτεί πριν ένα μήνα. Κλώτσησε ένα κερί που είχε να καίει όλο το βράδυ, το «κερί του αγίου» το έλεγαν. Το τροχόσπιτο πήρε αμέσως φωτιά. Η γυναίκα του δεν κήκε, αλλά τον χώρισε λίγο καιρό αργότερα.

Ο ίδιος ο Τζάνγκο κόντεψε να πεθάνει. Εγκαύματα στο μισό του σώμα. Δεκαοκτώ μήνες έμεινε στο νοσοκομείο. Οι γιατροί ήθελαν να του ακρωτηριάσουν το αριστερό χέρι. Αρνήθηκε. Όμως έχασε δυο δάκτυλα, μικρό και παράμεσο.

Παρά την απώλεια έγινε ο μεγαλύτερος κιθαρίστας της τζαζ. Παρά την απώλεια;

Ο Χουάν είχε γελάσει σαν το είπε αυτό. Ο Τζάνγκο είχε κάνει συμφωνία. Παραλίγο να πεθάνει, υπέφερε τα βασανιστήρια της Κόλασης δυο χρόνια. Έδωσε δυο δάκτυλα και την οικογένεια του.

Ο Τζάνγκο είχε κάνει συμφωνία, ωραία. Εγώ δεν είχα συμφωνήσει σε τίποτα. Αλλά γιατί ένιωθα να είμαι πιασμένος σε φάκα;

Πλησίασα τους δυο μουσικούς. Ήταν Ισπανοί τσιγγάνοι. Έπαιζαν υπέροχα. Έμπλεκαν το φλαμένκο με την τζαζ του Τζάνγκο. Μου είπαν να βγάλω κι εγώ την κιθάρα να τζαμάρω. Κατάλαβα ότι ήμουν πολύ λίγος για να παίζω μαζί τους. Είπα ότι έπρεπε να κατέβω.

«Μη βιάζεσαι», μου είπε ο κιθαρίστας. «Το κορίτσι θα σε περιμένει.»

Γέλασανε. Γέλασα κι εγώ. Αλλά δεν υπήρχε κορίτσι.

Πήρα το λεωφορείο της γραμμής για τα Χανιά. Δεν θα έφευγα αυθημερόν, ήθελα να περπατήσω λιγάκι την πόλη.

Βρήκα δωμάτιο σ' ένα ξενοδοχείο που είχε περισσότερες κατσαρίδες από ένοικους. Ό,τι πληρώνεις παίρνεις. Έκανα ένα μπάνιο αποφεύγοντας ν' αγγίζω τους τοίχους που είχαν αρκετή μούχλα για να φτιάξεις εμβόλια για κάθε βακτήριο.

Όταν βγήκα άνοιξα τη θήκη της κιθάρας πάνω στο κρεβάτι. Την είχα πάρει δώρο με την πρώτη μου κιθάρα. Ήταν δερματίνη πιο λεπτή από τσιγαρόχαρτο, σχισμένη εκεί κι εδώ. Μόνο για το κουβάλλημα χρησίμευε. Καμιά προστασία από χτυπήματα.

Τη Λέιλα την είχα εγκαταλείψει στην Αμοργό. Στη θήκη είχα το δώρο του Χουάν. Τη θαύμασα για μία ακόμα φορά. Μια Γκίμπσον Καλαμαζού KG-14. Παρόμοια μ' εκείνη που έκανε τις ηχογραφήσεις του ο Ρόμπερτ Τζόνσον.

Την έβγαλα να την κρατήσω. Βαρύ ξύλο, μασίφ. Με την Καλαμαζού μπορούσες να παίζεις εκατό χρόνια και να μην πάθει τίποτα, να μη σκεβρώσει, να μη αλλάξει ήχο. Πρώτα πέθαινες εσύ και τα παιδιά σου ίσως και τα εγγόνια σου. Και μετά η Καλαμαζού.

Δεν μπορούσα να την αφήσω στο ξενοδοχείο. Δεν φοβόμουν την κλοπή, ποιος θα έμπαινε να κλέψει εκεί μέσα; Αλλά δεν ήθελα να μου τη ροκανίσουν τα ποντίκια. Την έβαλα στη φτηνή θήκη της Λέιλας και βγήκα στα Χανιά.

Περπάτησα μέχρι το ενετικό λιμάνι κι έκατσα να πω έναν καφέ με θέα τον Φάρο. Μπορεί τα Χανιά να είναι όμορφη πόλη. Όχι το καλοκαίρι. Όχι για μένα. Είχε πάρα πολύ κόσμο, παντού. Χιλιάδες τουρίστες που πήγαιναν πέρα δώθε τραβώντας φωτογραφίες. Κατάλαβα ότι δεν θα έμενα περισσότερο. Μάλλον είναι όμορφη το χειμώνα, άδεια και βροχερή. Όλες οι πόλεις είναι πιο όμορφες έτσι. Ίσως να φταίω εγώ, ίσως να φταίνει τα φεγγάρια.

«Απόκληρο με είπες μια βραδιά», μουρμούρισα κι άναψα Gitanes. Κάτι μου έλεγε ότι θα κάπνιζα πολύ καιρό αυτά τα τσιγάρα. Κάτι ήξερε κι ο Σερζ Γκενσμπούρ.

Τραγούδησα το πρώτο δίστιχο από το μόνο γαλλικό τραγούδι που ήξερα:

«Je suis venu te dire que je m'en vais
Et tes larmes n'y pourront rien changer»

Ήπια μια γουλιά απ' τον ελληνικό καφέ που ήταν φτιαγμένος στον ατμό, τουριστικός greek coffee. Έβγαλα να διαβάσω το βιβλίο μου, να ξεχαστώ λιγάκι.

«Το πορτρέτο του καλλιτέχνη σε νεαρή ηλικία.»

Κοίταξα το εξώφυλλο. Ο συγγραφέας με το ψάθινο καπελάκι που μάλλον δεν έβγαζε ποτέ. Γυαλιά στρογγυλά. Μουστάκι.

«James Joyce!»

Αυτή που είχα ακούσει δεν ήταν η σκέψη μου. Η σκέψη μου μιλάει σαν το Σερζ.

Γύρισα να δω ποια είχε μιλήσει. Στο πίσω τραπέζι ετοιμαζόταν να καθίσει ένα κορίτσι. Μια κοκκινομάλλα, ginger. Ήταν λεπτή και μικροκαμωμένη. Φορούσε ένα τιραντέ φορεματάκι με λουλούδια. Το δέρμα της ήταν άσπρο, πιο άσπρο απ' το άσπρο. Και φυσικά είχε φακίδες παντού. Ολοφάνερη μετάλλαξη του γονιδίου MC1R. Ολοφάνερα μάγισσα.

Όλα τα χαρακτηριστικά της ήταν εφηβικά, παιδικά σχεδόν. Ούτε στήθος ούτε λεκάνη. Τόσο λεπτεπίλεπτη. Όμως δεν είχε παιδική φωνή. Φαινόταν να 'χει καπνίσει πολύ. Και τα πράσινα μάτια της ήταν κουρασμένα.

«Σου αρέσει ο Τζόις;» είπε στα αγγλικά, με προφορά που φανέρωνε κέλτικη καταγωγή. Θα μπορούσε να είναι και Σκωτσέζα, αλλά ήξερα ότι δεν ήταν.

«Τον λατρεύω», της είπα. «Είσαι Ιρλανδέζα;»

Και τότε το έκανε. Αντί να μου απαντήσει με λόγια άφησε την τσάντα της στο τραπέζι μου, άφησε τα χέρια της χαλαρά στο πλάι, κοίταξε μπροστά και χόρεψε λίγο ιρλανδέζικο χορό. Μερικά βήματα μόνο.

Μου ήρθαν δάκρυα στα μάτια.

~

Της ζήτησα να κάτσει μαζί μου. Ήρθε πεταρίζοντας, σαν πεταλούδα στ' αλήθεια.

«Διακοπές;» με ρώτησε με την υπέροχη ιρλανδέζικη προφορά της. «Πάω προς Γαύδο. Ναι, περαστικός από Χανιά. Εσύ;»
«Δουλεύω και ταξιδεύω. Κάτι σαν την Anne Bonny.»
«Την ποια;»

Η Anne ήταν μια διάσημη πειρατής από την επαρχία του Κορκ, της Ιρλανδίας. Είχε σαρώσει την Καραϊβική. Την είχε για πρότυπο ήρωα. Εκείνη και τον Μάικλ Κόλλινς, που ήταν πάλι απ' την ίδια περιοχή.

Μιλήσαμε για τον Τζόις και τους U2 –που τους αντιπαθούσε, γιατί είχαν ξεπουληθεί, έτσι πίστευε. Της είπα ότι ήθελα να πάω στο Δουβλίνο τη Bloomsday, να περπατήσω στα χνάρια του Λεοπόλδου Μπλουμ. Εκείνη ήταν φανατική του Τόλκιν. Έβγαλε απ' τη τσάντα της τον πρώτο τόμο του Άρχοντα των Δακτυλιδιών.

«Το 'χω πάντα μαζί μου.»

«Δεν το έχω διαβάσει», της είπα. «Περιμένω να γίνει ταινία.»

Ζήτησα δεύτερο καφέ. Πήρα Άιρις-Κόφι.

«Κανείς Ιρλανδός δεν πίνει αυτή την αηδία», μου είπε. «Εννοώ, εντάξει ο καφές με το ουίσκι. Αλλά κρέμα;»

Τη ρώτησα αν ήθελε να την κεράσω κάτι. Τότε κατάλαβα ότι δεν ήξερα το όνομα της.

«Δουλτσινέα», μου είπε.

Απόρησα.

«Ναι, ναι», μου είπε, «γέλα όσο θες. Μισώ το κανονικό μου όνομα είναι τόσο... Πφουφ!»

Έκανε έναν αστείο ήχο. Τον ερωτεύτηκα κι αυτόν.

«Μόλλυ», είπε τελικά. «Ναι, με λένε Μόλλυ και είμαι Ιρλανδέζα, σαν να ήμουν Εβραία και να με λέγανε Σάρα. Γι' αυτό θέλω να με λέτε Δουλτσινέα.»

«Λατρεύω το Μόλλυ. Πάντα ήθελα να γνωρίσω μια κοκκινομάλλα Μόλλυ.»

Κούνησε τη μικρή φακιδωτή της μύτη σαν να ήταν ποντικάκι.

«Εντάξει. Συμβιβασμός. Έξω θα με λες Δουλτσινέα. Κι όταν μείνουμε μόνοι μας λέγε με Μόλλυ.»

Ανατρίχιασα πρώτα και μετά η καρδιά ανατινάχτηκε στο στερέωμα. Την ίδια στιγμή ένιωσα να μου σηκώνεται. Πόθος κι έρωτας μαζί, σε μέγιστη δόση. Θα πέθαινα για κείνη, μόνο να τη βλέπω να χορεύει ιρλανδέζικους χορούς. Και μόλις μου είχε υποσχεθεί ότι θα μείνουμε μόνοι. Μόλλυ, Δουλτσινέα, Μάικλ Κόλλινς, θα την έλεγα όπως ήθελε.

Ήπια τον καφέ, μετά το γύρισα σε Guinness. Μπουκάλι. Η Μόλλυ ήπιε ρούμι απ' τη Τζαμάικα κι έκανε πειρατικούς ήχους. Πέρασαμε αρκετή ώρα εκεί. Συνεχίσαμε την κουβέντα περπατώντας, στο φρούριο, στα Εβραϊκά, στο πάρκο. Σταματήσαμε κάτω από ένα παλιό σπίτι. Με ρώτησε αν ήθελα ν' ανέβω. Δεν απάντησα. Μόνο τη φίλησα.

~

Μπήκαμε μέσα κι έπιασα να τη γδύσω.

«Πιο σιγά», είπε η Μόλλυ. «Λίγο πιο ήρεμα, πιο γλυκά.»

Ξαπλώσαμε στο κρεβάτι και φιληθήκαμε, χαϊδευτήκαμε για πολλή ώρα. Έμοιαζε να θέλει ν' αποφύγει την ολοκλήρωση. Της είπα ότι δεν είχα πρόβλημα με κάτι τέτοιο. Θα έμενα πολύ καιρό στα Χανιά. Και το εννοούσα. Θα έμενα μαζί της μέχρι τη Συντέλεια του Κόσμου.

«Είσαι τόσο γλυκός», είπε και με χάιδεψε.

Εκείνη μόνο τη στιγμή κατάλαβα ότι ήταν μεγαλύτερη μου. Τη ρώτησα. Ήταν είκοσι οκτώ. Κι έμοιαζε δεκαπέντε. Συνεχίσαμε σαν να ήμασταν έφηβοι στην πρώτη σχέση. Κάποια στιγμή γδυθήκαμε.

Ήταν τόσο διαφορετικό απ' τη βραδιά με τη Ζόε. Τόσο γλυκό και ήσυχο, χωρίς κεφάλια να χτυπάνε στο κεφάλι, χωρίς τούμπες και χοροπηδητά.

«Σ' αγαπώ», της είπα στο αυτί, ενώ εκείνη καθόταν πάνω μου και την κρατούσα απ' τη μέση. Κουνιόμασταν ρυθμικά, ενωμένοι σ' ένα. Κοιτούσα τα μάτια της και την αφίσα πίσω της, το πράσινο Βόρειο Σέλλας. Ήταν μια φωτογραφία με το Σέλλας πάνω απ' τη θάλασσα. Από πάνω πράσινο, από κάτω λίγο πιο μπλε.

Την ένιωσα να σφίγγεται ολόκληρη, να πετάγεται πίσω. Φώναξε κι έμοιαζε με σεισμό. Μετά έκανε πίσω και με χαστούκισε. Ήταν η πιο ηδονική σφαλιάρα που μου έχουν δώσει.

8

Ήμασταν ξαπλωμένοι κι ονειρευόμουν χωρίς να κοιμάμαι. Η Μόλλυ με γρατζούνισε και πήγε στο μπάνιο. Άναψα άλλο ένα Gitanes. Ήξερα ότι δεν θα πήγαινα στη Γαύδο. Μπορεί ούτε στο Τουβαλού. Με πήρε ο ύπνος.

Με ξύπνησαν οι φωνές της. Είχα αποκοιμηθεί μ' αναμμένο τσιγάρο. Έκαψα το σεντόνι, αν δεν ήταν εκεί μπορεί και να καigόμουν ζωντανός, ως άλλος Τζάνγκο.

Δε μ' ένοιαζε τι έλεγε. Μόνο την κοιτούσα. Είχε ντυθεί και βαφτεί.

«Πάω για δουλειά», μου είπε μόλις ηρέμησε. «Μην καπνίσεις άλλο.»

«Πού δουλεύεις;»

«Σ' ένα μπαρ.»

«Θα έρθω. Πώς το λένε;»

«Μην έρθεις. Περίμενε να γυρίσω.

«Πώς το λένε;»

Δεν μ' άκουσε. Πήρε τα πράγματα της κι έφυγε. Αλλά δεν ήξερε με ποιον είχε μπλέξει. Είχα διαβάσει περισσότερη αστυνομική λογοτεχνία απ' τον μέσο άνθρωπο.

Θυμώμουν το σημαντικότερο: Γίνε ο διώκτης, γίνε το θύμα.

Βγήκα έξω χωρίς να κλείσω την πόρτα. Δεν είχα κλειδί. Πήγα ανάσα, έγινα Μόλλυ, μπήκα πάλι μέσα. Έβγαλα τα τακούνια μου και τ' άφησα αριστερά, μαζί με τ' άλλα. Κρέμασα τη τσάντα μου. Άφησα τα κλειδιά στα δεξιά, σ' ένα μικρό έπιπλο. Εκεί ήταν όλοι οι λογαριασμοί και κάτι γράμματα. Από κάτω ένα κουτί. Ήξερα τι είχε μέσα: Όλη τη σαβούρα που δεν θες να πετάξεις, αλλά δεν χρησιμεύει και σε τίποτα τελικά.

Κοίταξα ανάμεσα σε μπαταρίες, κλειδιά, κάρτες ανάληψης, φλάιερ από συναυλίες. Είχε μια διαφημιστική κάρτα. Pub Scorpios.

Ενετικό λιμάνι. Πίσω απ' το Γιαλί Τζαμί.

Σε βρήκα, Δουλτσινέα.

Δεν ήθελα να πάω τόσο νωρίς. Τα μπαρ έκλειναν στις τρεις. Θα χρειαζόταν και λίγη ώρα να συμμαζέψει. Δεν ταίριαζε να πάω να στηθώ εκεί προτού νυχτώσει καν.

Βγήκα στην πόλη με την Καλαμαζού. Έκανα τουρισμό.
Περπάτησα ώρες, έφαγα καλτσούνια με μυζήθρα και μέλι. Ήπια
μια ρακί.

Στις δέκα βρέθηκα έξω από το θερινό σινεμά του πάρκου. Έπαιζε
το Βλέμμα του Οδυσσέα. Δεν είχα ξαναδεί Αγγελόπουλο. Ήταν
πολύ όμορφα. Κοιμήθηκα πριν το πρώτο διάλειμμα, αλλά μύριζε
γιασεμιά στον ύπνο μου. Ονειρεύτηκα τον πράκτορα Θου Βου να
μου λέει: *«Ξέρεις κάτι; Η Ελλάδα πεθαίνει. Πεθαίνουμε σα λαός.»*

Ξύπνησα και βγήκα πάλι στην κίνηση. Πέρα απ' τους τουρίστες
υπήρχαν και πολλοί Αμερικάνοι στρατιώτες. Τους ξεχώριζες απ'
το κούρεμα, τα μπράτσα και την παιδική αυθάδεια. Η αμερικανική
βάση της Σούδας είναι η σημαντικότερη στην Ανατολική
Μεσόγειο. Πολύς κόσμος.

Βρέθηκα στο Γιαλί Τζαμί. Στο δρομάκι πίσω του ήταν ο Σκορπιός.
Δεν μου φάνηκε παράξενο που είχε φιμέ τζάμια. Θα έπρεπε.
Άνοιξα την πόρτα και μπήκα.

Δεν ήμουν πολύ βγαλμένος, αλλά πριν να πάρω δεύτερη ανάσα
είχα καταλάβει ότι ο Σκορπιός δεν ήταν παμπ, ήταν κωλόμπαρο.
Με ειδίκευση στον αμερικανικό στρατό, αφού η διακόσμηση
θύμιζε Τέξας.

Όταν μπήκα έπαιζε Fleetwood Mac
«You can go your own way, go your own way.»

Χαμηλός φωτισμός με κόκκινες αποχρώσεις. Παρατήρησα την
πελατεία.

Στ' αριστερά, στην μπάρα, καθόταν μια μαύρη κοπέλα με φόρεμα
μίνι –ή μπορεί να ήταν μόνο η ζώνη. Είχε απλώσει το πόδι της που
ήταν όμορφο σαν το Σερενγκέτι τη νύχτα. Πάνω της ήταν
πιασμένος ένας ασπρουλιάρης αμερικάνος που προσπαθούσε να
της πει κάτι, αλλά ήταν πολύ μεθυσμένος για να μιλήσει.

Στα δεξιά στα τραπεζάκια δυο ζευγάρια. Στο ένα μια γυναίκα γύρω
στα σαράντα. Το μήλο του Αδάμ στο λαιμό της μπερδεύε το θέμα
του φύλου. Εκείνη την είχε διπλαρώσει ένας γέρος.

Παραδίπλα ένας άλλος αμερικάνος χούφτωνε μια μικρούλα.

Κοίταξα μπροστά. Η Δουλτσινέα ήταν εκεί. Σ' ένα απ' τα ψηλά
καθίσματα του μπαρ. Με είχε δει. Έκανα το κεφάλι στο πλάι, σαν

να ήμουν σκύλος που άκουσε κάτι ενδιαφέρον (βόλτα, φαΐ, Ρόκι). Δεν ήταν πελάτισσα. Ούτε μπαργούμαν. Προσπάθησα να χαμογελάσω. Αλλά με πονούσε το δάχτυλο που είχα χάσει. Εκείνη με κοίταζε αυστηρά.

«You can go your own way, go your own way.»

9

Πήγα κι έκατσα δίπλα της.

«Να σε κεράσω ένα ποτό, Δουλτσινέα;» της είπα για να την πειράξω. Και ντράπηκα.

«Σου είπα να μην έρθεις.»

«Δεν μου είπες γιατί.»

Η μπαργούμαν πλησίασε και ρώτησε τι θα πάρουμε. Έμοιαζε με τη Σαμάνθα Φοξ, είκοσι χρόνια μετά την επιτυχία. Είχε ρωτήσει τι θα πάρουμε, όχι τι θα πάρω. Ζήτησα δυο μπύρες. Τις έβγαλε απ' το ψυγείο, κάτω απ' τηνμπάρα. Μαζί με τα φιστίκια ζήτησε και να πληρωθεί. Κόστιζαν σαν έξι μπύρες, αλλά έπαιρνες μαζί και το κορίτσι. Άδειασα τις τσέπες μου. Έμειναν κάτι ψιλά. Τ' άφησα για τιπ.

«Αυτό εννοείς ταξιδεύω δουλεύοντας;» είπα στη Δουλτσινέα δυο γουλιές μετά.

«Τι πρόβλημα έχεις εσύ;»

Της έδειξα με ανοικτά τα χέρια το κωλόμπαρο.

«Οι γονείς σου ξέρουν τι κάνεις;» της είπα.

Είδα κάτι σαν δάκρυα να φεγγίζουν για μια στιγμή. Μετά έσφιξε τα δόντια, ανοιγόκλεισε τα μάτια κι είχαν χαθεί.

«Οι γονείς μου δεν δίνουν δεκάρα για μένα. Ποτέ δεν έδωσαν. Ο πατέρας μου είναι μπεκρής. Η μάνα μου... Εσύ τι θες; Να με σώσεις; Ποιος είσαι, ο Ρίτσαρντ Γκιρ;»

Δεν μπορούσα να τη σώσω. Με το ζόρι θα έφτανα ως τη Γαύδο. Μετά πάλι πίσω στο σπίτι των γονιών μου. Δεν μπορούσα να σώσω ούτε τον εαυτό μου.

«Μπορώ», της είπα.

Η Δουλτσινέα γέλασε, αλλά δεν ήταν από χαρά.

«Μπορούμε», της είπα. «Αν υπάρχει αγάπη...»

Σταμάτησε να γελάει. Με παρατήρησε.

«Δεν είσαι κακός», είπε η Μόλλυ. «Μικρός είσαι. Αθώος. Θα μάθεις να χάνεις.»

Πριν απαντήσω –και η αλήθεια είναι ότι δεν ήξερα τι να πω, η Μαρία πήρε τ' άδεια μπουκάλια.

«Να φέρω κι άλλες;»

Ήταν ερώτηση παγίδα. Σήμαινε: Ή πληρώνεις άλλα δύο ή φεύγεις. Ξεροκατάπια, γιατί ήξερα ότι δεν είχα λεφτά μαζί μου ούτε για νερό. Είδα τη Μόλλυ να κάνει νόημα στην μπαργούμαν, της έκλεισε το μάτι. Μας έφερε άλλες δύο, κερασμένες είπε.

«Θα μπορούσα να δουλεύω στο σούπερ μάρκετ στο Κορκ. Και να παίζω καμόγκι στην πρώτη κατηγορία.»

Δεν κατάλαβα τι εννοούσε. Μου έδειξε με μια κίνηση, σαν να χτυπούσε κάτι κρατώντας ένα μπαστούνι με τα δύο χέρια. Οι Ιρλανδοί έχουν το δικό τους εθνικό σπορ, το χέρλινγκ. Των γυναικών λέγεται καμόγκι. Κάτι ανάμεσα σε χόκεϊ, ράγκμπι και ποδόσφαιρο.

«Και μετά; Να βγαίνω στην παμπ τα Σαββατοκύριακα. Να γκαστρωθώ, να κάνω έξι-εφτά καθολικά παιδιά. Να χοντρύνω και να βλέπω σαπουνόπερες. Τι είναι χειρότερο;»

«Δεν ξέρω. Είσαι...» Προσπαθούσα να το πω. Για ν' ακούσω την άρνηση. Αλλά πώς να το πεις;

«Αν πηδιέμαι με τους πελάτες; Δεν είναι υποχρεωτικό», είπε η Δουλτσινέα κι ήπιε λίγη μπύρα.

Ήταν. Δεν το είχε πει ξεκάθαρα, αλλά θα ήμουν βλάκας. Η Δουλτσινέα ήταν πόρνη.

Σκεφτόμουν αν θα μπορούσα να είμαι μαζί της. Μου φαινόταν αδύνατο.

«Και τι θα κάνεις;» της είπα. «Εδώ θα μείνεις;»

Μου έδειξε κάτι πίσω μου, στον ξύλινο τοίχο του μπαρ. Υπήρχαν φωτογραφίες και δελτία ναύτη. Ένα δεκαδóλαρο, όπου κάποιος είχε γράψει με μαρκαδόρο: «God bless America, but don't give shit for me.» Κι από πάνω το πράσινο Βόρειο Σέλλας. Η ίδια φωτογραφία, σε μικρό μέγεθος. Την είχε εκεί να τη βλέπει και να θυμάται το σκοπό της.

«Καναδάς. Βόρειος Καναδάς. Πολύ βόρειος», είπε η Μόλλυ.

Εκείνη ήθελε να πάει στην Αρκτική. Εγώ στον Ειρηνικό. Κι είχαμε βρεθεί στη μέση. Τσούγκρισα το μπουκάλι της.

«Δεν ανήκουμε πουθενά», της είπα.

Θα μπορούσα να σκύψω να τη φιλήσω, αυτό ήθελα να κάνω,
νομίζω το ίδιο ήθελε κι η Μόλλυ. Δεν προλάβαμε.

~

Έπαιζε Lou Reed. Το θυμάμαι σαν να ήταν χθες. Καθόμουν σ' ένα
κωλόμπαρο στα Χανιά, πίσω απ' το Τζαμί, με μια κοκκινομάλλα
που έπαιζε καμόγκι στο Κορκ. Την είχα γνωρίσει πριν λίγες ώρες,
την είχα ερωτευτεί, είχαμε κάνει σεξ. Και ήταν επαγγελματίας.

Απ' τα ηχεία ακούγονταν τα έγχρωμα κορίτσια να λένε: Του
τουρού τουρού τουρού τουρού του... .

Κι ο Lou Reed είπε: «Hey honey, take a walk on the wild side.»

Κοιτούσα τη Μόλλυ στα μάτια, έτοιμος να σκύψω μπροστά.
Εκείνη γύρισε στην πόρτα. Γούρλωσε και στράφηκε πάλι σε μένα.

«Καλύτερα να φύγεις», είπε κοιτώντας τον τοίχο.

«Κάποιος απ' τους δύο μας πρέπει να φύγει», είπα γελώντας. Η
επιθανάτια φράση του Όσκαρ Ουάιλντ.

«Όχι. ΠΡΕΠΕΙ να φύγεις.»

Γύρισα να δω. Είχε μπει ένας κύκλωπας. Ήταν πιο ψηλός από
μένα, πολύ πιο γυμνασμένος και σίγουρα πιο μεθυσμένος. Το ένα
μάτι το είχε πρησμένο, μάλλον από καυγά. Ένας ξανθός
αμερικάνος στρατιώτης, απόγονος Βίκινγκ.

Ήρθε ευθεία προς τη Μόλλυ, φωνάζοντας: «Sweet Dulcie, sweet
Dulcie!»

Έπεσε πάνω της, μ' έσπρωξε πίσω. Θα έπεφτα αν δε με κρατούσε
η Μαρία. Μου έκανε νόημα να προσέχω. Δεν είχα σκοπό να κάνω
κάτι άλλο.

Ο Κύκλωπας άφησε τη Μόλλυ και χτύπησε το χέρι του στην
μπάρα. Ζήτησε ένα μπουκάλι ρούμι, αμερικάνικο, όχι
κομμουνιστικές αηδίες. Είχε πληρωθεί κι ο Θεός αγαπάει την
Αμερική.

Του άφησε ένα κλειστό Μπακάρντι, ποτήρια, πάγο και κόκα κόλα.
Του ζήτησε ένα ποσό που αντιστοιχούσε στον κατώτερο μηνιαίο
στην Ελλάδα. Εκείνος άφησε μια χούφτα φρέσκα δολάρια στην
μπάρα. Άνοιξε το μπουκάλι και το μύρισε. Μετά σέρβιρε τον εαυτό
του και τη Μόλλυ. Τα ήπιαν μονορούφι. Ο Κύκλωπας ξαναγέμισε.
Ήπιαν πάλι μονορούφι.

Έπεσε πάνω της και γέλασε. Ξεκίνησε να της μιλάει. Δεν άκουγαν τι έλεγαν, ούτε ήθελα. Η Μόλλυ έμοιαζε να συμμετέχει στην πανηγυρική ατμόσφαιρα. Το διασκεδάζε. Έπαιζε θέατρο. Δεν ήξερα. Δεν ήθελα να μάθω. Δεν μπορούσα να κάνω τίποτα.

Πήγα στην τουαλέτα, έχοντας στο νου ότι θα φύγω μόλις βγω. Μόνο την κιθάρα είχα μαζί. Τα πράγματα μου ήταν στο ξενοδοχείο.

Έκατσα πολύ ώρα στην τουαλέτα. Να κοιτιέμαι στον καθρέφτη. Αναρωτιόμουν ποιος ήμουν. Το πρόσωπο μου δεν έμοιαζε με αυτό που ήξερα. Αλλά δεν ήμουν και τίποτα σπουδαίο. Ένας δειλός.

Έκατσα πολύ ώρα στην τουαλέτα. Γιατί αν έβγαينا ήξερα ότι θα έβλεπα αυτό που θα έβλεπα και θα έπρεπε να φύγω με την ουρά στα σκέλια.

Έκατσα πολύ ώρα στην τουαλέτα. Η κοπέλα με το μήλο του Αδάμ μπήκε και κατούρησε όρθια. Στάθηκε να πλύνει τα χέρια της. Ήταν όμορφη.

«Είναι δύσκολο», μου είπε. «Δεν μπορείς να μείνεις. Πίστεψε με.»

Βγήκε και μ' άφησε να κοιτιέμαι στον καθρέφτη.

Βγήκα έτοιμος να πάρω την κιθάρα και να φύγω. Είδα τον Κύκλωπα να έχει πέσει πάνω στη Μόλλυ. Εκείνη προσπαθούσε να τον απομακρύνει. Δεν μπορούσε. Πώς να διώξεις ένα βουνό;

Η μπαργούμαν του είπε να ηρεμήσει. Εκείνος την κοίταξε και της έδωσε μια σπρωξιά που την έστειλε πίσω, στο ψυγείο με τ' αναψυκτικά και τους χυμούς.

Ο γέρος που καθόταν στα δεξιά πήγε να σηκωθεί. Ο Κύκλωπας μόνο τον κοίταξε, μ' ένα μάτι. Ο γέρος έκατσε πάλι.

Και τότε μπήκα στη μέση εγώ. Δεν είμαι ήρωας, το ξανάπα. Ένας βλάκας είμαι. Αλλά μπήκα στη μέση. Γιατί; Γιατί είχα βαρεθεί.

«Άσε τη Μόλλυ», του είπα.

Ο Κύκλωπας στάθηκε όρθιος να με δει. Ήταν σαν ανεμόμυλος ψηλός. Και δεν είχα ένα Ροσινάντε να τρέξω, ένα Σάντσο Πάντσα να μου δώσει θάρρος. Μόνο τη Δουλτσινέα.

«Ποιος είσαι ‘συ;» έκανε εκείνος.

Κόλλησα. Συνήθως στις ταινίες και στα βιβλία οι ήρωες βρίσκουν την τέλεια ατάκα. Εγώ δεν την είχα. Γιατί δεν ήξερα ποιος ήμουν. Κοίταξα το πρόσωπο του σαν να μην το έβλεπα. Ποιος είμαι; Μακάρι να ήξερα. Προσπαθούσα να βρω τον εαυτό μου ή να τον επινοήσω;

«Είμαι ο Κανένας», του είπα.

Ο Κύκλωπας δεν νοιάστηκε για τις ομηρικές μου μεταφορές. Γύρισε πάλι προς τη Μόλλυ, που μου έκανε νόημα να φύγω. Με χέρια και με μάτια. Πήγα και στάθηκα πίσω του. Τον σκούνηξα στον ώμο. Χρειάστηκε να το επαναλάβω για να καταλάβει ότι ήμουν εκεί.

«Τι σκατά θες;» είπε εκείνος.

«Είναι το κορίτσι μου», του είπα δείχνοντας τη Μόλλυ.

Ο Κύκλωπας ήταν πολύ μεθυσμένος κι ακόμα περισσότερο αργόστροφος. Προσπάθησε να καταλάβει τι του είπα.

«Αυτή... Είναι... Το κορίτσι μου», του είπα πιο δυνατά.

«Το κορίτσι σου; Το κορίτσι σου είναι πουτάνα.»

Τσαντίστηκα. Δεν μπορείς να λες το κορίτσι του άλλου πουτάνα. Ακόμα κι αν βγάξει κάποια χρήματα με όχι και τόσο νόμιμους τρόπους. Δεν μπορείς.

Είδα το πρόσωπο της Μόλλυ, τις φακίδες της να γίνονται πιο κόκκινες, την είδα να ζαρώνει. Σταμάτησα να σκέφτομαι. Θόλωσα.

Είχα την κιθάρα πίσω μου. Γύρισα, την έπιασα με τα δύο χέρια κι έκανα μια στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών κραδαίνοντας την σαν σφύρα. Βρήκα τον Βίκινγκ στο κρανίο. Ακούστηκε ένα μελωδικό χτύπημα. Ήταν βαρύ ξύλο, μασίφ. Έπεσε στο μπαρ. Νοκ ντάουν.

Όλοι έμειναν να κοιτούν με μάτια νυκτόβιου ζώου. Η Μόλλυ, η μπαργούμαν, η Σερενγκέτι, η κοπέλα με το μήλο του Αδάμ, ο γέρος, ακόμα κι εγώ κοιτούσα έτσι.

Δεν πίστευα πως είχα κάνει αυτό που είχα κάνει. Αλλά δεν θα το απαρνιόμουν ποτέ. Το είχα ευχαριστηθεί. Η ψυχή μου είχε φτάσει ως τ’ αυτιά και ξεχείλιζε.

Μέχρι που τον είδα να κουνιέται. Μάλλον είχε φάει δυνατότερα χτυπήματα στην καριέρα του ως μποξέρ. Θα σηκωνόταν πριν μετρήσω δέκα.

Η Μόλλυ πήδηξε απ' το σκαμπό σαν να ξεπάγωσε ξαφνικά. Μ' έπιασε απ' το χέρι.

«Πάμε!» είπε και με τράβηξε.

Πήρα την κιθάρα κι ακολούθησα. Ο Κύκλωπας συνερχόταν πολύ γρήγορα, ήταν σχεδόν όρθιος.

Ήμασταν στην πόρτα. Τον άκουσα πίσω να ουρλιάζει. Όχι σαν λύκος. Ούτε σαν αρκούδα. Ποιο είναι εκείνο το θηρίο που σε σκοτώνει αργά και βασανιστικά, σπάζοντας σου κάθε κόκκαλο; Έτσι ούρλιαξε.

10

Βγήκαμε έξω κι αρχίσαμε να τρέχουμε. Έμοιαζε να 'χει βρέξει. Οι πέτρες γλιστρούσαν απ' την υγρασία. Από 'κει που πήγαμε δεν κυκλοφορούσαν πολλοί άνθρωποι, ήμασταν μόνο εμείς με την ηχώ των βημάτων μας.

Η Μόλλυ με κρατούσε απ' το χέρι στην αρχή, μετά με άφησε.

«Σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ», έλεγα από μέσα μου ξανά και ξανά. Ευγνωμοσύνη. Η ζωή μου δεν ήταν σαν ταινία του Αγγελόπουλου, κανείς δεν θα κοιμόταν στο πρώτο διάλειμμα. Γέλασα, και μετά κατάλαβα ότι ήμουν ο μόνος που γελούσε.

Η Μόλλυ σταμάτησε να τρέχει. Σταθήκαμε στην είσοδο από ένα γιαπί. Τούβλα και ξύλα τριγύρω. Έλεγξε τον χώρο, ησυχία. Μετά κοίταξε το χαμογελαστό πρόσωπο του ήρωα.

«Τι κάνεις;» μου είπε.

«Νιώθω ευγνωμοσύνη. Υπάρχει μια κρυφή αρμονία που...»

«Τι σκατά λες;»

«Εσύ τι λες;»

Άρχισε να πηγαίνει πέρα δώθε, χτυπώντας τα πόδια της κάτω πιο δυνατά απ' όσο χρειαζόταν για να μένει όρθια. Έσκυψε και μάζεψε ένα καδρόνι. Έμοιαζε λίγο με το ραβδί του καμόγκι. Ήρθε καταπάνω μου με άγριες διαθέσεις.

«Ηθελα να σε προστατέψω», της είπα.

«Μοιάζω να χρειάζομαι προστασία; Τι είμαι; Η δεσποσύνη σε κίνδυνο; Κι εσύ; Ο ιππότης με το σπαθί στον ώμο; Γαμώτο, τι σκατά σκέφτεσαι;»

«Δεν το σκέφτηκα», της είπα, καταλαβαίνοντας ότι δεν θα γελούσαμε άλλο εκείνο το βράδυ. Ίσως και ποτέ. «Απλώς το 'κανα.»

«Εγώ το σκέφτομαι όμως. Μου διέλυσες τη δουλειά. Τι θα πω στον Νίκο; Ήρθε ο νταβατζής μου να δείρει τους πελάτες;»

Κατάλαβα ότι ο Νίκος ήταν ο ιδιοκτήτης του Σκορπιού και σίγουρα δεν θα ήταν πολύ χαρούμενος.

«Πες ότι σου επιτέθηκε η αρκούδα.»

«Σιγά το νέο. Πρώτη φορά είναι; Τι νομίζεις ότι κάνω εκεί μέσα; Δεν τους διαβάζω ιστορίες του Τόλκιν. Είμαι νοσοκόμα, ψυχολόγος και φίλη και μάνα και γκόμενα. Είναι δύσκολη δουλειά και μόνο μια γυναίκα μπορεί να την κάνει.»

«Δεν ξέρω», της είπα.

«Τι δεν ξέρεις;»

«Τίποτα δεν ξέρω.»

«Γάμα το Σωκράτη», είπε η Μόλλυ. Ήταν διαβασμένο κορίτσι.

Είχα αποτύχει. Αλλά μπορούσα να κερδίσω πάλι. Ετοιμαζόμουν να της κάνω μια καινούρια πρόταση όταν ακούσαμε ποδοβολητά να πλησιάζουν. Πριν προλάβουμε να φύγουμε, να κινηθούμε, τους είδαμε –και μας είδαν.

Ήταν εννιά πεζοναύτες νταβραντισμένοι. Πρώτος στο τρίγωνο στεκόταν ο Κύκλωπας Βίκινγκ που είχα βαρέσει στο κεφάλι. Οι άλλοι ήταν μαύροι, άσπροι, κίτρινοι, σαν διαφήμιση της Benetton. Ποικιλομορφία εμφάνισης μ' ένα κοινό σκοπό: Ήθελαν να με δείρουν. Ήθελαν να με δείρουν άγρια. Και κάτι μου έλεγε ότι θα έχανα πολύ περισσότερα από ένα δάχτυλο. Μάλλον τη σπλήνα μου, κάνα νεφρό, τέτοια πράγματα.

Είχαν σταματήσει να τρέχουν. Πλησίασαν σαν ύαινες. Κάποιοι σήκωσαν ξύλα από κάτω. Σίδερα και τούβλα. Μπορεί να έχανα περισσότερα κι από νεφρό.

«Ντούλτσι, φύγε», είπε ο Κύκλωπας και της έκανε νόημα.

«Έλα τώρα, Μπιόρν. Πάμε στο μαγαζί να πιούμε, κερνάω εγώ», είπε εκείνη ναζιάρικα.

«Μόλις του σπάσουμε τα κόκαλα.»

Ζύγιασα την κιθάρα στο πλάι. Δεν ήταν ταινία, το ήξερα. Θα έπαιρνα όσους μπορούσα μαζί μου. Περίμενα τη Μόλλυ να βγει απ' τη μέση.

Εκείνη στάθηκε μπροστά μου και πάτησε τα πόδια της κάτω.

«Είμαι απ' το Κορκ», είπε δυνατά. «Ο Μάικλ Κόλλινς ποτέ δεν έφυγε.»

«Κάνε στην άκρη, τζίντζερ, και δως μας το μικρό.»

Η Μόλλυ απ' το Κορκ, η Δουλτσινέα της Κρήτης, η Άνν Μπόνι της Μεσογείου δεν έκανε πέρα, ούτε άφησε να με πάρουν.

Σήκωσε το ραβδί του καμόγκι και είπε:

«If you want him, come and claim him.»

Εκείνοι γέλασαν και προχώρησαν. Πήγα δίπλα της κι έβγαλα την Καλαμαζού απ' τη θήκη.

Ο Σουν Τσου στην τέχνη του πολέμου αναφέρει τα δύο μεγαλύτερα λάθη κάθε στρατού. Το πρώτο είναι να υποτιμήσεις τον αντίπαλο. Αυτό έκαναν οι εννιά πεζοναύτες με μας. Τους φανήκαμε εύκολη λεία.

Ο Κύκλωπας ήρθε προς το μέρος μου με άλλους τρεις στο κατόπι. Ένας άλλος πήγε προς τη Μόλλυ. Τον χτύπησε με τόση δύναμη που το ξύλο έσπασε. Ο Αμερικάνος έπεσε σαν δέντρο. Όμως την είχε αποπλίσσει.

Ο Κύκλωπας με πλησίασε πιο προσεκτικά. Κράδαινα την Καλαμαζού μπροστά απ' τα κεφάλια τους. Ήταν επικίνδυνο όπλο, αλλά έμοιαζα με τη Γουέντι που κουνάει το ρόπαλο του μπείζμπολ για να σταματήσει τον Τζακ Τόρανς.

Η Μόλλυ έτρεξε αριστερά, έσκυψε κι έπιασε ένα σίδερο. Καθώς σηκώνόταν την πέτυχε ένα τούβλο στο στήθος. Αν δεν ήταν άνανδροι δεν θα επιτίθονταν εννιά εναντίον δύο, έτσι δεν είναι;

Διπλώθηκε στα δύο. Φώναξα το όνομα της κι έκανα να την πλησιάσω. Αυτό ήταν αρκετό για να δώσω την ευκαιρία στον εχθρό μου. Μ' άρπαξε απ' το λαιμό και με πήγε σηκωτό στον τοίχο πίσω μου. Με κόλλησε εκεί, ενώ πλησιάζανε κι οι άλλοι τρεις.

Ήμουν έτοιμος να κλείσω τα μάτια και ν' αφεθώ. Πόσο θα με χτυπούσαν; Κάποια στιγμή θα μ' αφήνανε. Τότε άκουσα τη Μόλλυ να βρίζει και να ουρλιάζει. Τρία γομάρια την είχαν αρπάξει. Οι δύο κρατούσαν χέρια και πόδια. Ο τρίτος της έσκισε το φόρεμα.

«Αφήστε 'την», τους φώναξα.

Ο Κύκλωπας μου τράβηξε μια γροθιά στο σαγόνι. Ένιωσα δόντια να κουνιούνται. Αίμα στο στόμα μου κι ένας φρονιμίτης ήταν ελεύθερος να πάει όπου θέλει.

«Μην ανησυχείς», είπε ο Κύκλωπας. «Πουτάνα είναι, της αρέσει να τη γαμάνε.»

«Ναι, δεν θα καταλάβει τίποτα», είπε ένας που έμοιαζε για Λατίνος.

Εκείνη πάλευε με όλες της τις δυνάμεις, δεν θα παραδινόταν εύκολα η πουτάνα. Ένας κοντός την χτύπησε με τον αγκώνα στο πρόσωπο. Η Μόλλυ σταμάτησε να παλεύει.

Ο Κύκλωπας δεν μ' έριξε αναίσθητο. Ήθελε να δω τον βιασμό της. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο λάθος του. Θυμήθηκα ένα παιδί που είχα

καιρό να σκεφτώ, θυμήθηκα την ανάσα του βιαστή στο σβέρκο μου, θυμήθηκα τη γριά.

~

Το χειρότερο που μπορείς να κάνεις σε μια μάχη είναι να μην αφήσεις διέξοδο διαφυγής στον εχθρό του, γιατί τότε πολεμάει για τη ζωή του. Κι αν τον αναγκάσεις να υπερασπιστεί την οικογένεια και τη γη του, τότε δεν υπάρχει περίπτωση να υποχωρήσει.

Σαν είδα τη Μόλλυ στα χέρια τους κι εκείνον τον κοντό να κατεβάζει το παντελόνι του, τρελάθηκα. Το μόνο που φοβάται ο πιο δυνατός είναι τον πιο τρελό, τον μαινόμενο. Ο Αχιλλέας, ο Ορλάντο.

Ο Κοχούλιν, ο Κέλτης ήρωας των Ιρλανδών, ήταν ανίκητος χάρη στην πολεμική του μανία. Όταν τρελαινόταν μαύρη ομίχλη υψωνόταν απ' το κεφάλι του κι ανοιγόκλεινε τα σαγόνια του σαν λιοντάρι. Τότε δεν μπορούσε να ξεχωρίσει ούτε τον ίδιο τον γιο του.

Σταμάτησα να είμαι άνθρωπος, να σκέφτομαι ανθρώπινα. Χίμηξα στο λαιμό του κύκλωπα. Πήγα για την καρωτίδα, να τον σκοτώσω μια κι έξω, αλλά εκείνος τραβήχτηκε λιγάκι. Του έπιασα το αυτί. Τον δάγκωσα και του έκοψα το λοβό, με τη μία. Δεν έπαιζα, δεν πάλευα, ήθελα να σκοτώσω.

Ο Κύκλωπας έφυγε πίσω κρατώντας το αυτί του. Το έφτυσα στα μούτρα του Λατίνου που ερχόταν από δεξιά και μετά του έχωσα την κιθάρα στο στόμα. Τα κλειδιά του έσκισαν τα χείλη, άκουσα τα δόντια του να σπάνε. Οι άλλοι δύο σάστισαν.

Βρήκα χώρο για να βγω. Πήγα προς τους βιαστές. Είδα εκείνον με το κατεβασμένο παντελόνι να 'χει στραφεί να με κοιτάξει. Πήδηξα, έκανα ένα άλμα που δεν πίστευα ότι μπορούσα να κάνω, και έπεσα με τα γόνατα κι όλο μου το βάρος στην πλάτη του.

Τον έριξα κάτω και μετά άρπαξα το κεφάλι του με τα δύο χέρια και χτύπησα το μέτωπο του σ' ένα τούβλο.

Η Μόλλυ είχε συνέλθει και κατάφερε να ξεφύγει. Αυτοί που την κρατούσαν είχαν γυρίσει προς εμένα. Αλλά δεν τολμούσαν. Στόχευσα στο λαρύγγι του πιο κοντινού. Θα του έπινα το αίμα.

Τότε άκουσα τον ήχο του ξύλου στην πέτρα. Αλλά δεν ήταν πέτρα, ήταν το κεφάλι μου. Με είχαν χτυπήσει από πίσω. Ταλανίστηκα, αλλά δεν πόνεσα. Η γάζα στο αριστερό μου χέρι είχε μουσκέψει

απ' το αίμα, αλλά δεν ένιωθα τίποτα. Η μανία του πολέμου με είχε κάνει υπεράνθρωπο. Επιτέθηκα σ' αυτόν που με είχε χτυπήσει πίσωπλατα. Προσπάθησα να του σπάσω το γόνατο. Δεν τα κατάφερα, αλλά έκανε πίσω.

Τότε είδα ότι με είχαν περικυκλώσει. Ήταν όρθιοι οι έξι ακόμα, με τον κύκλωπα μαζί. Κι έρχονταν από παντού. Γέλασα. Δεν θα με χτυπούσαν μόνο, θα με σκότωναν. Αλλά θα έπαιρνα πολλούς φασίστες μαζί μου στην Κόλαση.

~

Ούρλιαξα κι έπεσα σ' εκείνον που ήταν πιο κοντά. Δεν με είδε, γιατί κοιτούσε αριστερά. Κι εγώ είδα κάτι στην άκρη, μια σκιά να τρέχει, αλλά δεν έχασα το στόχο. Τον βάρεσα στο μήλο του Αδάμ. Του κόπηκε η ανάσα. Κοίταξα να βρω τον επόμενο.

Κατάλαβα ότι δεν πολεμούσα μόνος. Άλλοι δύο απ' τους πεζοναύτες είχαν πέσει. Τρεις σκιές, γρήγορες σαν αρπαχτικά της νύχτας, επιτίθονταν.

Μου είχαν αφήσει το δρόμο ανοιχτό για τον Κύκλωπα, το μεγάλο μου αντίπαλο. Εκείνος έβλεπε τριγύρω την πανωλεθρία των Αμερικάνων και δεν το πίστευε. Μάλλον θα αισθανόταν σαν να είναι στο Βιετνάμ.

«Μην ανησυχείς», του είπα. «Δεν θα πονέσεις.»

Έκανα εγώ το λάθος. Υπερεκτίμησα τις δυνάμεις μου. Ο Κύκλωπας δεν ήταν πολύ χτυπημένος και σίγουρα ήταν τεράστιος. Με κλώτσησε στην κοιλιά κι έφυγα ένα μέτρο πίσω. Έπεσα και ξέρασα αίμα. Είχα βρεθεί δίπλα στην Καλαμαζού. Ο Κύκλωπας ερχόταν καταπάνω μου με τα εκατόν είκοσι κιλά του. Παραπάτησε και κοίταξε πίσω.

Η Μόλλυ του είχε πετάξει μια πέτρα.

«Μάικλ Κόλλινς, ρε αρχίδι», του φώναξε κι ήταν μέσα στα αίματα, σαν τον Τζον Μακλέην.

Ο Κύκλωπας δεν έπεσε.

«Μια τελευταία», είπα στην Καλαμαζού.

Σηκώθηκα και του την έφερα στο δόξα πατρί, σαν τον Οδυσσέα που τυφλώνει τον Πολύφημο, ένας Δαβίδ με κιθάρα ενάντια στον Γολιάθ.

Ο Άτλας γονάτισε.

~

Χαλάρωσα, ξεκίνησα ν' αναπνέω σε κανονικό ρυθμό, πήρα την Μόλλυ στην αγκαλιά μου. Έκλαιγε. Δεν έκανα το ίδιο, όχι γιατί δεν ήθελα, αλλά επειδή έπρεπε να είμαι ο συμπαραστάτης.

Μόνο τότε μπόρεσα να δω ποιες ήταν οι σκιές που μας είχαν βοηθήσει.

Ήταν οι δύο Ισπανοί τσιγγάνοι που έπαιζαν Τζάνγκο στο πλοίο. Απεσταλμένοι του Χουάν; Μπορεί. Ίσως να ήθελε να με προστατέψει. Σίγουρα ήταν ευπρόσδεκτοι, όποιος και να τους είχε στείλει. Μαζί τους είχαν κι έναν τρίτο. Το ίδιο μικρόσωμο κι αδύνατο, αλλά γραμμωμένο σαν τον Μπρους Λη.

«Ακούσαμε την κιθάρα σου να βογγάει», είπε ο βιολιτζής. «Κι εντάξει. Εννιά εναντίον δύο; Και το ένα κορίτσι;»

Τον πλησίασα και τον αγκάλιασα.

Εκείνη την ώρα άρχισαν ν' αναβοσβήνουν τα φώτα της αστυνομίας. Ήμασταν ασφαλείς πια. Έτσι νόμιζα.

11

Είχαν έρθει τρία περιπολικά. Ένας μπάτσος μου είχε δώσει ένα σεντόνι να καλυφτεί η ημίγυμνη Μόλλυ. Μαζί μας, λίγο παραδίπλα, κάθονταν οι τρεις σωτήρες. Απέναντι ήταν οι Αμερικάνοι στρατιώτες. Όλοι χτυπημένοι, αλλά κανείς σε κρίσιμη κατάσταση. Ο Κύκλωπας θα έμοιαζε λίγο με τον Βαν Γκογκ, αυτό ήταν όλο. Κι ο άλλος, ο Λατίνος, θα έπρεπε να κάνει πολλή δουλειά στον οδοντίατρο.

Αρχηγός των αστυνομικών ήταν ένας κρητίκαρος με σκυλάδικη χαίτη και μουστάκι, που έμοιαζε περισσότερο με νταβατζή. Κοιτούσε γύρω με τα χέρια στη μέση, σαν Σερίφης που του είχαν χαλάσει την ήσυχη πόλη του. Αν είχε κι ένα αστέρι στο πέτο θα ήταν τέλειος.

«Είσαι καλά;» ρώτησα τη Μόλλυ.

Εκείνη κούνησε το κεφάλι. Δεν ήθελε να μιλήσει, την καταλάβαινα.

«Ευτυχώς που ήρθατε», είπα στον κιθαρίστα.

«Ξέρεις, είναι παράξενο», είπε εκείνος. «Είχαμε αράξει στο Ροσινάντε κι όλα καλά. Παίζαμε λιγάκι, χαλαρώναμε. Τότε ο Εμ-Τζέι μας έκανε νόημα να βγούμε. Ήρθαμε προς τα δω κι ακούσαμε τη φασαρία.»

Μου έδειξε τον Εμ-Τζέι. Ήταν ο γραμμωμένος τύπος. Μετά θα μάθαινα γιατί τον έλεγαν έτσι. Ήταν σωσίας του Μάικλ Τζάκσον.

«Πώς σου ήρθε;» τον ρώτησα.

Ο κιθαρίστας γέλασε.

«Δεν ακούει. Ούτε μιλάει. Μόνο χορεύει.» Ο Έμ-Τζέι του έκανε ένα τσαντισμένο νεύμα. «Ναι, εντάξει, και τραγουδάει.»

Ο Εμ-Τζέι Είχε καταλάβει τι τον ρώτησα. Μου έδειξε το μέτωπο του.

«Το τρίτο μάτι».

Δεν πέρασαν δυο λεπτά, ασθενοφόρα δεν είδαμε να έρχονται, αλλά σταμάτησαν δίπλα στα περιπολικά τρία Hammer. Ήταν αυτά τα ενισχυμένα τζιπ του αμερικάνικου στρατού. Είχαν τα διακριτικά M.P, που σήμαιναν στρατονομία.

Βγήκαν οι Αμερικάνοι στρατιώτες κι άρχιζαν να βάζουν μέσα τα καθίκια που μας είχαν επιτεθεί. Σηκώθηκα πονώντας και πλησίασα έναν αστυνομικό.

«Τι γίνεται εδώ;» του είπα. «Πού τους πάνε;»
 «Έχουν δικό τους νοσοκομείο στη βάση.»
 «Και δικούς τους νόμους; Κόντεψαν να μας σκοτώσουν.
 Προσπάθησαν να βιάσουν την κοπέλα μου.»

Τις φωνές μου άκουσε ο Σερίφης της Κρήτης που πλησίασε απειλητικά.

«Αστυνόμε», ξεκίνησα να του λέω.
 «Άσε τις μαλακίες», μ' έκοψε εκείνος.

Μου γύρισε την πλάτη.
 «Αυτοί τι είναι;» είπε δείχνοντας τους τρεις σωτήρες.
 «Γύφτοι», είπε ο αστυνομικός.
 «Τουρίστες είναι», είπα εγώ που ακόμα ένιωθα το μένος του Κοχούλιν. «Αυτό δεν θέλετε;»
 «Δεν θέλουμε προβλήματα», είπε ο Σερίφης. «Ούτε γύφτους.»

Έδειξε τη Μόλλυ.
 «Κι αυτή;»
 «Στο Σκορπιό δουλεύει.»
 «Α, καλά», έκανε ο Σερίφης και κοίταξε τα Hammer, να δει πώς πήγαινε η διακομιδή.

«Συγγνώμη!» του φώναξα. «Συγγνώμη!» Με πλησίασε, πάντα φλεγματικός. «Συγγνώμη, αλλά μας επιτέθηκαν εννιά Αμερικάνοι.»
 «Και;»

Κατάπια το σάλιο μου μαζί με αίμα και σκέφτηκα ότι όσο ζεις στο σπίτι σου νομίζεις ότι υπάρχει δικαιοσύνη. Μόλις φύγεις για πρώτη φορά χάνεται η ψευδαίσθηση.

«Εσύ από πού είσαι;» με ρώτησε.
 «Έλληνας πολίτης είμαι.»
 «Ναι, από πού;»
 «Κορινθία. Έχει σημασία;»
 «Έχει μεγάλη σημασία. Εδώ είναι Κρήτη.»

Δεν μου έδωσε κλωτσιά να με πετάξει στην πηγάδα, αλλά ήταν χειρότερα. Πήγε προς τα Hammer, τον είδα να μιλάει με τον επικεφαλής. Επέστρεψε και μας είπε: «Τυχεροί είστε. Δεν θα σας κάνουν μήνυση.»

Τα Hammer έβαλαν μπροστά.

Τρελάθηκα και πάλι, άρχισε να περικυκλώνει η ομίχλη το κεφάλι μου. Ξεκίνησα να φωνάζω:

«Εγώ θα σου κάνω μήνυση! Σε σένα. Στην αστυνομία. Είμαι Έλληνας πολίτης. Ποιος φτιάχνει τους νόμους; Οι Αμερικάνοι;»

Οι Ισπανοί προσπαθούσαν να με συγκρατήσουν. Αλλά δεν μπορούσαν να με φιμώσουν:

«Η αστυνομία πρέπει να προστατεύει εμάς. Πόσα σας πληρώνουν γι' αυτά τα αίσχη;»

Αυτή ήταν η χειρότερη φράση που μπορούσα να τους πω. Ο Σερίφης έκανε νόημα. Μ' έριξαν κάτω και μου πέρασαν χειροπέδες. Πήγα να πω κάτι ακόμα. Με πάτησαν στο σβέρκο και μου κόπηκε η ανάσα –μαζί με τη φόρα.

Τους άλλους τους πήρανε χωρίς δεσμά.

~

Το κρατητήριο του Α.Τ. Χανίων δεν είναι το καλύτερο μέρος για να περάσεις το καλοκαίρι σου. Έκανε τρομαχτική ζέστη κι ο μοναδικός ανεμιστήρας έξω απ' το κελί ήταν χαλασμένος. Τουλάχιστον έτσι μας είπαν.

Οι τρεις τους είχαν ξαπλώσει και τους είχε πάρει ο ύπνος σε δυο λεπτά. Εγώ προσπαθούσα να πλησιάσω τη Μόλλυ. Έκανα να τη χαϊδέψω. Εκείνη έδιωξε το χέρι μου.

«Γιατί ήρθες;» μου είπε μετά. «Ο διάβολος σ' έστειλε;»

«Ποιος; Τι εννοείς; Ήρθα γιατί ήρθα. Έτυχε.»

«Ημουν καλά, Μπίλη.»

«Μπορείς να είσαι και καλύτερα.»

Η Μόλλυ άφησε το σεντόνι. Ήταν με τα εσώρουχα και σκονισμένη. Είχε μώλωπες σ' όλο της το σώμα. Οι κοκκινομάλες μωλωπίζουν πιο εύκολα. Στο μάγουλο της είχε ένα μικρό σκίσιμο, σαν να ήτανε μποξέρ. Γιατρό μας είπαν θα βλέπαμε το πρωί, τιμωρία επειδή φώναζα. Την κοίταξα και σκέφτηκα ότι είχε δίκιο. Δεν ήταν καλύτερα απ' τη στιγμή που την πρωτοείδα. Και δεν είχαν περάσει ούτε είκοσι τέσσερις ώρες.

«Μπορούμε να τα καταφέρουμε», επέμεινα.

«Γαμώτο, δεν καταλαβαίνεις;»

Καταλάβαινα, αλλά δεν μπορούσα να το αφήσω έτσι. Μόλις είχα δώσει μια μεγάλη μάχη. Υποτίθεται ο ήρωας κερδίζει το κορίτσι

όταν νικήσει τους κακούς. Και τους είχα νικήσει. Κοίταξα το κελί όπου μας είχαν πετάξει. Σχεδόν τους είχα νικήσει.

«Δεν θες να πάμε μαζί στον Καναδά;» της είπα σε μια ύστατη προσπάθεια.

«Δεν θέλω να σε ξαναδώ μπροστά μου.»

Κοίταξε απ' την άλλη. Είχαν χαθεί όλα. Έκανα να ξαπλώσω στο παγκάκι. Χτύπησα με το πόδι την Καλαμαζού και την έριξα κάτω, όπως ο Τζάγγκο είχε γκρεμίσει το κερί του αγίου. Έβγαλε έναν ωραίο μελωδικό ήχο. Τόσα χτυπήματα και δεν είχε ξεκουρδιστεί.

Είχα χάσει το κορίτσι. Τουλάχιστον είχα την κιθάρα.

12

Το επόμενο πρωινό δεν ήταν καλύτερο. Ήρθε μια αστυνομικός με τη γιατρό. Εκείνη εξέτασε στα γρήγορα τη Μόλλυ. Εμάς δεν μας έδωσε σημασία. Μόλις έφυγε η γιατρός, ένας αστυνομικός είπε στη Μόλλυ, χωρίς καθόλου να προσπαθήσει να είναι διακριτικός, ότι κατηγορείτο για πορνεία. Ο Νίκος, ο ιδιοκτήτης του Σκορπιού θα ήταν ο βασικός μάρτυρας κατηγορίας.

Όμως ο Διοικητής, συνέχισε ο αστυνομικός, επειδή ήταν δίκαιος, της πρότεινε κάτι άλλο. Να φύγει άμεσα απ' την Ελλάδα και δεν θα προχωρούσαν σε περαιτέρω νομικές διαδικασίες. Εθελούσια απέλαση.

Η Μόλλυ συμφώνησε χωρίς καθόλου να το σκεφτεί. Ρώτησε μόνο πόσο καιρό είχε να μαζέψει. Της έδωσαν μια μέρα, επειδή «ίσως» χρειαζόταν να πάει κι απ' το νοσοκομείο.

Καθώς έβγαινε τη ρώτησα πού θα πήγαινε. Δεν μου απάντησε, δε με κοίταξε καν. Της είχα καταστρέψει τη ζωή. Και ήταν τόσο άδικο αυτό. Ήθελα να είμαι μαζί της, ερωτευμένος μαζί της, να κάνουμε σεξ και ταξίδια στην άκρη του κόσμου. Να πάμε στην Αρκτική, να πάμε και στο Τουβαλού. Δεν έφταιγα εγώ για όσα είχαν γίνει, ήταν όλα τυχαία. Ή μήπως όχι;

Η Μόλλυ δούλευε σε κωλόμπαρο. Σίγουρα δεν ήταν αυτό το παιδικό της όνειρο, αλλά το προτιμούσε απ' το σούπερ μάρκετ του Κορκ. Μπορεί να το έβλεπε ως μια περιπέτεια. Όταν τη συνάντησα δεν ήταν ιδιαίτερα δυστυχισμένη.

Η δική μου μικροαστική ηθική ήταν που δημιούργησε το πρόβλημα. Ως καλός χριστιανός είχα μάθει ότι η πορνεία είναι αμαρτία. Μπορούσα να την παραβλέπω, μπορούσα να πηγαίνω στις πουτάνες, αλλά δεν μπορούσα να έχω σχέση με μία. Γιατί η γυναίκα ανήκει στον άντρα και μόλις κάνει σεξ μαζί της μπορεί να της πει και πώς να ζει.

Δεν μ' ενδιέφερε η ελευθερία της, αλλά η δική μου μικροαστική άποψη της ελευθερίας.

Ήμουν γαλαντζί ηθικός, σαν ντολμαδάκι.

Εμάς τους τέσσερις μας άφησαν λίγο παραπάνω μέσα, για να ωριμάσουμε μάλλον. Δεν διαμαρτυρήθηκα, να πω για δικαιώματα και νόμους. Μάθαινα, ωρίμαζα. Προς το μεσημέρι είχαμε αρχίσει να βαριόμαστε. Ο Εμ-Τζέι μας έκανε το νούμερο του για να μας διασκεδάσει.

Μπορούσε πράγματι να χορεύει σαν τον Τζάκσον, στις εποχές της δόξας του. Το χρώμα του δέρματος, το κατσαρό μαλλί, βοηθούσαν στην ψευδαίσθηση του σωσία, αλλά οι κινήσεις του ήταν τέλειες, δεν ήταν απλή μίμηση, ήταν υποκριτική.

Το moonwalking, ο τρόπος που έφερνε το καπέλο στα μάτια (δεν φορούσε καπέλο) και πώς κλωτσούσε. Ακόμα και τα δάκτυλα του ήταν μακριά σαν του Μάικλ ή έτσι φαίνονταν.

Καθώς χόρευε κινούσε τα χείλη στα λόγια του τραγουδιού. Τον άκουγα, χωρίς να κάνει ήχο:

They'll kick you, then they'll beat you
Then they'll tell you it's fair
So beat it, but you wanna be bad

Τέλειωσε το βουβό κομμάτι και τον χειροκροτήσαμε το ίδιο βουβά. Καλά περνούσαμε, ήμασταν ωραία παρέα. Τότε εμφανίστηκε ο Σερίφης.

Έκανε μια μεγάλη δραματική παύση πριν μιλήσει. Άναψε τσιγάρο κι έβγαλε τα γυαλιά καθρέφτες που φορούσε, μάλλον για να φανεί λιγότερο φασίστας.

«Λοιπόν, αγόρι, θα τα πω σε σένα και τα μεταφράζεις στους φίλους σου.»

Δεν του είπα ότι δεν ήταν φίλοι μου, γιατί έτσι τους ένιωθα. Με είχαν σώσει από βέβαιο θάνατο και είχαμε μπει φυλακή μαζί. Ψωμί κι αλάτι δεν είχαμε φάει, αλλά το μεσημέρι μας είχαν δώσει κάτι άθλια κρουασάν.

«Δεν έχεις τίποτα στο μητρώο κι ο πατέρας σου είναι δεξιός. Αυτό σ' έσωσε. Αλλιώς δεν θα σας άφηνα. Δε σας γουστάρω. Ούτε τα τσιγγανάρια από κει, ούτε εσένα. Οπότε...»

Έκανε πάλι παύση για να πετάξει το τσιγάρο κάτω και να το πατήσει.

«Οπότε φεύγετε. Καμιά κατηγορία. Ωραία; Αλλά όταν λέω φεύγετε, δεν εννοώ απ' το κρατητήριο. Απ' τα Χανιά. Τέλος.»

Δεν περίμενε ν' ακούσει την απάντηση. Γύρισε κι έφυγε χωρίς αντίο.

Θα μπορούσα να το παίξω Νέλσον Μαντέλα και ν' αντισταθώ, να πολεμήσω και λοιπά. Είπα στα φιλαράκια τι μας είχε προτείνει. Χάρηκαν. Εκείνοι ήταν πιο έξυπνοι και είχαν ζήσει περισσότερα. Ήξεραν ότι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσεις έναν πανίσχυρο στρατό είναι ανταρτοπόλεμος. Hit and run. Κρύψου. Μην τους πολεμάς στα ίσια.

Μας άφησαν να βράσουμε λίγο ακόμα στο ζουμί μας. Όταν ήμασταν έτοιμοι μας άνοιξαν να φύγουμε. Και το κάναμε χαμογελώντας.

~

Περάσαμε απ' το ξενοδοχείο να πάρω τα πράγματα μου. Με περίμεναν. Ήθελαν να μου δείξουν το Ροσινάντε, το βαν τους, και να μου κάνουν ένα «δωράκι», έτσι το είπαν.

Καθώς προχωρούσαμε προς τα εκεί έμαθα ότι ήταν πιο μικροί από μένα. Ο κιθαρίστας λεγόταν Γιουρήλ στη γλώσσα τους, και οι φίλοι τον φώναζαν Μπικ. Δεκαεννιά χρονών. Ο βιολιτζής, λεγόταν Ράφελ, ή κάπως έτσι, δεν το κατάλαβα, τον φώναζαν Στεφ, ήταν δεκαεννιά. Ο Εμ-Τζέι δεκαοκτώ. Και φυσικά τον λέγανε Μιχαήλ, Μάικλ.

Ενώ ήταν λίγο πιο μικροί, σχεδόν ίδια ηλικία με μένα, είχαν ζήσει πράγματα και καταστάσεις που εγώ μόνο σε ταινίες τα είχα δει. Είχαν φάει πολλά σκατά από παιδιά. Αυτά τα τρία αγόρια δεν είχαν πάει σχολείο, μόνο κάτι εθιμοτυπικές επισκέψεις. Όμως ήταν οι πιο ταλαντούχοι άνθρωποι που είχα συναντήσει. Οι πιο χαρούμενοι άνθρωποι που είχα βρει. Και οι πιο προσαρμοστικοί μάλλον. Μπορούσαν να ταιριάζουν παντού. Ιδιοφυίες της ζωής.

~

Είχανε παρκάρει το Ροσινάντε στο Στάδιο Χανίων. Ήταν ένα λευκό βαν, το μοντέλο T1 της Μερσεντές, κατασκευή 1977. Φαινόταν ταλαιπωρημένο σαν το άλογο του Κιχώτη. Δεν είχε χίπικα σχέδια απ' έξω, ζωγραφιές κι άλλα παράξενα. Έμοιαζε να είναι ένα παλιό φορτηγάκι μεταφορών. Δεν σου τραβούσε καθόλου την προσοχή -κι αυτό ήθελαν.

Φαινόταν μικρό απέξω. Αλλά λειτουργούσε σαν το σπίτι του Μπίλμπο Μπάγκινς. Μόλις έμπαινες έβλεπες ότι χώραγε 12 νάνους κι ένα χόμπιτ.

Άνοιξαν την πόρτα και κόντεψε να μου πέσει το σαγόνι. Με προσωπική δουλειά, όπως μου εξήγησαν, το είχαν κάνει ένα υπέροχο σπιτάκι. Παντού ξύλο λουστραρισμένο. Διπλές κουκέτες που μαζεύονταν στους τοίχους. Γκάζι και κουζίνα, ακόμα κι ένα μικρό ψυγείο. Μόνο τουαλέτα και ντους δεν είχαν. Γι' αυτά έβγαιναν έξω ή τα κάνανε σε κάμπινγκ.

Μπήκαμε και κλείσαμε την πόρτα. Ήταν λίγο αποπνιχτικά. Ο Μπικ σήκωσε το κάθισμα του. Από κάτω είχε τ' άπλυτα, κάλτσες κι άλλα. Έβαλε το χέρι μέσα κι έβγαλε ένα πλαστικό σακούλι. Το άφησε στο τραπέζι που είχαμε ανάμεσα μας. Ο Στεφ του πέταξε ένα πακετάκι τσιγαρόχαρτα και καπνό. Ξεκίνησε να ενώνει τα χαρτάκια. Τότε μόλις κατάλαβα τι περιείχε το σακούλι, που ίσως να ζύγιζε και πέντε κιλά. Ήταν οι κορφές από ένα φυτό που ευδοκιμεί σε όλον τον κόσμο: *Cannabis indica*.

Ο Μπικ δεν έμεινε στα τρία χαρτάκια. Ένωσε πέντε. Μετά έβαλε ελάχιστο καπνό και το στούμπωσε φούντα. Τα δάκτυλα του δούλευαν σαν να ήταν γλύπτης. Το τελικό αποτέλεσμα θα μπορούσε να εκτεθεί σε μουσείο –στο Άμστερνταμ ίσως.

Δεν τρώμαξα. Είκοσι χρονών ήμουν, στην Κορινθία είχα μεγαλώσει. Δεν ήμουν ο μεγαλύτερος φαν, αλλά είχαν περάσει μερικά τσιγαριλίκια απ' τα χέρια μου στα πάρτι. Όλοι είχαν δοκιμάσει μια φορά τουλάχιστον, αγόρια κορίτσια. Καλύτερο απ' το να μυρίζεις βενζίνη.

Το άναψε, ήπие τις πρώτες τζούρες. Μετά το πέρασε στον αδελφό του. Ο Στεφ έκανε το σταυρό του, με τον καθολικό τρόπο, πριν ρουφήξει.

«Mongo Santamaria», είπε και γελάσαμε.

Μετά παρέκαμψε τον Εμ-Τζέι και το έδωσε σ' εμένα. Ρώτησα γιατί δεν έπινε εκείνος.

«Τον πειράζει στη φωνή», είπε ο Στεφ. Μετά μου εξήγησε.

Ο Εμ-Τζέι δεν ήθελε να γίνει ο καλύτερος σωσίας του Μάικλ Τζάκσον. Δεν έπαιζε, δεν ήταν απλός ηθοποιός. Ήθελε να γίνει ο ρόλος του. Ήθελε να γίνει Μάικλ Τζάκσον. Το όνειρο του ήταν να πάει να τον συναντήσει και να κάνουν μια μονομαχία, όπου θα φαινόταν ποιος είναι ο αυθεντικός Τζάκσον.

Ρούφηξα τζούρα. Ήταν πολύ ευωδιαστή και δυνατή.

«Καλαμάτο», είπε ο Μπικ.

Ο Εμ-Τζέι έδειξε ότι ήταν νόστιμο, καλό κι ωραίο.

«Καλαμάτα εννοείς;» του είπα.

«Ναι, Καλαμάτο. Καλαματιανό. Το καλύτερο χόρτο στην Ευρώπη.

Ο μαύρος χρυσός της Ελλάδας.»

Με την πόρτα κλειστή και το μαύρο χρυσό της Ελλάδας να γυρίζει, σύντομα σταμάτησα να έχω αναστολές. Είχα χαλαρώσει υπέροχα. Μίλησα για την Μόλλυ, έκλαψα για εκείνη. Η φούντα είχε επηρεάσει το θυμικό μου, την αίσθηση του χρόνου. Όλα διαρκούσαν πολύ και περνούσα καλά.

«Ελα, τώρα είσαι έτοιμος», είπε ο Μπικ κι έπιασε την κιθάρα του.

Ο Στεφ πήρε το βιολί. Ξεκίνησαν να παίζουν κάτι που έμοιαζε με moustache, τη τσιγγάνικη τζαζ. Κοίταξα την Καλαμαζού. Σχεδόν με φώναζε. Αλλά πώς μπορούσα να παίξω με τους βιρτουόζους; Με το ζόρι έβγαζα το «Να μ' αγαπάς» χωρίς να τρίζουν οι χορδές.

Όμως το καλαματιανό με είχε χαλαρώσει. Δεν ήταν αγώνας, δεν ήταν πόλεμος, παιχνίδι ήταν. Θυμήθηκα κάτι που είχα διαβάσει, κάποτε, τι σημασία έχει τότε και που και ποιος το είχε πει. Αλλά έλεγε, στο περίπου, ότι αν οι άνθρωποι έκαναν έρωτα και κάπνιζαν φούντα πριν πάνε στον πόλεμο, ποτέ δεν θα γίνονταν πόλεμοι. Απλοϊκό, το ξέρω, αλλά εκείνη τη στιγμή το σκέφτηκα σαν να ήταν το νόημα του κόσμου.

«Παίξε!» είπε ο Μπικ και κράτησε σταθερό ένα ακόρντο για να μπω.

Ξεκίνησα. Δεν σκεφτόμουν τι έκανα, τι έπαιζα. Δεν έλεγα στον εαυτό μου, βάλε τα δάκτυλα εκεί, παίξε μινόρε, παίξε πεντατονική.

Είχα αφεθεί στη ροή της μουσικής. Δεν ήμουν εγώ, ήμουν σε έκσταση. Δεν είχα όνομα και οικογένεια, δεν μ' ένοιαζε για τη Μόλλυ και τη Ρίτα, δεν υπήρχα πια.

Κι όμως την ίδια στιγμή είχα απόλυτη επίγνωση κάθε ήχου που άκουγα. Όχι μόνο της δικιάς μου κιθάρας. Όταν ο Μπικ πήγε ν' ανεβάσει ένα ημιτόνιο και το τέμπο, το έπιασα τηλεπαθητικά, ήξερα ότι θα το έκανε, κι αλλάξαμε κι οι τρεις μαζί.

«Όλε!» είπε ο Στεφ.

Κι εγώ αισθανόμουν έτσι ακριβώς, σαν να βρισκόμουν στην αρένα.

Ο μόνος χρόνος ήταν ο ρυθμός της μουσικής μας και ήμασταν απόλυτα συγχρονισμένοι.

Τελειώσαμε όλοι μαζί, σ' έναν οργασμό που μόνο όσοι έχουν παίζει μουσική γνωρίζουν.

Το τέλος δεν είχε χειροκρότημα, ούτε Όλε. Ήταν σταμάτημα ανάσας, σαν να περιμέναμε να καταστραφεί το σύμπαν. Θα άξιζε, μετά από τέτοια μουσική.

«Θα έρθεις μαζί μας», είπε ο Μπικ κι έσωσε το Σύμπαν απ' τον αφανισμό.

«Πού;»

«Τι σημασία έχει; Δεν πηγαίνουμε κάπου. Πηγαίνουμε.»

Δεν είναι πού. Είναι τι.

Οι τσιγγάνοι της Ουγγαρίας έχουν μια λέξη για τους εγκατεστημένους μόνιμα σ' ένα μέρος, μια λέξη που σημαίνει και κρέας. Οι άνθρωποι που δεν μετακινούνται είναι απλώς κρέας, δεν είναι άνθρωποι.

«Πάμε», τους είπα.

Δεν υπήρχε κανένας λόγος να πάω στη Γαύδο. Και το Τουβαλού μπορούσε να περιμένει. Τα καλύτερα μέρη της διαδρομής είναι όταν χάνεσαι.

Ο Εμ-Τζέι χειροκρότησε κι έβαλε μπροστά για να φύγουμε απ' την επικράτεια του Σερίφη.

~

Άναψα ένα Gitanes και πήρα ένα κομμάτι σαμαλί που μου πρόσφερε ο Στεφ. Αποχαιρέτησα το λιμάνι των Χανίων. Έχانا κι έναν έρωτα μαζί. Πονούσα, γιατί την είχα αγαπήσει. Πώς γίνεται ν' αγαπήσεις τόσο πολύ τόσο γρήγορα; Συμβαίνει.

Είχα μείνει μόνος με την Καλαμαζού και τα τρία αγόρια. Ο Ροσινάντε χοροπηδούσε στις λακούβες. Γέλασα. Ο ήρωας είχε πάρει το δεύτερο δώρο: **Το άλογο.**

Ο Μπικ πρότεινε να παίξουμε κάτι ακόμα. Δεν ήξερα. Τους είπα ότι δεν ήξερα καλή κιθάρα. Ο Στεφ γέλασε και είπε ότι έπαιζα καλύτερα απ' τον Μπικ. Εκείνος φάνηκε λιγάκι να πειράζεται,

αλλά το ξεπέρασε. Έπιασε την αρχή απ' το Nuages, κομμάτι του Τζάνγκο Ρέινχαρντ ξανά, moustache.

Έβαλα τα δάκτυλα στις χορδές και ξεκίνησα το σόλο. Οι συμπαίχτες μου γέλασαν. Έπαιζα τέλεια. Τότε βεβαιώθηκα ότι δεν έπαιζα εγώ, αλλά η Καλαμαζού.

Δεν με πείραξε. Τους άρεσε. Μου άρεσε.

Άρεσε σ' όλους.

13

Ο επόμενος μήνας ήταν υπέροχος. Πιάσαμε πρώτα την Κρήτη, μετά τα νησιά του Αιγαίου. Βρίσκαμε ένα απόμερο παρκινγκ για τον Ροσινάντε κι ένα πολυσύχναστο μέρος για την παράσταση μας.

Ήμασταν οι Τρεις Σωματοφύλακες κι ο Νταρντανιάν. Ο Εμ-Τζέι χόρευε. Εμείς πιάναμε να παίζουμε. Κι ήταν απίθανο το πόσο πολύ αρέσαμε στους περαστικούς. Μαζευόταν πολύς κόσμος να μας ακούσει, όπου κι αν σταματούσαμε. Κι οι περισσότεροι πρόσεχαν τι έπαιζα εγώ.

Η Καλαμαζού κελαηδούσε. Ο Μπικ μου είπε ότι πρώτη φορά έβγαζαν τόσο χρήμα.

«Είσαι ιδιοφυία», μου είπε μια νύχτα μετρώντας τα ψιλά. «Τώρα καταλαβαίνω γιατί δεν ήθελες να παίζεις μαζί μας. Είσαι άλλο επίπεδο.»

Όμως εγώ το ήξερα ότι δεν ήμουν ιδιοφυία. Όσο έπαιζα με τη Λέιλα ήμουν χάλια. Μόνο η Καλαμαζού μ' έκανε να παίζω έτσι. Την έδωσα στον Μπικ να παίζει, να δω αν γινόταν με όλους. Δεν μπορούσε να βγάλει ούτε μια σωστή συγχορδία. Όλα ακούγονταν φάλτσα. Προσπάθησε να την κουρδίσει, τίποτα. Μου την έδωσε πίσω κι έπαιξα κάτι, άψογο ως συνήθως. Εκείνη ήταν η πρώτη φορά που φάνηκε να υπονιάζεται κάτι. Έστριψε ένα πεντάφυλλο και τα ξέχασε όλα.

Κι έτσι όμορφα περνούσε ο καιρός. Με πολλά κορίτσια κοιμήθηκα εκείνο το μήνα. Το τσιγγάνικο στυλ έκαιγε καρδιές. Οπότε κι εγώ άφησα μουστάκι και μουσάκι σε στυλ Νταρντανιάν και χτένιζα τα μαλλιά μου πίσω, σαν να 'μουν Χιτάνος. Στο μαύρισμα το ίδιο ήμασταν.

Βράδυ παρά βράδυ, αν όχι κάθε βράδυ, βρισκόμουν στο δωμάτιο μιας τουρίστριας. Ήταν λιγάκι σαν συλλογή, ήθελα να έχω εμπειρία από κάθε χώρα, σαν βίζα στο διαβατήριο. Περνούσαμε ωραία, αλλά ήταν κάπως επίπεδη εμπειρία. Δεν νομίζω ότι έφταιγαν τα κορίτσια που έφευγα κάθε πρωί. Μάλλον έφταιγα εγώ, γιατί δεν ήθελα να δεθώ πάλι και να νιώσω όπως με τη Μόλλυ. Ακόμα πονούσα.

Τα ξεχνούσαμε όλα πίνοντας λίγο Καλαμάτο και παίζοντας με την Καλαμαζού. Γελούσαμε με την παρήχηση, Καλαμάτο Καλαμαζού, σαν Γιαπωνέζος επιχειρηματίας.

Κι όλα πήγαιναν ωραία, με sex, drugs & rocknroll, παρέα με τους καλύτερους φίλους. Μέχρι που εμφανίστηκε η Μέριλιν Μονρόε.

Αυτό έγινε στην Νάξο. Είχαμε βρει ένα ωραίο σημείο για να παίζουμε. Παραλία της Χώρας, ο κόσμος να βολτάρει σε μυλιούνια. Ήταν οικογενειακό νησί, κι αυτό ήταν καλό. Οι backpackers δεν έχουν χρήμα για να δώσουν στους πλανόδιους μουσικούς.

Κάτσαμε δίπλα σ' ένα ζαχαροπλαστείο που λεγόταν Ραντεβού. Ποτέ δεν έπρεπε να παίζουμε κοντά σε μπαρ. Πρώτον γιατί εκεί είχαν δυνατά τη μουσική και δεύτερον μας έβλεπαν σαν ανταγωνιστές -και συνήθως καλούσαν την αστυνομία. Αυτά τα ήξεραν οι Τρεις Σωματοφύλακες, τα έμαθα κι εγώ.

Δεν χρησιμοποιούσαμε ενισχυτές, για να μην ακουγόμαστε υπερβολικά. Είπαμε, ανταρτοπόλεμος.

Καθίσαμε για να ξεκινήσουμε. Είχαμε πάρει καρέκλες απ' το Ραντεβού, ο ιδιοκτήτης ήταν φιλικός και φιλόμουςος. Πιάσαμε το Djangology, σίγουρη επιτυχία. Σε δυο λεπτά είχαν σταθεί πενήντα άνθρωποι γύρω μας.

~

Πάνω στο μισάωρο, κι ενώ το καπέλο για τις δωρεές είχε σχεδόν γεμίσει ο Μπικ έχασε εντελώς το ρυθμό. Έπαιζε την κιθάρα σαν ντραμς και μπάσο και ρυθμική κιθάρα μαζί, έτσι ήταν απαραίτητο για εμάς να μη χάνει χτύπο.

Γύρισα να δω τι είχε πάθει. Κάτι κοιτούσε στο κοινό. Ακολούθησα το βλέμμα του, περιμένοντας να δω το Σερίφη ή τον Κύκλωπα. Όμως εκείνος κοιτούσε τη Μέριλιν. Έχασα κι εγώ το ρυθμό.

Η ξανθιά κοπέλα με τα κόκκινα χείλη χαμογέλασε, έριξε ένα κέρμα στο καπέλο και χάθηκε μέσα στο πλήθος. Ο Μπικ έπαιζε το συνθηματικό για να πάμε σε φινάλε, πολύ πιο γρήγορα απ' το κανονικό. Τον ακολουθήσαμε και κλείσαμε μαζί.

«Διάλειμμα για πέντε λεπτά», είπε ο Μπικ και μου ζήτησε τσιγάρο.

Το διάλειμμα δεν ήταν παράξενο. Κάναμε κάθε τόσο, για να φεύγουν εκείνοι που κάθονταν πολλή ώρα και να έρχονται νέοι πελάτες. Το τσιγάρο ήταν παράξενο. Δεν κάπνιζε κανονικά τσιγάρα ο Μπικ, μόνο Καλαμάτο.

«Φίλε Μπίλη», μου είπε χαμογελώντας ως τ' αυτιά, «βρήκα το κορίτσι που θα παντρευτώ.»

Τέλειωσε το τσιγάρο του χωρίς καθόλου να βιάζεται. Ονειροπολούσε. Το έριξε κάτω, το πάτησε κι έπιασε να παίζει το Body and Soul, ένα απ' τ' αμερικάνικα του Τζάνγκο, που συνήθως αποφεύγαμε επειδή ήταν αργό.

Άργησα να μπω. Έκανα ότι είχα πρόβλημα με τις χορδές κι άφησα τον Στεφ να σολάρει. Το πρόβλημα μου δεν ήταν στη μουσική. Το πρόβλημα ήταν ότι εκείνο το κορίτσι ήθελα να το παντρευτώ εγώ.

~

Το ίδιο βράδυ μας έκαναν πρόταση να παίξουμε σ' ένα μπαρ. Ο ιδιοκτήτης μας είχε ακούσει στο δρόμο. Ήταν μουσικός κι ο ίδιος. Μας πρότεινε να παίξουμε με κείνον στα ντραμς. Έδινε ένα καλό ποσό στον καθένα μας και δωρεάν ποτά. Θα παίζαμε με ηλεκτρική ενίσχυση και μίκτη, πιο επαγγελματικά, κάτι που δεν είχαμε δοκιμάσει.

Μερικές ώρες αργότερα το Major Arcana Bar πήγαινε πάνω κάτω απ' τη μουσική μας. Ο κόσμος διασκεδάζε με τη μουσική μας και ρωτούσε πώς λεγόμαστε.

«Πώς σας λένε;» ρώτησε ο Ρήγας –αυτό ήταν το παρατσούκλι του ιδιοκτήτη.

«Los Gitanos», είπε ο Μπικ.

Έπιασα ν' ανάψω τσιγάρο.

«Οχι», είπα στο Ρήγα. «Gitanes, σαν τα τσιγάρα.»

«Ωραίο», είπε εκείνος. «Θα έχετε και χορηγό.»

Ο Μπικ δεν χάρηκε που είχα διαλέξει το όνομα, φάνηκε απ' τη φάτσα του που στράβωσε. Ήταν αφηρημένος τόση ώρα, σκεφτόταν τη Μέριλιν. Ο Στεφ τον προγκούσε να δώσει προσοχή, αλλά εκείνος έπαιζε χαλαρά. Δεν είχε σημασία. Εγώ ήμουν ο σταρ και το ήξερε.

Κι όπως αρχίσαμε να παίζουμε ξανά και προχωρούσαμε το κομμάτι, την είδα ξανά. Ήταν πολύ πίσω, κοντά στην εξώπορτα, και με κοιτούσε. Σίγουρα κοιτούσε εμένα, ο Μπικ δεν φαινόταν από κει. Ένιωσα τη ματιά της ως την καρδιά μου και πιο πίσω ακόμα, να τρυπάει τη σπονδυλική στήλη και να βγαίνει απ' την πλάτη. Τότε έκανα μια μουσική ακροβασία.

Ενώ παίζαμε moustache, τσιγγάνικη τζαζ ως συνήθως, πάτησα την πεταλιέρα παραμόρφωσης που είχε συνδέσει ο Ρήγας στη

Καλαμαζού. Έβαλα το Wah Wah και το G-Fuzz, τα πετάλια που αγαπούσε ο Τζίμι Χέντριξ. Ήταν κι εκείνος στο Κλαμπ των 27, κάτι μου έλεγε ότι η Καλαμαζού ήξερε να παίζει έτσι.

Και ξεκίνησα να παίζω ένα σόλο που θύμιζε Voodoo Child, μπλουζ και δυνατό, παραμορφωμένο, μέσα στη βρωμιά μπερδεμένο, έτσι όπως τα έκανε ο Hendrix.

Όλοι σταμάτησαν ν' αναπνέουν για ν' ακούσουν. Ο Μπικ κι ο Στεφ δεν σταμάτησαν, αλλά κι εκείνοι είχαν μείνει άφωνοι. Γιατί είχαν συνηθίσει να με ακούνε να παίζω σαν τον Τζάγγκο και ξαφνικά γινόμουν Χέντριξ. Αυτό δεν είναι θεϊκό χάρισμα, μόνο ο διάβολος το μπορεί.

Ο Ρήγας απ' την άλλη άφησε τις μπαγκέτες-σκούπες κι άρχισε να χτυπάει τα τύμπανα του σαν να ήταν στο Γούντστοκ. Το κοινό παραληρούσε πλέον. Ένας ροκ σταρ είχε γεννηθεί. Και δεν μ' ένοιαζε καθόλου. Μου αρκούσε που είδα τη Μέριλιν να μου χαμογελάει. Με λάτρευε. Ήμουν ο δικός της σταρ.

Τελειώσαμε το κομμάτι και τους είπα ότι ήθελα ένα διάλλειμα. Συμφώνησαν, τι άλλο μπορούσαν να κάνουν; Ο Ρήγας με είχε για θεό πια. Οι δυο Χιτάνος για δαίμονα. Ο dj έπιασε να παίζει Hendrix, όλοι οι πελάτες με χτυπούσαν στον ώμο, τουρίστριες προσπαθούσαν να μου τραβήξουν την προσοχή.

Με την Καλαμαζού στον ώμο πήγα προς την πόρτα. Η Μέριλιν ήταν εκεί. Και ήταν πιο όμορφη όσο την πλησίαζα. Μου έκανε νόημα να πάω μαζί της.

Καθώς έβγαινα είδα τον Εμ-Τζέι να με κοιτάει.

~~

Φυσικά δεν τη λέγανε Μέριλιν, ήταν η Μισέλ, αρχιτέκτονας και ζούσε στην Νέα Υόρκη. Πιο αμερικανίδα δεν μπορούσε να ήταν, αλλά δεν θα τσακωνόμουν μαζί της, όπως με τους πεζοναύτες. Make love not war.

Περπατούσαμε στο λιμάνι, δίπλα στις βάρκες.

«Σου έχουν πει ότι μοιάζεις με τη Μέριλιν Μονρόε;» της είπα. «Καμία σχέση», είπε εκείνη και γέλασε σαν τη Μέριλιν. «Είμαι βαμμένη ξανθιά και με σώμα κλεψύδρα, εντάξει. Και το ίδιο ύψος, αλλά δεν μοιάζουμε.»

«Κι η ελιά; Είστε ίδιες.»

«Η Μέριλιν την είχε στο άλλο μάγουλο.»

Ακούμπησε με το δείκτη το αριστερό μάγουλο κι ήταν σαν να μου έλεγε: Φίλησε με, εδώ. Λιγάκι έσκυψα προς το μέρος της, όσο χρειαζόταν για να τη μυρίσω. Μύριζε σαν λουλούδι.

«Rose Geranium», είπε η Μισέλ. «Το αγαπημένο μου.»

Είχε γίνει και δικό μου αγαπημένο.

«Παίζεις υπέροχη κιθάρα», μου είπε.

«Κι εσύ. Όχι! Εννοώ, ευχαριστώ. Είναι κάτι που κάνω από παιδί.»

Είχα αρχίσει να το πιστεύω κι εγώ, μέσα σ' ένα μήνα. Σε μερικά χρόνια δεν θα θυμόμουν τη Λέιλα και το Να μ' αγαπάς. Είχα πιστέψει στην απάτη της Καλαμαζού. Είχα αφεθεί ν' εξαπατηθώ, να φάω το μήλο, γιατί μου άρεσε.

Σταθήκαμε να δούμε έναν ψαρά που ετοιμαζόταν να βγει στο Αιγαίο. Είχε φεγγάρι και θα πήγαιναν για καλαμάρια. Ο νεαρός βοηθός έτρωγε την Μισέλ με τα μάτια του. Μίλησε ελληνικά, νομίζοντας ότι ήμασταν ξένοι κι οι δύο.

«Τι χέλι είσαι εσύ;»

Μόλις απομακρυνθήκαμε η Μισέλ με ρώτησε τι είχε πει. Της είπα ότι την παρομοίασε με χέλι. Της φάνηκε αστείο. Γέλασε πάλι, μ' εκείνο το γέλιο το κινηματογραφικό. Είχα πιαστεί στα δίκτυα της. Εγώ ήμουν το χέλι.

«Μήπως έχεις κι ένα λευκό φόρεμα;» τη ρώτησα.

«Έχω. Πώς το ξέρεις;» είπε εκείνη αθώα. Μετά κατάλαβε και είπε με παιδιάστικη οργή: «Δεν μοιάζω στη Μέριλιν.»

Μου εξήγησε ότι ήταν μια φαντασίωση όλων των ξένων αντρών που ήθελαν να βρουν μια Αμερικανίδα σταρ. Έτσι πίστευε. Και είχε βαρεθεί.

Συνεχίσαμε πολλή ώρα να περπατάμε και να μιλάμε. Ξέχασα το τζαμάρισμα και τους Χιτάνος. Ζούσα μια βραδιά με τη Μέριλιν.

Πήραμε μερικές μπύρες και καθίσαμε στη δεξιά μεριά της Πορτάρας, σε μια μικρή παραλία χωρίς κόσμο. Κοιτούσαμε το φεγγάρι μες στο Αιγαίο. Πώς να μην ερωτευτείς εκεί; Ακόμα και μια πέτρα να κοιτούσα θα την ερωτευόμουν.

Μέσα στη θάλασσα, εκατό μέτρα απ' την ακτή, υψωνόταν ένας μοναχικός βράχος.

«Έτσι νιώθω», είπε η Μισέλ και τραγούδησε τους στίχους απ' το Σάιντ Λούις Μπλουζ: «I got a heart like a rock cast in the sea.»

Ξεκίνησε να μου εξομολογείται τη ζωή της. Είχε παντρευτεί έναν Πολωνό που της είχε καταστρέψει τη ζωή και την ψυχή, body and soul. Της είχε κάνει να αισθάνεται σαν να ήταν τιποτένια. Δεν τη χτυπούσε, αλλά την είχε ισοπεδώσει. Η Μισέλ το πήρε απόφαση ν' αυτοκτονήσει στα τριάντα έξι της. Πήρε μια χούφτα υπνωτικά κι έκατσε ν' ακούσει την αγαπημένη της Billie Holiday. Αυτή την έσωσε. Είχε βάλει τη μουσική πολύ δυνατά, οι γείτονες φώναξαν αστυνομία, μπήκαν στο διαμέρισμα της και τη βρήκαν λίγο πριν ξεψυχήσει.

Όταν συνήλθε, ο Πολωνός την περίμενε στο προσκεφάλι της. Του είπε ότι δεν ήθελε να τον ξαναδεί. Έκλεισε τις υποθέσεις που έπρεπε, άλλαξε σπίτι κι έφυγε για την Ευρώπη.

Είχε δακρύσει όσο μου τα έλεγε αυτά. Πήρα το πρόσωπο της στα χέρια μου και τη φίλησα.

«Εγώ θα σε προσέχω», της είπα.
Το ήθελα, δεν ήξερα ότι της έλεγα ψέματα.

Την πήγα ως το δωμάτιο της, μην τυχόν την πειράξουν. Στην πόρτα φιληθήκαμε ξανά, περισσότερη ώρα. Με τράβηξε στο δωμάτιο. Της ζήτησα να φορέσει το λευκό φόρεμα.

Λίγο μετά, έτσι όπως βρισκόταν από πάνω μου, κοιτούσα τα μαλλιά της, την ελιά της, τα χείλη της, τα στήθη της όπως φαίνονταν μέσα απ' το φόρεμα και ένιωθα ότι με έχει ευλογήσει ο θεός.

Εκείνη με έλεγε μαύρο λιοντάρι και δεν προσπαθούσα να καταλάβω τι εννοούσε. Ήμασταν κι οι δύο χωμένοι στις φαντασιώσεις μας.

~~

Έφυγα πρωί απ' το δωμάτιο της.

Περπατούσα στην παραλία και σφύριζα, πιο χαρούμενος από ποτέ. Είχα υποσχεθεί ότι θα γυρνούσα όσο πιο γρήγορα γινόταν.

Γιατί το πρωί, όταν ανοίξαμε τα μάτια μας κι είχαμε τα μέλη μπερδεμένα, μου είπε ότι την είχα κάνει να θυμηθώ πώς είναι να ζει. Πρώτα με τη μουσική μου, μετά με τη νύχτα που περάσαμε μαζί.

Δεν ήταν όπως με τις άλλες, τις εφήμερες σχέσεις, τα one-night-stand. Αυτό θα μπορούσε να κρατήσει, ήθελα να κρατήσει.

14

«Μπράβο», μου είπε ο Μπικ.

Είχα ανοίξει την πόρτα σιγά-σιγά για να μην τον ξυπνήσω.
Κοιμούνταν ως αργά το μεσημέρι συνήθως. Ο Μπικ με περίμενε.

«Ήσουν με την ξανθιά, έτσι;» με ρώτησε, αλλά ήξερε. Πώς ήξερε;

Ο Εμ-Τζέι έκανε ότι κοιμόταν. Ο Στεφ καθόταν παραδίπλα.

«Ναι», του είπα και μπήκα μέσα, κάνοντας ότι δεν είχε συμβεί τίποτα ιδιαίτερο.

«Δεν ξέρω τι κάνετε στην Ελλάδα, αλλά στην Ισπανία έχουμε κανόνες.»

«Κανόνες;»

«Μην κάνεις το χαζό. Η γυναίκα του φίλου σου είναι εκτός παιχνιδιού. Το γράφει κι η Βίβλος.»

Άφησα την Καλαμαζού κι άνοιξα ένα αναψυκτικό που είχα πάρει απ' το περίπτερο.

«Πώς τη λένε;» τον ρώτησα.

Κόλλησε.

«Πώς τη λένε τη γυναίκα σου που είναι εκτός παιχνιδιού;»

«Εσύ ξέρεις.»

«Ναι, εγώ ξέρω», του είπα. «Ξέρω και τι φωνάζει όταν τελειώνει.»

Είχαμε σταθεί μύτη με μύτη. Ο Εμ-Τζέι κι ο Στεφ είχαν σηκωθεί και προσπαθούσαν να μας κρατήσουν. Ο Στεφ έπιασε να στρίψει ένα τσιγαριλίκι, η πίπα της ειρήνης.

«Αυτό είναι προδοσία», είπε ο Μπικ. «Εγώ την είδα πρώτος.»

«Έλα τώρα, τι είναι; Παιδικό παιχνίδι; Μπορεί να την είδα πιο πρώτος.»

Πήρα το τσιγαριλίκι και ρούφηξα μια δυνατή.

«Ναι, αλλά σου είπα ότι θα την παντρευτώ», είπε ο Μπικ.

Κρατούσα τον καπνό μέσα μου και σκεφτόμουν: «Γαμώτο! Τόσους μπάφους πίνει. Πού τα θυμάται όλα;»

Έβηξα και παραδέχτηκα ότι μπορεί να είχε δίκιο σ' αυτό. Ναι, έστω ότι την είχε δει πρώτος. Αλλά εκείνη δεν είχε δικαίωμα να διαλέξει; Τι ήταν αυτό, κάποιος κανόνας των Λος Χιτάνος; Ο άντρας διαλέγει κι η γυναίκα αποδέχεται;

Μ' αυτό φάνηκε να τσαντίζεται κι ο Στεφ. Δεν του άρεσε που είχα μπλέξει τους τσιγγάνους.

«Βλακείες λες, αλλά το πρόβλημα είναι άλλο», είπε ο Μπικ. «Εσύ πρόδωσες τη φιλία μας.»

«Σιγά το πράγμα.»

«Δεν σου φαίνεται πολύ;»

«Όχι.»

Ο Μπικ τότε φώναξε: «Ούτε ότι παίζεις κιθάρα σαν το διάβολο; Ούτε αυτό;»

«Τι σχέση έχει η κιθάρα;» του είπα κι έκρυψα πίσω μου την Καλαμαζού.

«Όλα έχουν σχέση. Ο διάβολος έχει πολλά ποδάρια.»

Ο Στεφ έκανε τον καθολικό σταυρό του πριν μιλήσει.

«Αυτό είναι αλήθεια, Μπιλ. Εκείνο το σόλο με την παραμόρφωση που έπαιξες...»

«Ήταν καλό», είπα και ήξερα ότι δεν ήταν μόνο καλό.

«Ο Ρήγας είπε ότι θέλει να ηχογραφήσουμε στο στούντιο του», είπε ο Στεφ.

«Όχι», έκανε ο Μπικ. «Είπε ότι θέλει να ηχογραφήσει τον Μπίλη. Κι εμάς για πάντα του.»

«Με ζηλεύετε», τους είπα και σηκώθηκα. «Με ζηλεύετε γιατί δεν με φτάνετε. Ούτε στη μουσική ούτε στο...»

Ο Μπικ πετάχτηκε έτοιμος να με χτυπήσει. Ο Εμ-Τζέι μπήκε στη μέση. Δεν άκουγε τι λέγαμε, αλλά δεν του άρεσε η γλώσσα του σώματος. Με νοήματα μας είπε κάτι που είχαμε ξεχάσει: Ό,τι ήμασταν φίλοι.

«Προδότης φίλος του διαβόλου», είπε ο Μπικ.

«Σου γαμιέται η...»

Δεν τελείωσα τη φράση. Βγήκα έξω και χτύπησα πίσω την πόρτα.

15

Περπατώντας για το δωμάτιο της Μισέλ σκεφτόμουν όσα μου είχε πει ο Μπικ για την ικανότητα μου στην κιθάρα. Πράγματι ένα μήνα νωρίτερα δεν θα μπορούσα να σολάρω σαν τον Χέντριξ. Με το ζόρι έπαιζα το «Να μ' αγαπάς». Αλλά το είχα αποδεχτεί ως κάτι φυσιολογικό, ως ένα δώρο, μάλλον γιατί δεν ήθελα να το σκεφτώ περισσότερο.

Σίγουρα δεν ήταν η Καλαμαζού που έπαιζε τέλεια, γιατί τότε θα το έκανε και με τον Μπικ που ήταν τέλειος κιθαρίστας. Εγώ έπαιζα με την Καλαμαζού ή μπορεί εκείνη να έπαιζε μ' εμένα.

Τι είχε πει ο Χουάν; Ο διάβολος είναι σαν το καζίνο. Πάντα κερδίζει. Δεν είχα κάνει κάποια συμφωνία ρητή. Αλλά είχα δεχτεί το δώρο. Μήπως είχε κάποιο αντίτιμο; Μήπως δεν ήταν δώρο η Καλαμαζού;

Στάθηκα να δω τον ψαρά που έδειχνε την ψαριά του. Ανάμεσα στα χέλια ήταν και μια σμέρνα. Ήταν ζωντανή ακόμα. Δάγκωνε στον αέρα. Αν έβαζες δάχτυλο θα το έχανες. Με φαγούρισε το φάντασμα-μέλος μου. Το δαχτυλάκι που είχα δώσει δεν ήταν αρκετό;

Μάλλον όχι. Πολύς κόσμος, οι πάντες, θα έδιναν περισσότερα απ' αυτό για να γίνουν τόσο ταλαντούχοι. Μήπως και διάσημος; Μπορεί να είχα ξεκινήσει την πορεία προς το Κλαμπ των 27.

Δεν έστριψα προς τη Μισέλ. Συνέχισα να περπατάω. Πάντα με βοηθούσε για να σκέφτομαι. Αναρωτιόμουν αν είχα όντως προδώσει τον Μπικ.

Είχε δίκιο, αν το βλέπαμε απ' τη μεριά της φιλίας. Όμως ο έρωτας δεν είναι πιο δυνατός απ' τη φιλία; Αυτό δεν είναι το πιο ισχυρό κίνητρο; Έρωτα ανίκητε στις μάχες, έλεγε ο τραγωδός.

Ένιωθα ότι η Καλαμαζού στην πλάτη μου συμφωνούσε. Δεν έφταιγα εγώ, αλλά ο έρωτας. Και θα ήταν λάθος να το θεωρήσουμε προδοσία.

~~

Περπάτησα μια ώρα κι ανέβηκα σ' ένα ξωκλήσι που υπήρχε εκεί, το Θεολογάκη. Έκατσα ν' απολαύσω τη θέα. Άναψα Gitanes, άνοιξα μια μπίρα. Θυμήθηκα τον Μόρισον.

«I woke up this morning and I got myself a beer
The future's uncertain and the end is always near.»

Πίσω μου μύριζε λιβάνι, η πόρτα απ' το εκκλησάκι ανοικτή. Αλλά δεν με τραβούσε να μπω. Ήταν πιο ωραία εκεί έξω, στον ήλιο και στον αέρα.

Κάπως έτσι ήταν και η κατάσταση με τον Μπικ και τη Μισέλ. Ναι, το σωστό ήταν να μην κάνω τίποτα μαζί της, γιατί μου είχε μιλήσει για εκείνη ο φίλος μου. Όμως ήταν ωραίο αυτό που έκανα, το ήθελα.

Γιατί να μπω στη σκοτεινή εκκλησία, όταν έξω υπήρχε τόσο φως, τόσο ομορφιά;

Θα έμενα με τη Μισέλ. Θα έπαιζα με την Καλαμαζού. Δεν με πείραζε να γίνω διάσημος. Μπορούσα να κρατήσω και τη φιλία μου με τους τσιγγάνους.

Θα πήγαινα και του έλεγα ότι έχει δίκιο, αρέσει αυτό στους ανθρώπους. Θα ζητούσα και συγνώμη. «Αλλά», θα του έλεγα, «είμαι ερωτευμένος.»

Δεν μπορεί, αν ήθελε να είναι σωστός φίλος, αν ήταν ΤΟΣΟ ΣΠΟΥΔΑΙΟ για εκείνον, θα έδινε τόπο στην οργή και δεν θα ήταν τόσο εγωιστής. Δεν του είχα πηδήξει και τη μάνα.

Οπότε μπορούσα να τα έχω όλα. Και τον έρωτα και τη φιλία και την Καλαμαζού. Γιατί να ζορίζομαι να επιλέξω;

Ξάπλωσα πίσω στο βράχο του Θεολογάκη κι έβγαλα τα ρούχα να μαυρίσω λιγάκι παραπάνω. Η Μισέλ ήθελε μαύρο λιοντάρι, θα το είχε. Πάντα μαύριζα εύκολα και γρήγορα. Μπορεί κάποια προγιαγιά μου να είχε ερωτευτεί τον Μαυριτανό πειρατή της γειτονιάς της.

Άναψα το Gitanes που είχα παραγεμισμένο με φούντα και τραγούδησα:

«I'm gonna be iron like a lion in Zion.»

Με πήρε ο ύπνος, σε απόλυτα χαλαρή φάση.

~

Σκέφτηκα ότι έπρεπε να περάσω πρώτα απ' το Ροσινάντε, για να ξεκαθαρίσω τα πράγματα με τον Μπικ. Θα τα βρίσκαμε πάλι μια χαρά, έτσι είναι οι φίλοι. Τσακώνονται και συνεχίζουν να είναι

μαζί. Αρκεί να κατάφερνε να ξεπεράσει λιγάκι τη ζήλεια του.
Περπάτησα ως το παρκινγκ χαλαρά. Θα τακτοποιούσα τα πάντα.

Άνοιξα την πόρτα του βαν χαμογελώντας. Απ' τον μεσημεριάτικο ήλιο άργησα να δω μέσα. Κι όταν είδα άργησα να καταλάβω τι έβλεπα. Κι όταν κατάλαβα άργησα ν' αποδεχτώ αυτό που είχα καταλάβει.

Η Μισέλ καβαλούσε τον Μπικ.

Η Μισέλ καβαλούσε τον Μπικ;

Είχαν σταματήσει σαν άνοιξα την πόρτα, αλλά δεν είχαν τρέξει να κρυφτούν ή να καλυφτούν. Εκείνη ήταν με τα βυζιά της έξω. Με κοιτούσε χωρίς καθόλου να ντρέπεται. Πρόσεξα ότι τα μαλλιά της δεν ήταν τόσο ξανθά όσο της Μέριλιν. Σχεδόν καστανή. Και η ελιά ήταν σε λάθος πλευρά.

Το βαν βρωμούσε φούντα.

Ο Μπικ είχε γυρίσει το κεφάλι να με δει. Δεν φαινόταν στεναχωρημένος. Χαμογελούσε. Η προδοσία μπορεί να είναι και ωραία. Αν είσαι εσύ εκείνος που προδίδει.

Κανείς τους δεν μίλησε. Τι να πουν; Δεν είναι αυτό που νομίζεις; Τι να πουν; Συγγνώμη, Κύριε, δε φταίω εγώ, η Εύα μου έδωσε το μήλο. Τι να πουν;

Έφυγα. Τι να τους πω;

Δεν προχωρούσα παραπατώντας και κλαίγοντας. Ήξερα ακριβώς πού πήγαινα. Το είχα σκεφτεί μόλις τους είδα, σαν επιφοίτηση μου ήρθε.

Pleased to meet you.

Το περίπτερο του νεκροταφείου. Η Χώρα της Νάξου είναι απλωμένη γύρω απ' το νεκροταφείο της. Ακριβώς απέξω υπάρχει το περίπτερο του Νεκτάριου. Ποτέ κανείς νεκρός δεν είχε πάει ν' αγοράσει εφημερίδα ή μπύρες. Ούτε να πάρει τηλέφωνο.

Ρώτησα τον Νεκτάριο για το τηλέφωνο της αστυνομίας. Τους πήρα και τους είπα ότι ένα Mercendes T1, λευκό, με ισπανικές πινακίδες, ήταν παρκαρισμένο στο παρκινγκ του γηπέδου. Και ήταν γεμάτο ηρωίνη. Δεν ήθελα να μιλήσω για φούντα, γιατί όλοι κάπνιζαν φούντα. Η ηρωίνη ήταν καλύτερο έπαθλο για τους αστυνομικούς.

Ο Νεκτάριος, ως σωστός περιπτεράς, κρυφάκουγε τα πάντα. Προσπαθούσε να μην με κοιτάει. Ο αστυνομικός ρώτησε το όνομα μου. Πόσο ηλίθιος μπορείς να είσαι όταν καταδίδεις έμπορους ναρκωτικών επώνυμα;

«Γιάννης Παπαδόπουλος», τους είπα, γιατί αν έλεγα Γιώργος θα τους φαινόταν πολύ οικείο.

Τους το 'κλεισα. Σκέφτηκα ότι είχα στο Ροσινάντε το σάκο μου. Δεν με ένοιαζε. Το μόνο που ήθελα ήταν να εκδικηθώ. Να πάρω εκδίκηση για τα βυζιά της και για το χαμόγελο του.

Ποιο κίνητρο είναι πιο ισχυρό απ' τον έρωτα; Η εκδίκηση.

Η Μήδεια είναι η πιο δυνατή ηρωίδα. *«Δεν υπάρχει οργή πιο φοβερή κι αθεράπευτη από αυτήν που γεννιέται ανάμεσα σε ανθρώπους που είχαν αγαπηθεί».*

Πόσο μάλλον, Ευριπίδη, αν έχει αγαπήσει μόνο ο ένας.

Πήγα κι έκατσα σ' ένα λόφο που έβλεπε στο στάδιο. Ήμουν σαν τον Ξέρξη, αλλά ήξερα ότι θα κερδίσω.

Αισθανόμουν πόνο, ένιωθα άσχημα γι' αυτό που είχα κάνει, δεν ήμουν άκαρδος. Αλλά δεν θα ησύχαζα αν δεν τους έβλεπα με χειροπέδες. Ο πόνος τους θα διασκεδάζε τις δικές μου τύψεις.

Άναψα τσιγάρο, ελπίζοντας να μην αργήσουν οι μπάτσοι. Με την πρώτη τζούρα, σαν να ήταν λεωφορείο, φάνηκαν δυο περιπολικά. Δεν είχε κι άλλα στη Νάξο. Σταμάτησαν πίσω απ' το Ροσινάντε, με τη σειρήνα να φωνάζει.

Πρώτος βγήκε ο Μπικ, μόνο με το μποξεράκι. Πίσω του η Μισέλ, με το φόρεμα της Μέρilin. Οι αστυνομικοί τους σημάδευαν. Η Μισέλ έκλαιγε. Εγώ γελούσα και το φχαριστιόμουν πολύ.

Δυο αστυνομικοί μπήκαν στον Ροσινάντε. Μετά από λίγο βγήκαν με τη σακούλα της κάνναβης. Ακριβώς εκεί που τους είχα πει να ψάξουν. Απογοητεύτηκαν που δεν βρήκαν ηρωίνη, αλλά δεν μπορούσαν να παραβλέψουν και τη φούντα.

Έβαλαν χειροπέδες και στους δύο. Ο Μπικ δεν αντιστάθηκε. Ήξερε. Ανταρτοπόλεμος. Η Μισέλ φώναζε, το κατάλαβα απ' τη στάση του σώματος της. Μάλλον θα έλεγε ότι είναι Αμερικανίδα.

Καθώς τους έβαζαν στο περιπολικό αισθανόμουνα θεός. Ο Ξέρξης
δεν ήταν τίποτα μπροστά μου.

Hope you guess my name

Δεν ήμουν ο ήρωας της ιστορίας, είχα γίνει ο κακός.

Μου ήρθε να ξεράσω, αλλά προτίμησα να χαμογελάσω.

Όχι! Εγώ ήμουν ο Ήρωας της ιστορίας μου. Δεν είχα κάνει τίποτα
κακό.

Είχα κάνει αυτό που ένιωθα. Είχα ξεπεράσει το τείχος της ηθικής.

Τι είχε πει ο χιτάνος; Έχουμε κανόνες. Εγώ δεν είχα κανέναν
κανόνα να με περιορίζει.

Κανένας κανόνας, αυτό θα γινόταν το μότο μου.

Το πιο σημαντικό απ' όλα ήταν ότι το είχα απολαύσει. Και δεν
φοβόμουν. Τι μας εμποδίζει να κάνουμε ό,τι θέλουμε; Ο φόβος της
τιμωρίας.

Ο φόβος της εγκατάλειψης για το βρέφος.

Ο φόβος των γονιών: Κακά στο γιογιό, κουνουπίδι στο στόμα.

Ο φόβος των δασκάλων: Μαθήματα και συμπεριφορά.

Ο φόβος της κοινωνίας: Να είσαι μέρος της ομάδας. Κάποιας
ομάδας.

Ο φόβος του νόμου: Να μη σε πιάσουν όταν κλέβεις.

Ο φόβος του Θεού: Εκείνος τα ξέρει όλα.

Και το χειρότερο: Η προσωπική τιμωρία. Ο αυτοτιμωρούμενος.

«Είμαι της καρδιάς μου ο βρικόλακας,
ένας απ' αυτούς τους μεγάλους εγκαταλειμμένους,
στο αιώνιο γέλιο καταδικασμένους,
που δεν μπορούν πια να χαμογελάσουν.»

Όπως το λέει ο Μπωντλαίρ. Να κάνεις πράγματα που σε
καταδικάζουν. Να προσπαθείς να είσαι καλός. Και δίκαιος. Και
σωστός.

Να είσαι αυτό που σου λένε να είσαι.

Είχα περάσει αυτό το σημείο. Είχα κάνει το κακό και μου άρεσε.
Γιατί δεν υπάρχει μεγαλύτερη απόλαυση, μεγαλύτερη δύναμη απ'
το να αμφισβητείς την ηθική των ανθρώπων και των θεών, να
ξεπερνάς όλα τα εμπόδια του κομορμισμού και να υψώνεσαι στα

ουράνια με την ανταρσία σου ενάντια στα πάντα, ακόμα και στον
εαυτό σου.

But what's puzzling you

Ο ιππότης που σκοτώνει τον κακό δράκο για να σώσει την
πριγκίπισσα είναι τόσο προβλέψιμος κι ανιαρός όσο ο σκύλος που
κοιμάται με τη μουσούδα του στον κώλο του.

Δεν ήθελα να είμαι έτσι, δεν ήθελα να είμαι σαν όλους τους
άλλους, περιορισμένος.

Είχα αποκτήσει ένα δώρο: Την Καλαμαζού. Δεν αρκούσε. Έπρεπε
να μετουσιωθώ ολόκληρος. Να γίνω κάτι καινούριο. Κάτι
ανώτερο.

Κανείς δεν νοιάζεται για τον ροκ σταρ που είναι ο άνθρωπος-της-
διπλανής-πόρτας.

Θέλουνε να κάνεις όλα όσα εκείνοι ονειρεύονται να κάνουν, αλλά
ποτέ δεν θα τολμήσουν. Να πάρεις ναρκωτικά μέχρι θανάτου, να
γαμήσεις τη γυναίκα του φίλου σου ή το φίλο της γυναίκας σου, να
δώσεις τον αδελφό σου στην αστυνομία.

Κι αυτά είναι λίγα. Μπορούσα να κάνω τα πάντα. Μπορούσα να
κάνω ό,τι αυτοί ήθελαν, αλλά φοβόντουσαν.

Καθώς τα περιπολικά έφευγαν, με τον Μπικ και τη Μέριλιν μέσα,
και η νύχτα σκοτείνιαζε, σκέφτηκα ότι ο Χέντριξ δεν ήταν τίποτα.
Μπορούσα να γίνω μεγαλύτερος απ' τον Κατσαρό και τον Ρόμπερτ
Τζόνσον, μεγαλύτερος απ' τον Μόρισον και τον Κομπέιν,
μεγαλύτερος κι απ' τον Εωσφόρο ακόμα.

Είχα τη δύναμη. Είχα τη θέληση.

Έβγαλα την Καραμαζού, κι εκεί επάνω, στο λόφο του Ξέρξη,
ξεκίνησα να παίζω και να τραγουδώ.

«Pleased to meet you
Hope you guess my name
But what's puzzling you
Is the nature of my game.»

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Η κόλαση έχει πολλούς ορόφους

«Όλος ο πόλεμος βασίζεται στην παραπλάνηση.»

Σουν Τζου

**«Είναι καλύτερα να βασιλεύει κανείς στην κόλαση παρά να
υπηρετεί στον παράδεισο.»**

Μίλτον

«Bring your daughter to the slaughter

Let her go, let her go, let her go»

Iron Maiden

In girum imus nocte et consumimur igni

Καρκινικός Σατανικός Στίχος

«Η κόλαση είναι άδεια κι όλοι οι διάβολοι είναι εδώ.»

Σαίξπηρ, Τρικυμία

1

Φυσούσε νοτιάς εκείνη τη μέρα, κατευθείαν απ' την Κόλαση. Δεν έκανε μόνο ζέστη, είχε τόση υγρασία που σ' εμπόδιζε ν' αναπνέεις.

Ο καιρός του διαβόλου τον λέγαν στα νησιά, γιατί έφερνε και σκόνη απ' την Αφρική, τα 'βαφε όλα κόκκινα. «Φυσάει νοτιάς, σου παίρνει τα μυαλά.» Έτσι λέγαν.

Όλοι περίμεναν ν' αρχίσουν τα μελτέμια, οι βοριάδες που καθαρίζουν την ατμόσφαιρα και την ψυχή. Θα ερχόταν η στιγμή τους, αλλά εκείνη τη μέρα, με το σορόκο και τη σκόνη κανείς δεν ένιωθε καλά. Κανείς εκτός από μένα.

Απ' το θρόνο μου είχα δει τη σύλληψη του Μπικ και της Μισέλ. Εγώ είχα στείλει την αστυνομία στο Ροσινάντε, στο λευκό βανάκι.

Ένιωθα κάτι μικρό να με τσιμπάει μέσα μου, για την προδοσία, αλλά ήταν πολύ μικρό και πολύ εύκολο να το αγνοήσω.

Κυρίως επειδή είχα νιώσει τη χαρά και τη δύναμη της ηθικής ανεξαρτησίας. Είχα κάνει αυτό που ήθελα να κάνω, χωρίς να μ' απασχολούν οι νόμοι του Κρέοντα ούτε της Αντιγόνης.

Όμως έπρεπε να διορθώσω κάτι ακόμα. Μέσα στο Ροσινάντε, στο σακίδιο μου, είχα ταυτότητα, δίπλωμα οδήγησης. Καλύτερα να μην τα έβρισκαν οι μπάτσοι.

Αυτοί, όπως είχα προβλέψει, είχαν πάρει τους δυο κρατούμενους, τους έβαλαν χωριστά στα δυο περιπολικά και επέστρεψαν στο τμήμα.

Δεν άφησαν κάποιον να φυλάει το βαν, το αστυνομικό τμήμα Νάξου δεν ήταν πολυδύναμο. Ούτε Σκότλαντ Γιαρντ μάλλον. Ίσως να το κρατούσαν εκεί για περαιτέρω έρευνες. Ή μπορεί να το παρατούσαν σε κάνα χωράφι να σαπίζει.

Πολύ καλά θα έκαναν, αλλά πρώτα έπρεπε να εξαφανίσω τα ίχνη μου από εκεί μέσα.

Κατέβηκα το λόφο περπατώντας ήρεμα. Είχαν την Καλαμαζού στον ώμο, σφύριζα έναν νησιώτικο σκοπό, ακόμα κι αν εμφανιζόταν εκείνη τη στιγμή ο Πουαρώ θα με περνούσε για τουρίστα. Αυτό ήμουν άλλωστε, ένας πλανόδιος προδότης.

Πέρασα το κεντρικό δρόμο με κατεύθυνση το στάδιο της Νάξου. Δεν είχα προλάβει να μπω στο χώρο όπου βρισκόταν ο Ροσινάντε, όταν είδα ένα μοτοποδήλατο να στρίβει απ' το δρόμο και να 'ρχεται κατά πάνω μου. Σκέφτηκα να τρέξω. Μετά θυμήθηκα ότι ήμουν τουρίστας.

«Ε, εσύ», μου φώναξε στα ελληνικά και κατέβηκε απ' το μοτοποδήλατο.

Κρατούσε μια πινακίδα Rooms-To-Let. Ήταν ένας χοντρός μεσήλικας με μουστάκι, κλασικός τύπος νησιώτη. Ούτε ξενοδόχος, αλλά ούτε και σερβιτόρος –ήταν πολύ παχύς για κάτι τέτοιο. Ένας μικροαστός νοικοκυραίος, ίδιος με κάθε άλλο μεσήλικα. Τουλάχιστον στα εικοσάχρονα μάτια μου.

«Έλληνας είσαι;» με ρώτησε κι ήρθε πιο κοντά.

Πήγα να του κάνω πλάκα, να του μιλήσω γαλλικά. Μετά σκέφτηκα να του πω ότι είμαι Αλβανός, να δω πώς θα αντιδράσει. Αλλά ήθελα να αντιδράσει καλά. Αυτή η σκέψη μου έδωσε τη σωστή απάντηση.

«Έλληνας εκατό τοις εκατό, τι ρωτάς;» είπα κάνοντας πώς με είχε προσβάλει.

«Καλά, εντάξει. Τι έγινε εκεί;» είπε ο Ρουμς-του-λετ κι έδειξε με τα μάτια τον Ροσινάντε.

«Πού εκεί;»

«Εκεί, εκεί, στο βανάκι.»

«Έγινε κάτι; Πού θες να ξέρω; Εσύ είσαι ντόπιος.»

Ο Ρουμς-του-λετ με ζύγισε πριν αρχίσει να μου λέει τα κουτσομπολιά. Έπρεπε σε κάποιον να τα πει. Θα συνέχιζε και στο λιμάνι, αλλά ήμουν ο πρώτος στη σειρά.

«Ήρθε αστυνομία.»

«Τους έκοψε κλήση για παράνομο παρκάρισμα;»

«Όχι, αλήθεια. Έβγαλαν μια ξανθιά, Αμερικανίδα. Πριν μια βδομάδα ήρθε. Μένει στα δωμάτια του Κάρλοβιτς.»

Αυτό ήταν ένα απ' τα χαρακτηριστικά του νησιού και κάθε μικρής κοινωνίας. Είναι δύσκολο να μην ξέρουν τα πάντα για σένα.

«Μόνη της ήταν;» ρώτησα για να δω τι ήξερε.

«Όχι, τι μόνη; Μαζί μ' έναν γύφτο την πιάσανε.»

Όπως κατάλαβα δεν ήμουν ο μόνος που παρακολουθούσε.

Συνέχισε να φλυαρεί, αλλά δεν μου φάνηκε παράξενο εκείνη τη

στιγμή. Μου είπε πολλές ρατσιστικές λεπτομέρειες. Τέσσερις γύφτοι, ξένοι γύφτοι, που παίζανε μουσική στην παραλία. Εκείνη τη στιγμή με κοίταξε καλύτερα. Είτε γιατί θυμήθηκε το πρόσωπο μου είτε γιατί έμοιαζα με τους Χιτάνος. Έβγαλα και του πρόσφερα τσιγάρο.

«Τι ‘ν’ αυτά;» ρώτησε πριν πάρει.
 «Γαλλικά. Στην Πάντειο όλοι αυτά καπνίζουμε.»
 «Φοιτητής είσαι;»
 «Οικονομικό.»
 «Ωραία.»

Του άναψα με τον ζίππο μου. Του άρεσε, ήταν μερακλής. Και συνέχισε την ιστορία του. Απ’ όσα είχε δει κι είχε ακούσει, είχε κι έναν γείτονα στην αστυνομία, είχαν βρει ναρκωτικά στο βαν, χασίσια. Όχι μικροποσότητες, σακούλα ολόκληρη. Εμπόριο έκαναν.

«Ε, τι περιμένεις απ’ τους κωλόγυφτους», του είπα κι έφτυσα κάτω.
 «Ετσι ακριβώς. Να τους κάψουμε πρέπει, γαμώ την Παναγία τους. Έρχονται να κάνουν τα παιδιά μας πρεζόνια.»
 «Πες τα.»

Μου έδωσε το χέρι γεμάτος ενθουσιασμό.

«Πώς σε λένε;»
 «Γιώργο.»
 «Πού μένεις; Δεν σε έχω δει.»
 «Σ’ έναν συμφοιτητή. Στο σπίτι του.»
 «Πώς τον λένε;»

Τότε μόνο κατάλαβα το κόλπο του. Πονηρός ο βλάχος. Είχε αρχίσει να μου τα λέει όλα αυτά, όλες τις εκμυστηρεύσεις, για να με κάνει να ανοιχτώ. Ήθελε να με ψαρέψει, να μάθει ποιος είμαι. Μου είπε αυτός τόσα, έπρεπε να του πω κι εγώ.

Έκανα ότι δεν ήθελα να απαντήσω.

«Εντάξει, κοπέλα είναι, μια ντόπια.»
 «Ποια;»
 «Δεν μπορώ να σου πω όνομα, αλλά θα σου δώσω ένα στοιχείο: Ο πατέρας της είναι στο δημοτικό συμβούλιο.»

Το σκέφτηκε για λίγο. Μετά φωτίστηκε.

«Του Μαγκανάρη η κόρη;»
 «Εγώ δεν σου είπα τίποτα.»
 «Έλα τώρα. Και μας το παίζει υπεράνω.» Γέλασε πονηρά. Έδειξε την κιθάρα. «Τι παίζεις;»

Ερώτηση παγίδα. Ροκ, τζαζ, ρεμπέτικο απαγορευόταν. Λαϊκός δεν έμοιαζα. Έπρεπε ν' ανέβω επίπεδο.

«Κλασική», του είπα.
 «Ωχ! Μότσαρτ και τέτοια;»
 «Πιο πολύ Ραμπελαί, Μπωβουάρ, Τρυφώ, γαλλική κλασική.»
 «Α, γι' αυτό καπνίζεις και τα γαλλικά τσιγάρα.»

Ο Πουαρώ ρουμς-του-λετ είχε λύσει το μυστήριο.

Με ρώτησε αν ήθελα να με πάει κάτω, εννοώντας στην παραλία της Χώρας. Κατέβαινε στο λιμάνι για το πλοίο. Του είπα ότι πήγαινα βόλτα.

«Δεν έχει τίποτα από κει», είπε. «Όλο καλαμιές είναι.»
 «Μου αρέσει να περιπλανιέμαι.»

Με χαιρέτησε κι έφυγε με το θορυβώδες μηχανάκι του. Περίμενα ν' απομακρυνθεί και γύρισα προς το βαν. Ο Ρουμς-του-λετ μου είχε δώσει μια ιδέα. Η ηθική του νοικοκυραίου μοιάζει με του διαβόλου. Απλώς εκείνος δεν τολμάει να κάνει όσα θα ήθελε.

Το βαν ήταν κλειδωμένο, όμως ήξερα που είχαμε το δεύτερο κλειδί. Έσπασα με μια πέτρα το πίσω φλας. Άνοιξα και μπήκα. Έκλεισα την πόρτα πίσω μου, να μη με δουν. Πάτησα το φως νυκτός. Το είχαμε εκεί ακριβώς, όπως έμπαινες. Ίσα που φώτιζε, το ανάβαμε για να στρίβουμε τσιγαριλίκια.

Μύριζε ακόμα το άρωμα της, Rose Geranium. Πεσμένο δίπλα στο τραπεζάκι ήταν το σουτιέν της. Δεν είχε προλάβει να το φορέσει, τι κρίμα.

Καθετί άσχημο που της είχε συμβεί με γέμιζε χαρά. Δεν έχουν άδικο όταν λένε ότι την αγάπη και το μίσος τα χωρίζει μια τρίχα. Αν βρεθείς στην αποκεί πλευρά δεν μπορείς να γυρίσεις.

Πήγα για το σακίδιο μου. Ήταν στη θέση του και με περίμενε. Έψαξα την εσωτερική τσέπη. Τα χαρτιά μου ήταν εκεί, όλα καλά.

Αν ο Μπικ καταλάβαινε ότι τον είχα δώσει, μπορεί να με μαρτυρούσε. Δεν το πίστευα. Αυτός είχε ΚΑΝΟΝΕΣ ΗΘΙΚΗΣ.

Δεν θα γινόταν καρφί. Ίσως να προσπαθούσε να μου το ανταποδώσει, αλλά ποτέ δεν θα με κατέδιδε στους μπάτσους.

Ακόμα κι αν το έκανε τι θα έλεγε; Ήταν μαζί μας κι ένας Έλληνας, ο Μπίλνς. Δεν ήξερε τίποτα για μένα.

Απ' τη στιγμή που θα έφευγα με το σακίδιο θα ήμουν αόρατος. Ίσως να χρειαζόταν να φτιάξω λίγο και το στυλ, να μην είμαι σαν Χιτάνος και με κοιτούν παράξενα οι Ρουμς-του-λετ. Να γίνω πιο γκραντζ.

Πήγα στο βάζο να δω τι λεφτά είχαμε. Τίποτα, ψιλά, ίσα για τσιγάρα και μερικά ποτά. Ούτε εισιτήριο δεν έβγαζα. Τα πήρα. Βγάσαμε καλό μεροκάματο στο δρόμο, αλλά δεν κάναμε σωστή διαχείριση.

«Όταν τελειώσω τις σπουδές μου στην Πάντειο», είπα και γέλασα.

Έμενε μια ακόμα λεπτομέρεια για να γίνουν όλα τέλεια. Ευχαριστούσα τον Ρουμς-του-λετ, γιατί ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες.

Άνοιξα σιγά την πίσω πόρτα πάλι. Βγήκα προσεκτικά. Δεν ήταν κανείς κι είχε σχεδόν νυχτώσει. Υπήρχαν τρία προβλήματα που με έκαναν να βιάζομαι.

Το ένα ήταν η αστυνομία. Έμοιαζε απίθανο, αλλά μπορεί οι μπάτσοι να γυρνούσαν. Το άλλο ήταν ο κεντρικός δρόμος. Περνούσαν πολλά αυτοκίνητα και φαινόμεουν.

Το τρίτο ήταν ο Στεφ με τον Εμ-Τζέι. Σίγουρα τους είχε διώξει για να πηδηχτεί με τη Μισέλ. Έτσι γινόταν πάντα.

Μόνο τότε αναρωτήθηκα πώς είχε βρει ο Μπικ τη Μισέλ ή πώς είχε βρει εκείνη τον Μπικ. Κάτι σάπιο υπήρχε στο βασίλειο της Παρναξίας. Τέτοιες συναντήσεις δεν συμβαίνουν τυχαία ούτε συμπτωματικά. Μπορεί ο Μπικ να είχε ψάξει να τη βρει. Μπορεί το αντίθετο.

Υπήρχε κι ένας τέταρτος λόγος να βιαστώ: Οι φλόγες φαίνονται από μακριά τη νύχτα.

Ταρακούνησα το μαύρο σπρέι που είχε ο Εμ-Τζέι στο ντουλαπάκι. Έγραψα με μεγάλα γράμματα στο πλάι του Ροσινάντε: «ΕΞΩ ΟΙ ΓΙΦΤΟΙ».

Ο καλύτερος τρόπος για να εξαφανίσεις τα στοιχεία του εγκλήματος, να πάρεις τις υποψίες από πάνω σου, είναι να το φορτώσεις σε άλλους.

Καις τη Ρώμη, φταίνει οι Χριστιανοί. Καις το Ράιχσταγκ, φταίνει οι Εβραίοι. Καις το βαν, φταίνει οι μικροαστοί.

Πολλοί απ' αυτούς θα συμφωνούσαν με την πράξη, σίγουρα θα χαίρονταν. Στις αστυνομικές ιστορίες ο ντετέκτιβ ψάχνει για το κίνητρο. Οι μισοί Ναζιώτες είχαν. Απεχθάνονταν τους τσιγγάνους, τους φτωχούς τουρίστες, τους αμμουδίτες όπως τους έλεγαν γιατί κοιμόντουσαν στην άμμο, απεχθάνονταν και τους ζητιάνους (έτσι έλεγαν τους μουσικούς του δρόμου).

Ήταν ένα κοινωνικό έγκλημα, απόλυτα πιστευτό. Και κατέστρεφα όλα τα στοιχεία, δακτυλικά αποτυπώματα, τρίχες, τα πάντα. Ήταν το τέλειο έγκλημα.

Έβαλα κι ένα άστρο του Δαβίδ για να δείξω ότι μισούσαν και τους Εβραίους. Οι Εβραίοι παντού ταιριάζουν. Πριν φύγω μου ήρθε μια τελευταία ιδέα. Έγραψα άλλη μια φράση από κάτω.

Άνοιξα την πίσω πόρτα κι έριξα μέσα το σπρέι. Ο χώρος δεν μύριζε πια Rose Geranium, αλλά ζιπέλαιο και βενζίνη. Είχα αδειάσει το μπουκαλάκι μου απ' το ζιπέλαιο. Μετά είχα βρει στα εργαλεία κι ένα μισόλιτρο καθαρή βενζίνη. Δεν ξέρω αν τη σνιφάρανε ή τη χρησιμοποιούσαν για να καθαρίζουν τα ρούχα τους. Την περιέχουσα κι αυτή. Παντού. Στα καθίσματα, στους τοίχους που ήταν όλοι επενδυμένοι με ξύλο, στο σουτιέν της Μισέλ. Θα γινόταν ολοκαύτωμα.

Βγήκα έξω κι άναψα τον ζήππο.

Έγινε έκρηξη. Δεν είχα υπολογίσει τις αναθυμιάσεις.

Με πέταξε πίσω. Έμεινα κάτω ζαλισμένος. Η φωτιά είχε ξεκινήσει. Θα καιγόταν για πολλή ώρα. Μπουσουλήσα προς τα πίσω, για ν' αποφύγω τη κάψα. Κι όπως πέρασα την ανοικτή πόρτα τους είδα. Ο Στεφ κι ο Εμ-Τζέι με κοιτούσαν.

2

Οι βιολόγοι λένε πώς η συμπεριφορά των ζώων ορίζεται απ' τα τέσσερα f (Four Fs): Fighting, fleeing, feeding, fucking. Με βάση αυτά τα τέσσερα ορμέμφυτα αποφασίζουν αν θα επιτεθούν ή θα τραπούν σε φυγή, αν θα φάνε ή θα γαμήσουν.

Υπάρχει ένα ακόμα f, που δεν είναι αποκλειστικά ανθρώπινο, αλλά για εμάς είναι η ανώτερη μας ικανότητα:
F, for fake.

Τα έντομα προσποιούνται όψεις και χημικά μηνύματα για να εξαπατήσουν, τα φυτά το κάνουν για να προσελκύσουν επικονιαστές.

Ο άνθρωπος το έχει κάνει τέχνη. Μίμηση ζωής, όπως λέει ο Αριστοτέλης. Η εξαπάτηση είναι το βασικό στοιχείο της επιτυχίας. Κανείς πολιτικός δεν θα πει αλήθεια. Η εξαπάτηση είναι ένα απ' τα βασικά στοιχεία της ευτυχίας. Κανείς σύζυγος δεν θα πει (όλη) την αλήθεια.

F, for fake.

Τέσσερα f. Μπορούσα να το σκάσω, μπορούσα να τους επιτεθώ. Σε κλάσματα του δευτερολέπτου κατάλαβα ότι καμία απ' αυτές τις δύο αντιδράσεις δεν θα ήταν αποτελεσματική. Και σίγουρα δεν μπορούσα να τους γαμήσω ή να κάτσω να φάω μαζί τους. Έπρεπε να τους εξαπατήσω.

Δεν αναρωτιόμουν πόσα είχαν δει. Έπρεπε να λειτουργήσω με το worst case scenario. Έστω ότι τα είχαν δει όλα. Ήταν ώρα να πάρω το Όσκαρ πρώτου αντρικού ρόλου.

Ο Στεφ κι ο Εμ-Τζέι κοιτούσαν τον Ροσινάντε που καιγόταν κι εμένα που ήμουν πεσμένος στο παρκινγκ. Κατέβασα το κεφάλι και θυμήθηκα τον Ρόκι.

Αυτός ήταν ο πρώτος μου σκύλος, σκέτο Ρόκι. Όταν πέθανε πήρα έναν άλλο. Τον ονόμασα Ρόκι 2.

Τον Ρόκι (σκέτο), ένα λευκό γκριφόν, τον είχε χτυπήσει αυτοκίνητο έξω απ' το σπίτι μας. Του είχε σπάσει τα μισά κόκκαλα, αλλά εκείνος ζούσε ακόμα, ήταν μαχητής. Έκλαιγα με το κεφάλι του στα χέρια μου.

«Κράτα τον», μου είχε πει ο πατέρας μου.

Για να πάμε στον κτηνίατρο θα έπαιρνε μισή ώρα. Και το μόνο που θα μπορούσε να κάνει θα ήταν ευθανασία. Ο πατέρας μου δεν ήθελε, μου το είπε χρόνια μετά, όταν νόμιζε ότι δεν θα με πείραζε, να λερώσει τα καθίσματα του Μιτσουμπίσι με αίμα. Ήταν πρακτικός άνθρωπος .

«Κράτα ‘τον», μου είχε πει. «Πρέπει να σταματήσει να πονάει.»

Του κράτησε τη μουσούδα, να μην μπορεί ν’ ανοίξει το στόμα, και του έκλεισε τη μύτη με μια σακούλα.

Ο Ρόκι κουνήθηκε λιγάκι, αλλά δεν είχε άλλες δυνάμεις. Καθώς πέθαινε τον έβλεπα να με κοιτάει στα μάτια. Πίστευε ότι εγώ μπορούσα να τον σώσω. Μέχρι την τελευταία στιγμή πίστευε σε μένα, ήμουν ο θεός του. Μετά απλώς έκλεισε τα μάτια.

Ο πατέρας μου είχε ξεφυσήσει ανακουφισμένος, ούτε εκείνου του άρεσε αυτό, δεν ήταν ψυχάκιας. Τον πήρε να τον θάψει. Εγώ έκλαιγα για ένα μήνα, μέχρι που μου πήραν το Ρόκι 2.

Θυμήθηκα τη σκηνή, τα μάτια του Ρόκι κι έτσι άρχισα να κλαίω πάλι.

Ήμουν στα τέσσερα σαν σκύλος κι έκλαιγα. Τα δύο αδέλφια ήρθαν πιο κοντά. Σηκώθηκα αργά, σκούπισα τα δάκρυα μου, κι έκανα ότι δεν ήθελα να φανεί ότι έκλαιγα. Άσογη ερμηνεία.

Τους πλησίασα με αργά βήματα, μετά λίγο πιο γρήγορα, κι έπεσα στην αγκαλιά τους. Περισσότερο ανταπόδωσε την αγκαλιά ο Στεφ. Ο Εμ-Τζέι ήταν επιφυλακτικός, το ένιωθα.

«Τι έγινε;» είπε ο Στεφ.

Αυτό περίμενα. Να με ρωτήσουν. Ήταν έτοιμοι να εξαπατηθούν.

«Μας την πέσανε οι βλάχοι», είπα με βλέμμα ανάλογο του Ρόκι.
«Ποιοι;» ρώτησε ο Στεφ.

Ο Εμ-Τζέι ήταν εξίσου απορημένος, αλλά φαινόταν ότι δεν είχε πέσει ολόψυχα στην παγίδα. Αλλά είχα ετοιμάσει καλύτερο δόχτυ γι’ αυτόν.

«Ελάτε», τους είπα.

Ο Ροσινάντε καιγόταν από μέσα. Οι φλόγες είχαν αρχίσει να φαίνονται. Σύντομα θα πλάκωναν οι μπάτσοι. Πήγα τ' αδέρφια στην πλευρά όπου είχα κάνει το γκράφιτι.

«Τι λέει;»

Του είπα. Έξω οι γύφτοι. Δεν του άρεσε καθόλου. Αγαπούσε την παράδοση και τη φυλή του. Κι είχε λόγο να φοβάται.

Οι Ισπανοί τους είχαν κυνηγήσει πολλές φορές, στα παλαιότερα και στα σύγχρονα χρόνια. Οι Ναζί είχαν κάψει τους Ρομά στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως. «Ποράιμος» το είχαν πει, που σημαίνει αφανισμός. Πάνω από ένα εκατομμύριο τσιγγάνοι χαθήκαν έτσι.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που έβλεπε φωτιά η φυλή του.
«Κι ο Μπικ;» με ρώτησε χωρίς να μπορεί να πάρει τα μάτια απ' την επιγραφή και το άστρο του Δαβίδ.
«Δεν ήταν μέσα.»

Ο Στεφ πήγε να πει κάτι ακόμα, αλλά τότε σήκωσε το δάκτυλο ο Εμ-Τζέι κι έδειξε το μικρότερο γκράφιτι.

Αν θες να νικήσεις κάποιον πρέπει να τον πολεμήσεις. Αν θες να τον εξαφανίσεις πρέπει να σβήσεις τη μνήμη. Αν θες να τον διαλύσεις πρέπει να καταστρέψεις το Θεό του.

Ο Εμ-Τζέι έδειχνε τη μικρότερη επιγραφή που είχα γράψει στο βαν. Ήταν στα ελληνικά, αλλά κατάλαβε το όνομα: Μάικλ Τζάκσον.

Το βαν είχε αρχίσει να λαμπαδιάζει, που σήμαινε ότι από στιγμή σε στιγμή μπορούσε να εκραγεί η βενζίνη, ο Εμ-Τζέι πλησίασε τον Ροσινάντε. Με ρώτησε τι σημαίνει. Περίμενε να δει τα χείλη μου. Ήξερε να διαβάσει τέσσερις γλώσσες έτσι.

Και του είπα, αργά για να είμαι σίγουρος ότι θα το καταλάβει: «Ο Μάικλ Τζάκσον γαμάει παιδιά.»

Ο Εμ-Τζέι έκανε πίσω δυο βήματα και ούρλιαξε. Μέχρι τότε νόμιζα ότι οι κουφοί δεν μπορούν να φωνάζουν. Η κραυγή που έβγαλε ήταν σαν έκρηξη.

Το σώμα του είχε σφιχτεί. Κοίταξε γύρω σαν παγιδευμένο ζώο. Ο Στεφ πήγε να τον πλησιάσει. Έκανα το ίδιο κι εγώ, χωρίς να με νοιάζει.

Του είχα σκοτώσει το θεό. Και μου άρεσε.

Δεν είχε σημασία αν το πίστευε. Όταν λες σε κάποιον ότι ο θεός του είναι εγκληματίας, ειδικά σε τόσο έντονες περιστάσεις, όπου δεν έχει το δικαίωμα να σκεφτεί λογικά και ν' απαντήσει, τότε καταδικάζεις μαζί και τον πιστό. Αν είναι έτσι ο θεός, τότε έτσι θα είναι κι ο σωσίας του: Παιδεραστής.

Ο Εμ-Τζέι έφυγε τρέχοντας απ' το παρκινγκ. Τον ακολουθήσαμε πιο αργά. Ακούστηκαν οι σειρήνες.

Μπήκαμε στις καλαμιές. Από εκεί δεν θα μας έβλεπε κανείς. Η φωτιά έκανε τα τζάμια να σπάσουν. Οι σειρήνες πλησίαζαν.

Μετά ακούστηκε μια έκρηξη τρομακτική. Σαν να είχε εκραγεί βόμβα. Είχε ξεκινήσει ο πόλεμος;

~

Μείναμε για λίγη ώρα κάτω.

«Δεν ήταν δυνατόν να είχε τόση βενζίνη», του είπα.

«Η φιάλη», είπε ο Στεφ.

Ήμασταν τυχεροί που απομακρυνθήκαμε. Μέσα στο Ροσινάντε είχαμε μια φιάλη υγραερίου. Δεν μαγειρεύαμε συχνά, πρέπει να ήταν γεμάτη. Και σκέφτηκα ότι αν οι αστυνομικοί είχαν προλάβει να πλησιάσουν θα είχαν σκοτωθεί. Δεν ήταν ακριβώς το τέλει σχέδιο.

«Πρέπει να δούμε τι έγινε», του είπα.

«Θα 'ναι γεμάτο μπάτσους.»

«Καλά. Δεν είμαστε στη Νέα Υόρκη.»

Περπάτησα πίσω το μονοπάτι και κοίταξα μέσα απ' τις καλαμιές. Η έκρηξη είχε κάνει κρατήρα στο παρκινγκ.

Ευτυχώς τα δύο περιπολικά ήταν σταματημένα ψηλά, στην ανηφόρα πάνω απ' το γήπεδο. Οι αστυνομικοί είχαν βγει και κοιτούσαν, κρατώντας τα πηλήκια στο χέρι για να μπορούν να ξύνουν το κεφάλι.

Ο Ροσινάντε είχε γίνει κομμάτια. Την επιγραφή θα έπρεπε να την ενώσουν σαν παζλ για να τη διαβάσουν. Φλεγόμενα κομμάτια από ύφασμα και λαμπυρίδες έπεφταν απ' τον ουρανό. Ήταν ωραίο θέαμα κι οι ντόπιοι είχαν βγει στα μπαλκόνια για να δουν.

Θυμήθηκα τον Ρουμς-του-λετ. Ήταν ο μόνος που με είχε δει κοντά στο βαν. Ίσως να το συνδύαζαν. Δεν υπάρχει τέλειο έγκλημα.

Τράβηξα τον Στεφ να φύγουμε.

3

«Εσύ τι έκανες εκεί;» ρώτησε ο Στεφ όταν είχαμε βρεθεί αρκετά μακριά κι είχαμε λίγο ηρεμήσει. Ο Εμ-Τζέι άφαντος. Παντού, απ' όλα τα σπίτια έβγαινε κόσμος να δει τι ήταν η έκρηξη, να παρατηρήσει τον καπνό, ν' ανταλλάξει εικασίες.

Έπρεπε να ολοκληρώσω την εξαπάτηση. Μπορούσα να τα καταφέρω. Τόσα χρόνια διάβαζα αστυνομικές ιστορίες και μυθοπλασία. Συγγραφέας δεν ήμουν, αλλά μπορούσα να επινοήσω μια αληθοφανή ιστορία. Αλλά έπρεπε να καταλάβω τι ήξερε ο «ακροατής».

Αυτά που ήξερα: Ο Στεφ με τον Εμ-Τζέι είχαν αφήσει τον Μπικ με τη Μισέλ. Έτσι συνηθιζόταν, όταν είχε γκόμενα μας έδιωχνε. Μόνο αυτός το έκανε έτσι. Εγώ προτιμούσα να πηγαίνω στα δωμάτια των κοριτσιών ή έστω στην παραλία.

Όταν γύρισαν δεν ήξεραν τίποτα για τη σύλληψη τους. Με είδαν να πηγαίνω να μπω στο βαν και να γίνεται έκρηξη. Θα το 'στρωνά μια χαρά.

Έπρεπε να χτίσω το ψέμα μου πάνω σε αλήθειες.

«Αφού τσακωθήκαμε πήγα μια βόλτα στο βουνό για να σκεφτώ. Έχει ένα εκκλησάκι εκεί πάνω.»
«Το ξέρω, έχω πάει», είπε ο Στεφ.

Τότε θυμήθηκα πόσο θρήσκος ήταν. Θα το εκμεταλλευόμουν.

«Δεν μου αρέσουν οι παπάδες», του είπα, «αλλά εκείνο το μέρος είχε κάτι άγιο, σαν να έβγαινε κάτι από μέσα του.»

Ο Στεφ έγνευσε ότι συμφωνούσε. Για εκείνον όλες οι εκκλησίες ήταν έτσι.

«Μπήκα, άναψα κερί, έκανα τον σταυρό μου και ζήτησα να με φωτίσει ο...»

Ο Στεφ μισόκλεισε τα μάτια. Το είχα παρακάνει με τη μεταστροφή στην πίστη, του φάνηκε κάλπικο. Το έφτιαξα.

«Δεν έγινε τίποτα φυσικά. Δεν υπήρχε θεός να μου μιλήσει. Βγήκα έξω και ήπια ένα τσιγάρο στο βράχο. Και εκεί μου ήρθε η φώτιση.»

«Δεν ήταν απ' το τσιγάρο», είπε ο Στεφ.

«Τέλος πάντων, χόρτο, θεός, δεν ξέρω. Κατάλαβα ότι έπρεπε να ζητήσω συγγνώμη απ' τον Μπικ. Είμαστε φίλοι, δεν γινόταν να μπει ανάμεσα μας μια καριόλα.»

Αυτό το «καριόλα» το είπα με όλη μου την ψυχή. Θα έπαιρνα ένα ακόμα Όσκαρ.

Παρατήρησα τον Στεφ να αποφεύγει το βλέμμα μου. Ήξερε ότι η καριόλα Μισέλ ήταν με τον Μπικ. Καλά το είχα υποθέσει. Έπρεπε να φανώ εγώ ως ο προδομένος.

«Γυρνάω πίσω, βρίσκω το βαν κλειδωμένο. Όμως ακουγόταν μουσική από μέσα. Βαράω. Έρχεται ο δικός σου στην πίσω πόρτα. Την ανοίγει λιγάκι. Ήταν χωρίς ρούχα.

Τι θες; μου λέει.

Να σου ζητήσω συγγνώμη, του λέω.

Καλά, μου λέει.

Και μου κλείνει την πόρτα κατάμουτρα. Εννοείται πως είχε κάποια μέσα. Γι' αυτό είχατε φύγει κι εσείς;»

Ο Στεφ το παραδέχτηκε, πάλι κοιτώντας απ' την άλλη. Δεν ήθελε να καταλάβω. Ήταν σαν να παίζαμε σκάκι κι εγώ να ήξερα όλες τις κινήσεις του. Είχε χάσει ήδη.

«Του χτυπάω πάλι. Ανοίγει.

Τι; μου λέει.

Θέλω να πάρω μια μπλούζα, του λέω.

Περίμενε, μου λέει.

Μπαίνει μέσα και κλείνει την πόρτα. Μετά ανοίγει και μου πετάει το σακίδιο. Ολόκληρο το σακίδιο!»

Συνέχισα λέγοντας ότι είχα πάει μια μεγάλη βόλτα για να περάσει η ώρα.

«Μ' αυτό στην πλάτη;» με ρώτησε ο Στεφ. Καλή παρατήρηση.

«Εκατσα σ' ένα ίντερνετ καφέ, αυτό στην πλατεία», του είπα.

«Χάζεψα στο ίντερνετ, ήπια έναν καφέ. Μετά γύρισα.»

Του είπα ότι είδα το γκράφιτι και κατάλαβα ότι κάτι κακό συνέβαινε. Η πόρτα κλειδωμένη. Χτύπησα. Τίποτα. Φοβήθηκα ότι είχαν πάθει κάτι, ότι τους είχαν χτυπήσει. Μπορεί να ήταν ο άντρας της. Άνοιξα με το άλλο κλειδί.

«Τότε δεν ξέρω τι έγινε», του είπα. Ήθελα να τον αφήσω να σκεφτεί κι εκείνος κάτι, να το «ανακαλύψει» μόνος του.

«Τι εννοείς;» μου είπε.

«Πήγα να μπω μέσα. Ήταν σκοτεινά.»

«Μύριζε βενζίνη;»

«Ναι, τώρα που τα θυμάμαι μύριζε. Αλλά εκείνη τη στιγμή...»

«Είχαν στήσει παγίδα», είπε ο Στεφ. «Μάλλον θα είχαν χαλάσει και τη λάμπα. Ήθελαν αίμα. Να μπορούμε μέσα, ν' ανάψουμε σπύρτο και να καούμε ζωντανοί.»

«Τα καθίκια! Καλά το σκέφτηκες!» είπα γελώντας από μέσα μου.

Προχώρησα λίγο πιο μπροστά και σκέφτηκα πάλι τον Ρόκι, γιατί δεν ήθελα να φανεί τι ένιωθα, χρειάζονται θλίψη. Σαν μου ήρθαν κλάματα έκασα σ' ένα πεζούλι κι έβαλα το πρόσωπο ανάμεσα στα χέρια.

«Δεν ξέρω πώς μου ήρθε, ο θεός με φώτισε», είπα κλαίγοντας, «κι άναψα τον ζίππο απ' έξω.»

Συνέχισα να κλαίω. Ο Στεφ έκασε δίπλα μου κι έκανε τον καθολικό σταυρό του. Ήξερα ότι τα είχα καταφέρει. Αλλά έκλαψα για λίγο ακόμα.

«Και τώρα τι κάνουμε;» είπε λίγη ώρα μετά ο Στεφ.

Περπατούσαμε χωρίς σκοπό.

«Πού είναι ο Μπικ; Κι ο Εμ-Τζέι; Χάθηκαν όλα. Πάει ο Ροσινάντε. Το βιολί μου.»

Ήταν η σειρά μου να τον παρηγορήσω. Τον χτύπησα στην πλάτη.

«Χρειάζομαστε λεφτά», του είπα.

«Δεν μπορώ να παίξω. Με τι;»

«Πάμε σε κάποιον που έχει βιολί.»

Η ιδέα μου είχε έρθει όταν έκλαιγα. Εκείνος ο τύπος, ο Ρήγας, που είχε το στούντιο και το μπαρ, μας είχε προτείνει ηχογράφιση. Ίσως να πλήρωνε κάτι. Δεν χρειάζονται πολλά. Ίσα να φύγω απ' το νησί όσο πιο γρήγορα γινόταν. Το επόμενο πρωινό. Τώρα, μετά την έκρηξη, σίγουρα θα έκαναν έρευνα. Ακόμα κι αν δεν μιλούσε ο Μπικ, κάποια στιγμή θα με έβρισκαν. Εκτός κι αν ήμουν αλλού. Στο Τουβαλού. Ή έστω πιο κοντά. Στη Σαντορίνη έστω.

«Δεν γίνεται», είπε ο Στεφ. «Πρέπει να βρω τον Εμ-Τζέι, μην κάνει καμιά τρέλα. Και τον Μπικ.»

«Εντάξει. Βρες τους κι ελάτε στο στούντιο του Ρήγα. Πού είπε ότι είναι;»

«Πικάσο», είπε ο Στεφ. «Απέναντι απ' το μεξικάνικο εστιατόριο Πικάσο.»

«Τι σχέση έχει ο Πικάσο με το Μεξικό;»

«Μιλάνε ισπανικά κι εκεί.»

Πριν χωριστούμε του έδωσα μια τελευταία συμβουλή:

«Μείνε μακριά απ' τη μπατσαρία. Θα μας ψάχνουν.»

«Πάντα μένω μακριά τους.»

Τον άφησα να πάει προς την παραλία κι εγώ έστριψα στο νεκροταφείο. Κάπου εκεί ήταν ένα μεξικάνικο. Στο περίπτερο του νεκροταφείου θα ρωτούσα για το στούντιο. Ήθελα να δω κι αν θα με θυμόταν, αν θα με κοιτούσε περίεργα.

Αλλά δεν ήταν ο Νεκτάριος εκεί. Κάποιος άλλος, ίσως ο αδελφός του. Αγόρασα Gitanes και ζήτησα πληροφορίες. Νόμιζα ότι το στούντιο θα ήταν κάποιο υπογειάκι. Στούντιο στην Νάξο, δεν περιμένεις πολλά.

«Του Ρήγα το στούντιο;» είπε ο περιπτεράς. «Μαζί με το σπίτι του είναι.»

«Πού;»

«Καλά δεν το βλέπεις;»

Μου έδειξε διαγώνια. Ήταν ένα τριώροφο, πολυτελές καινούριο κτίριο. Το είχαν φτιάξει με κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική, άσπρους τοίχους, μπλε παράθυρα, φαινόταν ότι δεν ήταν φτηνοκατασκευή. Δεν είχε καθόλου ευθείες, σαν να ήταν κάτι οργανικό, σαν όστρακο. Είχε πέσει πολύ χρήμα.

«Δικό του είναι όλο αυτό;» ρώτησα τον περιπτερά.

«Η Όλγα, η γυναίκα του, έχει φράγκα. Κι εκείνος πήρε ένα πακέτο απ' την Ευρώπη, επιδότηση για στούντιο. Το έφτιαξε, έκανε και το μαγαζί. Ξύπνιος τύπος. Και δεν είναι μόνο αυτά!»

Ο περιπτεράς γέλασε. Παρατηρούσα το τριώροφο, άκουγα τις λεπτομέρειες της φορολογικής δήλωσης του Ρήγα απ' την Ντόιτσε Βέλλε, μαζί μ' εκείνα που δεν ήθελε να μου πει κι άφηγε μόνο υπαινιγμούς παρανομίας. Σκεφτόμουν ότι θα έπρεπε να πληρώσει πολλά περισσότερα από ένα εισιτήριο για να ηχογραφήσει την Καλαμαζού.

Άναψα τσιγάρο και πλησίασα. Ο τύπος ήταν ψώνιο με τη μουσική, τον είχα δει πώς έκανε όταν έπαιξα στυλ Χέντριξ. Μπορούσα να τον αρμέξω κανονικά. Και σίγουρα είχε χώρο να με φιλοξενήσει μια-δυο νύχτες.

Όταν κλείνει μια πόρτα, μια άλλη ανοίγει, έτσι έλεγε ο Μπόμπης ο Μάρλεϊ.

Είχα χάσει το άλογο μου, το Ροσινάντε. Στην πραγματικότητα τον είχα ανατινάξει.

Αλλά τώρα έβρισκα κάτι καλύτερο: Ένα Κάστρο! Έναν Πύργο!

Θα γινόμουν τροβαδούρος του βασιλιά.

4

Μου άνοιξε την πόρτα μια καλοφτιαγμένη σαραντάρα. Ήταν η Όλγα, η Αυτοκράτειρα, αυτή που είχε τα φράγκα, όπως με είχε ενημερώσει ο περιπτεράς.

Το μάτι της έπαιξε σαν με είδε. Σε όλες αρέσουν οι Χιτάνος. Ίσως να ήθελε να χορέψει φλαμένκο μαζί μου. Επί πληρωμή.

«Δεν έχει γυρίσει ακόμα», μου είπε σαν άκουσε ότι είχα πάει για τον άντρα της. «Έχει πάει ν' ανοίξει το μπαρ.»

«Μου είπε να έρθω για την ηχογράφηση.»

«Κάτσε!» έκανε η Όλγα σαν να φωτίστηκε. «Είσαι εκείνος που έπαιξε κιθάρα χτες στο μαγαζί.»

«Ναι, αυτός.»

«Ξετρελάθηκε μαζί σου, δεν μπορούσε να κοιμηθεί, του έδωσα ανθοϊάματα.»

Έκανα μια χειρονομία ταπεινοφροσύνης, σαν να μην καταλάβαινα γιατί του άρεσα τόσο πολύ, σαν μια όμορφη γυναίκα που προσποιείται ότι δεν ξέρει πόσο όμορφη είναι.

Η Όλγα έγινε πιο ξεδιάντροπη. Με κοίταξε από πάνω μέχρι κάτω.

«Εσύ θα γίνεις σταρ.»

Αυτό που είπε με παραξένεψε στ' αλήθεια. Το είχα σκεφτεί μόνος μου, αλλά πρώτη φορά μου το έλεγε κάποιος άλλος. Και είναι φυσιολογικό να έχεις τις πιο τρελές φαντασιώσεις και σκέψεις, αλλά όταν τις επιβεβαιώνουν κι οι άλλοι το θέμα μπερδεύεται.

Τι είχε δει εκείνη η γυναίκα σε μένα; Είχα φύγει πριν ένα μήνα απ' το σπίτι και ήμουν ο Ερημίτης. Ούτε η μάνα μου δεν πίστευε σε μένα. Στη συνέχεια έκανα σεξ με αρκετές γυναίκες. Μόνο οι τρεις ήταν ξεχωριστές για τη ζωή μου. Η Ζόε, η Μόλλυ κι η Μισέλ. Πέρα απ' αυτές οι άλλες ήταν απλώς διασκεδαστικές.

Κι η κιθάρα; Η Όλγα δεν με είχε ακούσει να παίζω με την Καλαμαζού. Αλλά της είχε μεταδώσει το πάθος του ο Ρήγας.

Λένε ότι είναι απ' τα πιο σημαντικά στοιχεία ερωτικής έλξης, για άντρες και γυναίκες. Να δεις ότι τον υποψήφιο τον διεκδικούν κι άλλες. Οι ιππότες μονομαχούν για την πριγκίπισσα, έτσι πάει.

«Πάμε κάτω να τον περιμένεις», είπε η Όλγα. «Δεν θ' αργήσει. Είναι κι ο Ζωρζ κάτω.»

Μου έκανε χώρο, όχι πολύ, για να μπω. Πέρασα αρκετά κοντά της για να με μυρίσει. Κι ενώ είχα ένα εικοσιτετράωρο να μπω σε μπανιέρα, κι ενώ είχα ανατινάξει ένα βαν, και παραλίγο να γίνω καπνιστός, την ένιωσα να διεγείρεται, η ανάσα της άλλαξε.

Μπήκα κι όπως έκλεινε την πόρτα κοιτάχτηκα στον καθρέφτη της εισόδου. Δεν μπορούσα ν' αναγνωρίσω τον εαυτό μου. Ήμουν εγώ, εντελώς εγώ, αλλά δεν ήμουν αυτός που θυμόμουν.

Δεν ήταν μόνο τα κιλά που 'χα πάρει. Με τους Χιτάνος τρώγαμε μόνο τζανκ κι εξαιτίας της φούντας είχαμε τα ντουλάπια γεμάτο σιροπιαστά.

Κι είχα μαυρίσει, τα μαλλιά μου ήταν ακατάσταστα, όχι κολλημένα. Αλλά υπήρχε κάτι πιο βαθύ. Το πρόσωπο μου είχε γίνει λίγο πιο αντρικό. Κάτι στο βλέμμα.

Δεν ήμουν αθώος πια.

Η Όλγα έφυγε μπροστά και μου έδειξε το δρόμο για το στούντιο. Κοιτούσα τον ωραίο της κώλο με λαιμαργία. Κι ήξερα ότι της άρεσε που την κοιτούσα.

Το στούντιο ήταν υπόγειο απ' την μπροστινή είσοδο και ισόγειο από πίσω. Ήταν χτισμένο σε ανηφόρα ο Πύργος.

Κι ενώ πίστευα ότι θα βρισκόμουν σ' ένα αξιοπρεπές home studio βρέθηκα σ' ένα που θα μπορούσε να είναι του Ντέιβιντ Γκίλμουρ. Αργότερα θα μάθαινα ότι είχε ηχογραφήσει ένα τραγούδι εκεί μέσα.

Στο δωμάτιο υποδοχής είχε ένα σαλόνι όπου μπορούσες να πεις τα ποτά σου και τα ναρκωτικά σου χωρίς κανείς να σ' ενοχλήσει.

Το δωμάτιο της κονσόλας ήταν πιο εντυπωσιακό. Πρώτα έβλεπες τη θέα. Ο τοίχος ήταν όλος τζαμαρία, τριπλός κρύσταλλος, απόλυτη ηχομόνωση. Έβλεπε στον κήπο κι από κάτω το Αιγαίο, τα φώτα της Πάρου απέναντι.

Αλλά δεν ήταν μόνο η θέα. Η κονσόλα που είχε ο Ρήγας κόστιζε όσο ένα μικρό διαμέρισμα. Μια Soundcraft με εξήντα τέσσερα κανάλια. Μπορούσες να ηχογραφήσεις το Abbey Road εκεί μέσα.

Κοίταξα στον τοίχο, τα όργανα που είχε ο Ρήγας. Σχεδόν ντράπηκα για την Καλαμαζού. Τα χρήματα δεν φέρνουν την ευτυχία, αλλά φέρνουν υπέροχες κιθάρες.

Stratocaster και telecaster, Gibson και Yamaha, κλασικές, ηλεκτρικές, δωδεκάχορδες, μπάσο εξάχορδο, μπάντζο και ζουρνάδες, μπουζούκια. Ήταν ο παράδεισος κάθε μουσικού.

Η Όλγα φάνηκε να χαίρεται με το σαστισμένο βλέμμα μου. Ήμουν ο φτωχός υποκόμος που είχε μπει στη Μεγάλη Αίθουσα των Θαυμάτων.

Έτσι ένιωθα, είναι αλήθεια.

«Σου αρέσει αυτό που βλέπεις;» είπε και στάθηκε ανάμεσα στις κιθάρες, σαν μια άλλη κυρία Ρόμπινσον που προσπαθούσε να με σαγηνεύσει. Το αίμα φούσκωσε το κεφάλι μου. Ήθελα να τη γαμήσω εκείνη τη στιγμή. Κρατήθηκα.

«Δεν έχεις πιάνο», της είπα.

«Έχω τα πάντα», είπε η Όλγα και μου έκανε νόημα να κοιτάξω πίσω μου.

Γύρισα. Απ' το διπλό τζάμι έβλεπα στην αίθουσα ηχογράφησης ένα πιάνο με ουρά, σαν αυτά που χρησιμοποιούν στις κλασικές ορχήστρες. Ήταν Steinway Spirio. Κόστιζε όσο ένα λεωφορείο.

Και δίπλα στο πιάνο ήταν μαζεμένος ένας καλικάντζαρος. Έτρωγε τα νύχια του και μας κοιτούσε.

«Αυτός είναι ο Ζωρζ», είπε η Όλγα. «Είναι λιγάκι... Διαφορετικός.»

Πήγα να γελάσω. Ο τύπος πράγματι φαινόταν weirdo. Η Όλγα με σταμάτησε.

«Είναι ιδιοφυία», μου είπε. «Σαν το Μότσαρτ. Κάνει μουσική όπως τα σαλιγκάρια φτιάχνουν το κέλυφος τους.»

Η Όλγα κοιτούσε τον Ζωρζ. Και δεν έμοιαζε καθόλου με τη γυναίκα που κοιτούσε εμένα πριν. Είχε αλλάξει. Το πρόσωπο, τα μάτια, η στάση του σώματος. Ήταν σαν την Παναγία που λατρεύει τον Ιησού. Σαν κάθε πιστή που λατρεύει το Χριστό. Χωρίς σώμα. Μόνο ψυχή.

Κατάλαβα ότι ο Ζωρζ ήταν ο εχθρός μου. Απ' την πρώτη στιγμή κατάλαβα ότι ήταν αντίπαλος.

Τότε μπήκε στο στούντιο ο Ρήγας. Είδε την Όλγα να πιστεύει στον άγγελο Ζωρζ, μετά είδε εμένα.

«Δυναμίτη! Ήρθες!»

Έτσι φώναξε κι έπεσε πάνω μου να μ' αγκαλιάσει. Μ' έσφιγγε περισσότερο απ' όσο άντεχα.

«Μωρό, αυτός είναι ο Δυναμίτης», είπε στην Όλγα.

«Το κατάλαβα.»

Δεν μου άρεσε να με λέει έτσι. Ειδικά μετά την έκρηξη στο παρκινγκ.

«Μωρό, φέρε να φάμε και να πιούμε.»

«Τι να παραγγείλουμε;»

«Τα πάντα. Σήμερα θα γράψουμε ιστορία. Ο Ζωρζ ήρθε; Νάτος. Τέλεια.»

Ο Ρήγας ήταν ανεμοστρόβιλος. Η Όλγα έφυγε πριν παρασυρθεί.

«Τον Ζωρζ τον γνώρισες;» είπε και μου τον έδειξε –και πάλι.

Εκείνος μας έβλεπε, αλλά δεν μας άκουγε. Έτρωγε τα νύχια του και κάθε τόσο κοιτούσε δεξιά, κάτι που δεν φαινόταν από κει που στεκόμουν, κάτι που τον άγχωνε. Το φάντασμα της όπερας;

«Οχι», είπα στον Ρήγα, «αλλά πολύ θα ήθελα να γνωρίσω τον Μότσαρτ της Νάξου.»

«Μότσαρτ;» είπε εκείνος καθώς με πήγαινε δίπλα. «Υπερβολές. Το πολύ Σιδηρόπουλος.»

Το είπα για να αποσυμφορήσει την κατάσταση, αλλά μου έκανε χειρότερο κακό. Ο Σιδηρόπουλος ήταν δικός μου άνθρωπος, όπως ο Cobain. Ο Ζωρζ μπορούσε να πάρει τους παλιούς, αλλά όχι τον Παύλο.

Μπήκαμε στο δωμάτιο νομίζοντας ότι ήξερα τι θα αντιμετωπίσω. Σαν άνοιξε η πόρτα είδα τον καναπέ στον τοίχο, εκεί που κοιτούσε ο Ζωρζ και μαसουλούσε νύχια. Κατάλαβα ότι η Κόλαση έχει πολλούς ορόφους –κι ότι ήμουν ακόμα στους πρώτους.

Ο Ρήγας μπήκε και προχώρησε προς τον Ζωρζ, κάτι του είπε, εκείνος σηκώθηκε να με χαιρετίσει, αλλά εγώ δεν άκουγα, δε μιλούσα, δεν σκεφτόμουν, μόνο έβλεπα.

Απέναντι ακριβώς υπήρχε ένας κόκκινος καναπές. Και πάνω του καθόταν ο Σατανάς με πεντάφλα στο στήθος.

Ήταν μια έφηβη, που έμοιαζε να είναι ανάμεσα στα δεκατέσσερα και στα δεκαοκτώ. (Μετά θα μάθαινα ότι ήταν δεκάξι στα δεκαεφτά.)

Φορούσε μαύρο τι-σερτ Black Sabbath με μια τεράστια πεντάλφα. Είχα μαζεμένα τα γόνατα πάνω στην πολυθρόνα κι έμοιαζε να μην φοράει τίποτα από κάτω. (Μετά θα έβλεπα ότι φορούσε σορτσάκι.)

Τα νύχια των ποδιών και των χεριών ήταν βαμμένα μαύρα. Φορούσε δέκα σκουλαρίκια στο κάθε αυτί κι ένα στη μύτη. Χείλια βαμμένα μωβ. Αλλά ήταν τα μάτια της που με παγίδευσαν πιο πολύ. Eyes that last I saw in tears, here in death's dream kingdom. Δεν έκλαιγε, ήταν μαύρες τρύπες που με ρίχνανε στο ονειρικό βασίλειο του θανάτου, με καταβρόχθιζαν.

Αυτή είχε πιο μαύρη ψυχή από μένα. Με κοιτούσε και με σκότωνε. Με κοιτούσε και μ' έκανε να θέλω να τη σκοτώσω. Να την κόψω σε μικρά κομμάτια και να τη φάω.

Ο Ρήγας γύρισε να μου πει για τον άγγελο Ζωρζ. Είδε ποια κοιτούσα.

«Κι αυτή είναι η Έλσα, η κοράκλα μου. Μεταλού πορωμένη. Δεν θα σ' ακούσει καν, εκτός κι αν μπορείς να παίζεις σαν τον Randy Roads, τουλάχιστον.»

Ένιωσα την Καλαμαζού στην πλάτη μου να καίει. Ήθελε να βγει για να παίξουμε. Έτσι ένιωσα και το πέος μου να καίει. Κι εκείνο ήθελε να βγει.

Ο Ζωρζ ήρθε δίπλα μου. Ήταν ένας σφυριάρης έφηβος. Ο Ρήγας πίσω μας, σαν τον Μάρλον Μπράντο στην ταινία του Κόπολα, μας αγκάλιασε και τους δυο.

«Έλσα. Αυτοί οι δύο είναι τα μεγαλύτερα ταλέντα που έχω συναντήσει», είπε ο βασιλιάς συστήνοντάς τους διεκδικητές.

Γι' αυτό την κοίταζε έτσι ο μικρός. Ήταν ερωτευμένος μαζί της. Αλλά τώρα ήμασταν δύο.

Φυσικά. Υπήρχε κάστρο. Υπήρχε βασιλιάς και βασίλισσα. Υπήρχε και πριγκίπισσα. Μόνο που εγώ ήμουν ο δράκος στο παραμύθι. Άλλος ήταν ο αγνός ιππότης.

Η πριγκίπισσα έκανε νόημα ν' αρχίσουν οι αγώνες.

5

Νομίζω ότι όλος ο Κόσμος, έτσι όπως τον αντιλαμβανόμαστε βασίζεται σε δίπολα. Αρνητικό και θετικό, πάνω και κάτω, φως και σκοτάδι, καλό και κακό, Θεός και Διάβολος. Είναι απλοϊκή σκέψη, αλλά συχνά αυτές είναι οι πιο πετυχημένες.

Δεν ήμουν πλέον και τόσο καλός, μάλλον κακό θα μ' έλεγε κάποιος που μ' έβλεπε απέξω. Εγώ ένιωθα μια χαρά με τον εαυτό μου, καλύτερα από ποτέ, αλλά με βάση τα δίπολα θα έπρεπε να είμαι ειλικρινής και να πάρω το ρόλο του κακού.

Το Σύμπαν, για να μην ανατραπεί η ισορροπία και κατακυλήσει στο μηδέν, έπρεπε να βάλει κάποιον στον αντίποδα, ν' ανέβει στη ζυγαριά της Δικαιοσύνης. Δεν ήθελε πολύ για να καταλάβεις ότι εκείνος ο σπυριάρης έφηβος εκπροσωπούσε το σχέδιο του Θεού.

Όπως μας κρατούσε ο βασιλιάς και μας παρουσίαζε στην πριγκίπισσα, και την ίδια στιγμή παρουσίαζε σ' εμάς το έπαθλο, σκέφτηκα ότι μπορούσα να κάνω πίσω και ν' αφήσω τον μικρό να πάρει το κορίτσι.

Παλιότερα τα έκανα αυτά. Ήμουν ο τελευταίος που κατέβαινε απ' το πλοίο, ο τελευταίος που έμπαινε στο λεωφορείο –αν είχε μείνει χώρος. Δεν διεκδικούσα, περίμενα υπομονετικά να έρθει η σειρά μου.

Δεν ήμουν καλός, ήμουν Ελβετία. Ουδέτερος, αμέτοχος, αδιάφορος, Ερημίτης, Απόκληρος. Η Ρίτα είχε δίκιο. Θα ήθελα να δει πώς είχα αλλάξει.

Πλέον δεν υπήρχε περίπτωση ν' αφήσω τη μαύρη Έλσα στα χέρια του σπυριάρη. Όχι, δεν θα έκανα το ίδιο λάθος, όπως με τη Μισέλ. Δεν θα τη διεκδικούσα, θα την κέρδιζα. Δεν υπήρχε άλλη εκδοχή της ιστορίας.

«Λοιπόν, τι θα κάνουμε;» είπε ο Ρήγας. «Θα ηχογραφήσουμε κάτι συγκεκριμένο; Έχω κάποιες δικές μου συνθέσεις. Μπορούμε και διασκευές.»

«Ας ξεκινήσουμε με τζαμάρισμα», του είπα.

«Καλή ιδέα, για να ζεσταθούμε και να δούμε πώς παίζει ο καθένας.»

Δεν το είχα προτείνει γι' αυτό. Ήθελα να τους φέρω στο γνώριμο για μένα πεδίο μάχης, έτσι όπως έλεγε να κάνουμε κι ο Σουν Τζου.

Πλανόδιος μουσικός ήμουν, μπορούσα ν' αυτοσχεδιάζω για ώρες.
Και ήξερα να το κάνω καλά. Ο σπυριάρης έφηβος φαινόταν
αντικοινωνικός. Σαν να μην είχε ξαναπαίξει ελεύθερα με άλλους
ανθρώπους.

Έκατσα κι έβγαλα την Καλαμαζού. Θα ξεκινούσαμε χαλαρά,
unplugged. Ο Ρήγας έκατσε στα τύμπανα. Ο μικρός είχε μείνει εκεί
που ήταν και κοιτούσε τα χέρια του. Σχεδόν τον λυπήθηκα.
Σχεδόν.

Ο Ζωρζ δεν ήταν κανονικός έφηβος, το έβλεπα. Η εφηβεία είναι
σκληρή για όλους, όμως εκείνος φαινόταν να έχει περισσότερα
προβλήματα. Παιδική κακοποίηση, χαμηλή νοημοσύνη,
άσπεργκερ; Δεν τον λυπήθηκα, η ζωή είναι σκατά.

Ο Ρήγας κούρδιζε τις μεμβράνες, εγώ ζέσταινα δάκτυλα, η
Καλαμαζού δεν χρειαζόταν ποτέ κούρδισμα. Η μαύρη Έλσα
μασούσε και φούσκωνε μια τσιγλόφουσκα. Ο Ζωρζ καθόταν εκεί,
χωρίς να μπορεί να ξεκινήσει να κάνει οτιδήποτε, ήθελε να του
δώσεις την πρώτη σπρωξιά. Μου θύμιζε τον παρκινσονικό παππού
μου.

Χαμογέλασα από μέσα μου. Θα ήταν εύκολο σαν να κλέβω
γλειφιτζούρι από μωρό.

«Τι όργανο παίζει ο μικρός;» ρώτησα τον Ρήγα.
«Ο Ζωρζ; Τα πάντα.»

Πήγα να γελάσω. Δεν αστειευόταν.

«Τι εννοείς τα πάντα;» Κανείς δεν παίζει τα πάντα.

Ο Ρήγας σταμάτησε να κούρδιζει και τον κοίταξε.

«Νομίζω ότι μπορεί να παίζει και όργανα που δεν υπάρχουν
ακόμα.»

Μου εξήγησε τι εννοούσε, δεν ήταν σχήμα λόγου. Κι είχα αρχίσει
να τρομάζω. Ο Ρήγας είχε πάει κάποια στιγμή διακοπές στο Λάος.
Γύρισε με μια διακοσμητική φλογέρα από κολοκύθι. Ο Ζωρζ
κατάφερε να παίζει με κείνη μόλις την έπιασε στα χέρια του.

«Παίζει πνευστά δηλαδή», του είπα.
«Τα πάντα.»

Δεν μίλησα, είχα αρχίσει να βλέπω αρκουδάκια.

«Παίζει κάθε έγχορδο και πνευστό. Πιάνο, πλήκτρα γενικά, ντραμς και κρουστά. Και τραγουδάει.»

Με φωνή αγγελική, ήμουν σίγουρος. Η μαύρη Έλσα έσκασε μια φούσκα και με κοιτούσε στα μάτια, σαν να μου έλεγε: Την πάτησες. Για να δείξω ότι ήμουν άνετος έκανα κίνηση ν' ανάψω τσιγάρο.

«Μη!» είπε ο Ρήγας.

«Τι;»

«Μόνο στο σαλόνι.»

Σηκώθηκα για να βγω.

«Μα καλά. Πρέπει να έχει το όργανο του, αυτό που παίζει καλύτερα», του είπα.

Έπρεπε να διαλέξουμε όπλα για τη μονομαχία. Δεν γινόταν εγώ να είχα την Καλαμαζού κι εκείνος Τα Πάντα.

«Ρώτα τον», είπε ο Ρήγας.

«Φιλαράκι», είπα στο Ζωρζ χτυπώντας τον στον ώμο. Δεν του άρεσε να τον ακουμπάνε, τραβήχτηκε. «Ποιο όργανο προτιμάς να παίζεις;»

Δεν το σκέφτηκε καθόλου.

«Έμαθα ευφώνιο», είπε μια κι έξω.

«Τι σκατά είναι το ευφώνιο;»

«Δεν είναι σκατά. Χάλκινο αερόφωνο με επιστόμιο είναι.»

Δεν αντιλαμβανόταν τις μεταφορές και τα σχήματα λόγου. Τα παιρνε όλα κυριολεκτικά.

«Πότε το 'μαθες αυτό;» ρώτησε ο Ρήγας.

«Το πρωί.»

Ένιωσα να καίγομαι από μέσα μου. Ήθελα να του δαγκώσω το αυτί, όπως έκανα με τον Κύκλωπα.

«Έχεις ευφώνιο;» ρώτησα τον Ρήγα.

«Τι να το κάνω; Αυτό είναι όργανο φιλαρμονικής. Μόνο αν παίζαμε Beatles, την εισαγωγή απ' το all you need is love.»

«Και τι θα παίζει επιτέλους;»

«Παίξε πιάνο, Ζώρζη.»

Ήταν η φωνή της μαύρης Έλσας. Παίξε πιάνο, Ζώρζη. Είχε βραχνή φωνή.

«Ωραία ιδέα!» είπε ο Ρήγας. «Ζωρζ! Κάτσε στο πιάνο!»

Πήγε και πήρε θέση. Η Έλσα χαμογελούσε χαιρέκακα. Κατάλαβα τι σκεφτόταν. Εγώ είχα μόνο μια κιθάρα, χωρίς ρεύμα. Εκείνος θα είχε ένα πιάνο με ουρά, ένα Steinway. Άνιση μάχη.

Ίσως και να ήταν, σε κάθε άλλη περίπτωση. Όμως εγώ είχα την Καλαμαζού.

«Μια τζούρα κι έρχομαι», είπα βγαίνοντας.

«Έχει καφέ στην καφετιέρα. Μαύρο!» είπε ο Ρήγας και χτύπησε το πιατίνι σαν να είχε πει κάτι αστείο.

Άναψα το Gitanes και γέμισα μια κούπα με καφέ. Μου άρεσε το παιχνίδι, είχε γίνει πιο ενδιαφέρον. Αν τον ανταγωνιζόμουν κι εκείνος έπαιζε την φλογέρα από κολοκύθι θα ήταν αδιάφορο.

Κανείς δεν θα πλήρωνε για να δει τον Μοχάμεντ Άλι να παλεύει μ' έναν νάνο. Ο ίδιος ο Άλι δεν θα έβγαине στο ρινγκ.

Ο Ζωρζ με το Steinway του φάνταζε σαν να ήταν Γερμανός στρατιώτης μέσα σε Τάιγκερ, το θηριώδες τανκ των Ναζί. Κι εγώ ήμουν ένας Ρώσος που κρατούσε μόνο το τουφέκι του, την κιθάρα: This machine kills fascists.

Φαινόταν χαμένη υπόθεση. Κι αυτό ήθελα, έτσι θα το σκηνοθετούσα. Θα έδειχνα ότι είμαι μικρός κι αδύναμος, οι πριγκίπισσες πάντα αγαπούν τους ευάλωτους.

Θα άφηνα να με τσακίσει το άρμα του, να φανεί ότι παλεύω με γίγαντες, ότι έχω αναλάβει αποστολή δονκιχωτική. Και μόλις θα έμοιαζε ότι όλα έχουν χαθεί θα ξεκινούσα να παίζω.

Είχα εμπιστοσύνη στην Καλαμαζού και στο διάβολο. Ήξερα ότι μπορούσε ν' ανατινάξει ολόκληρο βαν. Είχα εμπιστοσύνη στον εαυτό μου. Σαν να οδηγούσα ένα άρμα που το σέρνουν θηρία, το Άρμα, ήξερα που πήγαινα. Δεν μπορούσα να χάσω.

«Ευχαριστώ, Χουάν», είπα και γέμισα δυο κούπες με καφέ.

Ξεκινούσε η εξαπάτηση. Θα ήμουν ο καλός που δεν το βλέπει ανταγωνιστικά και μάλιστα πηγαίνει καφέ στον εχθρό του. Έσβησα το τσιγάρο, κοίταξα γύρω να δω μη με βλέπουνε, κι έφτυσα μες στον καφέ του Ζωρζ. Δώρο εκ της διευθύνσεως.

Μπήκα στο δωμάτιο ηχογράφησης με τους δυο καφέδες. Ο Ρήγας είχε πάει στην κονσόλα, στο διπλανό δωμάτιο, να ρυθμίσει τα ποντεσιόμετρα και να ξεκινήσει την ηχογράφηση.

Η μικρή με κοιτούσε με αναίδεια. Ανυπομονούσα για τη στιγμή που θα με εκλιπαρούσε. Άφησα την κούπα με τις φτυσιές στο τραπεζάκι, δίπλα στο Ζωρζ.

«Ελπίζω να τον πίνεις σκέτο», του είπα.

Εκείνος κοίταξε την κούπα σαν να έβλεπε τον Δαβίδ του Μικελάντζελο. Έκανε να τον πιάσει.

Τότε ακούστηκε η φωνή του Ανέμου απ' τα ηχεία: «ΜΗ ΤΟΥ ΤΟΝ ΔΩΣΕΙΣ!»

Πάγωσα. Ο Ζωρζ άπλωσε να τον πιάσει. Η Έλσα πετάχτηκε απ' την πολυθρόνα και τον κλώτσησε. Κλώτσησε τον καφέ. Χύθηκε πάνω στα ντραμς και στον τοίχο.

Ο Ρήγας μπήκε μέσα λέγοντας: «Γαμώτο, γαμώτο.»

Πρώτα έπιασε να σκουπίσει τα τύμπανα. Το πάτωμα κι ο τοίχος δεν είχαν τόση σημασία.

«Γιατί;» τον ρώτησα.

«Δεν πίνει καφέ ο Ζωρζ, με τίποτα.»

«Αλλεργικός είναι;»

«Το αντίθετο. Ζωρζ, βγες έξω για λίγο.»

Ο Ζωρζ το πήρε κυριολεκτικά και βγήκε έξω στον κήπο. Η Έλσα πήγε μαζί του.

«Λοιπόν, άκου τι παίζει», είπε ο Ρήγας χωρίς να σταματήσει το καθάρισμα. «Ο Ζωρζ είναι λίγο παράξενος.»

«Λίγο;»

«Πολύ, εντάξει. Πρόσεχε! Δεν πρέπει να του δώσεις τίποτα εθιστικό. Κολλάει.»

«Με τον καφέ;»

«Πριν δύο χρόνια ήταν εκατό σαράντα κιλά.»

«Αυτός ο σπόρος;»

«Τριγλυκερίδια φουλ, σάκχαρο. Κόντεψε να πεθάνει. Σε κέντρο αποτοξίνωσης τον έβαλαν.»

Κοιτάξαμε έξω. Ο Ζωρζ μιλούσε στην Έλσα. Παράξενο μου φάνηκε. Τόση ώρα δεν είχε πει κουβέντα. Αναρωτήθηκα τι θα της έλεγε.

«Δεν έχει αυτοπροστασία, περιορισμός κανέννας, αυτοέλεγχο, πώς το λένε; Έτρωγε τη ζάχαρη με το κουτάλι. Κανονικά. Σκέτη ζάχαρη. Άνοιγε το σακουλάκι, έπαιρνε και τη μασουλούσε. Ξέρεις ότι η ζάχαρη είναι πιο εθιστική απ' την κοκαΐνη;»

«Και το τυρί είναι εθιστικό.»

«Δεν θέλω να φανταστώ τι θα πάθει αν δοκιμάσει ναρκωτικά.»

Συνέχισε να μου εξηγεί. Κάποια βλάβη είχε πάθει, έτσι είπαν. Γεννήθηκε παράξενος, διαφορετικός.

«Ούτε που έκλαιγε σαν μωρό.»

«Τι έκανε, τραγουδούσε όπερα;»

«Όχι. Δεν έκλαιγε, δεν έκανε ήχους. Όλοι νόμιζαν ότι είναι κουφό. Και μίλησε στα έξι.»

Για κάποιο παράξενο λόγο σκεφτόμουν το Ρόκι. Κάποια μέρα είχα ξεχάσει τη σακούλα με τη σκυλοτροφή ανοικτή. Έφαγε τόσο πολύ που τον πήγαμε στον κτηνίατρο για πλύση στομάχου.

«Οπότε», ολοκλήρωσε ο Ρήγας, «ούτε τσιγάρο. Γι' αυτό δεν ήθελα να καπνίσεις εδώ. Όταν λείπει ο μικρός θα κάνουμε ό,τι θέλουμε. Και μπάφους κι ό,τι άλλο μας φέρει ο θεός.»

Πήγε γελώντας στην πόρτα και τους είπε να γυρίσουν.

Ο Ζωρζ πέρασε όσο πιο μακριά μου μπορούσε για να πάει στο πιάνο. Η μαύρη Έλσα έκατσε στην κόκκινη πολυθρόνα της. Ανέβασε τα πόδια πάνω. Ήθελα να της δαγκώσω τα δάκτυλα.

«Τι θα παίξουμε; Λαϊκά;» είπε ο Ρήγας και χτύπησε το πιατίνι σαν να είχε πει κάτι αστείο.

Πήρα την Καλαμαζού και τους είπα ότι μπορούσα να παίξω τα πάντα. Γύρισα να δω τον Ζωρζ. Κοιτούσε την κιθάρα μου με λαχτάρα, πιο πολλή απ' τον καφέ. Την ήθελε, το ένιωθα.

«Ωραία», είπε ο Ρήγας. «Τα πάντα για τα πάντα. Αλλά πρέπει να μπεις πρώτος. Ο Ζωρζ δυσκολεύεται στο ξεκίνημα.»

«Το παρατήρησα.»

«Δωδεκάμετρο μπλουζ από λα μινόρε», τους είπα και ξεκίνησα να παίζω αυτό που ήξερε ο κάθε αρχάριος της κιθάρας. Η Καλαμαζού ακουγόταν υπέροχα ακόμα και στις πιο απλές συγχορδίες.

Ο Ρήγας μπήκε απ' την αρχή. Ο μικρός είχε μείνει με τα δάκτυλα πάνω στα πλήκτρα. Η Έλσα χασμουριόταν. Όλα πήγαιναν σύμφωνα με το σχέδιο. Ένα λεπτό αργότερα, καθώς επέστρεφα απ' το Μι στο Λα, ο Ζωρζ έπαιξε κάτι.

Δεν ήταν κάποιο τρελό σόλο. Έπαιξε μόνο μια συγχορδία με το αριστερό χέρι. Κι ένοιωσα ένα φτερούγισμα μέσα μου.

Όλοι οι άνθρωποι, ακόμα κι αν δεν γνωρίζουν τίποτα από θεωρία της μουσικής, ακόμα κι αν δεν έχουν παίξει ποτέ ένα μουσικό όργανο, μπορούν να καταλάβουν τη διαφορά ανάμεσα στο φάλτσο και στο αρμονικό.

Αυτό που είχε κάνει ο Ζωρζ, με τέσσερις νότες όλες κι όλες, ήταν ότι είχε καταφέρει ν' ακουστεί αρμονικός, χωρίς να πατάει μέσα στην αρμονία.

Ήταν σαν να είχε πάρει κόκκινο και κίτρινο και αντί για πορτοκαλί να είχε φτιάξει μωβ ή κάποιο άλλο χρώμα, πρωτοφανές.

Η καρδιά μου έχασε έναν χτύπο, πετάρισε, αλλά δεν σταμάτησα να παίζω, γύρισα να τον κοιτάξω. Τότε έπαιξε και με τα δύο χέρια, μια φράση, πάνω στο δωδεκάμετρο.

Κατάλαβα πώς ένιωθαν οι μουσικοί που έπαιζαν με τον Charlie Parker. Δεν ήταν αυτοσχεδιασμός όπως αυτός που κάναμε με τους Χιτάνος. Ήταν επαναστατικό.

Κι ενώ ένιωθα συντριβή, την ίδια στιγμή η μουσική του με είχε κάνει να νιώθω κάτι όμορφο μέσα μου. Δεν ήταν χθόνια μουσική, δεν ήταν χώμα, αλλά κάτι αιθέριο.

Άλλαξα τονικότητα μήπως τον μπερδέψω. Αυτός έκλεισε τα μάτια και ξεκίνησε να παίζει. Η Έλσα τον κοιτούσε με λατρεία. Αλλά δεν είχε μιλήσει ακόμα η Καλαμαζού. Ο πιτσιρικάς είχε πέσει στην παγίδα μου. Φαινόταν ανίκητος.

Τότε ξεκίνησα να σολάρω, χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια. Της Έλσας της έπεσε η τσίγλα απ' το στόμα. Ο Ρήγας φώναξε: «Δώσε πόνο». Ο πιτσιρικάς δεν κόλλησε. Ανέβασε ταχύτητα.

Alors c'est la guerre.

Έπιασα την Καλαμαζού καλύτερα κι ετοιμάστηκα ν' ανατινάξω το Τάιγκερ.

Αλλά τον έσωσε το κουδούνι. Η πόρτας της αίθουσας άνοιξε. Η Όλγα αναμαλλιασμένη.

«Οι μπάτσοι πήγαν στο μαγαζί», είπε στον Ρήγα.

Σταματήσαμε να παίζουμε.

«Γιατί; Τους μαλάκες», είπε ο Ρήγας και πετάχτηκε. Καθώς έβγαιναν ακούσαμε την Όλγα να λέει για ναρκωτικά. Ο Ρήγας έβριζε. Η πόρτα έκλεισε πίσω τους.

Λίγα λεπτά αμήχανης σιωπής. Ακουγόταν η Έλσα να μασάει τη τσίχλα της κι ο Ζωρζ τα νύχια του.

«Λοιπόν», είπα στην αναιδή πριγκίπισσα, χωρίς να με νοιάζει ο μικρός. «Σχολείο πας ακόμα;»

«Τρίτη λυκείου», είπε εκείνη. Είχε κερδίσει χρονιά.

«Κι είσαι ακόμα παρθένα;»

Ρητορική ερώτηση. Βρήκα στο σαλόνι να καπνίσω. Περισσότερο ήθελα ν' απομονωθώ, να σκεφτώ. Δεν θα ήταν εύκολη μάχη.

6

Πρόσεχε τι εύχεσαι, γιατί μπορεί και να το πάθεις. Ο σφυριάρης σίγουρα δεν ήταν νάνος. Είχε ταλέντο. Μπορεί και κάτι παραπάνω.

Σκέφτηκα ότι μπορεί να ήταν σαν αυτούς που τους λέγανε Ηλίθιους Σοφούς. Άτομα με εξαιρετικές, υπεράνθρωπες ικανότητες σε κάτι, αλλά δεν μπορούσαν να δέσουν τα κορδόνια τους. Όπως ο Άνθρωπος της Βροχής.

Είχα διαβάσει κάτι για τους Idiots Savants. Άλλος μπορούσε να δει από ψηλά μια πόλη και μετά να τη ζωγραφίσει με κάθε λεπτομέρεια. Άλλος έκανε μαθηματικές πράξεις πιο γρήγορα από υπολογιστή. Άλλος θυμόταν όλες τις παρτίδες για το σκάκι που είχαν παιχτεί.

Καθένας είχε διαφορετική «υπερδύναμη», αλλά όλοι είχαν ένα κοινό χαρακτηριστικό: Δεν μπορούσαν ν' αλλάξουν. Ήταν κολλημένοι σ' αυτό που κάνανε τέλεια.

Αλλά η τελειότητα δεν είναι ανθρώπινη. Κάποιος μπορεί να τα καταφέρει καλύτερα απ' το τέλειο. Γιατί μαθαίνει απ' τις αποτυχίες του, απ' τα λάθη του, προκειμένου να προχωρήσει παρακάτω. Οι savants δεν προχωρούσαν, δεν εξελίσσονταν.

Συνήθως δεν ήταν δημιουργικοί. Όμως υπήρχαν κι εξαιρέσεις, όπως ο Ζωρζ. Εκείνος είχε λειτουργήσει δημιουργικά. Εκτός κι αν...

Εκτός κι αν ο εγκέφαλος του έψαξε όλα τα ακόρντα που έχουν παιχτεί σε πιάνο, υπολόγισε όλες τις πιθανές κινήσεις, τα συνδύασε μαθηματικά με το δωδεκάμετρο που παίζαμε, φτιάχνοντας στο μυαλό του όχι μουσική αρμονία, αλλά μαθηματικές εξισώσεις. Θα μπορούσε να το κάνει αν ήταν savant.

Το πρόβλημα ήταν πώς θα τον κατατρόπωνα. Ήμουν ο Κασπάροφ ενάντια στον Deep Blue, ο άνθρωπος ενάντια στη μηχανή.

Αν πήγαινα να τον ανταγωνιστώ στην αρμονία μάλλον θα με νικούσε. Δεν ξέρω τι μπορούσε να συνθέσει η Καλαμαζού, τόσο καιρό δεν είχε φτιάξει ούτε ένα τραγούδι.

Έπρεπε ν' αφήσω τον Ζωρζ να παίξει τα παράξενα ακόρντα του κι εγώ να πατήσω πάνω του. Δεν ήταν αρκετά πονηρός για να το προβλέψει.

Κοίταξα μέσα. Είδα την Έλσα. Σκοπός μου δεν ήταν να ρίξω το βασιλιά, αλλά να πάρω την πριγκίπισσα. Κι εκείνη δεν γούσταρε τα moustache.

Τότε έλαμψε στο μυαλό μου η ιδέα, και με τίναξε σαν εσπρέσο στρέτο μονορούφι. Πώς δεν το είχα σκεφτεί τόση ώρα; Η μικρή γούσταρε μέταλ. Έπρεπε να παίζω έτσι. Πώς το είχε πει ο Ρήγας; Μόνο αν παίζω σαν τον Randy Rhoads θα μου έδινε σημασία. Εκείνος είχε σκοτωθεί στα είκοσι πέντε του χρόνια, κολασμένος. Η Καλαμαζού μπορούσε να παίζει έτσι, ήμουν σίγουρος. Ράντι, σου 'ρχομαι.

Η Έλσα βγήκε εκείνη την ώρα. Έσκασε μια φούσκα. Νόμιζα ότι θα παραπονιόταν που την είπα παρθένα.

«Θες να σου δείξω το δωμάτιο σου;»

«Πού το ξέρεις ότι θα μείνω εδώ;»

«Ο πατέρας μου θέλει να σε ηχογραφήσει. Η μάνα μου μάλλον θέλει να σε πηδήξει.»

«Εσύ;»

«Εγώ είμαι παρθένα. Και το φιλάω για το σύζυγο μου. Έλα.»

Πήρα το σακίδιο και την ακολούθησα. Ανεβήκαμε τέσσερις ορόφους απ' τις σκάλες. Με οδήγησε σ' ένα δωμάτιο με κλειστά παντζούρια.

«Αυτό έχει την αγαπημένη μου θέα», είπε κι άνοιξε να δω.

Το νεκροταφείο της Νάξου, το περίπτερο, το μεξικάνικο.

«Θες να μείνεις;» της είπα. «Οι δικοί σου θ' αργήσουν.»

«Δεν νομίζω», έκανε εκείνη κι έφυγε σέρνοντας υπεροπτικά την πριγκιπική της ιδιότητα.

Δεν νομίζω, ιπποκόμε. Όχι πριν δείξεις την αξία σου.

Εκμεταλλεύτηκα το κενό για ν' αλλάξω εμφάνιση. Η μεταμόρφωση πάντα βοηθάει στην εξαπάτηση. Ξύρισα το μουσάκι Νταρντανιάν. Έκανα ένα καντό μπάνιο και τρίφτηκα. Τόσο καιρό πλενόμασταν στις ντουζιέρες της παραλίας. Έβαλα μαλακτικό στα μαλλιά και τα χτένισα με χωρίστρα στη μέση. Θα έμοιαζα με τον Ozzy, με πιο κατσαρά μαλλιά. Ίσως σαν τον Slash.

Στο σακίδιο είχα ένα μαύρο τι-σερτ. Έγραφε κάτι χαζό και καθόλου μέταλ. Το φόρεσα ανάποδα, με τη στάμπα μέσα. Έβαλα τζιν παντελόνι, τέρμα τα σαλβάρια. Κοιτάχτηκα στον καθρέφτη κι έκανα με τα δύο χέρια το σήμα του διαβόλου. Έβγαλα και τη γλώσσα.

Ήμουν τέλειος. Έπρεπε να το καταλάβω απ' την αρχή ότι αυτό ήταν το είδος που μου ταίριαζε. Μεταλάς.

Ξάπλωσα στο κρεβάτι με τα χέρια πίσω απ' το κεφάλι. Φαντασιωνόμουν τη συντριβή του αγγέλου και μετά πώς θα έφερνα τη μαύρη Έλσα στο κρεβάτι μου. Θα την πονούσα. Έπρεπε να μάθει να υπακούει και να χάσει την αναίδεια της.

Δεν γέλασα σατανικά. Έκλεισα τα μάτια ικανοποιημένος με αυτά που έρχονταν. Τα έκλεισα για ένα λεπτό. Και κοιμήθηκα μια ώρα.

~

Με ξύπνησε η Έλσα. Είχε μπει γυμνή στο δωμάτιο. Όλα ήταν μαύρα πάνω της.

«Με θέλεις;» είπε, άνοιξε το τζιν κι άρχισε να με χαιδεύει.

«Σε θέλω.»

«Με θες σαν την Κόλαση;»

Με καβάλησε.

«Περισσότερο», της είπα.

Και τότε ούρλιαξε με τις φωνές μιας Λεγεώνας:

«Δεν υπάρχει περισσότερο απ' την Κόλαση!»

Έβγαλε φλόγες απ' τα μάτια κι απ' το στόμα της. Ένιωσα το πέος μου να καίγεται, αλλά δεν μπορούσα να τη σηκώσω.

«Έλσα, σταμάτα, Έλσα», της φώναζα.

Μου χάιδεψε το στήθος και μετά μου τράβηξε μια τρίχα. Άνοιξα τα μάτια.

«Μαμά;»

«Ωχ, ας μην πιάσουμε τα φροϋδικά τώρα», είπε η Όλγα.

Καθόταν στην άκρη του κρεβατιού και προσπαθούσε να με ξυπνήσει, λίγο πιο ερωτικά απ' ό,τι συνηθίζεται στην Κορινθία.

«Γυρίσαμε. Έλα, σε περιμένουν ν' αρχίσετε.»

Την ακολούθησα τραβώντας την μπλούζα για να κρύψω τη στύση μου. Ένιωθα πολύ ευάλωτος κι αυτό δεν ήταν καλό. Η αναφορά στη μάνα μου δεν με βοήθησε. Έπρεπε να πιώ έναν καφέ να συνέλθω.

«Τι τρέχει με την κιθάρα σου;» μου είπε η Όλγα καθώς κατεβαίναμε.

«Τι έπαθε η κιθάρα μου;»

«Τίποτα δεν έπαθε. Ο Ζωρζ έπαθε.»

Μου είπε ότι μόλις φύγαμε απ' το στούντιο ο μικρός πήγε να την πιάσει για να παίξει. Τον τίναξε το ρεύμα.

«Ποιο ρεύμα;» έκανα τον ανήξερο. «Δεν ήταν συνδεδεμένη.»

«Έτσι είπε ότι έγινε.»

«Εντάξει, δε θα τον έπαιρνες να καταθέσει και σε δίκη.»

«Το αντίθετο. Ο Ζωρζ δεν λέει ψέματα, ποτέ.»

«Όλοι λένε ψέματα. Κι ο σκύλος μου λέει ψέματα.»

Δεν ήταν σχήμα λόγου. Ο Ρόκι έλεγε πολύ συχνά ψέματα. Αν άρπαζε μια φέτα ψωμί απ' το τραπέζι και τον ρωτούσες γιατί υπάρχουν ψίχουλα στο κρεβατάκι του, κοιτούσε απ' την άλλη, δήθεν αδιάφορος. Της το 'πα.

«Καθόλου παράξενο. Αν είναι σκύλος σου», είπε η Όλγα.

Ένιωσα την αλλαγή στο ύφος της. Δεν ήταν μόνο που την είχα πει μαμά. Με είχε ακούσει να φωνάζω το όνομα της κόρης της στον ύπνο μου. Κι αυτή είναι η χειρότερη απογοήτευση. Όταν οι πιθανοί εραστές προτιμούν την κόρη σου από σένα. Σημαίνει ότι πρέπει να παραδώσεις το θρόνο.

Ο Ρήγας με περίμενε στο λόμπι. Είχε ανάψει ένα χοντρό τρίφυλλο και το απολάμβανε. Δεν ήταν Καλαμάτο, το κατάλαβα απ' τη μυρωδιά, είχε κάτι από εντομοκτόνο.

«Τι έγινε με τους δικούς σου;» με ρώτησε και μου το πάσαρε.

«Τι έγινε;»

«Δεν ξέρεις;»

«Ξέρω, αλλά θέλω ν' ακούσω τι σου είπαν.»

Οι ντόπιοι αστυνομικοί είχαν πανικοβληθεί. Πίστεψαν ότι όλο αυτό είχε να κάνει με ξεκαθάρισμα συμμοριών για ναρκωτικά. Στο

τηλέφωνο τους είχαν πει για πρέζα. Βρήκαν μόνο φούντα. Αλλά η έκρηξη του βαν τους τρόμαξε.

Καλέσανε κλιμάκια από Αθήνα. Ναρκομπάτσους και σκυλιά και Τ.Ε.Ε.Μ. και Ε.Κ.Α.Μ. κι ό,τι υπήρχε. Μόνο τον Χάρι Χόλε δεν είχαν καλέσει. Ο διοικητής της αστυνομίας Νάξου ήταν ξάδελφος του Ρήγα. Αυτός του τα 'πε.

«Τι ψάχνουν;»

Του έδωσα το τσιγάρο και γέμισα καφέ. Κοίταξα στην αίθουσα ηχογραφήσεων. Ο Ζωρζ διάβαζε κάτι. Την Έλσα δεν την είδα.

«Τρεις ακόμα Ισπανούς τσιγγάνους. Έπιασαν τον ένα.»

«Τον Μπικ.»

«Το ήξερες. Δεν είπες τίποτα.»

Ζύγισα τον Ρήγα. Δεν ήταν ρομαντικός τύπος. Πώς το είχε πει ο περιπτεράς: Έφαγε πολύ χρήμα. Θα καταλάβαινε.

«Άκου», είπα έτοιμος για εξομολόγηση. «Δεν είναι ο αδελφός μου. Πριν ένα μήνα τους γνώρισα. Είχαν πέντε κιλά καλαματιανή φούντα.»

«Καλαματιανή; Κρίμα.»

«Τον έπιασαν. Τι θες να κάνω; Να πάω να πάρω τη θέση του; Ή να μπω με το μπαζούκα στο τμήμα. I 'll be back.»

«Όχι, με τίποτα.»

«Κάναμε διακοπές μαζί. Δεν τους παντρεύτηκα.»

«Σωστά.»

«Οπότε είμαι εντάξει εδώ;»

«Εξαρτάται.»

«Από τι;»

Αναρωτήθηκα τι θα μου ζητούσε. Τι ήθελε από μένα;

«Εξαρτάται αν θα παίζεις τη γαμοκιθάρα σου. Πάμε!»

Με κοπάνησε στον ώμο φιλικά. Παραλίγο να μου βγάλει την κλείδα. Ήταν γεροδεμένο καθίκι ο βασιλιάς.

Του είπα να συνδέσει την Καλαμαζού με πεταλιέρα, για να έχω παραμόρφωση. Θα παίζαμε δυνατά, του άρεσε η ιδέα. Μου είπε να περιμένουμε μέχρι να γυρίσει απ' την τουαλέτα. Όταν έπινε φούντα του ερχόταν χέσιμο, έτσι είπε.

Πλησίασα τον Ζωρζ να δω τι διαβάζει. Ήταν ένα μικρό βιβλίο με εξισώσεις.

«Τι ‘ν’ αυτό, Ζωρζ; Άλγεβρα;»

«Η απόδειξη του θεωρήματος του Φερμά», είπε κι άλλαξε σελίδα.

Ανώτερα μαθηματικά. Περίμενα λιγάκι και μετά έκανα μια απότομη κίνηση και του άρπαξα το βιβλίο. Ο Ζωρζ με κοίταξε στα μάτια για πρώτη φορά. Ήταν σαν τον Ρόκι. Τον πρώτο.

«Γιώργο, σ’ αρέσει η μουσική;»

«Δεν με λένε Γιώργο. Μ’ αρέσει.»

«Και τα μαθηματικά;»

«Το ίδιο πράγμα είναι.»

«Γιώργο, σ’ αρέσει η Έλσα;»

Δεν μίλησε.

«Θα ήθελες να της γλείψεις το μουνί;»

Δεν μίλησε.

«Έλα, Γιώργο, πες μου.»

«Δεν με λένε Γιώργο.»

«Θα ήθελες να της τον χώσεις; Λιγάκι, τόσο μόνο.»

Του έδειξα πόσο λίγο εννοούσα. Τρία εκατοστά. Ο Ζωρζ κοίταξε τα χέρια του κι απάντησε:

«Τόσο τον έχεις;»

Μου είχε κόψει την ανάσα μ’ ένα χτύπημα στο συκώτι. Ο πονηρός με είχε αφήσει τόση ώρα να πιστεύω ότι ήταν εντελώς ηλίθιος. Δεν ήταν ότι δεν ήξερε να μιλάει, απλώς δεν ήθελε να μιλάει. Κι εγώ του ανοίχτηκα, χαλάρωσα την άμυνα μου, με κοπάνησε.

«Δεν θα την πάρεις τόσο εύκολα», είπε ο Ζωρζ χωρίς θυμό στη φωνή του. «Την αγαπώ.»

Ξεκίνησα να γελάω. Ναι, σατανικό γέλιο. Ο ιππότης είχε φανερωθεί. Ήταν ώρα να φανερωθεί κι ο δράκος.

«Τι γελάς;» είπε ο Ρήγας μπαίνοντας στο δωμάτιο.

Πίσω του ερχόταν η πριγκίπισσα. Είχε αλλάξει. Είχε βάλει ένα μακρύ μαύρο φόρεμα, απ’ τους ώμους ως τους αστραγάλους. Ξυπόλητη πάντα, με νύχια βαμμένα μαύρα. Γάντια μωβ ως τους αγκώνες. Και μια τιάρα. Είχε φορέσει μια στέκα μωβ που ταίριαζε με τα γάντια της. Πήγε κι έκατσε στην κόκκινη πολυθρόνα. Το έπαθλο είχε στηθεί.

«Τι θα παίξουμε τώρα;» είπε ο Ρήγας. «Πάλι αυτοσχεδιασμός;»

Σύνδεσα την Καλαμαζού με την πεταλιέρα, με το Distortion στο τέρμα, κι έναν Peavey που μπορούσε να κουφάνει φίδι.

«Ας αφήσουμε τον Γιώργο να ξεκινήσει», είπα κοιτώντας τα χέρια μου.

«Ο Ζωρζ δεν μπορεί...»

«Είμαι σίγουρος ότι μπορεί», τον έκοψα κοιτώντας τον σπυριάρη.

«Αν την αγαπάει στ' αλήθεια, τη μουσική, μπορεί.»

Έπεσε στην παγίδα κι η Έλσα. Την είδα να σφίγγει τα μπράτσα της πολυθρόνας, σαν να ήθελε να του πει: «Νίκησε τον, ιππότη μου.»

Ο Ζωρζ έβαλε τα πόδια στα πετάλια του Steinway. Την αγαπούσε. Για χάρη της αγάπης θα πήγαινε λίγο παρακάτω, θα ξεπερνούσε τον εαυτό του. Μπορούσε να εξελιχτεί, αλλά δεν είχε κίνητρο ως τότε. Ουδέν κακόν αμιγές καλού.

Ξεκίνησε να παίζει πριν τον Ρήγα. Κι αυτή τη φορά δεν ήταν μόνο τ' ακόρντα παράξενα, αλλά κι ο ρυθμός.

Εμείς, οι δυτικοί του καλά συγκερασμένου κλειδοκύμβαλου που μας επέβαλλε ο Μπαχ, έχουμε συνηθίσει σε πιο απλούς ρυθμούς. Μια μεγάλη αλλαγή που έφεραν οι Αφρικανοί σκλάβοι στην Αμερική και στη μουσική είναι ότι μετάγγισαν τους πολύπλοκους ρυθμούς της πατρίδας τους. Η σάμπα, η σάλσα, ακόμα και το τάνγκο, έχουν τις ρίζες τους στα αφρικανικά τύμπανα.

Εκείνο που έπαιζε ο Ζωρζ έμοιαζε να μην έχει ρυθμό. Κι όμως υπήρχε μοτίβο. Ο Ρήγας πέντε φορές προσπάθησε να μπει. Δεν τα κατάφερνε. Είχε εμπειρία τριάντα χρόνων, αλλά δεν μπορούσε να καταλάβει το μοτίβο του Ζωρζ. Άφησε τις μπαγκέτες στο πλάι.

Η αλήθεια είναι πως ούτε κι εγώ καταλάβαινα τι έπαιζε. Αλλά ήξερε η Καλαμαζού.

Χωρίς παραμόρφωση ακόμα, αλλά παίζοντας δυνατά απ' το ηχείο σόλαρα πάνω στον αφρικανικό ρυθμό του. Ο Ρήγας κρατούσε το κεφάλι του. Ήξερα τι σκεφτόταν: «Εδώ μέσα γράφεται ιστορία.»

Ο ρυθμός του Ζωρζ με το σόλο της Καλαμαζού θα μπορούσε να είναι μια αποκάλυψη στη μουσική. Αλλά αυτό θα σήμαινε ισοπαλία, συνηκολόγηση, να μοιραστούμε την Έλσα. Εγώ ήθελα να νικήσω.

Σηκώθηκα όρθιος με την Καλαμαζού κρεμασμένη από τη ζώνη της μέχρι τους γοφούς, σαν να ήταν η Μπλακ Τζάκσον του Ράντι Ρόουντς. Πάτησα την παραμόρφωση, ενώ ανέβαζα την ένταση.

Ξεκίνησα να παίζω μέταλ. Ο Ρήγας δεν χειροκροτούσε πια. Είχε μείνει με το στόμα ανοικτό. Η Έλσα με κοιτούσε αλλιώς. Δεν ήμουν απλώς ένας μισητός τύπος. Ήμουν ένας μισητός γοητευτικός τύπος, που έπαιζε την καλύτερη κιθάρα που είχε ακούσει. Θα μπορούσα να της φάω το πρόσωπο εκείνη τη στιγμή, χωρίς να παραπονεθεί.

Ο Ζωρζ ξαφνιάστηκε. Γιατί είχα μείνει στους αφρικανικούς ρυθμούς παίζοντας φράσεις που θα γέμιζαν στάδια με headbangers. Afro-Metal.

Έκανε μια ακροβασία. Άλλαξε ρυθμό και τονικότητα χωρίς καμιά προειδοποίηση, για να με μπερδέψει. Αλλά η Καλαμαζού ήταν εκεί που ήθελε να πάει ο μικρός πριν από εκείνον.

Ο Ρήγας είχε αφήσει τα ντραμς κι είχε πάει στην κονσόλα να βεβαιωθεί ότι γράφει. Η Όλγα άκουσε την παραμόρφωση τη στιγμή που ο άντρας της άνοιξε την ηχομονωμένη πόρτα. Είχε έρθει και στεκόταν δίπλα του, συντετριμμένη για την ήττα του Ζωρζ. Ο μικρός της Χριστός σταυρωνόταν. Σε ποιον θα πίστευε μετά;

Και η Έλσα με κοιτούσε με θαυμασμό και τρόμο. Γιατί είναι αλλιώς να λες ότι πιστεύεις στο Σατανά και να φοράς πεντάλφες, κι αλλιώς να τον βλέπεις μπροστά σου. Και να τον λατρεύεις.

Ο Ζωρζ έκανε μια τελευταία προσπάθεια. Σηκώθηκε όρθιος κι άρχισε να κοπανάει το πιάνο με χέρια και με πόδια. Αυτό περίμενα.

Μόνο τότε έπαιξα το σόλο που θα ζήλευαν οι μεγάλοι. Ο Βαν Άλεν κι ο Ράντι Ρόουντς δεν μπορούσαν να παίξουν τόσο γρήγορα. Ο Τζίμι Πέιτζ θα παρατούσε τους Ζέπελιν. Οι Μετάλικά θα κρεμούσαν τις κιθάρες.

Δεν ήταν μουσική, ήταν πυρηνική καταστροφή.

Ο Ζωρζ πάλεψε λίγο ακόμα, σαν κατσαρίδα. Μετά έκατσε κάτω, με τα χέρια ανάμεσα στα πόδια, και το κεφάλι χαμηλωμένο.

Τέλειωσα post-apocalyptic με τις ψηλότερες συχνότητες που μπορεί ν' ακούσει το ανθρώπινο αυτί. This is how the world ends.

Η Έλσα βγήκε έξω τρέχοντας. Την άφησα. Δεν μπορούσε να ξεφύγει πια.

7

Βγήκαμε με τον Ρήγα να καπνίσουμε. Μετά την πρώτη έξαρση της νίκης είχα ηρεμήσει. Προσπαθούσα να το παίζω ταπεινός, ότι δεν είχε γίνει και τίποτα σπουδαίο. Είναι ωραίο να είσαι νικητής. Η ταπεινοφροσύνη είναι για τους μέτριους.

«Σπουδαίος ο μικρός», είπα στον Ρήγα.

«Τον έκανες σκόνη.»

«Έλα τώρα. Μουσική παίζουμε, δεν ξιφομαχούμε.»

«Το παράξενο είναι ότι δεν το περίμενα.»

«Ότι θα νικήσω;»

«Ναι, νόμιζα ότι ο Ζωρζ είναι το μεγαλύτερο ταλέντο που έχω συναντήσει.»

«Πάντα υπάρχει κάποιος καλύτερος.»

Με είχε εκνευρίσει. Πάλι για το σπυριάρη μιλούσαμε. Ο Ρήγας έβαλε δυο ποτήρια Lagavulin. Μαλτ ουίσκι που δεν έχει καμιά σχέση με τα οινοπνεύματα που σερβίρουν στα μπαρ.

«Στην υγεία σου», μου είπε. «Και να ξέρεις: Μπορείς να μείνεις όσο καιρό θες. Και να ηχογραφούμε κάθε βράδυ.»

«Θα το ‘θελα», του είπα, «αλλά υπάρχει θεματάκι. Πρέπει να βρω δουλειά, είμαι άφραγκος. Λέω να πάω Σαντορίνη.»

Είδα το μάτι του ν’ αγριεύει.

«Ταλέντα σαν κι εσένα δεν πρέπει να κάνουν τίποτα άλλο. Άκου.»

Και μου έκανε μια προσφορά που δεν μπορούσα να αρνηθώ. Για τις ηχογραφήσεις και για να παίζουμε στο Major Arcana Bar.

«Είσαι μέσα;» μου είπε.

Πήγα να κάνω το δύσκολο. Μου έκανε νόημα να περιμένω. Πήγε στην αίθουσα της κονσόλας. Πλησίασα κρυφά. Τον είδα να τραβάει μια telecaster. Πίσω της, εντοιχισμένο, ένα μικρό χρηματοκιβώτιο.

Έφυγα για να μη με δει. Ο Ρήγας γύρισε κρατώντας το μισθό ενός μήνα, αν δούλευα σε μπαράκι της Σαντορίνης.

«Αυτό είναι προκαταβολή. Η πρώτη βδομάδα.»

Ήταν πολύ καλά λεφτά, αλλά το πιο σημαντικό ήταν η αίσθηση της ανάγκης. Με χρειαζόταν. Αν του ζητούσα την κόρη του, μπορεί και τη γυναίκα του, θα μου τις έδινε, για να συνεχίσουμε να

παίζουμε. Για να δίνει τόσα λεφτά, τόσο εύκολα, σήμαινε ότι είχε πολλά περισσότερα στο χρηματοκιβώτιο.

Κι όπως ήμουν έτοιμος να ζητήσω γη και ύδωρ άκουσα το Θεό να μου μιλάει.

Πώς γίνεται κάποιες φορές, τόσο σπάνια, να έχεις έκλαμψη ευτυχίας; Έτσι ήταν. Σταμάτησα να σκέφτομαι τι θα ερχόταν και τι είχε περάσει. Ζούσα σε μια εκστατική στιγμή ηρεμίας. Δεν ήταν όπως όταν έπαιζα την Καλαμαζού, δεν ήταν η Ροή της μουσικής. Αυτό ήταν κάτι μεγαλύτερο.

«Τι ‘ν’ αυτό;» είπα κι έδειξα το χώρο γύρω μας.

«Δεν έκλεισα την ηχογράφηση», είπε ο Ρήγας. «Όταν μένει μόνος κάνει τα καλύτερα.»

«Εννοείς...»

Με τράβηξε στην αίθουσα της κονσόλας και μου έδειξε.

Ήταν ένα όραμα εφιαλτικό. Ο Ζωρζ έπαιζε πιάνο κοιτώντας την έλλειψη στην κόκκινη πολυθρόνα. Η μουσική του ακουγόταν σε μας απ’ τα ηχεία. Και ήταν ό,τι πιο γαμημένα όμορφο είχα ακούσει. Δεν ήταν τζαζ, δεν ήταν επαναστατικό, ήταν παλιό, πολύ παλιό. Και αργό.

«Η Όλγα λέει ότι ο μικρός είναι η μετεμψύχωση του Σοπέν.»

Γέλασα, μου φάνηκε χαζό. Μετά το ένιωσα. Πράγματι έτσι ακουγόταν. Η δασκάλα της μουσικής στο λύκειο ήταν τρελή με τον Σοπέν. Μας έβαζε ν’ ακούμε στην αρχή και στο τέλος του μαθήματος και μας εξηγούσε. Εμείς χασμουριόμασταν και ζητούσαμε Snap!

«Δικιά του σύνθεση είναι;»

«Ναι, μάλλον. Δεν τις γράφει. Παίζει χωρίς να νοιάζεται αν θα μείνει.»

«Σαν παιδί.»

«Ναι.»

Έμεινα ν’ ακούω γι’ αρκετή ώρα. Μου ήρθαν δάκρυα στα μάτια. Η μουσική του ήταν υπέροχη, όπως και το παίξιμο του. Η ψυχή του ήταν αθώα, σαν μικρού παιδιού. Ο Ζωρζ ήταν ρομαντικός, όπως κι ο Πολωνός.

«Πώς τον λένε στο επίθετο;» ρώτησα τον Ρήγα. Είχα θυμηθεί κάτι που μας έλεγε συνέχεια η δασκάλα της μουσικής. Για τον μεγάλο έρωτα του Σοπέν.

Μου είπε. Δεν ταίριαζε. Κλασικό πελοποννησιακό επώνυμο. Τίποτα το ρομαντικό.

«Ξέρεις ποια είχε ερωτευτεί ο Σοπέν;» του είπα. Δεν ήξερε.
«Γεωργία Σανδή την ξέρουμε εμείς. Στα γαλλικά ξέρεις πώς την έλεγαν; Ζωρζ Σαντ.»
«Ζωρζ Σαντ, ωραίο ψευδώνυμο», είπε ο Ρήγας.

Κι ο Ζωρζ Σαντ συνέχιζε να παίζει τη λυπητερή μουσική του, τα δικά του Νυχτερινά. Ήπια το Lagavulin, πάτησα το κουμπί του μικρόφωνου για να μπορεί να μ' ακούσει και ξεκίνησα να χειροκροτάω.

Ο Ζωρζ ξαφνιάστηκε και σταμάτησε. Είχε ξεχάσει ότι ήμασταν εκεί. Ίσως να μην ήξερε ότι ήταν εκείνος εκεί ή κάπου.

Πήγα στην αίθουσα ηχογράφησης και του έκανα υπόκλιση. Δεν το περίμενε.

«Είσαι ο καλύτερος μουσικός που έχω ακούσει», του είπε ο δακρυσμένος κροκόδειλος.

Ο Ζωρζ δεν μίλησε.

«Από πού έρχεται αυτή η μουσική;» του είπα.

«Κάπου εδώ» είπε ο Ζωρζ κι έδειξε το κούτελο του. Δεν αστειευόταν. «Τα βλέπω εκεί, γραμμένα σε παρτιτούρες.»

«Ποιος τα γράφει;»

«Δεν ξέρω.»

Υπήρχαν πολλές τέτοιες περιπτώσεις θείας έμπνευσης. Ο Ραμανούτζαν, ο Ινδός μαθηματικός, έλεγε πως όλες τις λύσεις, για τα πιο δυσνόητα μαθηματικά θεωρήματα, του τις έδινε η θεά Κάλι, στον ύπνο του.

«Και πώς νιώθεις όταν τα παίζεις;»

«Σαν να μην είμαι εγώ. Είμαι μόνο το μέσο.»

Γαμώτο. Ότι έκανε η Καλαμαζού μπορούσε να το κάνει κι ο Ζωρζ. Είχε αυτό το χάρισμα, έτσι μπορούσε να παίζει όλα τα όργανα. Εγώ δεν είχα χάρισμα, γι' αυτό έπαιζα μόνο με την Καλαμαζού.

Τον μισούσα. Τον μισούσα βαθιά.

Συνέχισα να του μιλάω και να τον παινεύω, να τον ρωτάω. Του ζήτησα συγγνώμη για πριν, γι' αυτά που του είπα. Έκανε ότι δεν θυμόταν, αλλά δεν ήταν τόσο καλός στην υποκριτική.

Μετά του πρότεινα να πάμε έξω, να τον κεράσω ένα σουβλάκι, μια πίτσα. Να μου πει για τη μουσική. Πώς γίνεται, πώς την ονειρεύεται. Δέχτηκε. Ήταν τόσο αθώος που με εκνεύριζε. Ο Ρήγας είπε να περάσουμε κι απ' το Major Arcana Bar. Του το υποσχέθηκα.

Καθώς φεύγαμε απ' το Κάστρο είδα την πριγκίπισσα να μας κοιτάει απ' το παράθυρο.

«Μην ανησυχείς», της έστειλα τις σκέψεις μου. «Μην ανησυχείς, μαύρη Έλσα. Απόψε θα γίνει η θυσία σου. Κι η δική του.»

8

Περπατούσαμε με τον Ζωρζ στο λιμάνι. Τον είχα πείσει να μου μιλήσει για τη σύνδεση μαθηματικών και μουσικής, αρμονίας και εξισώσεων. Έλεγε πολλά, δεν καταλάβαινα τίποτα. Αλλά τον άφηνα να μιλάει και κάθε τόσο, σαν δημοσιογράφος ή σαν ψυχολόγος έκανα ένα νεύμα ή επαναλάμβανα την τελευταία λέξη με ερωτηματικό: «Πολυώνυμο;» Έτσι έμοιαζε σαν να τον άκουγα.

Κι όσο εκείνος συνέχιζε, εγώ σκεφτόμουν. Απ' τη στιγμή που έπινα το Lagavulin και τον άκουσα να παίζει τη θεϊκή μουσική ήξερα τι έπρεπε να κάνω: Να τον διαφθείρω.

Οι άγγελοι είναι εύκολα θύματα, σαν περιστέρια. Φτερωτοί αρουραίοι. Τους ρίχνεις λίγο ψωμί με αρσενικό και πάνε. Αν είχε κοντέψει να πεθάνει απ' τον εθισμό στη ζάχαρη τότε έπρεπε να του ρίξω κάτι πιο θανατηφόρο.

Ο καφές δεν ήταν καλός. Ο μόνος άνθρωπος που πέθανε από υπερβολική δόση καφέ ήταν ο Μπαλζάκ. Η φούντα σίγουρα δεν έκανε. Όχι μόνο δεν μπορούσες να πεθάνεις, αλλά κι ο εθισμός της είναι ήπιος.

Χρειαζόμουν κάτι πιο τοξικό. Αλκοόλ; Αυτό θα τον ξετίναζε, αλλά θα αργούσε. Ηρωίνη. Όπως έλεγε κι ο Παύλος: «Πρέζες υπάρχουν πολλές, αλλά η ηρωίνη σκοτώνει.» Σίγουρα ήταν το καλύτερο.

«Η καλύτερη ουσία. Αλλά μπορεί να μην είναι ουσία», άκουσα μια φωνή.

Δεν ήταν γέρος ούτε και ιδιαίτερα νέος. Μάλλον απροσδιόριστης ηλικίας και αδύνατος. Σίγουρα δεν του άρεσε το φαγητό. Πιο ψηλός από μένα, ένα ενενήντα άνετα.

Φορούσε τουριστικό τι-σερτ: Δεν πιστεύω τίποτα, δεν φοβάμαι τίποτα, είμαι λέφτερος Ιεροφάντης.

«Μη σκέφτεσαι επίπεδα», μου είπε και με κράτησε.
«Ορίστε;» είπα και κοίταξα το χέρι του.

Ο Ζωρζ στάθηκε.

«Έχουμε έναν κοινό φίλο», είπε ο άντρας. «Τον Χουάν.»
«Ζωρζ, πας λίγο παρακάτω;»

Ο μικρός προχώρησε απορημένος.

Ο άντρας ήταν φίλος του Χουάν. Αλλά το πρόσωπο του ήταν πολυκαιρισμένο, περισσότερο από εκατό. Ο αιώνας ήταν απλωμένος από κάτω, το ψωμί. Κι από πάνω είχε απλωθεί πολύ βούτυρο για να καλύψει τις ρωγμές.

«Μπες στη θέση του. Σκέψου τι είναι αυτό που αγαπάει περισσότερο.» Μου έδειξε με το κεφάλι τον Ζωρζ.

«Τη μουσική.»

«Για τη μουσική δεν χρειάζεται να δώσει τίποτα, δεν χρειάζεται να θυσιάσει τίποτα. Την έχει. Είναι... δώρο», είπε κι έδειξε αηδιασμένος τον ουρανό.

«Για ποιο πράγμα τότε;»

«Δεν είναι πράγμα. Είναι ιδέα. Πάντα είναι ιδέα.»

«Η Έλσα;»

«Ο έρωτας. Έτσι θα τον αφανίσεις.»

Σήκωσε το δεξί του χέρι προς τον ουρανό, με τα δύο δάκτυλα, το μικρό και τον παραμέσο, κλεισμένα στην παλάμη, ενώ η τριαδικότητα των άλλων έδειχνε τον ουρανό. Κάπως έτσι έπαιζε κιθάρα κι ο Τζάνγκο.

Έφυγε χωρίς να πει τίποτα άλλο. Έμεινα να παρατηρώ το περπάτημα του. Παράξενο ήταν. Τα φώτα, οι λάμπες στο λιμάνι, δεν έκαναν σκιά. Με πλησίασε ο Ζωρζ.

«Πάμε τώρα;» μου είπε σαν ν' ανησυχούσε για μένα.

Προχωρήσαμε λιγάκι.

«Μιλάς έτσι μόνος σου πολύ; Κι εγώ το κάνω», είπε ο Ζωρζ.

Μόνος μου; Στράφηκα. Σ' ένα κατάρτι απ' τα ιστιοφόρα στο λιμάνι ήταν κρεμασμένος ο άντρας, ανάποδα, πιασμένος απ' το αριστερό πόδι. Το δεξί ήταν διπλωμένο. Το κεφάλι του σχεδόν έλαμπε. Χαμογελούσε και μου έκλεισε το μάτι. Κόσμος περνούσε απ' την παραλία, αλλά κανείς άλλος δεν έβλεπε τον Κρεμασμένο.

Ταρώ είναι ο Κόσμος. Τουβαλού ήταν κι η Νάξος.

~

Κάτσαμε σ' ένα γωνιακό γυράδικο. Πήραμε φαί και ζήτησα νερό για τον Ζωρζ, μπίρα για μένα. Μόλις έβαλε την πρώτη μπουκιά στο στόμα δεν έκανε τίποτα άλλο απ' το να τρώει. Δεν σήκωσε τα μάτια του. Απολάμβανε. Τον άφησα να φάει. Είδα ότι κοιτούσε και το δικό μου. Του το έδωσα. Το καταβρόχθισε. Θα μπορούσα να τον πεθάνω απ' το φαί.

Έβαλε νερό στο ποτήρι του. Το ήπие με κλειστά μάτια, κάνοντας ήχους απόλαυσης.

Ήταν σαν να είχε ζήσει το θάνατο, σαν να είχε περάσει καιρό στην ανυπαρξία, χωρίς απολαύσεις, χωρίς ηδονές, κι όταν γύρισε απολάμβανε τα πάντα απ' την αρχή, στη μέγιστη ένταση.

Του έβαλα μύρα και τον ρώτησα τι θα έκανε για να έχει την Έλσα. Δεν μίλησε. Ήπие λίγη μύρα. Άδειασε το ποτήρι του. Ζήτησα κι άλλη απ' το σερβιτόρο, ενώ του έβαλα όση μου είχε μείνει. Την άδειασε μονορούφι.

«Τι θα έκανες;» του είπα πάλι.

«Τα πάντα. Για την Έλσα; Τα πάντα.»

«Τα πάντα είναι μεγάλη κουβέντα. Θα σταματούσες τη μουσική;»

Πάγωσε. Η μουσική ήταν μέρος της ψυχής του. Πώς θα ζούσε με λειψή ψυχή; Ίσως αν γέμιζε το κενό με κάτι άλλο.

«Ναι, για την Έλσα, ναι», είπε με σιγουριά.

Και τότε ήξερα. Αυτή ήταν η απόλυτη διαφθορά, η θανάσιμη αμαρτία. Ούτε ζάχαρη, ούτε τυρί, ούτε τζόγος, ούτε πρέζα. Του είχε δοθεί ένα θείο δώρο κι αυτός θα το παρατούσε για τον έρωτα. Όπως είχε κάνει κι ο Αδάμ για την Εύα. Το προπατορικό αμάρτημα. Κι εγώ ήμουν το Φίδι.

«Απόψε είναι η μοναδική σου ευκαιρία», του είπα βάζοντας κι άλλη μύρα στο ποτήρι του. «Η θα πάρεις την Έλσα ή θα την αφήσεις σε μένα.»

Σηκώθηκε αμέσως. Λίγο τρέκλισε. Μισή μύρα, αν δεν έχεις ξαναπιεί, είναι πολύ. Οπότε και μισή αμαρτία θα τον διέλυε, αν δεν είχε αμαρτήσει ξανά.

Φύγαμε για τον Πύργο. Είχαμε λίγες ώρες μέχρι να γυρίσει το βασιλικό ζεύγος και να σώσει την πριγκίπισσα.

Καθώς προχωρούσαμε σκεφτόμουν: Ποιος είναι το έπαθλο τελικά;

Ποιος είναι το έπαθλο; Για ποιο πράγμα παλεύουμε στη ζωή μας, τι είμαστε πρόθυμοι να θυσιάσουμε; Η Ρίτα, η Ζόε, η Μόλλυ, η Μισέλ με είχαν σπρώξει να πάω παρακάτω. Ήταν το κίνητρο και το άλλοθι. Αλλά δεν το έκανα γι' αυτές.

Τον Μπικ τον είχα δώσει στην αστυνομία. Για τον σπυριάρη έφηβο, εκείνον τον Αγαπητό του Θεού, ετοίμαζα χειρότερα. Θα θυσίαζα την ψυχή του, σαν να ήταν αμνός. Θα τον έριχνα με τα μούτρα στην Κόλαση.

Δεν ήταν εκδίκηση, ήταν δικαιοσύνη. Γιατί εκείνος να έχει γεννηθεί με όλα τα ταλέντα; Γιατί κάποιοι άνθρωποι γεννιούνται και τα έχουν όλα; Γιατί εγώ να γεννηθώ ανύπαρκτος κι απόκληρος;

Ο Θεός δεν λατρεύει την τάξη. Ο Θεός λατρεύει την τάξη που δημιούργησε.

Λατρεύει την τάξη που αντιπροσωπεύει. Μαζί του και οι βασιλιάδες, οι γαιοκτήμονες κι οι ευγενείς, οι πλούσιοι, οι προνομιούχοι, οι βολεμένοι.

Ο Θεός αγαπάει τους εκλεκτούς του.
Οι εκλεκτοί αγαπάνε το Θεό τους.

Ο Διάβολος λατρεύει την Ανταρσία. Μαζί του είναι οι κολασμένοι αυτής της γης, όλοι εκείνοι που γεννήθηκαν μικροί. Μαζί του είναι κάθε άνθρωπος που θέλει ν' ανατρέψει την καθεστηκυία τάξη, κάθε άνθρωπος που δεν πήρε τίποτα, ποτέ. Γι' αυτό είναι έτοιμος, είναι αρκετά δυνατός για να φτιάξει τον κόσμο απ' την αρχή. Με λαιμητόμους κι εκτελέσεις.

Ο Διάβολος αγαπάει τους αδύναμους.
Οι αδύναμοι αγαπάνε το Διάβολο.

Δεν είχα πλέον κανέναν ηθικό ενδοιασμό, καμία αναστολή. Θα έβαζα τον Amadeus Ζωρζ να διαφθείρει την ψυχή του, κάνοντας στην μαύρη Έλσα πράγματα που εκείνη δεν ήθελε να της κάνουν. Μπορούσα να τους οδηγήσω εκεί και τους δύο. Το σημαντικότερο θα ήταν να τους κάνω να πιστέψουν ότι επέλεξαν ελεύθερα.

«Μη σκέφτεσαι επίπεδα», μου είχε πει ο Ιεροφάντης. Η Κόλαση έχει πολλούς ορόφους κι εγώ ήμουν ακόμα στον πρώτο. Θα τους έπαιρνα όλους μαζί μου.

Κι όπως φτάναμε στον Πύργο την είδα να περιμένει, σαν να γνώριζε τι θα συμβεί. Την άκουσα να ψέλνει:
«Ô Satan, prends pitié de ma longue misère!»

Χτυπήσαμε το κουδούνι για να μπούμε. Ο Ζωρζ έκανε κάνα δυο φορές να φύγει, τον κράτησα. Δεν μπορούσε να μου χαλάσει τη

σκηνοθεσία με τη δειλία του. Οι κάρτες είχαν ριχτεί: ο Ιεροφάντης, ο Διάβολος, οι Εραστές, ο Κρεμασμένος.

«Δεν είμαι σίγουρος πως...» ξεκίνησε να λέει και να κλαψουρίζει ο μικρός.

«Είμαι εγώ. Πίστεψε σε μένα. Θα σε κάνω ευτυχισμένο. Όλα όσα ποθείς.»

Με πίστεψε για λίγο ακόμη, αλλά αν αργούσε πολύ η Έλσα μπορεί και να μου έφευγε. Χρειαζόμουν τη λαγνεία της. Χτύπησα πιο επίμονα το κουδούνι, βάρεσα την πόρτα. Τότε μας άνοιξε.

Φορούσε ακόμα το μακρύ μαύρο φόρεμα, τα γάντια και την τιάρα. Η πριγκίπισσα ήταν έτοιμη για τη θυσία. Φαινόταν απ' τα μάτια της.

«Τι θέλετε;» είπε κοιτώντας τον μαζεμένο Ζωρζ.

«Θα μάθεις», της είπα. «Ζωρζ, πήγαινε κάτω κι ετοίμασε το πιάνο.»

«Θα παίζετε;» είπε η Έλσα.

«Θα παίζουμε».

Ο πληθυντικός αφορούσε σε τρεις. Ο Ζωρζ υπάκουσε. Μπήκαμε μέσα κι έκλεισα την πόρτα.

Είχα σταθεί ακριβώς μπροστά της.

«Λοιπόν, τι θα γίνει τώρα;» είπε η Έλσα με τη γνωστή αυθάδεια της. «Θα με βιάσεις;»

«Δεν είμαι κακούργος, λυτρωτής είμαι.»

Είδα ότι παραξενεύτηκε, δεν είχε πιστέψει ακόμα, όχι ολόψυχα. Δεν γινόταν να λυτρωθεί αν δεν πίστευε σε μένα.

«Δεν ήρθα για να σε βλάψω, ήρθα να σ' ελευθερώσω.»

«Από τι;»

«Απ' όλα. Σου αρέσει να ζεις εδώ, σ' αυτό το σπίτι, σ' αυτό το νησί; Για πόσο; Εσύ είσαι φτιαγμένη για να φύγεις.»

Άστραψε το μάτι της. Κάθε έφηβος αυτό ονειρεύεται και περιμένει, να φύγει μακριά απ' το πατρικό, μακριά απ' την πόλη και τη γειτονιά, να πετάξει απ' τη φωλιά. Το ήξερα γιατί κι εγώ έτσι ένιωθα όταν βρισκόμουν στο σπίτι μου.

«Και η μίζερη ηθική των γέρων;» συνέχισα, ενώ η πλάστιγγα έγερνε ήδη προς το μέρος μου. «Πουριτανισμός. Συμβιβασμένα ανθρωπάκια. Τι ζουν; Τίποτα. Και θέλουν κι εσύ να είσαι έτσι.

Καλό κορίτσι και φρόνιμο. Πώς τ' αντέχεις όλ' αυτά;»

«Δεν τ' αντέχω.»

«Τι είσαι, καμιά κωλόγρια;»

«Δεν τ' αντέχω σου είπα. Δεν είμαι!» φώναξε η Έλσα.

Ήταν έτοιμη. Θα μπορούσα να της πω να μαζέψει τα πράγματα της και να το σκάσουμε. Όμως δεν ήταν αυτό που ήθελα, δεν μου έφτανε. Έπρεπε να την απελευθερώσω απ' τα δεσμά της ηθικής. Ήμουν ο Ελευθερωτής που διαβάλλει.

«Πρέπει να γίνεις δυνατή», της είπα.

«Είμαι.»

«Όχι, δεν είσαι. Τα λόγια δεν είναι δύναμη. Οι πράξεις είναι δύναμη. Πρέπει ν' αποδείξεις ότι είσαι ελεύθερη.»

«Δεν με νοιάζει. Θα το κάνω. Θα κάνω ό,τι πρέπει. Θα το κάνω.»

Επιτέλους με είχε δεχτεί. Έσκυψα και της ψιθύρισα στ' αυτί.

Ο Ζωρζ είχε κάτσει στο πιάνο κι έπαιζε κάτι απ' τις θεϊκές
 συνθέσεις του. Ήταν ένα Νυχτερινό, θλιμμένο και οικείο, σαν το
 πέταγμα της νυχτοπεταλούδας γύρω απ' τη φωτιά.
 So intimate, this Chopin, that I think his soul
 Should be resurrected only among friends.

Μπήκαμε στο δωμάτιο με την Έλσα. Το σφάγιο προχωρούσε
 μπροστά μου, τελετουργικά, βήμα βήμα, κοιτώντας ευθεία.
 Περπατούσε με το ρυθμό της μουσικής.

Ο Ζωρζ πήγε να σηκωθεί.
 «Μη σταματάς!» του φώναξα. Τον πρόσταξα. Μπορούσα να
 προστάζω πλέον.

Πήγαμε κοντά του. Η Έλσα στράφηκε να τον έχει κατά πρόσωπο.
 Ήταν καλή στο ρόλο της, είχε μπει, το ζούσε, το ήθελε με την
 ψυχή της να θυσιαστεί.

«Ζωρζ Σαντ», είπα με όσο πιο βαριά κι επίσημη φωνή μπορούσα.
 «Ορκίζεσαι να σταματήσεις τη μουσική για να πάρεις την Έλσα;»

Εκείνη δεν τον ήξερε τον όρο, πήγε ν' αντιδράσει. Την κράτησα
 και της είπα στ' αυτή: «Ελευθερία. Απόλυτη ελευθερία. Κανένας
 κανόνας.»

Δεν έλεγα ψέματα. Η Έλσα ησύχασε. Αφέθηκε απόλυτα στα χέρια
 μου. Ο Ζωρζ απ' την άλλη δυσκολευόταν ν' αναπνεύσει.

«Μη σταματάς να παίζεις το πιάνο», του είπα. «Είναι η τελευταία
 φορά που θα το κάνεις. Ορκίζεσαι;»

Δεν ήθελε. Η μουσική ήταν κομμάτι της ψυχής του. Πώς να την
 πετάξει; Έπαιξε λίγο πιο γρήγορα, πιο έντονα, αλλά δεν είπε λέξη.
 Σκούνητξα την Έλσα. Εκείνη με αργές κινήσεις ξεκούμπωσε τα
 πάνω κουμπιά κι άφησε το φόρεμα να κυλήσει πάνω απ' το σώμα
 της στη μοκέτα. Ακούστηκε ήχος από βελούδο. Κι ήταν γυμνή από
 μέσα, όπως της είχα πει. Ο Ζωρζ έκανε φάλτσο, για πρώτη και
 τελευταία φορά στη ζωή του.

Το σώμα της Έλσας ήταν ονειρικά πλασμένο για θυσία και για
 δέλεαρ, σαν είχε γεννηθεί γι' αυτό. Δεν ήταν ιδιαίτερα ψηλή ούτε
 έμοιαζε με ανορεκτικό μοντέλο. Μικρά στήθη και μεγάλη λεκάνη,
 κοιλιά που φούσκωνε λιγάκι. Δέρμα αψεγάδιαστο, στο χρώμα της
 κανέλας. Έτσι μύριζε, σαν γλυκό φουρνιστό.

Όμως αυτό που είχε παγιδεύσει το βλέμμα του Ζωρζ ήταν το
 εφηβαίο της. Η Έλσα δεν το είχε ξυρισμένο ή κουρεμένο, όπως και

τις μασχάλες της. Ένας πυκνός θάμνος φύτρωνε εκεί και την έκανε να μοιάζει σαν να είχε έρθει από άλλες εποχές.

«Ορκίζεσαι;» ρώτησα τον Ζωρζ.

«Ορκίζομαι.»

Δεν μπορούσε ν' αντισταθεί σ' αυτό που έβλεπε.

«Τότε θα την έχεις», του είπα. «Αλλά περίμενε!»

Τον έκοψα πριν σηκωθεί και του έκανα νόημα να συνεχίσει τη μουσική.

«Εγώ είμαι ο Ελευθερωτής, εγώ ο προξενητής. Εγώ ένωσα τη μοίρα σας. Εγώ είμαι αυτός που ελέγχει το Άρμα, ο Κυρίαρχος. Θα πάρεις την Έλσα αφού ασκήσω πάνω της το προνόμιο της Πρώτης Νύχτας. Η παρθενία της ανήκει στον Άρχοντα.»

Ήθελε να διαμαρτυρηθεί, αλλά πώς να το κάνει με την Έλσα γυμνή μπροστά του; Ό,τι και να του ζητούσα θα το δεχόταν, είχε παραδοθεί κι αυτός.

«Όση ώρα θα γίνεται η τελετή», του είπα, «εσύ θα παίζεις. Έτσι και σταματήσεις ακυρώνονται όλα, ακυρώνεται ο μαύρος γάμος σας. Όταν τελειώσουμε θα σταματήσεις να παίζεις μια για πάντα.»

Έσκυψε το κεφάλι στα πλήκτρα, ενώ έπαιζε κάποιες ατονικές.

«Και πρέπει να μας κοιτάς! Συνέχεια. Πρέπει να κοιτάς!»

Το απολάμβανα όσο δεν είχα απολαύσει τίποτα άλλο στη ζωή μου. Δεν μ' ενδιέφερε το σεξ, δεν είχε σημασία. Κάτι άλλο με είχε εξιτάρει, η Ανόσια Τριάδα: Κυριαρχία, Έλεγχος, Εξουσία. Κι αυτό με είχε ερεθίσει πιο πολύ από ποτέ.

Έβαλα την Έλσα να ξαπλώσει στη μοκέτα, με το κεφάλι προς τον Ζωρζ. Το πιάνο βρισκόταν σ' ένα βάθρο, έτσι καθόταν πιο ψηλά. Η Έλσα έκανε προς τα πάνω και τον κοίταξε στα μάτια. Μετά άνοιξε τα χέρια της στο σήμα του σταυρού. Αυτό δεν της το είχα πει εγώ, ήταν αυτοσχεδιασμός και μου άρεσε. Ήξερε πολλά από σατανιστικές τελετές και μάλλον ονειρευόταν πολύ καιρό να πάρει μέρος σε μία.

Της άνοιξα τα πόδια και πριν μπω μέσα της ρώτησα τον Ζωρζ:

«Ορκίζεσαι;»

«Ορκίζομαι», είπε εκείνος και ξεκίνησε να παίζει πιο κοφτά, σαν την ανάσα του.

Τη διείσδυση μου την ενορχήστρωσε μ' ένα δυνατό χτύπημα στα πλήκτρα, καθόλου ρομαντικό. Και συνέχιζε να παίζει με τον ίδιο τρόπο, σαν να είχε βρεθεί στην Ιεροτελεστία της Άνοιξης. Έπαιζε με δύο χέρια αυτό που άλλοι δεν μπορούσαν να αποδώσουν με τέσσερα χέρια στο πιάνο. Sacrificial Dance of the Chosen Maiden.

Ο Ζωρζ ήταν πραγματικά μουσική μεγαλοφυΐα. Μετά τα ρομαντικά του Σοπέν βρέθηκε να παίζει σαν τον Στραβίνσκι. Ο μεγάλος συνθέτης είχε βάλει υπότιτλο στην ιεροτελεστία: Εικόνες της παγανιστικής Ρωσίας. Κι ο σπυριάρης άγγελος μας κοιτούσε κι έφτιαχνε μια νέα, βελτιωμένη, εκδοχή της Ιεροτελεστίας. Γαμούσα την Έλσα γελώντας. Εκείνη βογκούσε, περισσότερο απ' ό,τι χρειαζόταν, είχε γίνει άξια συνεργός.

Ο Ζωρζ μας παρακολουθούσε με γουρλωμένα μάτια, χωρίς να σταματάει να παίζει σαν τον Στραβίνσκι. Κοφτές συγχορδίες, λαϊκές στη βάση τους, αλλά μπερδεμένες με ηχοχρώματα που ποτέ κανείς λαϊκός δεν θα τολμούσε να βάλει σε μια μελωδία, κι ήταν σε άψογο συγχρονισμό με τις κοφτές ανάσες της Έλσας.

Κι όταν ένιωσα ότι είναι έτοιμος να χαθεί στην Κόλαση κι εκείνος, χωρίς να μπορεί πια ν' αντισταθεί, κι όταν ένιωσα ότι έτοιμη κι εκείνη να χαθεί στην Κόλαση, τότε τον φώναξα να έρθει. Έπιασα την Έλσα απ' τους ώμους και τη σήκωσα. Ξάπλωσα ανάσκελα, ενώ ήμουν ακόμα μέσα της. Την έβαλα να με καβαλήσει, μετά την τράβηξα να σκύψει πάνω μου και να δείξει τον κόλο της στον θεϊκό. Του είπα να της τον χώσει από πίσω, την ίδια στιγμή μ' εμένα εκεί. Είδα τα μάτια της πριγκίπισσας να ξαφνιάζονται, δεν της το είχα πει αυτό, δεν το περίμενε. Της ψιθύρισα: «Ελευθερία. Κανένας κανόνας».

Υπάκουσε. Υποτάχτηκε.

Την ίδια στιγμή ο άγγελος ήταν σαν καυλωμένος τράγος. Άφησε το πιάνο, έβγαλε το παντελόνι του πέφτοντας από δω κι από κει, κι όρμησε στον κόλο της Έλσας. Όταν μπήκε μέσα της κι αυτός η Έλσα βόγκηξε πραγματικά, πόνεσε όσο δεν μπορούσε να φανταστεί ότι θα πόναγε την πρώτη φορά. Αλλά άντεξε τη θυσία, ήταν δυνατή κι αγαπούσε το Σατανά.

Και καθώς συνεχιζόταν η ιεροτελεστία μου ήρθαν άγνωστα λόγια στο στόμα, λόγια του ανιέρου γάμου, λόγια μιας ανιέρης ζωής, λόγια που δεν ήξερα ότι ήξερα, ούτε ήξερα τι σήμαιναν, ούτε ποτέ τα είχα ακούσει. Αλλά τα είπα τέλεια και μόλις τα είπα ήξερα και τι σημαίνουν:

**In girum imus nocte et consumimur igni.
ingi rumimismoc te etcon sumi murig ni**

**In girum imus nocte et consumimur igni.
 ingi rumimismoc te etcon sumi murig ni
 In girum imus nocte et consumimur igni.
 ingi rumimismoc te etcon sumi murig ni**

Ο καρκινικός λατινικός στίχος, ο Στίχος του Διαβόλου, ο Στίχος της Νυχτοπεταλούδας, τρεις φορές.
 «Σε γύρους πετάμε μέσα στη νύχτα,
 στη φωτιά πέφτουμε και χανόμαστε.»

In girum imus nocte et consumimur igni – ingi rumimismoc te etcon sumi murig ni

Η παρθένα είχε δακρύσει, ο άγγελος έκλαιγε, κι ο Σατανάς γελούσε.

9

Έφτιαξα καφέ κι άναψα τσιγάρο, άλλο ένα τσιγάρο, χωρίς να κλείσω την πόρτα. Ο εθισμός στην νικοτίνη θα ήταν το τελευταίο πρόβλημα του Ζωρζ από κει και πέρα. Θα έπεφτε με τα μούτρα σε ό,τι έβρισκε, σίγουρα θα κατέληγε στην ηρωίνη κι από κει στο θάνατο.

Ρούφηξα μια ωραία τζούρα απ' τα Gitanes κι απόλαυσα τον καπνό με νέα διαύγεια.

«Η ζωή είναι υπέροχη», είπα και κοίταξα προς το στούντιο.

Η Έλσα ήταν ακόμα μπρούμυτα. Η μοκέτα κάτω απ' τα πόδια της είχε κοκκινίσει. Αλλά ο Ζωρζ ήταν σε χειρότερη κατάσταση. Είχε τυλιχτεί στη στάση του εμβρύου κι έτρεμε. Ίσως και να έκανα λάθος. Μπορεί να κατέληγε απευθείας στο ψυχιατρείο. Αυτό δεν ήταν αρκετά διασκεδαστικό, οι τρελοί είναι άγιοι. Ήθελα να έχει συνείδηση των πράξεων του, να ξέρει ότι τον είχα κρεμάσει, ότι είχε θυσιαστεί.

Από κει όπου στεκόμουν έβλεπα και την αίθουσα της κονσόλας. Δε θα έφευγα μ' άδεια χέρια. Έπρεπε να εξαφανιστώ πριν γυρίσει ο βασιλιάς με τη βασίλισσα. Είχε ένα τελευταίο πλοίο, νυχτερινό. Ήταν το Άνεμος, που ξεκινούσε από Θεσσαλονίκη. Έπιανε στην Νάξο στις τρεις το πρωί. Τα μπαράκια έκλειναν στις τρεισήμισι. Και μισή ώρα να κάνουν ταμείο, προλάβαινα ν' αφήσω ένα δωράκι στο βασιλιά.

Τέλειωσα τον καφέ μου πριν πάω να σηκώσω την Έλσα. Αν κρυώσει ο καφές φίλτρου δεν πίνεται. Κι είναι σημαντικό να τελειώνεις ό,τι αρχίζεις, ειδικά όταν είναι απολαυστικό. Γέμισα κι ένα ποτήρι με Laganulin.

Την έβαλα να κάτσει. Πονούσε. Της έδωσα το ουίσκι. Το κατέβασε μονορούφι. Παραλίγο να ξεράσει, αλλά άντεξε.

«Η ελευθερία δεν χαρίζεται», της είπα. «Πρέπει να την κερδίσεις.»
«Πώς τα πήγα;» έκανε εκείνη άψυχα.

Δεν φαινόταν και πολύ μαύρη πριγκίπισσα εκείνη τη στιγμή, έτοιμη να βάλει τα κλάματα σαν μαθητριά. Αλλά τη χρειαζόμουν για να προχωρήσω.

«Είσαι νύφη του Σατανά», της είπα για να την τονώσω.
 Χαμογέλασε. Κάτι απ' την παλιά λάμψη, εκείνο το μαύρο φως
 φάνηκε στα μάτια της.
 «Και τώρα φεύγουμε. Θα πάρεις την ανταμοιβή για τον πόνο.
 Κανένas κανόνas πια.»

Ρούφηξε περισσότερο αέρα, πεισματάρικα, κι έσκυψε να πιάσει το
 φόρεμα. Την απέτρεψα. Της είπα να το αφήσει εκεί. Ήταν το
 κουκούλι όπου το σκουλήκι έγινε νυχτοπεταλούδα. Δεν έπρεπε να
 πάρει τίποτα μαζί της. Τίποτα απ' την παλιά ζωή. Δεν ήταν
 πριγκίπισσα πια, είχε γίνει Αρχιέρεια του Σκότους, η Πάπισσα. Θα
 φτιάχναμε τα πάντα απ' την αρχή. Αναγέννηση.

Τη βοήθησα ν' ανέβει στο δωμάτιο της. Έπρεπε να κάνει ένα ζεστό
 μπάνιο και να ντυθεί, όσο πιο απλά γινόταν. Σ' ένα μικρό σακίδιο
 as έπαιρνε είδη πρώτης ανάγκης, όσο το δυνατόν λιγότερα. Και
 τίποτα άλλο. Θα την περίμενα κάτω.

Μπήκα στο δωμάτιο μου. Κοιτάχτηκα στον καθρέφτη. Δεν είχα
 βγάλει κέρατα και ουρά, αλλά είχα αλλάξει πάλι. Είχα μεγαλώσει -
 σε σοφία.

Οι περισσότεροι άνθρωποι ζουν τις μικροαστικές ζωές τους.
 Βαρετές ζωές, χωρίς προκλήσεις, χωρίς θάρρος. Γεννιούνται και
 τίποτα δεν αλλάζει μέχρι να πεθάνουν. Μόνο γερνάνε. Κανένα
 κέρδος.

Εγώ ήμουν είκοσι χρονών κι ένιωθα πιο έμπειρος απ' τους
 βρωμόγερους γονείς μου. Τι είχαν ζήσει εκείνοι; Τηλεόραση,
 συζυγικό σεξ στα μουλωχτά, δουλειά, φόρους κι έμφραγμα.

Εγώ δοκίμαζα τ' ανθρώπινα όρια. Όχι μόνο τα δικά μου, αλλά και
 όσων με πλησίαζαν. Ήμουν η φλόγα κι όλα τα έντομα πετούσαν
 γύρω μου. Μπορούσα να τα κάψω όποτε ήθελα.

Έκανα μια θεατρική κίνηση στον καθρέφτη, σαν να μιλούσα σε
 ακροατήριο. Κατάλαβα πώς είχε νιώσει ο Χίλτερ. Να ελέγχεις
 εβδομήντα εκατομμύρια ανθρώπους. Να ορίζεις τη μοίρα τους. Να
 σου ορκίζονται πίστη, να σου ορκίζονται ότι θα πεθάνουν για σένα.

Θα ήθελα να το ζήσω κι αυτό. Ήμουν μικρός ακόμα, αλλά ίσως να
 μπορούσα. Μέσα σ' ένα καλοκαίρι είχα θάψει εκείνον τον ηλίθιο
 ρομαντικό που έπαιζε «Να μ' αγαπάς» στις παραλίες, κλαίγοντας
 για τις παλιές αγάπες.

Αυτό είχε τελειώσει. Κι ήμουν ακόμα στην αρχή της Μεταμόρφωσης. Η δική μου Ανόσια Τριάδα: Κυριαρχία, έλεγχος, εξουσία. Δεν είχα κέρατα, αλλά είχα δύναμη και πίστη.

Μπήκα να κάνω ένα μπάνιο κι εγώ. Βγήκα, ντύθηκα και πήρα το σακίδιο μου. Δεν έπρεπε ν' αφήσω τίποτα πίσω. Γιατί σίγουρα θα με έψαχναν.

Κατέβηκα κάτω πριν από την Έλσα. Πήγα να δω τι έκανε ο σφυριάρης Amadeus. Ήταν ακόμα εκεί, σαν έμβρυο. Φορούσε μόνο το μπλουζάκι του. Το πέος του κρεμόταν στη μοκέτα. Παρατήρησα ότι ήταν ιδιαίτερα προικισμένος και σ' αυτό τον τομέα. Θα μπορούσε να γίνει ένας εξαιρετικός διαφθορέας, αν δεν ήταν τόσο αθώος.

«Γιώργο, θυμάσαι τι ορκίστηκες;» του είπα ενώ στεκόμουν από πάνω κι έβαζα την Καλαμαζού σε μια καινούρια θήκη.

«Δεν με λένε Γιώργο», είπε εκείνος, μασώντας τις λέξεις σαν πρεζόνι σε προχωρημένο στάδιο εξάρτησης. Τον είχα διαλύσει.

«Ζωρζ, ορκίστηκες να μην ξαναπαίζεις μουσική.»

«Με ξεγέλασες.»

«Γιατί; Τη γάμησες την Έλσα. Αυτό δεν ήθελες; Σου έδωσα αυτό που ζητησες, μην κατηγορείς εμένα για τις επιλογές σου. Ελεύθερη βούληση λέγεται.»

Δεν μίλησε. Μόνο μούγκρισε κάτι που δεν κατάλαβα.

«Και ξέρεις κάτι, Ζωρζ; Το χάρισμα της μουσικής στο είχε δώσει ο Θεός. Το ξέρεις, ε; Εσύ έκανες κάτι τόσο αισχρό. Το πέταξες. Ορκίστηκες να μην ξαναπαίζεις. Δεν σου αξίζει να το έχεις. Γιατί είσαι προδότης. Προδότης του Θεού.»

Δεν απάντησε. Τον κλώτσησα στα πλευρά.

«Ακούς;»

«Ναι.»

«Τέρμα η μουσική, Γιωργάκη. Ήθελες να γαμήσεις.»

Δεν σηκώθηκε, δεν κουνήθηκε. Αναστέναξε. Θα προτιμούσα έναν πιο ισχυρό αντίπαλο. Εκείνος είχε πέσει νοκ ντάουν με το πρώτο πλήγμα. Έτοιμος ήταν ν' αρχίσει να πιπιλάει τον αντίχειρα.

Έβγαλα απ' τη τσέπη το μωβ σουτιέν της Έλσας. Το έριξα δίπλα στον άγγελο. Ένα «τυράκι» για τον βασιλιά. Ιδού ο ένοχος, ο διακορευτής της παρθένου.

Πήγα να δω τι κάνει η Έλσα. Είχαμε μισή ώρα για να προλάβουμε το πλοίο. Την είδα να κατεβαίνει. Περπατούσε λίγο δύσκολα, αλλά είχε γίνει λαμπερή ξανά. Φορούσε μαύρο τζιν κι ένα μπλουζάκι Slayer, South of Heaven.

«Πού θα πάμε;» με ρώτησε με την βραχνή φωνή της.

Τη θαύμασα. Μόλις πριν λίγο την είχα εξαναγκάσει να κάνει σεξ με δύο άντρες, την είχα διαλύσει. Και δεν είχε χάσει τίποτα απ' τη γοητεία της. Ήταν επικίνδυνη. Έμοιαζε εύκολη στο χειρισμό, αλλά ίσως να είχε αφεθεί για να με παραπλανήσει. Δεν έπρεπε να την εμπιστεύομαι. Κανέναν δεν μπορούσα να εμπιστεύομαι. Έβαλα μια υποσημείωση, έναν αστερίσκο στο μυαλό μου

* Πρόσεχε την Έλσα. Είναι πιο δυνατή απ' όσο δείχνει.*

«Πού θα πάμε;» ρώτησε η Έλσα.

«Τουβαλού.»

«Στον Ειρηνικό;»

Ξαφνιάστηκα. Της το είχα πει έτσι μονολεκτικά για να την κάνω να φανταστεί διάφορα. Πού ήξερε το Τουβαλού; Όλο εκπλήξεις ήταν η μικρή.

«Πώς θα πάμε εκεί;»

«Θα μας βοηθήσει η telecaster», της είπα κι έδειξα προς το χρηματοκιβώτιο.

«Θα κλέψουμε τον πατέρα μου;»

Αυτό δεν το είπε με φρίκη. Μόνο μια απορία ήταν.

«Κανένας κανόνας.» Πήγα κι έκανα την κιθάρα στην άκρη. «Ποιος είναι ο κωδικός;»

«Δεν ξέρω.»

Αυτό μου χαλούσε τα σχέδια. Νόμιζα ότι θα τον γνώριζε, την ήθελα να είναι ο Δούρειος Ίππος. Ήξερε το Τουβαλού, αλλά δεν ήξερε τον κωδικό του χρηματοκιβωτίου;

«Μήπως είναι ημερομηνία γέννησης; Πότε γεννήθηκε ο πατέρας σου;»

Η Έλσα δεν μίλησε. Αλλά στο σκοτάδι των εβένινων ματιών της είδα φως.

«Τι;»

«Δεν είναι ημερομηνία γέννησης.»

«Κάτι ξέρεις εσύ, μικρή διαβόλισσα.»

Γέλασε σαν να ‘χε ακούσει το καλύτερο κοπλιμέντο. Της πήγαινε η Κόλαση όπως το γοβάκι στη Σταχτοπούτα. Με πλησίασε με βήματα αιλουροειδούς.

«Μ’ έστελνε να του παίζω τζόκερ.»

«Και;»

«Πάντα τους ίδιους αριθμούς.»

Μόλις το είπε αυτό σήκωσε τα φρύδια. Κι ήταν τόσο σατανικά όμορφη.

Πάτησε γρήγορα τα τυχερά νούμερα –που ποτέ δεν είχαν κερδίσει. Τα πάτησε τόσο γρήγορα που δεν πρόλαβα να δω τι είχε πατήσει. Ακούστηκε μόνο ένα κλακ, σαν κάποιος να πλαταγίζει τη γλώσσα του. Το πορτάκι άνοιξε. Κι είχε εκεί μέσα αρκετό ρευστό για να φτάσουμε με άνεση ως το Τουβαλού –και ν’ αγοράσουμε κι ένα σπίτι εκεί. Ο Ρήγας τα ‘χε μασήσει καλά απ’ την Ευρώπη –κι ό,τι άλλες παρανομίες έκανε.

Προτού βάλω το χέρι μέσα η Έλσα έκλεισε το πορτάκι. Ακούστηκε πάλι εκείνο το κλακ, αλλά δεν ήταν για καλό.

«Δεν πάω Τουβαλού», είπε η Έλσα.

«Εντάξει, θα δούμε που»

«Όχι! Δεν πάω σ’ ένα γαμημένο νησάκι στον Ειρηνικό. Δεν θα φύγω απ’ το γαμημένο νησί να πάω σ’ ένα άλλο γαμονήσι.»

Είχε δίκιο σ’ αυτό που έλεγε, αλλά το πρόβλημα μου ήταν άλλο. Αν έφερνε αντιρρήσεις απ’ την αρχή, τότε σε λίγο θα με εκθρόνιζε η Πάπισσα. Θα με εξόντωνε. Οπότε έπρεπε να είμαι αδίστακτος και να την εξοντώσω εγώ πρώτος.

«Εντάξει», της είπα. «Πάμε Σαντορίνη κι από κει σε κάποια μητρόπολη. Βερολίνο, Παρίσι, Νέα Υόρκη. Λεφτά θα έχουμε.»

Και της έδειξα το χρηματοκιβώτιο. Της άρεσε η ιδέα της μητρόπολης. Το άνοιξε, πατώντας τους αριθμούς πιο αργά αυτή τη φορά, πρόλαβα να δω. Έχωσα τα λεφτά στο σακίδιο. Κοίταξα πιο μέσα. Είχε ένα σακουλάκι αεροστεγές και σφραγισμένο. Το έβγαλα. Ένα χρυσό νόμισμα, ένα χρυσό εικοσαδόλαρο. Στη μια μεριά ένας αετός που πετούσε, στην άλλη η Ελευθερία. In god we trust, έγραφε. Το πήρα κι αυτό. Φαινόταν ν’ αξίζει.

Πριν φύγουμε έπρεπε να τακτοποιήσω κάτι τελευταίο. Σίγουρα ο Ρήγας αγαπούσε την κόρη του και τα λεφτά του, αλλά υπήρχε κάτι που τον ένοιαζε περισσότερο: Η μουσική του. Θα τον χτυπούσα εκεί που πονούσε. Γιατί; Ήθελα να τον κάνω να εξοργιστεί, να χάσει τον έλεγχο και να στρέψει την οργή του στον αποδιοπομπαίο τράγο, τον Ζωρζ.

Άνοιξα τον υπολογιστή της κονσόλας. Ως κωδικό είχε τους αριθμούς του τζόκερ. Πόσο προβλέψιμος πια; Μπήκα στα αρχεία κι έσβησα όλες τις ηχογραφήσεις. Δέκα χρόνια δουλειά. Ευχόμουν να μην τα έχει πουθενά αλλού αποθηκευμένα.

~~{ }~~

Λίγη ώρα μετά ήμουν στο κατάστρωμα του Άνεμος κι έβλεπα την Πορτάρα να μικραίνει. Είχα στο σακίδιο περισσότερα λεφτά απ' όσα είχαν βγάλει οι γονείς μου δουλεύοντας σαν σκυλιά. Ναι, τα είχα κλέψει. Και λοιπόν; Κι οι τράπεζες κλέβουν. Το κράτος κλέβει. Οι ισχυροί κλέβουν.

Είχα στην πλάτη την Καλαμαζού. Αυτή η Gibson μπορούσε να παίζει τα πάντα. Αρκεί να της έδινες την ψυχή σου. Μου άρεσε να το κάνω, το απολάμβανα. Άρεσε και στον κόσμο. Όταν άκουγαν την κιθάρα απελευθερώνονταν, ξεχνούσαν όλες τις μαλακίες για τον Θεό που τους είχαν χώσει στο κεφάλι.

Ακούστηκε η φωνή απ' τα ηχεία: «Μόλις φύγαμε απ' το λιμάνι της Νάξου. Με ενδιάμεσες στάσεις, μπλα μπλα, Σαντορίνη. Και μετά»

Δεν μ' ένοιαζε το μετά. Η Σαντορίνη με το ηφαίστειο της ήταν πολύ ωραίο μέρος για έναν κολασμένο. Άπλωσα το χέρι κι έπιασα την Έλσα απ' τη μέση. Για δύο κολασμένους.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ψύχωση

**“Και να σου χαρίζω ηλιοτρόπια, και να χαζεύω τις
φωτογραφίες σου, και ν’ ακούω τη φωνή σου στο αυτί μου.”**
Σάρα Κέιν, Λαχταρώ

**«Δε σου χρειάζεται φίλος. Γιατρός σου χρειάζεται. (Μεγάλη
σιωπή).»**
Σάρα Κέιν, Ψύχωση 4:48

1

Ο Λάο Τσε έλεγε ότι δεν υπάρχει δειλία, αλλά έλλειψη θάρρους. Δεν υπάρχει σκοτάδι, αλλά έλλειψη φωτός. Οπότε, ταοϊστικά αν το δούμε, δεν υπάρχει φτώχεια, αλλά έλλειψη πλούτου.

Είχα ζήσει όλη μου τη ζωή χωρίς χρήμα. Εντάξει, δεν ήμουν σαν τον Όλιβερ Τουίστ, ούτε σαν τις Στάχτες της Άντζελα. Φαγητό είχαμε στο σπίτι, καθώς κι ένα δωμάτιο ζεστό –μόνο ένα, η σόμπα δεν μπορούσε να τα ζεστάνει όλα.

Όμως ζούσαμε σε διαρκή έλλειψη. Ποτέ δεν είχαμε αυτά που θα θέλαμε να έχουμε. Παπούτσια μας έπαιρναν μόλις διαλυόταν το προηγούμενο ζευγάρι. Κι έπρεπε να διαλέξουμε. Ή αθλητικά ή τρακτερωτά. Ρούχα φόραγα του ξαδέλφου μου, που ήταν δυο χρόνια μεγαλύτερος, μοναχοπαίδι με μητέρα γιατρό.

Διακοπές, βόλτες, παιχνίδια, τίποτα απ' αυτά δεν είχαμε σε ποσότητα αρκετή να μας χορτάσει. Κι όποιος ζει στερημένα, αν αλλάξει η τύχη του μπορεί να συμπεριφερθεί με δύο τρόπους.

Είτε συνεχίζει να ζει μετρημένα και κρύβει τις λίρες κάτω απ' το στρώμα, τρώγοντας ψωμί κι ελιά, είτε τους γαμάει τη μάνα και ξοδεύει σαν μανιακός, πέφτει στο τραπέζι με τα μούτρα και τρώει μέχρι σκασμού.

Διάλεξα τη δεύτερη συμπεριφορά, ειδικά όταν κατάλαβα ότι είχα περισσότερα απ' όσα είχα πιστέψει αρχικά.

Ο Ρήγας είχε κάνει ένα παράξενο κόλπο. Στις δεσμίδες με τα χαρτονομίσματα είχε απέξω τα πιο μικρά. Όταν τα ξεφύλλιζες έβλεπες ότι τα χοντρά ήταν μέσα.

Κι ήταν πολλά λεφτά. Έφταναν για ν' αγοράσεις ένα πολυτελές σπίτι, ένα πολυτελές αμάξι, ένα πολυτελές ψυγείο –κι ένα κοπρόσκυλο.

Ο Νεκτάριος ήξερε τι έλεγε. Πάντα να εμπιστεύεσαι τους περιπεράδες. Ο βασιλιάς έκανε κι άλλες κομπίνες, παράνομες. Γι' αυτό τα 'κρυβε μασούρια στο χρηματοκιβώτιο. Πώς να τα δείξεις στην τράπεζα;

Θα ήθελα να ήμουν μπροστά, να το δω. Όταν θα έβρισκε την κρυψώνα άδεια, τον Πύργο άδειο, το αρχείο άδειο και τον Ζωρζ

στο πάτωμα, με το σουτιέν της εξαφανισμένης κόρης. Μάλλον θα τον σκότωνε επιτόπου.

Κι εγώ με το κλεμμένο χρήμα, ο κλέψας του κλέψαντος, θα ζούσα μεγαλεία. Ήθελα να πάρω εκδίκηση απ' όλους εκείνους τους φίλους που φορούσαν ωραία παπούτσια -και αθλητικά και ποδοσφαιρικά και καλά-παπούτσια. Να πάρω εκδίκηση από εκείνους στην εφηβεία, που το έπαιζαν ροκάδες επειδή μπορούσαν ν' αγοράσουν Doc Martens και Converse All Star, όταν εγώ φορούσα παπούτσια απ' τη λαϊκή.

Γιατί το χειρότερο απ' όλα δεν είναι να είσαι φτωχός. Το χειρότερο είναι να είσαι πιο φτωχός απ' τους άλλους.

Θα έπαιρνα το αίμα μου πίσω. Τώρα ήταν οι άλλοι «πιο φτωχοί».

~

Τα εισιτήρια που είχαμε πάρει απ' το λιμάνι ήταν για κατάστρωμα, ώστε να μην κινήσουμε υποψίες. Όταν απομακρυνθήκαμε απ' την Νάξο πήγα στη ρεσεψιόν και ζήτησα καμπίνα.

Ο υπάλληλος με κοίταξε μόνο μια φορά.

«Είναι όλες κλεισμένες», είπε μετά και συνέχισε ν' ασχολείται με τα χαρτιά του.

«Είσαι σίγουρος;» του είπα στον ενικό, για να τον εκνευρίσω.

«Μάλιστα, κύριε, είμαι σίγουρος.»

«Δεν έχεις κάποια πολυτελείας ελεύθερη;»

Γέλασε σαν να βήχει, ψεύτικα. Ήταν σαραντάρης. Έβλεπε έναν πιτσιρικά, με μαύρη μπλούζα και κιθάρα στην πλάτη να του μιλάει για τη λουξ καμπίνα.

«Δεν νομίζω ότι είναι για σας, κύριε.»

«Πόσο κάνει;»

Με κοίταξε κατάματα και μου είπε το κόστος δυνατά, για ν' απολαύσει τη νίκη του. Ήταν είκοσι φορές το κόστος του απλού εισιτηρίου. Κανείς δεν την έκλεινε, ποτέ. Την είχαν για ν' ανεβαίνει κατηγορία το πλοίο.

Έβγαλα και τον πλήρωσα μετρητά. Του άφησα και φιλοδώρημα, όσο θα ήταν το μεροκάματο του. Πήγε να πνιγεί. Όχι από χαρά. Μου έδωσε το κλειδί και φώναξε κάποιον να με οδηγήσει.

«Να 'σαι καλά, μικρέ», του είπα δυνατά, κοιτώντας τον στα μάτια.

Ήταν ωραία που είχα λεφτά και μπορούσα να ταπεινώσω όποιον ήθελα. Με τη βοήθεια του Μαμωνά θα το έκανα για πολύ καιρό.

Γύρισα στο σαλόνι για να βρω την Έλσα. Στο ενδιάμεσο συνάντησα δυο γνώριμες φάτσες. Σχεδόν γνώριμες. Εκείνοι με γνώρισαν και με πλησίασαν. Έπρεπε να φτάσουν κοντά για να τους καταλάβω. Και σίγουρα δεν περίμενα να τους ξαναδώ.

Ήταν ο Εμ-Τζέι με τον Στεφ. Είχαν αλλάξει κι εκείνοι, όχι τόσο βαθιά όσο εγώ, αλλά ήταν καλή μεταμόρφωση. Δεν έμοιαζαν με τουρίστες πια, ούτε με πλανόδιους μουσικούς, αφού αντάλλαξαν τα ρούχα τους με δυο Πακιστανούς εργάτες. Ταλαιπωρημένες φόρμες όλο μπογιές. Παντόφλα λαστιχένια. Και η εύστοχη λεπτομέρεια: Καπέλα εντελώς πλαστικά με τη φίρμα κάποιου συνεργείου αυτοκινήτων.

«Εμείς είμαστε, δεν μας γνώρισες;» είπε ο Στεφ και μου 'δωσε το χέρι του. Δεν ήξεραν ότι εγώ τους είχα δώσει στην αστυνομία.

Ο Εμ-Τζέι στάθηκε πιο πέρα. Αυτός υποψιαζόταν, το ήξερα.

Ο Στεφ μου είπε τι είχε μάθει. Ο Μπικ ήταν μέσα, κι όπως φαινόταν δεν θα έβγαινε. Τη Μισέλ την είχαν αφήσει, Αμερικανίδα πολίτης ήταν. Εκείνοι οι δύο το είχαν σκάσει για τη Σαντορίνη με τα τελευταία τους λεφτά. Δεν είχαν ούτε πράγματα, ούτε έγγραφα, τίποτα.

«Και τι θα κάνετε;»

«Δεν ξέρω. Θα ειδοποιήσουμε τους δικούς μας, να στείλουν ενίσχυση. Και βλέπουμε.»

«Περίμενε», του είπα κι έβγαλα το πορτοφόλι.

Είχα στοιβάξει εκεί αρκετό χρήμα, ώστε να μη βγάζω απ' το σακίδιο τα τούβλα. Τους έδωσα ένα καλό ποσό. Γυάλισε το μάτι τους. Ο Εμ-Τζέι ήρθε πιο κοντά.

«Πού τα βρήκες;» είπε ο Στεφ.

«Λήστεψα την τράπεζα», του απάντησα. «Έχω κι άλλα.»

Έπρεπε να τους κρατήσω. Κάτι μου έλεγε ότι θα τους χρειαζόμουν. Δώσαμε ραντεβού στη Σαντορίνη. Μπροστά στο αστυνομικό τμήμα. Το πιο ασφαλές μέρος για τρεις παράνομους.

Τους άφησα και πήγα να μαζέψω την Έλσα. Καθώς πηγαίναμε προς την καμπίνα μας ένιωσα τους δυο Χιτάνος να με παρακολουθούν και να ζηλεύουν.

Η καμπίνα δεν ήταν ακριβώς γαμήλια σουίτα, με τίποτα δεν άξιζε τόσα λεφτά. Είχε μικρό μπάνιο, ένα έξτρα δωμάτιο μόνο και κρεβατοκάμαρα που χωρούσε το κρεβάτι. Το μόνο πλεονέκτημα ήταν ότι βρισκόταν ψηλά κι ότι ήταν εξωτερική. Έτσι είχαμε θέα τη θάλασσα.

Θα μπορούσε να ήταν πολύ ρομαντικό ταξίδι, αλλά μόλις έπεσα στο κρεβάτι ένιωσα το φτερούγισμα του Μορφέα στο πρόσωπο μου.

«Δεν θα κοιμηθείς;» ρώτησα την Έλσα που είδα ότι είχε ανάψει τσιγάρο και καθόταν στο παράθυρο.

«Θέλω να σκεφτώ», είπε εκείνη.

Ευχήθηκα να μη σκεφτόταν να με αποκεφαλίζει στον ύπνο μου σαν τον Ολοφέρνη. Αλλά ήμουν τόσο κουρασμένος που σχεδόν δεν μ' ένοιαζε. Έκλεισα τα μάτια.

Κι όταν τ' άνοιξα φτάναμε στη Σαντορίνη. Το ηφαίστειο είχε ενεργοποιηθεί και πάλι. Όχι κάτι σπουδαίο, μόνο ένα σύννεφο καπνού που έβγαινε απ' την καλντέρα και έκανε τα ηλιοβασιλέματα να είναι τα καλύτερα των τελευταίων πενήντα χρόνων. Στάθηκα με την Έλσα στο παράθυρο ν' απολαύσω το θέαμα. Είναι κάτι που σε αφήνει άφωνο την πρώτη φορά.

«Δεν κοιμήθηκες;»

«Μόλις ξύπνησα απ' τον μεγάλο ύπνο», είπε η Έλσα. Έμοιαζε με τη Μοιραία Γυναίκα απ' το μυθιστόρημα του Τσάντλερ.

Στο λιμάνι μπήκαμε σε ταξί και είπα στον οδηγό να μας πάει στο πιο ακριβό ξενοδοχείο. Εκείνος έκανε να γελάσει. Του 'χωσα τα λεφτά στα μούτρα και το βούλωσε. Το ίδιο έγινε και στο πεντάστερο ξενοδοχείο. Η υπάλληλος στην υποδοχή μας σνόμπαρα. Μόλις είδε το χρήμα χαμογέλασε.

Τα λεφτά μπορούν ν' αγοράσουν τα πάντα. Κι επιτέλους είχα αρκετά. Ο δράκος είχε νικήσει τον ιππότη κι είχε πάρει την πριγκίπισσα. Μαζί πήρε και την περιουσία του βασιλιά.

Η Έλσα πήγε να ψωνίσει. Της είπα να πάρει ό,τι ήθελε, να ξοδέψει όσα ήθελε. Κι όταν θα φεύγαμε για εξωτερικό θα τα καίγαμε. Λεφτά είχαμε να πάρουμε καινούρια.

Άλλαξα κι εγώ ντύσιμο. Αγόρασα ακριβά ρούχα, λινό κοστούμι Kiton που άξιζε όσο ένα –μικρό– αυτοκίνητο. Και παπούτσια McQueen που κόστιζαν όσο όλα τα ζευγάρια που είχα αγοράσει ως παιδί –επί δέκα.

Σταμάτησα και σ' ένα κομμωτήριο. Με λούσανε και με φτιάζανε. Ένιωθα σαν μοντέλο πια. Κι ένιωθα ότι κάτι είχε χαθεί.

Πήγα να πω καφέ με θέα την καλντέρα. Ο σερβιτόρος έτρεξε να μ' εξυπηρετήσει και δεν μπορούσε να πάρει τα μάτια του από πάνω μου. Αρκούσε αυτή η αλλαγή στο ντύσιμο κι από εικοσάχρονος άφραγκος μεταλάς είχα γίνει ξιπασμένος γιος κάποιου πλούσιου.

Άφησα φιλοδώρημα δεκαπλάσιο απ' τον καφέ. Ο σερβιτόρος με ξεπροβόδισε. Όλοι γυρνούσαν να με κοιτάζουν. Αλλά κάτι είχε χαθεί.

Συνέχισα να περπατάω στα καλντερίμια. Ήταν όλα όμορφα κι εγώ ήμουν πιο ωραίος από ποτέ. Την Καλαμαζού την είχα αφήσει στο ξενοδοχείο. Είχα μαζί μου ένα δερμάτινο τσαντάκι, όπου είχα ένα καλό ποσό. Αλλά τα περισσότερα τα είχα αφήσει στη θυρίδα του ξενοδοχείου. Ήταν πιο ασφαλής από τράπεζα.

Συνέχισα τη βόλτα. Παραλίγο να δώσω ελεημοσύνη σ' ένα ζητιάνο, τόσο περίεργα ένιωθα. Τσαντίστηκα με τον εαυτό μου. Στάθηκα μπροστά του κι έκανα χαρτοπόλεμο ένα χαρτονόμισμα. Του το έριξα στο ποτήρι. Θα προσπαθούσε να το κολλήσει. Δεν θα μπορούσε. Και θα σκεφτόταν πόσο άδικος είναι ο κόσμος.

Φεύγοντας απ' το ζητιάνο κατάλαβα τι είχα χάσει, τι μου έλειπε: Η πρόκληση. Δεν μ' ενδιέφερε ν' αγοράζω ακριβά ρούχα. Δεν έκανα ό,τι έκανα για να πλουτίσω και να ηρεμήσω.

Στράφηκα να γυρίσω στο ξενοδοχείο. Δεν ήθελα ούτε να κάνω σεξ με την Έλσα, την είχα ξεπεράσει ήδη, αφού την είχα εξουσιάζει. Όμως θα μπορούσα να τη διαφθείρω περισσότερο. Ή να τη χρησιμοποιώ για να διαφθείρω άλλους. Αυτό ακουγόταν καλύτερο. Θα γινόμουν ένας τέλειος νταβατζής ψυχών.

Η Έλσα ήταν ανήλικη ακόμα, όχι για πολύ, αλλά προλάβαινα. Θα την έριχνα στα νύχια μεσήλικων, θ' άφηνα να γλεντήσουν και μετά θα τους διέλυα τη ζωή. Αποπλάνηση ανηλίκου και βία. Θα κατέστρεφα πολλές οικογένειες έτσι. Ίσως ν' αυτοκτονούσε κάποιος, η χειρότερη αμαρτία, βουρ στην Κόλαση.

Η Έλσα ήταν σαν την Καλαμαζού: Ένα εργαλείο, μια Λεωφόρος για την Κόλαση.

Ξεκίνησα να περπατάω στο ρυθμό των AC/DC

**♫♫Hey satan,
Payin' my dues
Playin' in a rockin' band
Hey mumma,
Look at me
I'm on the way to the promised land♫♫**

~~

Και περπατούσα πονηρά, κόντευα να βγάλω ουρά, μέχρι που άκουσα το γέλιο της. Ανατρίχιασα, σταμάτησα ν' αναπνέω, σταμάτησα να είμαι.

«Μήπως ήταν όλα ένα όνειρο;» είπε ο αποδιοργανωμένος νους μου. «Μήπως σαν την Αλίκη θα ξυπνήσεις και θα δεις ότι ποτέ δεν έπεσες στην κουνελότρυπα;»

Μετά την άκουσα και να μιλάει.
Είπε: «Τσιγάρα.»

Όχι, είπε: Τσιγάρα. Την παραλήγουσα την κρατούσε λίγο παραπάνω. Όταν ήταν τρισύλλαβη παροξύτονη μόνο. Γουστάρω. Λουλούουδια. Μουνάακι.

Είχα δακρύσει, δεν ήθελα να γυρίσω να δω, ας ήταν μόνο στη φαντασία μου. Δεν μ' ένοιαζε αν ήμουν στην κουνελότρυπα ή όχι. Ήθελα μόνο ν' ακούσω τη φωνή της να λέει καλντέερα.

Σταμάτησα να περπατώ. Έμεινα ακίνητος μέσα στη ροή, μέσα στο καλντερίμι. Με προσπέρασαν δυο τουρίστες. Άκουγα τα βήματα της να πλησιάζουν. Δεν μιλούσε, αλλά ήξερα τον ήχο απ' τα πόδια της. Τα γυμνά της πέλματα! Δεν είχεβάλει σανδάλια.

Τραβούσε την παραλήγουσα και περπατούσε ξυπόλητη στο δρόμο. Μόνο μια γυναίκα σαν κι αυτή υπήρχε. Κι απ' όλα τα νησιά του κόσμου, απ' όλα τα καλντερίμια της Σαντορίνης, είχε βρεθεί πίσω μου.

Πέρασε δίπλα μου, ώμο με ώμο. Δεν με κοίταξε, που να φανταστεί ότι ο τύπος με το κοστούμι ήμουν εγώ.

Πρώτα μύρισα το άρωμα της, Spellbound, ροδόξυλο Βραζιλίας και κρίνο της κοιλάδας. Μετά είδα τ' αγορίστικα μαλλιά της, το τραγανό αριστερό αυτί, το σβέρκο της που είχε γίνει σανδαλόξυλο απ' τον ήλιο.

Όταν με προσπέρασε είχε αρχίσει να λέει κάτι και να κουνάει τα χέρια της. Δεν της άρεσε αυτό. Έλεγε ότι ήταν πολύ ιταλικό, ήθελε να σταματήσει να χειρονομεί, αλλά συνέχιζε, σαν μια λέξη που δεν θες να λες κι όλο σου έρχεται στο στόμα.

Φορούσε μακριά μπλούζα κι άσπρο σαλβάρι. Γαμώτο, πάντα ήταν τόσο απλή και τόσο τέλεια.

Την άφησα να κάνει άλλα δυο βήματα, αλλά δεν γινόταν να την αφήσω να φύγει.

«Ρίτα!» είπα, αλλά δεν βγήκε φωνή από μέσα μου.

«Ρίτα!» είπα, αλλά δεν μ' άκουσε.

«ΡΙΤΑΑΑ!» φώναξα σαν τον Μάρλον Μπράντο στο Λεωφορείο, σαν τον αγροίκο Κοβάλσκι που φωνάζει τη Στέλλα. «ΡΙΤΑ!»

Γύρισε και με κοίταξε. Όλοι γύρισαν να δουν ποιος φωνάζει, αλλά δεν μ' ένοιαζε κανένας άλλος. Μόνο τα μάτια της.

Δεν είχε εντυπωσιακά μάτια. Δεν ήταν βιολετί ή σμαραγδί ή οينوπνευματί γαλάζια. Ούτε ήταν μεγάλα. Όμως ήταν τα πιο όμορφα γυναικεία μάτια.

Με κοίταξαν τα μάτια της. Και δεν με αναγνώρισαν. Έγειρε το κεφάλι στ' αριστερά, έτσι έκανε πάντα, κι εγώ την έλεγα κουτάβι. Μετά φωτίστηκε, χαμογέλασε μ' ανοικτό στόμα, χαμογέλασαν και τα μάτια της.

«Μπίλη!» είπε.

Έπεσε πάνω μου και μ' αγκάλιασε με δύναμη. Ένιωσα να καίγομαι. Την αγκάλιασα κι εγώ. Διστακτικά στην αρχή, πιο δυνατά μετά.

Με κράτησε για είκοσι ένα δευτερόλεπτα στην αγκαλιά της. Τόσο χρόνο λένε οι νευροβιολόγοι ότι χρειάζεται να κρατήσει η αγκαλιά, για ν' απελευθερωθεί οξυτοκίνη και να νιώσεις ευτυχία. Κι ένιωσα ευτυχία.

Η Ρίτα δεν φορούσε ρολόι, αλλά κάτι στο μυαλό μπορούσε να μετράει δευτερόλεπτα αγκαλιάς. Σ' αυτά τα είκοσι ένα δευτερόλεπτα πρόλαβα να σκεφτώ πόσο μου είχε λείψει. Πρόλαβα να θυμηθώ και την πρώτη φορά που κάναμε σεξ, στο δωμάτιο της, ενώ οι γονείς της είχαν πάει σε προεκλογική συγκέντρωση.

Σ' αυτά τα είκοσι ένα δευτερόλεπτα πρόλαβα να δω και τα χαρακτηριστικά του τύπου που περπατούσε μαζί της. Καθαρό πρόσωπο, ωραία ζυγωματικά, χωρίστρα και καλοξυρισμένος, άσπρο πουκάμισο.

Έκανε να φτιάξει τα μαλλιά του για να το παίξει άνετος. Φορούσε ένα Tag Heuer με ανοξείδωτο μπρασελέ. Ένα απ' τα πιο φτηνά μοντέλα, αλλά σίγουρα πολύ ακριβό για φοιτητή. Του το 'χε πάρει ο μπαμπάς του μάλλον. Και σίγουρα ήταν Δαπίτης. Αλλιώς δεν θα φόραγε ακριβό ρολόι με βερμούδα.

Και καθώς τον ζύγιζα πρόλαβα να δω πίσω του, ένα ζευγάρι να περνάει το δρομάκι, χέρι χέρι. Εκείνη ήταν κοντή και μελαμψή. Εκείνος ψηλός και γέρος. Στράφηκε για μια στιγμή να με κοιτάξει. Πριν εξαφανιστεί στο πλήθος κατάλαβα ότι ήταν ο Χουάν. Μπορεί να έκανα και λάθος, τους είχα δει για ένα δευτερόλεπτο, από μακριά. Δεν θα έπαιρνα όρκο. Όμως το ένιωθα ότι ήταν αυτός. Άλλη μια σύμπτωση; Δεν το πίστεψα.

Η παρτίδα είχε στηθεί. Και δεν είχε σημασία ποιος ήταν πιόνι και ποιος βασιλιάς, ποιος τρελός και ποια η βασίλισσα. Μετά το τέλος του παιχνιδιού όλα τα πιόνια μπαίνουν στο κουτί τους.

«Δεν το πιστεύω», είπε η Ρίτα κι έκανε ένα βήμα πίσω να με κοιτάξει. «Άλλαξες. Ομόρφυνες.»
«Εσύ δεν άλλαξες», της είπα.

Ο Δαπίτης ήρθε κοντά.

«Ρίτα, τι λέει;»

Ακόμα και η φωνή του ήταν εκνευριστική.

Ήμουν σίγουρος, φαινόταν, το έβλεπα, ότι δεν του είχε λείψει ποτέ τίποτα στη ζωή του. Αγόραζε όσα παπούτσια ήθελε, πάντα μάρκας. Ταξίδια στο εξωτερικό για μάνια και για σκι από παιδί. Ιδιωτικό σχολείο και πανεπιστήμιο στο εξωτερικό. Όταν θα τέλειωνε ο μπαμπάς θα τον έβαζε σε καλό πόστο. Μπορεί να γινόταν και βουλευτής, υπουργός κάποτε.

Νέος με μέλλον εκ γενετής. Τον μισούσα. Δεν ήταν αντίζηλος μόνο, ήταν ταξικός εχθρός. Έπρεπε να τον κατατομήσω, να του σπάσω το σβέρκο, να τον βασανίσω.

«Μπίλη, από δω ο Κυριάκος. Είναι...»

«Είμαι ο μνηστήρας της», είπε εκείνος. Και το είχε πει σοβαρά.

Ήθελα να ξεκινήσω να γελάω. Είμαι ο μνηστήρας της; Ο μνηστήρας της; Ποιος μιλάει έτσι; Πήρα βαθιά ανάσα και κράτησα την ψυχραιμία μου. Του έδωσα το χέρι.

«Χάρηκα που σε γνώρισα, Κυριάκο.»

Τον κοίταξα ίσια στα μάτια, ενώ σκεφτόμουν βασανιστήρια που μπορούσα να του κάνω –κυρίως για να μην με πιάσουν τα γέλια. Αλλά σκέφτηκα και δυο-τρία ευφάνταστα μαρτύρια.

«Κι εγώ», είπε ο Κυριάκος κι έκανε να πάρει το χέρι του.

Δεν τον άφησα. Το τράβηξε παραπάνω. Κατάλαβε. Τον κρατούσα. Τράβηξε λίγο πιο δυνατά. Ναι, κάναμε σαν καυλωμένα κριάρια.

«Μπίλη», είπε η Ρίτα και μ' άγγιξε στον ώμο.

«Παρακαλώ», της αποκρίθηκα κι άφησα το χέρι του Κυριάκου.

«Εσύ πώς βρέθηκες εδώ;» μου είπε η Ρίτα. «Νόμιζα ότι θα πήγαινες στη Γαύδο. Φρι κάμπινγκ κι έτσι. Αλλά το λουκ δεν ταιριάζει.» Έδειξε τα ρούχα μου.

«Αποφάσισα ν' αλλάξω», της είπα.

«Τόσο απλά;»

«Δεν ήταν απλό, ούτε χωρίς θυσίες.»

(Μόνο που δεν θυσιάστηκα εγώ.)

«Και, Είσαι με κάποιον; Κάποια;»

«Όχι, μόνος μου είμαι.»

Αυτό το έλεγα στ' αλήθεια. Ήμουν μόνος, η Έλσα είχε σβήσει απ' το μυαλό μου, αμέσως μόλις είδα τη Ρίτα.

Ο Κυριάκος κοίταξε το Tag Heuer.

«Μήπως να πηγαίνουμε εμείς;» είπε στη Ρίτα.

«Ναι, αλλά περίμενε. Θα μείνεις καιρό, Μπίλη;»

«Αύριο πετάω για Λονδίνο.»

«Λονδίνο; Α, γι' αυτό το ντύσιμο.»

Ο Κυριάκος φάνηκε να χαίρεται με την πληροφορία. Θα του άδειαζα τη γωνιά.

«Θες να βρεθούμε το βράδυ;» μου είπε η Ρίτα. «Όλοι μαζί. Ε, Κυριάκο; Σε πειράζει;»

Τον πείραζε, αλλά μουρμούρισε κάτι του στυλ όχι, όχι, μμ, ναι, γιατί, χμ, ναι, όχι, εε.

«Στο Τιθόορα», είπε η Ρίτα. «Ροκ μπαρ είναι, απ' αυτά που σ' αρέσουν. Αν σ' αρέσουν τώρα», πρόσθεσε κι έδειξε τα ρούχα μου. «Μετά τις δώδεκα όμως», είπα. Έπρεπε να προλάβω να ετοιμάσω σχέδιο.
«Η Σταχτοπούτα είσαι;» μου είπε ο Κυριάκος.
«Όχι, βρικόλακας.»

Καινούρια αναμέτρηση των κριαριών. Εκείνος έκανε χιούμορ δαπίτικο. Εγώ δεν αστειεύομουν καθόλου. Γύρισε να δει πάλι τους δείκτες του όχι και τόσο ακριβού ρολογιού.

«Νομίζω ότι για να προλάβουμε να...»
Δεν τον άφησε να ολοκληρώσει, του είπε ότι φεύγανε. Εκείνος το βούλωσε.

«Θα τα πούμε το βράδυ, λοιπόν», έκανε η Ρίτα κι έσκυψε να με φιλήσει –στο μάγουλο. «Θα είναι ωραία.»
«Σίγουρα.»

Τους ακολούθησα με το βλέμμα, σαν να ήταν λευκό πανί που ξεμακραίνει στο πέλαγος. Χάθηκαν στα καλντερίμια.
Γύρισα και μπήκα στο πρώτο μαγαζί. Έκανα μόνο μια ερώτηση:
«Πού είναι το αστυνομικό τμήμα;»

2

Οι δύο Πακιστανοί Χιτάνος είχαν γίνει Ισπανοί τουρίστες που τρώγανε γρανίτα, στο σιντριβάνι απέναντι απ' την αστυνομία. Ρούχα, σανδάλια, καπέλο, γυαλιά, σακίδιο και –φυσικά– ένας ανοιχτός χάρτης της Σαντορίνης.

Με χαιρέτησαν από μακριά, την ώρα που περνούσε ένας μπάτσος. Ούτε που γύρισε να τους κοιτάξει, ήταν δύο ακόμα απ' τους εκατομμύρια ενοχλητικούς τουρίστες.

Έκατσα δίπλα και τους πρότεινα τσιγάρο. Ο Στεφ πήρε και τ' άναψε. Ο Εμ-Τζέι το έβαλε στο τσεπάκι.

«Δεν ήταν τράπεζα, έτσι», είπε ο Στεφ. «Είδαμε ότι βρήκες και κορίτσι. Μαζί πάνε;»

«Θέλετε να βγάλετε λεφτά;» Δεν είχα διάθεση να μιλάω για την Έλσα.

«Δεν έχουμε όργανα.»

«Εννοώ πολλά λεφτά.» Έκανα μια γρήγορη μετατροπή από δραχμές σε δολάρια. «Πενήντα χιλιάδες δολάρια.»

Γουρλώσανε τα μάτια. Δεν ήξεραν πως είχα τα δεκαπλάσια. Ο Εμ-Τζέι είπε κάτι με τα χέρια του.

«Λέει ότι δεν είναι για καλό σκοπό τόσα λεφτά», μετάφρασε ο Στεφ.

«Όχι, δεν είναι για να σώσετε τα γαϊδουράκια της Σαντορίνης.»

«Τι θες; Να σκοτώσουμε κανέναν;»

Αυτό το είπε για αστείο.

Το ειρωνικό ήταν ότι μιλούσαμε για εκτέλεση ακριβώς έξω απ' το αστυνομικό τμήμα. Όμως εκείνη ήταν όλη η ομορφιά του σημείου συνάντησης. Οι εγκληματίες κρύβονται.

«Δεν είμαι βέβαιος γι' αυτό», του είπα. «Δεν το έχω σκεφτεί ακόμα. Νομίζω ότι θα ήταν καλύτερο να του κάνουμε μια μόνιμη βλάβη. Αλλά να ζήσει. Για να υποφέρει.»

«Δεν είμαστε μπράβοι», είπε ο Στεφ.

«Εντάξει. Αντίο και βάμος α λα πλάγια.»

Σηκώθηκα να φύγω. Ο Εμ –Τζέι πετάχτηκε και μ' έπιασε. Δεν με συμπαθούσε καθόλου, το ήξερα. Αλλά δεν τους έλεγα να το κάνουν από αγάπη ή συμπάθεια. Θα πληρώνονταν καλά για να με βοηθήσουν να ξεφορτωθώ έναν άγνωστο.

Με τράβηξε πίσω. Μίλησε έντονα, χωρίς να μιλάει, μίλησε με τα χέρια και το πρόσωπο και με όλο το σώμα, όπως μιλάνε στη νοηματική. Του είπε κάτι έντονα. Εκείνος δεν ήθελε ν' ακούει, κοιτούσε αλλού, να μη βλέπει τα χέρια του, το πρόσωπο του, να μην τον ακούει. Ο Εμ –Τζέι τον τραβούσε να τον δει και του έλεγε.

Ο μπάτσος πέρασε πάλι, αυτή τη φορά τον πρόσεξε. Όχι ως ύποπτο, αλλά μπορεί να τον θυμόταν. Ο Στεφ φάνηκε να υποχωρεί.

«Πώς ξέρουμε ότι θα μας δώσεις τα λεφτά;» μου είπε.

Του είπα να περιμένει ένα λεπτό. Πήγα στο περίπτερο, πήρα ένα φάκελο. Μπήκα στο διπλανό καφέ και ζήτησα τρεις μύρες για έξω. Μέχρι να της ετοιμάσει πήγα στην τουαλέτα. Έβαλα τα λεφτά στο φάκελο.

Γύρισα στο σιντριβάνι. Τσουγκρίσαμε.

«Τα μισά;» είπε δείχνοντας το φάκελο.

«Όλα.»

«Και πού ξέρεις ότι δεν θα τα πάρουμε να φύγουμε;»

«Θα μου ορκιστείς στο θεό σου.»

Ο Στεφ πετάχτηκε πάνω. Δεν μπορούσε να κάνει κάτι τέτοιο. Δεν επιτρεπόταν ν' αναφέρει το όνομα του Θεού του επί ματαίω. Και σίγουρα δεν μπορούσε ορκιστεί και να πάρει χρήματα για να σακατέψει κάποιον.

«Αυτόν που θες να... Τι έχει κάνει;»

«Τίποτα.»

Ήθελε ν' ακούσει ότι είναι εγκληματίας, παιδεραστής, νεοναζί, νταβατζής, κάτι που να δικαιολογεί στο ηθικό του σύστημα την πράξη.

«Τίποτα. Αν είχε κάνει κάτι θα πήγαινα στην αστυνομία.»

«Τότε γιατί;»

«Προσωπικοί λόγοι για μένα. Πενήντα χιλιάρικά για σας.»

Ο Στεφ πάλεψε πολύ μ' αυτό. Τελικά νίκησε ο Θεός του.

«Όχι, δεν μπορώ», είπε κι έκανε νόημα στον Εμ-Τζέι να φύγουνε μακριά απ' τον πειρασμό.

«Θα σας δώσω άλλα τόσα. Μετά.»

«Όχι, δεν...»

Έδινα πολλά λεφτά, αλλά ήθελα να τον κάνω να υποφέρει. Θα έδινα τα πάντα για να έχω τη Ρίτα. Αλλά έπρεπε να κανονίσω και τον ταξικό εχθρό, το αντίζηλο κριάρι.

Ο Στεφ πήγε να φύγει. Ο Εμ-Τζέι τον κράτησε. Του έδειξε τα σακίδια τους, δεν τους είχε μείνει τίποτα πέρα απ' αυτά που κουβαλούσαν. Και γύρω άνθρωποι που καλοπερνούσαν ξοδεύοντας.

Ο Εμ-Τζέι μπορούσε να καταλάβει τι σημαίνει να έχουν οι άλλοι κι εσύ να μην έχεις. Όχι μόνο χρήμα. Πάλευε όλη του τη ζωή με τη μοίρα. Να έχει τόσο ταλέντο στη μουσική και στο χορό, αλλά να τον έχει καταδικάσει ο Θεός να είναι κουφός. Ας τον έκανε ζωγράφο!

Η στέρηση οδηγεί τους ανθρώπους σε πράξεις που δεν θα έκαναν αλλιώς. Η μεγαλύτερη βία είναι η φτώχεια. Οπότε οι φτωχοί έχουν δικαίωμα να την ανταποδίδουν, να γίνονται βίαιοι πού και πού.

Κι ο Εμ-Τζέι, που είχε στερηθεί περισσότερα, ζητούσε ένα δικαίωμα στη ζωή. Μόνο μια φορά θα το έκανε. Για να πάει να συναντήσει τον Μάικλ Τζάκσον, κι ας καιγόταν στην Κόλαση μετά.

Μίλησε στον Στεφ αρκετή ώρα. Κάθε τόσο χτυπούσε το στήθος του μ' ανοικτή παλάμη. Δεν ήξερα τι σήμαινε, αλλά νομίζω ότι κατάλαβα. Έλεγε: «Κι εγώ; Γιατί να μη ζήσω αυτό που θέλω κι εγώ;»

Τελικά έπεισε τον Στεφ, που έκατσε πάλι και με ρώτησε τι ήθελα να κάνουν. Του έδωσα το φάκελο και του ζήτησα να ορκιστεί. Ο Στεφ έκανε το σταυρό του.

Μόλις είχα ρίξει άλλη μια ψυχή στην Κόλαση. Τους εξήγησα το σχέδιο σε γενικές γραμμές και δώσαμε ραντεβού αργότερα για τις λεπτομέρειες.

~

Γύρισα στο ξενοδοχείο σφυρίζοντας το Singin' in the rain. Δεν έβρεχε, αλλά σίγουρα ήμουν ευτυχισμένος. Δεν μπήκα στο ασανσέρ, γιατί ήθελα να τρέξω. Το δωμάτιο μας ήταν ψηλά. Βλέπαμε ολόκληρη την καλντέρα από κει πάνω, να καπνίζει και να υπόσχεται μια νέα Ατλαντίδα.

Ανέβηκα τους ορόφους πετώντας. Όλα πήγαιναν καλά, καλύτερα απ' όσο περίμενα. Είχε εμφανιστεί ξανά Εκείνη, το Έξι Κούπα. Και της άρεσα, το είδα. Έπρεπε μόνο να βγάλω τον μνηστήρα απ' τη μέση.

Στον όροφο κάτω απ' τον δικό μας σταμάτησα. Κάτι υπήρχε στο διάδρομο. Πρώτα ήταν η μυρωδιά: Θειάφι και λουλούδια. Φωτιά και αναγέννηση. Σαν να περπατούσες στους ασφόδελους λειμώνες.

Η παχιά μοκέτα έσβηγε τον ήχο απ' τα πόδια μου. Ακολούθησα τη μουσική, με πήγαινε προς μια συγκεκριμένη πόρτα. Έβαλα το αυτί μου ν' ακούσω. Την ήξερα τη μουσική.

Tubular bells, από τον Mike Olfield. Είχα βρει σ' ένα δισκάδικο αυτό το βινύλιο μεταχειρισμένο, πολύ φτηνό. Το είχα πάρει πιο πολύ γιατί είχα διαβάσει στο πίσω μέρος τους συντελεστές. Ο Όλντφιλντ ήταν κάτι σαν τον Ζωρζ Σαντ. Δεκαεννιά χρονών έφτιαξε το πρώτο του άλμπουμ. Τι όργανα έπαιξε σ' αυτό; Τα πάντα. Πάνω από είκοσι διαφορετικά όργανα. Άλλος ένας θεϊκός, άλλος ένας Amadeus.

«Ψάχνετε κάτι;» με πέταξε η φωνή της καθαρίστριας πίσω μου. «Όλντφιλτ», της είπα και συνέχισα ν' ανεβαίνω, ενώ οι σωλήνες συνέχιζαν ν' ακούγονται σαν καμπάνες.

Μπήκα στο δωμάτιο και είδα την Έλσα πλάτη, καθισμένη σε μια καρέκλα. Κρατούσε την Καλαμαζού, ανάποδα, ήταν αριστερόχειρας.

«Τι κάνεις;» της είπα αυστηρά και πλησίασα.

Γύρισε να με δει, και για λίγο κόλλησα. Είχε ντυθεί κι είχε βαφτεί. Πάλι όλα μαύρα, αλλά κάπως πιο προσεγμένα, όχι τελείως εφηβικό. Με την κιθάρα στα χέρια, μόλις την κοίταξα, διαισθάνθηκα ότι μπορούσε να γίνει σταρ –ακόμα κι αν τραγουδούσε χειρότερα απ' τον Μπομπ Ντίλαν. Είχε αυτό το κάτι που κάνει κάποιος ανθρώπους να ξεχωρίζουν. Μπορεί να μην είναι τόσο ταλαντούχοι όσο ο σφυριάρης Ζωρζ ή ο Μάικ Όλντφιλντ, αλλά έχουν αστέρι. Μάλλον κάτι τέτοιο είχε δει κι η Όλγα σε μένα, το Σημάδι.

«Δεν θέλω να πιάνεις την Καλαμαζού», της είπα, όχι και τόσο αυστηρά.

«Γιατί; Χαλάει;»

«Δεν είναι για όλους.»

Την άκουσα να γελάει καθώς πήγαινα στο μίνι-μπαρ. Έβγαλα μερικά μπουκαλάκια της μιας δόσης. Κόστιζε ένα ποτήρι όσο πέντε έξω. Θα τα έπινα όλα. Κι αν δεν τα έπινα θα τα έσπαγα. Έτσι για να δείξω ότι μπορώ να το κάνω.

«Τι θα πιείς;» ρώτησα την Έλσα.

«Βότκα.»

«Το περίμενα. Έχεις κάτι το παγερό.»

«Η βασίλισσα του χιονιού;»

Χτύπησε τις χορδές με τα νύχια. Κι ακούστηκε μελωδικά. Αυτό ήταν παράξενο. Η Καλαμαζού δεν ήταν σαν τις άλλες κιθάρες, διάλεγε με ποιον θα παίζει. Με τον Μπικ έπαιζε φάλτσα –κι ήταν έμπειρος κιθαρίστας. Τον Ζωρζ Σαντ τον είχε τινάξει –δεν ήθελε να την αγγίζει. Αλλά με την Έλσα έπαιξε. Κι ακούστηκε ωραία.

«Πρέπει να κάνεις κάτι», της είπα.

«Με ποιον θα πηδηχτώ;»

«Έναν γελοίο. Δεν χρειάζεται να πηδηχτείς. Μόνο να τον τρελάνεις.»

«Τι θα κερδίσω;»

Δεν ρωτούσε γιατί έπρεπε να το κάνει, ποιος ήταν αυτός, αν μπορούσε ν' αποφύγει το πικρό ποτήρι. Αλλά δεν θα το έκανε τζάμπα. Ήταν καλή μαθήτρια.

«Τι άλλο θες; Έχεις τα πάντα», της είπα και της έδειξα το δωμάτιο μας.

Πήγα κι άνοιξα τις κουρτίνες να φανεί η θέα.

«Εγώ δεν έχω, εσύ έχεις.»

«Δηλαδή;»

«Δηλαδή θέλω το κλειδί της θυρίδας.»

Της πήγα τη βότκα.

«Η την Καλαμαζού», είπε η Έλσα.

«Αυτό ξέχνα το!»

Άναψα τσιγάρο. Το είχα καταλάβει απ' την αρχή. Δεν θα ήταν εύκολη στο χειρισμό. Ήταν γεννημένη δολοφόνος.

«Η Καλαμαζού είναι δικό μου βάρος. Τα λεφτά έτσι κι αλλιώς μαζί τα ξοδεύουμε.»

«Ναι, αλλά εσύ έχεις τον έλεγχο. Αυτό μου τη δίνει. Δως μου το κλειδί και θα τα ξοδεύουμε μαζί και πάλι.»

Βάρεσε πάλι τις χορδές. Ακούστηκε ένα διαυγές Μι μεγάλης εβδόμης. Κοίταξα το δεξί της χέρι, αυτό που πιάνει τα ακόρντα. Όταν κάποιος είναι αριστερόχειρας παίζει την κιθάρα με το

μπράτσο στα δεξιά του. Πρέπει ν' αλλάξει τις χορδές, γιατί έχει κάτω τις χοντρές, είναι ανάποδα. Έτσι τις είχε κι η Έλσα. Οι μόνοι που μπορούσαν να παίζουν ανάποδα ήταν εκείνοι οι παλιοί της μπλουζ, εκείνοι που κάνανε συμφωνίες με το διάβολο.

«Αν με βοηθήσεις θα σου δώσω τα μισά», της είπα. «Φίφτι-φίφτι.»

«Κανονικά όλα θα 'πρεπε. Του πατέρα μου ήταν.»

«Ναι. Πράγματι. Ήταν.»

«Εστω. Τα μισά. Κι η φάση τι είναι; Μόνο να τον τρελάνω;»

«Το δικό σου κομμάτι τελειώνει εκεί. Μετά μπορεί να τον σκοτώσω.»

Της άρεσε. Δεν τρώμαξε, δεν έβαλε τα δάκτυλα στο στόμα για να πει ταραγμένη: «Ω, θεέ μου, όχι!» Ήταν επικίνδυνη.

«Μήπως θες να τον σκοτώσεις εσύ;» είπα για να τη φρικάρω λιγάκι.

Εκείνη κάρφωσε τα μάτια στον τοίχο απέναντι, ρούφηξε περισσότερο αέρα κι οραματίστηκε τον εαυτό της. Και της άρεσε.

Τότε ξεκίνησε να παίζει μουσική με την Καλαμαζού. Ήταν μια ωραία indie μελωδία με ποπ ρυθμό. Τέλειο μιμίδιο. Σου καρφωνόταν στο μυαλό με την πρώτη. Καλύτερο κι απ' το ριφ του Satisfaction. Η Έλσα θα μπορούσε να φτάσει ψηλά. Κι ήταν μόνο δεκάξι, άντε δεκαεφτά. Είχε δέκα χρόνια ως το μεταίχμιο των είκοσι εφτά.

Η Καλαμαζού ήταν ένα εργαλείο, ένα σατανικό εργαλείο. Ήθελε να βρίσκεται στα χέρια εκείνου που θα ήταν περισσότερο επιδραστικός. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, στα χέρια εκείνης.

Την άκουγα να παίζει, ενώ συνέχιζε να φαντάζεται τη δολοφονία κάποιου άγνωστου. Το απολάμβανε, ένιωθε τη δύναμη να αναδύεται. Αλλά ακόμα δεν την είχε αντιληφθεί σε όλο της το εύρος και το βάθος. Η Έλσα ίσως να ήταν πιο σατανική από εμένα. Κι όταν καταλάβαινε τι μπορεί να κάνει θα έπαιρνε την Καλαμαζού πάση θυσία –κι αυτή τη φορά θα ήταν η δική μου θυσία.

Έπρεπε να της δώσω τα λεφτά και να την ξεφορτωθώ. Ή να την ξεφορτωθώ χωρίς να της δώσω τα λεφτά.

3

Πώς το λέει το τραγούδι; Έρχεται η στιγμή για ν' αποφασίσεις
με ποιους θα πας και ποιους θ' αφήσεις.

Το σχέδιο είχε αρχίσει να μπερδεύεται. Υπήρχαν πολλοί
εμπλεκόμενοι κι όλοι εκείνοι είχαν διαφορετικές επιθυμίες και
κίνητρα.

Όταν μπλέκονται πολλοί, για να συνεχίσεις να είσαι
πρωταγωνιστής της ιστορίας σου δεν αρκεί να είσαι αδίστακτος.
Πρέπει να καταλάβεις τους άλλους για να τους εξουσιάσεις.
Πρέπει να δεις τι επιθυμεί ο καθένας, τι φοβάται, και να τα
χρησιμοποιήσεις ως μοχλό για να κάνουν αυτό που εσύ θέλεις.

Δεν χρειάζεται να τους πεις την αλήθεια. Δεν θέλουν την αλήθεια.
Πες τους τα πιο ηλίθια ψέματα, τα πιο κραυγαλέα, αλλά θυμήσου:
Δως τους αυτό που πιστεύουν για τον εαυτό τους.

Καν' το σαν τον Χίτλερ. Ο Μέγας Απατεώνας. Δύο ψέματα είχε
βρει, μόνο δύο, και τα έλεγε ξανά και ξανά, σε παραλλαγές
Γκόλντμπεργκ:

- 1) Είμαστε ανώτεροι απ' τους άλλους.
- 2) Οι άλλοι μας εχθρεύονται επειδή είμαστε ανώτεροι.

Και οι Γερμανοί τον πίστεψαν μέχρι θανάτου. Οπότε, όπως λέει κι
ο κανόνας: Αν είναι να κλέψεις, κλέψε απ' τους καλύτερους.

Όλα αυτά τα σκεφτόμουν καθώς έκανα ντους. Είναι απ' τ'
αγαπημένα μου μέρη για να σκέφτομαι. Άλλοι προτιμούν το
περπάτημα ή να πλένουν τα πιάτα. Σ' εμένα οι καλύτερες ιδέες μου
έρχονται όταν στέκομαι με κλειστά μάτια κάτω απ' το ζεστό νερό
της ντουζιέρας.

Έτσι όταν επέστρεψα στο δωμάτιο ήξερα τι έπρεπε να κάνω, τα
είχα όλα στο μυαλό μου.

«Είσαι υπέροχη», της είπα και δεν της έλεγα ψέματα. Ήταν
πανέμορφη κι έπαιζε τέλεια με την Καλαμαζού.

«Κι εκείνη;» είπε η Έλσα.

«Ποια;»

«Γιατί θες να σκοτώσεις τον τύπο; Για 'κείνη.»

Πώς το είχε καταλάβει; Ήταν λες και είχε υποβολέα, κάποιον να
της ψιθυρίζει το σενάριο. Αλλά ήμουν ένα βήμα μπροστά της.

«Θέλω να την εκδικηθώ», είπα ψάχνοντας για γάλα. Ήθελα να φτιάξω ένα White Russian.

«Αυτή είναι ο στόχος; Οπότε την αγαπάς.»

«Τη μισώ! Με τσάκισε. Θέλω να της κάνω τα ίδια.»

«Κι αφού σε παράτησε, θες να την παρατήσει ο δικός της.»

«Το ‘χεις.»

Πριν πει τίποτα άλλο της έδειξα πόσο την εμπιστεύομαι. Έβγαλα και της έδωσα το κλειδί της θυρίδας.

«Θέλω μόνο να πάρω κάποια λεφτά», της είπα.

«Για τους δικούς σου;»

«Δεν είναι δικοί μου.»

«Ναι, αφού τους αγοράζεις είναι. Εγώ θα το κάνω τζάμπα. Αφού έχω τα λεφτά ήδη.»

«Μόνο για τη χαρά της διαφθοράς;» της είπα.

«Για το παιχνίδι.»

«Μην – Α», είπα ανάποδα το Αμήν.

Με ρώτησε σε τι μαγαζί θα πηγαίναμε. Της εξήγησα τα πάντα. Της είπα ότι αυτό που είχε σημασία ήταν ποιον θα προσπαθούσε να αποπλανήσει.

«Δεν θα προσπαθήσω», είπε η Έλσα θιγμένη. «Θα το κάνω.»

«Εννοώ ότι το μαγαζί είναι ροκάδικο, αλλά ο τύπος είναι τελείως κυριλέ φλώρος.»

«Αυτό σημαίνει ξεκολέ ντύσιμο;»

Ήξερε τι έλεγε. Τον Κυριάκο τον είχε γοητεύσει η Ρίτα, όπως κάθε άντρα, αλλά ήταν δαπίτης. Αυτό που ήθελε ήταν γκόμενα με μίνι φόρεμα και δωδεκάποντη γόβα, στη Μύκονο.

Η Έλσα άφησε την Καλαμαζού στο κρεβάτι και σηκώθηκε.

«Πάω για ψώνια», είπε. «Θα γίνω total bitch.»

Σε όλους αρέσουν οι μεταμφιέσεις. Ειδικά σ' όσους πορεύονται με το διάβολο. Δεν πήρε το κλειδί της θυρίδας. Της έδωσα όσα λεφτά μου είχαν μείνει στο τσαντάκι μου. Θα μπορούσε ν' αγοράσει αυτοκίνητο μ' αυτά. Όχι ακριβό, αλλά καινούριο. Και θα τα ξόδευε για ρούχα. Η ζωή είναι ωραία όταν δεν υπάρχει έλλειψη πλούτου.

Μόλις έφυγε κατέβηκα και βρήκα το διευθυντή του ξενοδοχείου. Του είπα ότι έχασα το κλειδί της θυρίδας. Δεν ήταν πρόβλημα.

Άνοιξε τη θυρίδα με το πασπαρτού και μεταφέραμε το περιεχόμενο σε καινούρια.

Πριν την κλείσουμε με άφησε μόνο. Κράτησα αρκετά λεφτά για να κινηθώ. Μου γυάλισε στο μάτι και το χρυσό εικοσαδόλαρο που είχε ο Ρήγας στο χρηματοκιβώτιο του. Το πήρα κι αυτό. Χωρίς λόγο. Το έκρυψα στο παπούτσι μου.

Ο διευθυντής επέστρεψε, κλείδωσε τη θυρίδα και μου έδωσε το καινούριο κλειδί.

«Έχετε κάποια σχέση με τον εφοπλιστή Μπακάνα;» με ρώτησε καθώς ανεβαίναμε απ' το υπόγειο.

Υπήρχε εφοπλιστής με το δικό μου επίθετο; Πόσο βολικό.

«Δεν θέλω να μαθευτεί», του είπα. «Βλέπετε το κορίτσι που έχω μαζί μου δεν είναι ακριβώς...»

«Δεν είναι επίσημη σύντροφος, αυτό δεν είναι παράξενο για την ηλικία σας», είπε ο λιμοκοντόρος χαμογελώντας πονηρά.

«Δεν είναι μόνο αυτό. Είναι ανήλικη.»

«Όου», έκανε ο διευθυντής. «Αυτό δεν το ξέρω, δεν το άκουσα.»

«Απλώς να θυμάστε ότι...»

«Απόλυτη εχεμύθεια, μην ανησυχείτε. Έχετε έρθει μόνος στο Volcano Palace.»

Αυτό ακριβώς ήθελα, να την αποκλείσω απ' τη θυρίδα. Άφησα το άχρηστο κλειδί στο τραπέζι, να νιώθει ότι έχει τον έλεγχο. Και βγήκα να ψωνίσω. Δεν θα πήγαινα στο Τιθόρα με κουστούμι. Μα το πιο σημαντικό ήταν ότι έπρεπε να ελέγξω τον τόπο, να μελετήσω το πεδίο της μάχης

~~

Το Τιθόρα ήταν υπόσκαφο, χτισμένο στο βράχο. Οι τουαλέτες έξω. Τριγύρω είχε κυρίως εμπορικά μαγαζιά που το βράδυ έκλειναν. Ένα ακόμα μπαράκι διακόσια μέτρα παρακάτω. Θα είχε περατζάδα. Δεν μπορούσε να γίνει στο δρόμο. Έπρεπε να βρω καβάτζα. Ανάμεσα στα δυο μπαράκια ανακάλυψα το κατάλληλο μέρος.

Ήταν ένα άδειο και μισογκρεμισμένο μαγαζί. Στην είσοδο είχε μια ταμπέλα που έγραφε: «Προσοχή! Κίνδυνος! Θάνατος!» με την

απαραίτητη νεκροκεφαλή. Αυτό ακριβώς χρειαζόμουν: Κίνδυνο, Θάνατο και Νεκροκεφαλές.

Η πόρτα ξεκλείδωτη. Μπήκα κι έκανα μια γρήγορη επιθεώρηση του χώρου. Μάλλον είχε συμβεί κάποια καθίζηση ή ήταν κακή κατασκευή. Ο μπροστινός τοίχος του μαγαζιού, αυτός που έβλεπε στη θάλασσα, έλειπε. Κιγκλίδωμα δεν υπήρχε. Είκοσι κατακόρυφα μέτρα χώριζαν την άκρη του ερείπιου απ' τον βράχο κάτω. Το ίδιο το μαγαζί είχε μέσα σκουπίδια, σύριγγες, προφυλακτικά, σκασμένα γυαλιά και σκουριασμένες πρόκες.

Κάπου είχα διαβάσει ότι ο σωστός αρχιτέκτονας πάντα χτίζει χρησιμοποιώντας τα υλικά της περιοχής. Σ' ένα μέρος όλο πέτρα δεν χρησιμοποιείς ξύλο. Αυτό θα έκανα κι εγώ.

Οραματίστηκα τα μαρτύρια που θα περνούσε ο Κυριάκος. Πρώτα καρφιά στις παλάμες και στα πόδια, θα τον κάρφωνα στον τοίχο. Θα έπρεπε να τον χτυπήσουμε αρκετά πριν, για να μην αντιστέκεται.

Μετά θα χρησιμοποιούσα ό,τι υπήρχε. Με το προφυλακτικό θα του βούλωνα το στόμα. Τις σύριγγες θα του τις έχωνα από δω κι από κει. Δύσκολο να του μετέδιδαν κάτι, αλλά θα ήταν ωραίο ψυχολογικό βασανιστήριο.

Και μετά το γυαλί. Ένα απ' τα καλύτερα υλικά που κατασκεύασε ο άνθρωπος. Η χρήση του γυαλιού είναι συνώνυμη του πολιτισμού.

Απ' το γυαλί φτιάχνουμε και τους καθρέφτες. Ο Κυριάκος ήταν ναρκισσιστής, δεν χρειαζόταν να 'σαι ψυχολόγος για να το καταλάβεις. Οπότε θα ενσωμάτωνα τον καθρέφτη στην ύπαρξη του.

Κομμάτια από γυαλιά χωμένα σ' όλο του το σώμα. Όχι πολύ βαθιά, για να μην πειράξω ζωτικό όργανο και πάθει κάτι σοβαρό. Απέξω, στο δέρμα. Άλλωστε εκεί είναι οι υποδοχείς του πόνου, δεν αξίζει να πας βαθύτερα.

Κοίταξα να δω πού θα τον σταύρωνα. Υπήρχε μια εσοχή εκεί, πίσω από μια κολώνα, που δεν φαινόταν απ' το καλντερίμι. Έτσι ώστε να μην μπορούσε να τον δει κάποιος περαστικός. Για φωνές και μουγκρητά δεν είχαμε να φοβόμαστε. Είχε δύο μπαράκια κι εκείνα ανταγωνίζονταν ποιο θα ξεχωρίσει με τη μουσική του, προσπαθώντας να τραβήξει τους τουρίστες.

Οπότε εκεί θα τον σταυρώναμε, αφού θα του δίναμε το πρώτο ξύλο. Και μετά θα άρχιζε η τέχνη.

Το παν στη ζωή είναι να απολαμβάνεις αυτό που κάνεις. Και να το θεωρείς τέχνη. Αυτό θα έκανα, ένα installation. Νάρκισσος Εσταυρωμένος. Θα μπορούσε να είναι έργο conceptual art του Βαϊόλα ή κάτι προκλητικό του Χιρστ. Εκείνος εξέθετε βαλσαμωμένους καρχαρίες. Θα τον ξεπερνούσα. Θα έκανα μια Πιετά, όπου θα χρησιμοποιούσα αληθινό άνθρωπο. Θα ήταν το αριστούργημά μου στις εικαστικές τέχνες.

Θα τον κάρφωνα στο σχήμα του σταυρού. Και θα ξεκινούσα να χώνω γυαλιά σ' όλο του το σώμα. Σημείωσα να έχω μαζί μου γάντια εργασίας.

Θα ξεκινούσα απ' τα σημεία που πονούν λιγότερο. Μόλις θα νόμιζε ότι είχε συνηθίσει τον πόνο θα πήγαινα εκεί που πονάει περισσότερο. Μασχάλες, κάτω απ' τα νύχια, στο εσωτερικό των μηρών.

Μόλις θα έφτανα σε υψηλά επίπεδα πόνου θα έπινα τα συμβολικά σημεία. Κομμάτια γυαλιού, μικρά πάντα για να μην πεθάνει, στ' αρχίδια, στο κεφάλι του πέους, στην κωλοτρυπίδα.

Ήθελα να τον κάνω να υποφέρει τόσο, ώστε αν πέθαινε και πήγαινε στην Κόλαση, να του φαινόταν σαν να βρέθηκε στη Μύκονο. Θα γινόμουν χειρότερος βασανιστής κι από δαίμονα. Άλλωστε είμαι άνθρωπος, έχω φαντασία.

Το χειρότερο θα το κρατούσα για το τέλος: Το πρόσωπο.

Αυτό που αγαπάει περισσότερο ένας ναρκισσιστής, μετά τον πούτσο του, είναι το πρόσωπό του.

Θα του το κουρέλιαζα. Και θα το έβλεπε να συμβαίνει. Σημείωσα να έχω μαζί μου έναν καθρέφτη χειρός, να του δείχνω κάθε τόσο πώς προχωράει το έργο.

Δεν θα του έκοβα ολόκληρα κομμάτια, δεν ήμουν κανένα τέρας. Μόνο θα τον χαράκωνα. Θραύσματα παντού, απ' το μέτωπο ως το θεληματικό του πηγούνι. Θα ξεκινούσα από κάτω, για να μην τρέξει αίμα στα μάτια, έπρεπε να βλέπει.

Μόνο στο τέλος θα έβαζα στο μέτωπο. Τότε μου ήρθε και μια ακόμα ιδέα, για να ολοκληρώσω το αριστούργημά μου. Στο τέλος θα του έκοβα κομμάτια, λωρίδες απ' το σκαλπ. Έτσι ώστε να μην ξαναφυτρώσουν μαλλιά εκεί. Να σταματήσει να καμαρώνει την άπογη κόμη του.

Δεν ήθελα να πεθάνει. Μόνο να υποφέρει. Κι όταν θα τελειώναμε θα έπαιρνα την αστυνομία από κάποιο καρτοτηλέφωνο, να πάει να τον μαζέψει.

Ίσως έπρεπε στο τέλος να του κόψω τη γλώσσα. Μέχρι να συνέλθει και να γράψει τι είχε συμβεί, εγώ θα βρισκόμουν με τη Ρίτα στο Τουβαλού.

Ήταν το τέλειο σχέδιο.

4

Γύρισα στο ξενοδοχείο κι ανέβηκα απ' τις σκάλες ξανά. Στον αποκάτω όροφο δεν ακούγονταν οι Tubular Bells του Όλντφιλντ. Μύριζε καθαριστικό λεβάντα.

Όταν μπήκα στο δωμάτιο μας ένιωσα κάτι διαφορετικό. Μια παράξενη αίσθηση ότι κάποιος είχε περάσει πριν από εμένα. Είχα ένα déjà vu, σαν να το είχα ξαναζήσει.

Η Καλαμαζού ήταν πάνω στο κρεβάτι. Η μικρή είχε παίξει πάλι. Πώς να πήγε; Σίγουρα τέλεια. Στο τραπέζι το κλειδί της θυρίδας δεν είχε μετακινηθεί. Κι όλα ήταν στη θέση τους, όλα κανονικά. Όμως κάτι είχε συμβεί. Ίσως να προλάβαινα να καταλάβω, αν είχα λίγο χρόνο. Δεν είχα. Ακούστηκε καζανάκι και βγήκε απ' την τουαλέτα η Έλσα.

Λένε ότι η μόνο κοινή παράμετρος ομορφιάς για άντρες και γυναίκες, σε κάθε πολιτισμό και εποχή, είναι η Νεότητα και η Υγεία.

Η Έλσα τα είχε αυτά, μαζί με τρομακτική ευφυΐα, αλλά είχε λάβει ένα ακόμα δώρο. Σαν τον νεαρό Φρανκεστάιν, τον Σύγχρονο Προμηθέα της Μαίρη Σέλλεϊ, έτσι κι εγώ είχα δημιουργήσει ένα τέρας που δεν μπορούσα να ελέγξω.

Γιατί νέα, υγιής και έξυπνη ήταν εκ γενετής. Εγώ της είχα εμφυσήσει την κακία, εξαναγκάζοντας 'την να διαφθαρεί και να διαφθείρει.

Κι αν ήταν πριν μια ελκυστική έφηβη, κι αν είχε γίνει εντυπωσιακή όταν ντύθηκε σαν γυναίκα, πλέον με τις φροντίδες των επαγγελματιών στα μαλλιά και στο μακιγιάζ μαζί με τα ρούχα που φορούσε είχε γίνει το σκοτεινό αντικείμενο του πόθου για κάθε άντρα.

Όχι η γυναίκα που θα αγαπούσε. Ούτε εκείνη που θα ερωτευόταν με πάθος. Αλλά εκείνη που θα τον έκανε να εγκαταλείψει κάθε αξιοπρέπεια. Εκείνη που θα προσκυνούσε ως το τέλος.

Η τριπλή Σεληνοθεά είχε τρία πρόσωπα. Μετά την Παρθένα και τη Γυναίκα είχε περάσει στη Αρχιέρεια.

«Λοιπόν», είπε η Πασιφάη Έλσα, «πότε θα φύγουμε;»

Της είπα -χωρίς να με νοιάζει ιδιαίτερα. Είχα μαγευτεί.

Φορούσε πάλι μαύρα, αυτό ήταν το χρώμα της. Ήταν ένα λεπτό μεταξωτό φόρεμα, ημιδιαφανές, που έμοιαζε περισσότερο με νεγκλιζέ. Και στα πόδια γόβες, με τακούνι που μπορούσε να σκοτώσει.

Είχε βάψει τα μακριά μαλλιά της κορακίσιο μαύρο, με δυο μωβ τούφες μπροστά, δεξιά κι αριστερά. Smokey eyes αρκετά γκόθικ και τεράστιες βλεφαρίδες. Τα φρύδια της δεν τα είχε βγάλει, αντίθετα τα είχε τονίσει, και μου θύμιζε την Μπρουκ Σιλντς, μία απ' τις εφηβικές ονειρώξεις μου.

Για τα χείλη είχε προτιμήσει το κόκκινο κραγιόν, με κάποιες παράξενες σκιές στις άκρες που έδιναν όγκο. Είναι αλλιώς όταν σε βάφει επαγγελματίας.

Έκατσε στην καρέκλα και είπε: «Και τι θα κάνουμε μέχρι τότε;»

Άνοιξε σιγά τα πόδια και τράβηξε το μετάξι προς τα πάνω. Ήταν σαν να κυλούσα απ' τα γόνατα της στους μηρούς κι από εκεί ανάμεσα στα πόδια. Δεν φορούσε εσώρουχο, αλλά είχε αλλάξει απ' την προηγούμενη φορά. Είχε ξυρίσει το εφηβαίο της σε σχήμα. Η άκρη του ανάποδου αστεριού έδειχνε την κλειτορίδα της. Κι είχε κάνει piercing εκεί.

Το τέρας που είχα δημιουργήσει είχε ξεφύγει απ' τον έλεγχο μου κι ήταν έτοιμο να με καταπιεί.

«Θέλω να με φιλήσεις πρώτα», είπε κι άνοιξε περισσότερο τα πόδια της.

Και ναι, ήμουν έτοιμος να την προσκυνήσω, έτοιμος να παραδοθώ, με είχε σαγηνεύσει, η γοργόνα με είχε πιάσει στο δίχτυ της.

Μ' έσωσε η πόρτα.

Την πρώτη φορά δεν κατάλαβα ότι χτυπούσαν. Νόμιζα ότι ήταν οι φλέβες στα δυο κεφάλια μου που χτυπούσαν. Και δεν ήθελα να πάρω τα μάτια μου απ' την ερωτική πεντάλφα. Χτύπησαν και πάλι.

«Θ' ανοίξεις;» είπε η Έλσα και μ' επανέφερε.

Ήταν μια κοπέλα απ' τη ρεσεψιόν.

«Έχω κάτι...» ξεκίνησε να λέει.

Της κόπηκε η φωνή. Από εκεί που καθόταν είχε απέναντι ακριβώς την Έλσα, που συνέχιζε να κάθεται στην καρέκλα με τα πόδια ανοικτά, χωρίς καθόλου να ντρέπεται.

«... για σας», ολοκλήρωσε τη φράση της.

«Ποιος το άφησε;» ρώτησα και πήρα το μικρό φάκελο. Δεν είχε λεφτά, το κατάλαβα απ' την αρχή.

«Μια κυρία.»

«Δεν είπε όνομα; Τίποτα;»

Δεν απάντησε. Είχε κολλήσει με το μουνί της Έλσας. Της έδωσα φιλοδώρημα και την έσπρωξα για να βγει. Καθώς έκλεινε την πόρτα είπε: «Κι ό,τι άλλο θέλετε...»

Η Έλσα θα σαγήνευε το ίδιο εύκολα άντρες και γυναίκες. Κι όταν γινόταν διάσημη θα τη λάτρευαν όλοι.

Άφησα το φάκελο στο τραπέζι. Έβαλα ποτό κι άναψα τσιγάρο. Ο από μηχανής θεός με είχε σώσει απ' τη σαγήνη της. Έτσι και την προσκυνούσα θα έμενα για πάντα εκεί.

«Δεν θα δεις τι γράφει;» είπε η Έλσα και σταύρωσε τα πόδια της. Η στιγμή είχε χαθεί, τα μάγια είχαν σπάσει, το κατάλαβε κι εκείνη.

«Εσύ τι λες να γράφει;» της είπα κοιτώντας έξω, το ηφαίστειο.

«Πού να ξέρω;»

«Μάντεψε.»

«Σ' αγαπώ πολύ. Σε περιμένω κάτω.»

Δεν ήταν άσχημη ιδέα. Ίσως η Ρίτα να είχε ψάξει να με βρει. Θαύματα γίνονται, ακόμα και για τους κολασμένους. Ήθελα να τρέξω να δω, αλλά το έπαιξα άνετος. Πήγα στο σακίδιο μου κι έβγαλα δυο εισιτήρια.

«Αύριο το πρωί πετάμε».

«Για πού; Τουβαλού μέσω Φίτζι;»

«Λονδίνο απευθείας. Μπίζνες κλας.»

Της άρεσε. Την είδα να ανατριχιάζει. Αυτό το παιχνίδι παίζεται από δυο, όπως και το τανγκό. Πλησίασε και πήρε τσιγάρο απ' το πακέτο μου. Όταν πέρασε δίπλα μου μύρισα το άρωμα της. Μύριζε τόσο επικίνδυνα.

Ήταν κρίμα που θα την άφηνα πίσω, αλλά τα εισιτήρια ήταν μόνο για δύο. Έτσι ήταν κι η ζωή μου, χωρούσε μόνο τη Ρίτα.

«Για να δω», είπε και μου τ' άρπαξε. «Νεόκλεια Κρατήρα; Τι σκατά όνομα είναι αυτό;»

Είχα δηλώσει ψεύτικα ονόματα στο πρακτορείο.

«Υπάρχει σαν όνομα. Το βρήκα στο»

«Δεν θέλω να με λένε έτσι.»

«Εντάξει, θα σε λέω μίστερ Μπλακ.»

«Τι;»

«Άστο.»

Το μόνο δίλημμα που είχα ήταν αν θα έπρεπε να τη σκοτώσω ή απλώς να την αφήσω; Δεν μ' ένοιαζε από ηθική πλευρά. Όμως αν πέθαινε το κορίτσι που έφυγε μαζί μου απ' την Νάξο θα ήμουν ξεκάθαρα ο δολοφόνος. Εκτός κι αν την έριχνα στο ηφαίστειο, μέσα στον κρατήρα, Νεόκλεια.

Πήγα κι έπιασα το φάκελο. Τον άνοιξα αργά. Δεν είχε γράμμα μέσα, είχε ένα αντικείμενο. Προσπαθούσα να καταλάβω τι ήταν. Έμοιαζε με μικρό ξύλο ή σαν αποξηραμένο σκατό μικρού σκύλου.

«Τι είναι;» είπε η Έλσα.

«Δεν ξέρω.»

Κοίταξα πάλι μέσα μήπως είχε κάποιο κρυφό μήνυμα. Τίποτα. Έπιασα το αντικείμενο με το αριστερό χέρι και πήγα πιο κοντά στο παράθυρο, για να βλέπω. Κι ίσως πάλι να μην καταλάβαινα, αλλά καθώς το κρατούσα ψηλά παρατήρησα την έλλειψη.

Κρατούσα στο χέρι μου αυτό που κάποτε με βοηθούσε να κρατάω. Ήταν το μικρό δάκτυλο. Εκείνο που είχαν πάρει οι γλάροι της Αμοργού.

Λένε ότι η έμπνευση είναι κάτι σαν πυροτέχνημα ή σαν τον κεραυνό τη νύχτα. Σκάει στο σκοτάδι του μυαλού σου κι άξαφνα όλα φωτίζονται, τα πάντα αποκτούν νόημα, μπορείς να δεις.

Η κυρία που είχε αφήσει το δάκτυλο στη ρεσεψιόν ήταν η Ζόε. Αυτοί έμεναν στον κάτω όροφο, εκεί όπου είχα ακούσει το Tubular Bells. Αυτούς είχα δει στα καλντερίμια. Η Ζόε με τον Χουάν. Και δεν μπορούσα να πιστέψω ότι με είχαν βρει τυχαία.

«Είδες κανέναν όταν γύρισες;» ρώτησα την Έλσα.

«Πού; Εδώ; Όχι. Τι είναι;»

«Το κομμένο μου δάκτυλο. Κάτι περίεργο;»

«Πέρα απ' το κομμένο σου δάκτυλο;»

«Ναι! Πριν, πριν, όταν μπήκες! Συγκεντρώσου!» Της είχα φωνάξει, αλλά ήταν σημαντικό να θυμηθεί.

«Δεν νομίζω. Η καθαρίστρια το είχε στην εντέλεια.»

«Κάτι που σκέφτηκες μόλις μπήκες μέσα;»

«Όχι, δεν... Όπα, περίμενε.»

Η Έλσα πήγε στην πόρτα. Βγήκε στο διάδρομο και ξαναμπήκε. Έτσι είχα κάνει κι εγώ με τη Μόλλυ, στο σπίτι της. Βιωματική ανάμνηση.

«Ναι, υπάρχει κάτι», είπε από εκεί όπου στεκόταν.

«Τι;»

«Μόλις μπήκα είπα: Με τι καθαρίζουν εδώ; Βρομοκοπάει.»

«Τι μυρωδιά ήταν;»

«Σαν να 'χει πεθάνει κάποιος και να 'χουν βάλει λουλούδια για να μη μυρίζει. Και χειρότερα. Κάτι εμετικό που προσπαθούσαν να το καλύψουν με άρωμα.»

«Κλούβιο αβγό;»

«Δεν ξέρω πώς μυρίζει αυτό. Αλλά ακούγεται πολύ αηδιαστικό.»

Ο Χουάν είχε μπει στο δωμάτιο. Τι να έψαχνε; Αν ήθελε την Καλαμαζού γιατί δεν την πήρε; Δεν μπορούσα να το ρισκάρω. Έβαλα την κιθάρα στη θήκη της. Πήρα κι ό,τι άλλο θα χρειαζόμουν για την επιχείρηση.

«Κατάλαβες πώς θα έρθεις στο Τιθόρα; Ποιον ψάχνεις;»

«Δεν θα πάμε μαζί;»

«Έλσα, πρόσεχε! Δεν γνωριζόμαστε. Δεν σε ξέρω, δε με ξέρεις.»

«Ναι, εντάξει, αλλά...»

«Χωρίς αλλά. Όταν λες αλλά ακυρώνεις το νόημα της πρότασης.»

Σήκωσα τη θήκη. Την είχα πάρει απ' τον Ρήγα. Ήταν βαριά και συμπαγής, όλο ξύλο και μέταλλο.

«Τι τη θες αυτή;»

«Για καλό και για κακό», της είπα κι έφυγα.

Για καλό και για κακό είχα πάρει και τα εισιτήρια, ταυτότητα και τα χαρτιά μου. Ποτέ δεν ξέρεις τι μπορεί να ανατιναχτεί.

5

Το Τιθόρα ήταν γεμάτο. Όταν μπήκα έπαιζε TOOL. Ήταν ψαγμένο μαγαζί, όχι τουριστοπαγίδα δήθεν ροκ, που παίζει το Should I stay απ' τους Clash και το I was made for loving you απ' τους KISS.

Λίγο πριν είχα συναντήσει τους Χιτάνος. Τους είχα πάει στο μέρος όπου θα κάναμε τον «Narkissos Estavromenos». Κανονίσαμε τις τελευταίες λεπτομέρειες. Τους είχα αφήσει και την Καλαμαζού, για να είμαι πιο ευέλικτος.

Η Έλσα θα ερχόταν αργότερα. Ήξερε τον ρόλο της, δεν είχα καμία αμφιβολία. Δεν έπαιζε τον ρόλο της, είχε γίνει ο ρόλος της. Παραλίγο να σαγηνεύσει κι εμένα.

Έπρεπε να βρω το ζευγάρι. Καθώς έψαχνα στο πλήθος ευχόμεουν να μην είχε συμβεί κάποια αναποδιά. Τους είδα να κάθονται στην μπάρα. Δεν φαίνονταν να διασκεδάζουν. Κατάλαβα τι είχε γίνει. Τσακώθηκαν. Ο Κυριάκος δεν ήθελε να 'ρθουνε στο ραντεβού. Αλλά δεν είχε τα κότσια να πάει κόντρα στη Ρίτα. Ούτε να την αφήσει ελεύθερη να έρθει μόνη της. Όχι, ήθελε να έχει τη χίμαιρα του ελέγχου.

Εκείνη τη στιγμή ο DJ το γύρισε, έβαλε Ozric Tentacles. Σκέφτηκα ότι θα γούσταρα να κάτσω να πιω το ποτό μου ακούγοντας τέτοιες μουσικές. Αλλά είχα στόχο.

Πλησίασα τη Ρίτα και τη σκούντηξα. Χάρηκε που με είδε, μ' αγκάλιασε. Τα μαλλιά της ήταν φρεσκολουσμένα. Πήρα βαθιά ανάσα. Συνέχιζε να χρησιμοποιεί Pantene.

Ο ηλίθιος μου έδωσε το χέρι του. Πόσο απροσάρμοστος πρέπει να είσαι για να κάνεις χειραψία σε ροκάδικο; Μάλλον προετοιμαζόταν για να κατέβει στις εκλογές. Κι ήταν τόσο μέτριος που σίγουρα θα μπορούσε να γίνει πρωθυπουργός.

Η Ρίτα μου είπε κάτι που έμοιαζε με ήθη καδε χώσουν.

Της φώναξα: «ΤΙ;»

«ΦΟΒΗΘΗΚΑ ΔΕ ΘΑ ΄ΡΧΟΣΟΥΝ.»

«Δεν θα το έχανα με τίποτα», της είπα.

«ΤΙ;»

«ΔΕ ΘΑ ΤΟ ΕΧΑΝΑ ΜΕ ΤΙΠΟΤΑ.»

Εκεί μέσα δεν μπορούσαμε να μιλήσουμε. Έπρεπε να βγούμε έξω. Παράγγειλα ποτό κι ένα σέικερ σφηνάκια. Θα πίνουμε πριν της κάνω την πρόταση.

Μισή ώρα μετά είχαμε ανταλλάξει με το ζόρι και φωνάζοντας τρεις κουβέντες. Ο Κυριάκος κάποια στιγμή, για να δείξει ποιος είναι ο επίσημος μνηστήρας, πήγε να την πιάσει απ' τη μέση για να την τραβήξει κοντά του. Εκείνη δεν τον άφησε, καλό σημάδι.

Αν δεν είχα στήσει σχέδιο, αν τα είχα αφήσει όλα στην τύχη δεν θα είχε γίνει τίποτα. Το μαγαζί ήταν άψογο, αλλά επικοινωνία δεν υπήρχε, δεν μπορούσαμε να έχουμε. Κάθε τόσο η Ρίτα με κοιτούσε και χαμογελούσε. Κάθε τόσο ο Κυριάκος με κοιτούσε και βλαστημούσε. Αυτό ήταν το τρίγωνο. Σαν βουβή κωμωδία.

Στις δωδεκάμιση ακριβώς, δημιουργήθηκε μια μικρή αναταραχή στην πόρτα. Ο κόσμος φαινόταν ν' ανοίγει και να παραμερίζει. Δεν έβλεπα, αλλά ο DJ ήταν πιο ψηλά και είδε. Έκοψε τους Pixies που τραγουδούσαν ♪If man is five, then the devil is six♪, στη μέση κι έκανε την πιο άστοχη αλλαγή. Έβαλε το Sexy Motherfucker του Prince. Σαν το άκουσα κατάλαβα ότι είχε φτάσει η μαθητευόμενη μου, η μαύρη Έλσα, η ανερχόμενη Πάπισσα.

Ο κόσμος άνοιγε μπροστά της σαν να 'ταν ο Μωυσής στην Ερυθρά Θάλασσα. Ένιωθα το μουρμουρητό του συναισθήματος που ακολουθούσε το Πέρασμα της. Οι γυναίκες τη μισούσαν και την ποθούσαν. Οι άντρες μόνο την ποθούσαν.

Η θάλασσα άνοιξε μέχρι το μπαρ. Μας είδε και την είδαμε. Κοντοστάθηκε.

Κι ενώ είχα τη Ρίτα δίπλα μου, πάλι θαύμασα την Έλσα. Ένιωσα συγκίνηση με τη μαθήτριά μου. Αν δεν την είχα βγάλει από το βούρκο του μικροαστισμού θα είχε μείνει στη Νάξο να κοιτάζει το νεκροταφείο. Χρειάστηκε ένα σπρώξιμο, να πέσει στον γκρεμό και να σωθεί. Είχε μεταμορφωθεί σ' αυτό το αριστούργημα λαγνείας και διαφθοράς. Θα μπορούσε να πάει μακριά. Τι κρίμα που έπρεπε να την εξοντώσω.

Η Ρίτα δεν ήταν κομπλεξική. Νομίζω ήταν και λίγο bisexual. Πριν γνωριστούμε το είχε κάνει με μια συμμαθήτριά της, δοκιμαστικά

όπως είπε. Της άρεσε να πειραματίζεται. Γι' αυτό σαν είδε την Έλσα τραγούδησε στο ρυθμό του Prince κι εκείνη: ♪You sexy mothefucka.♪

Η Έλσα έκανε ότι δεν μας είδε. Πήγε κι έκατσε στο μπαρ, τρία σκαμπό παραδίπλα. Όλοι είχαν γυρίσει και την κοιτούσαν, την κοιτούσαν σαν να μην είχαν ξαναδεί γυναίκα, γυναίκα που έκανε να εύχεσαι την Κόλαση. Ο μπάρμαν έτρεξε να τη σεβρίρει. Κι ο Κυριάκος; Εκείνος κοιτούσε το ρολόι του, το γαμημένο Tag Heuer. Ήταν δυνατόν να μην την είχε δει;

Ο μπάρμαν γελούσε σαν χαζός με κάτι που του είπε η Έλσα. Μπορεί και να μην του είπε τίποτα. Τον είχε χαζέψει. Της έφερε το ποτό. Σίγουρα θα ήταν κερασμένο. Η Έλσα άναψε τσιγάρο και γύρισε στ' αριστερά να φυσήσει τον καπνό. Με κοίταξε. Κι εγώ έκανα ότι κοιτούσα το ρολόι μου, για να μη φανεί ότι παρακολουθώ κάθε κίνηση της.

Τότε κατάλαβα. Το ίδιο έκανε κι ο Κυριάκος για να μην προδοθεί στη Ρίτα. Φυσικά και είχε δει την Έλσα –ποιος δεν την είχε δει; Φυσικά και είχε ερεθιστεί –ποιος δεν είχε ερεθιστεί; Γι' αυτό το έπαιζε αδιάφορος. Τι ώρα είναι; Τι χρώμα είναι τ' άσπρα παπούτσια μου; Πώς λένε το λουλούδι που δεν ανοίγει τις νύχτες, ούτε τη μέρα, αλλά μόνο στο λυκόφως; Σε ποια θάλασσα πηγαίνουν να γεννήσουν τα χέλια;

Το αγκίστρι είχε μπει στο στόμα του, είχε δαγκώσει. Αρκούσε μόνο να τραβήξω την πετονιά.

Ήπιαμε άλλη μια γύρα σφηνάκια. Ζήτησα απ' τον μπάρμαν άλλο ένα σέικερ. Ο dj το είχε γυρίσει στη funk. Ο James Brown μέτρησε ♪One Two Three Four.♪ και ξεκίνησε να τραγουδάει ♪Get on up.♪

Η Έλσα κατέβηκε απ' το σκαμπό να χορέψει. Αυτό ήταν το σύνθημα.

«Πάμε λίγο έξω να σου μιλήσω;» είπα στη Ρίτα.

«ΤΙ;»

«ΠΑΜΕ ΕΞΩ; ΘΕΛΩ ΝΑ ΣΟΥ ΜΙΛΗΣΩ.»

«ΕΞΩ;»

«ΝΑΙ!»

Έκανε νόημα στον Κυριάκο. Εκείνος δεν έφερε αντίρρηση. Παρατηρούσε τα δάκτυλα του. Καθώς βγαίναμε έριξα μια ματιά πάνω απ' τον ώμο μου.

Η Έλσα κουνούσε τη λεκάνη της σαν να ‘ταν κόρη του Τζέιμς Μπράουν –και του διαβόλου. Όλοι τριγύρω, άντρες και γυναίκες, έγλειφαν τα χείλη τους. Και ο Κυριάκος δεν παρατηρούσε τα δάκτυλα του πια.

~

Έξω είχε δροσιά κι ησυχία. Κόσμος πήγαινε κι ερχόταν, μιλούσαν για το Μικελάντελο, το νέο μπαρ.

«Ουφ, ευτυχώς», είπε η Ρίτα. «Πολλή φασαρία. Την είδες αυτή;»

Ήξερα ότι αναφερόταν στην Έλσα. Δεν της απάντησα γιατί μόλις είχα δει τους μπράβους μου να περνάνε. Οι Χιτάνος πήγαιναν πέρα δώθε, όπως τους είχα πει. Ο Στεφ μου έκλεισε το μάτι.

«Χιούστον καλεί Μπίλη. Μ’ ακούς;»

«Ναι, σ’ ακούω, έλεγε...»

«Αν την είδες αυτή.»

«Ποια;»

«Τη γκομενάρα με τα μαύρα.»

«Δεν θα την έλεγα και γκομενάρα.»

Όλοι θα την έλεγαν γκομενάρα, γυναίκες και άντρες, αλλά δεν παραδέχεται κάτι τέτοιο μπροστά στο κορίτσι που θα σε ακολουθήσει στο Λονδίνο και στο Τουβαλού. Τη γυναίκα που θα μοιραστείς την υπόλοιπη ζωή σου.

«Ρίτα, πρέπει να σου πω κάτι.»

Εκείνη με πλησίασε. Νόμιζε ότι ήξερε τι θα πω. Κι εγώ νόμιζα ότι ήξερε τι θα πω. Έπρεπε να είμαι ακριβής και γρήγορος. Δεν υπήρχε χρόνος για εισαγωγές.

«Ρίτα», της κράτησα το χέρι. «Είμαι ερωτευμένος μαζί σου.»

«Το κατάλαβα», είπε εκείνη.

«Κι εσύ; Πώς νιώθεις;»

«Μπερδεμένη. Θα σου πω την αλήθεια.»

Και μου την είπε. Δεν με σκεφτόταν πριν. Αλλά μόλις με είδε κάτι άλλαξε. Ο Κυριάκος ήταν καλό παιδί και λοιπά και λοιπά. Τον εμπιστευόταν απόλυτα, γιατί είχε σταθερούς κανόνες ηθικής. Εκείνη τη στιγμή μου ήρθε να γελάσω. Δεν θα είχε για πολύ. Δεν ήταν ερωτευμένη μαζί μου, όμως είδε στα μάτια μου τον έρωτα, της άρεσε. Ίσως να μπορούσαμε να δοκιμάσουμε να...
Τη σταμάτησα.

«Ρίτα, θα σου πω κι εγώ την αλήθεια. Θέλω να κοιμάμαι πλάι σου. Και να κάθομαι στις σκάλες ώσπου να κάνεις μπάνιο και να σου τρίβω το σβέρκο σου και να σου φιλάω τα πόδια σου και να σου κρατάω το χέρι σου, και να βγαίνουμε για φαγητό, και να μη με νοιάζει που θα μου τρως το δικό μου.

Και να σου δίνω κασέτες που δεν θα τις ακούς, και να βλέπουμε καταπληκτικές ταινίες, και να βλέπουμε απαίσιες ταινίες, και να μαλώνουμε για το ραδιόφωνο, και να σε βγάζω φωτογραφίες όταν κοιμάσαι.

Και να σε θέλω το πρωί αλλά να σ' αφήνω να κοιμηθείς λίγο ακόμα. Και να φιλάω την πλάτη σου, και να χαϊδεύω το δέρμα σου. Και να σου λέω πόσο μα πόσο αγαπώ τα μαλλιά σου, τα μάτια σου, τα χείλη σου, το λαιμό σου, το στήθος σου,

Και να σου χαρίζω ηλιοτρόπια, και να χαζεύω τις φωτογραφίες σου, και ν' ακούω τη φωνή σου στο αυτί μου, Και να νοιώθω το δέρμα σου πάνω στο δέρμα μου, και να σε θέλω όταν σε μυρίζω, και να σε πληγώνω όταν σε αγγίζω,

Και να κυλάει το σάλιο μου πάνω στο στήθος σου, και να σε πλακώνω και να σε πνίγω τις νύχτες, και να σου λέω για το μαγεμένο δάσος, τον άγγελο του δέντρου, το αγόρι που πέρασε πετώντας τον ωκεανό επειδή σ' αγαπούσε,

Και να σου γράφω ποιήματα, και να αναρωτιέμαι γιατί δεν με πιστεύεις, Και να σ' αγαπάω τόσο βαθιά που να μην μπορώ να το βάλω σε λόγια, Και να μη σ' αφήνω να σηκωθείς απ' το κρεβάτι όταν πρέπει να φύγεις, Και να σου λέω να παντρευτούμε, και συ να μου λες πάλι όχι,

Αλλά εγώ να στο λέω και να στο ξαναλέω, γιατί όσο κι αν νομίζεις πως δεν το λέω σοβαρά εγώ πάντα σοβαρά το έλεγα, από την πρώτη φορά που στο είπα,

Και να σου μιλάω για ό,τι χειρότερο έχω μέσα μου, Και να σου λέω την αλήθεια αν και κατά βάθος δεν θέλω και να ξεχνάω ποιος είμαι, Και να κάνουμε έρωτα στις τρεις το πρωί,

Και κάπως με κάποιο τρόπο να σου εκφράζω έστω και λίγο τον ακάθεκτο, τον ακατάλυτο, τον ακατάσβεστο, τον μεταρσιωτικό, τον ψυχοαναληπτικό, τον άνευ όρων τον τα πάντα πληρούντα, τον δίχως τέλος και δίχως αρχή, έρωτα μου για σένα.»

Μόλις σταμάτησα να μιλάω είχε περισσότερη ησυχία από ποτέ στη ζωή μου. Και κράτησε πιο πολύ από ποτέ.

Περίμενα να πέσει στην αγκαλιά μου και να με φιλήσει. Γι' αυτό είχα μάθει τον μονόλογο της Σάρα Κέιν.

Η Ρίτα έκανε ένα βήμα πίσω. Είχε τρομάξει.

«Ρίτα», της είπα κι έβγαλα τα εισιτήρια. «Παράτα τα όλα κι έλα μαζί μου. Έχω εισιτήρια για Λονδίνο. Και λεφτά έχω. Μπορούμε να πάμε και στο Τουβαλού.»

«Πού; Τι λες;»

«Τουβαλού. Ένα νησί στον Ειρηνικό. Είναι πολύ μακρύ...»

«Μπίλη!»

Μου έσφιξε το χέρι για να σταματήσω.

«Μπίλη, όχι!»

«Τι όχι;»

«Είσαι υπερβολικός, πάλι.»

«Πάλι;»

«Ναι, είσαι των άκρων, πάντα έτσι. Εγώ δεν είπα ότι θέλω να φύγω μαζί σου. Νοιάζομαι για σένα, θα ήθελα να δοκιμάσουμε, αλλά...»

Αλλά. Όταν μπαίνει αυτός ο σύνδεσμος δεν χρειάζεται ν' ακούσεις τη συνέχεια. Απλώς βάλε το αντίθετο απ' αυτό που υπάρχει στην πρώτη πρόταση.

Δεν είμαι ρατσιστής, αλλά... (είμαι ρατσιστής).

Δεν μισώ τους γκέι, αλλά... (τους μισώ.)

Δεν είμαι ερωτευμένος μαζί σου, αλλά... (σε ονειρεύομαι κάθε βράδυ, γράφω τραγούδια για σένα, σε βλέπω στα φύλλα του τσαγιού και στα σύννεφα.)

Κι η Ρίτα είχε πει «νοιάζομαι, αλλά», που σήμαινε ότι δεν νοιαζόταν. Κι έτσι με καταπόντισε. Νόμιζα ότι θα χαιρόταν να έρθει μαζί μου, νόμιζα ότι θα μ' έσωζε.

Χωρίς να το σκέφτομαι, χωρίς να το λέω στον εαυτό μου, η Ρίτα είχε γίνει **Ο Κόσμος**, το τέλος του ταξιδιού μου μ' εκείνη στη μέση.

Χωρίς να το σκέφτομαι, χωρίς να το λέω, η Ρίτα ήταν ο Κόσμος, ήταν η ολοκλήρωση κάθε προσπάθειας και αγωνίας, ήταν το Τέλος, θα ήθελα να ήταν το Τέλος.

Χωρίς να το σκέφτομαι, χωρίς να το λέω στον εαυτό, είχα την εντύπωση πώς η Ρίτα θα μου έριχνε ένα σωσίβιο αγάπης και

κατανόησης, για να παραμείνω στην επιφάνεια, να μην πνιγώ, να μείνω άνθρωπος, έστω την τελευταία στιγμή.

Και για μια ακόμη φορά με είχε εγκαταλείψει.

~~

«Αλλά», της είπα. «Δεν χρειάζομαι αλλά. Τι μου δίνεις; Τίποτα. Μπορώ να σου δώσω τα πάντα. Τι μου δίνεις; ΤΙΠΟΤΑ!»

Την είχα τρομάξει αρκετά.
«Καλύτερα να πάμε μέσα», είπε

Δεν την άφησα. Την κράτησα απ' το μπράτσο. Ίσως λίγο πιο δυνατά απ' όσο ήθελα.
«Ξέρεις κάτι; Όλα αυτά ξεκίνησαν όταν με είπες απόκληρο.»
«Ποια αυτά; Άσε το χέρι μου.» Την άφησα. «Κι εγώ δεν σε είπα... Έτσι.»
«Πώς με είπες;»
«Δε θυμάσαι να σε είπα κάπως. Τέτοια λέξη δεν θα έλεγα πάντως. Απόκληρος; Δεν ξέρω καν τι σημαίνει. Τι σημαίνει;»
«Δεν ξέρω.»
«Δεν ξέρεις τι σημαίνει η λέξη που σε πρόσβαλε;»
«Είναι απ' το τραγούδι», της είπα και της τραγούδησα τους πρώτους στίχους απ' το τραγούδι του Γερμανού.
«Τώρα θυμήθηκα», είπε η Ρίτα. «Το 'χα ξεχάσει.»
«Θυμήθηκες που με είπες...»
«Όχι, Μπίλη. Θυμήθηκα γιατί δεν ήθελα να είμαι μαζί σου.»

Μου έπιασε και τα δύο χέρια, αλλά δεν ήταν ερωτικό άγγιγμα.

«Μπίλη, νομίζω ότι θα σε βοηθούσε να δεις κάποιον ψυχολόγο. Δεν είναι κακό. Αυτά που λες δεν είναι σκέψεις λογικού ανθρώπου. Δεν μπορώ να περιμένεις από κάποια να τα παρατήσει όλα και να πάει στο Βουνταλού.»
«Τουβαλού!»
«Φαντάζεσαι πράγματα. Εγώ δεν σε είχα πει ερημίτη.»
«Απόκληρο.»
«Ναι, απ' το μυαλό σου τα βγάζεις. Είσαι καλός άνθρωπος, αλλά χρειάζεσαι βοήθεια. Σ' αγαπώ και σου λέω όλη την αλήθεια. Πάμε μέσα τώρα;»

Έφυγε και μ' άφησε εκεί. Της είχα πει ότι τη Λαχταρώ, κι εκείνη μου απάντησε με την Ψύχωση 4:48

«Δε σου χρειάζεται φίλος. Γιατρός σου χρειάζεται. (Μεγάλη σιωπή).»

~

Μπήκαμε στο Τιθόρα. Δεν κουνούσα ούτε έναν μυ του προσώπου, νομίζω είχαν σταματήσει κι οι καρδιακοί.

Είχα τρέξει μ' όλη μου τη δύναμη, κρατώντας ανθοδέσμη, κι είχα πέσει πάνω σ' έναν τοίχο. Δεν με είχε πει απόκληρο, με είχε πει ανισόρροπο.

Ήταν ο Κόσμος, ήταν το κορίτσι που ονειρευόμουν, το ύψιστο, η αρχή και το τέλος, το Α και το Ω. Θα μπορούσα να της δώσω όλο τον κόσμο. Και με είχε σκοτώσει. Με είχε κομματιάσει. Οπότε της άξιζε αυτό που θα πάθαινε.

Προχωρήσαμε προς το μπαρ σπρώχνοντας. Η Ρίτα μπροστά, πίσω εγώ. Ο Κυριάκος δεν ήταν εκεί. Ούτε κι η Έλσα ήταν στη θέση της.

Η Ρίτα πήρε τα πράγματα της για να φύγουν. Κοίταξε γύρω. Μου έκανε νόημα «πού είναι;»

Σήκωσα τους ώμους.

Της έκανα νόημα και μίλησα για να διαβάσει τα χείλη μου: «Πάω τουαλέτα.»

Πήγα προς τα εκεί. Οι τουαλέτες ήταν έξω απ' το μαγαζί, σ' ένα άλλο κτίριο, όχι υπόσκαφο. Στον πίσω τοίχο είδα τον Κυριάκο. Η Έλσα τον είχε πιάσει. Φιλιόντουσαν και χουφτώνονταν με πάθος.

Αν ήμουν ισορροπημένος άνθρωπος θα έφευγα χωρίς να προκαλέσω φασαρία. Έτσι κι αλλιώς η Ρίτα δεν θα ερχόταν μαζί μου.

Και δεν ήθελα πια. Αυτό ήταν το πιο σημαντικό: Δεν ήθελα να είμαι με κάποια που με θεωρεί ψυχωτικό.

Οπότε μπορούσα να την αφήσω να περιμένει άσκοπα, να γυρίσει στο ξενοδοχείο της. Ο Κυριάκος δεν θα έλεγε τίποτα γι' αυτή την αμαρτία. Θα συνέχιζαν τις διακοπές τους κανονικά. Αν ήμουν κανονικός θα έφευγα. Αν ήμουν καλός άνθρωπος θα έφευγα. Αλλά εγώ ήθελα να τους κάνω τη ζωή τους κόλαση.

Γύρισα στο μπαρ και της είπα να με ακολουθήσει. Εκείνη δεν ήθελε. Της είπα ότι την έψαχνε ο Κυριάκος. Ήρθε μαζί μου.

Πήγαινα μπροστά και παραμέρισα, δέθεν σοκαρισμένος, σαν τους είδαμε.

Συνέχιζαν να φιλιούνται σαν τρελοί. Όσοι πήγαιναν τουαλέτα έκαναν σχόλια, αλλά διακοπές ήμασταν, συμβαίνουν αυτά.

Η Έλσα είχε βάλει το χέρι της μέσα απ' το φερμουάρ του. Εκείνος της είχε σηκώσει το μεταξωτό φόρεμα και της έπιανε τον κώλο, πηγαίνοντας όλο και πιο χαμηλά, όλο και πιο βαθιά. Είχε το ένα πόδι της ψηλά, λυγισμένο στο γοφό του, και τον είχε στριμώξει με την πλάτη στον τοίχο. Αν τους αφήναμε ίσως να πηδιόντουσαν δημοσίως.

Η Ρίτα άργησε να καταλάβει ποιον έβλεπε. Μάλλον δεν ήθελε να το δεχτεί. Ο Κυριάκος ήταν καλό παιδί.

Δεν τους όρμησε. Είχε δακρύσει, αλλά κατάλαβα ότι ετοιμαζόταν να φύγει χωρίς να πει τίποτα. Αυτό δεν μπορούσε να γίνει. Έπρεπε να πληγωθούν και οι δύο.

«Ρε αρχίδι!» φώναξα.

Δεν μ' άκουσαν. Ήταν κι η μουσική δυνατά, είχαν και απασχόληση.

«Άσ' τον», είπε η Ρίτα.

Επιτέθηκα και τους έσπρωξα. Η Έλσα μου χαμογέλασε. Είχε τα μάτια της κόμπρας, σίγουρος θάνατος. Ο Κυριάκος σάστισε. Πρώτα είδε εμένα, μετά τη Ρίτα. Δεν μίλησε, τι να πει: «Δεν είναι αυτό που νομίζεις;»

Η Ρίτα έφυγε προς το καλντερίμι. Ο Κυριάκος στάθηκε δίπλα μου, ήθελε να πει κάτι σε μένα. Έπρεπε να τρέξει πίσω απ' τη Ρίτα. Άπλωσα το χέρι προς την Έλσα.

«Βλέπω γνώρισες τη φίλη μου», του είπα.

Εκείνος κοιτούσε μία εμένα, μία την Έλσα. Δεν μπορούσε να το πιστέψει.

«Είναι ανήλικη να ξέρεις.»

«Εσύ το 'στησες αυτό!» είπε ο Κυριάκος και μου 'δωσε γροθιά.

Είχε καλό χέρι, πρέπει να του το παραδεχτώ, είδα αστέρια να τρεμοσβήνουν. Δεν έμεινε να συνεχίσουμε. Έφυγε ξοπίσω απ' τη Ρίτα, φωνάζοντας το όνομα της. Και πήρε το καλντερίμι προς τα κάτω.

Δεν θα πήγαινε πολύ μακριά. Μόλις θα περνούσε έξω απ' το διαλυμένο μαγαζί οι Χιτάνος θα τον άρπαζαν. Τους είχα πει να του ρίξουν ένα καλό ξύλο. Όχι υπερβολές, να έχει τις αισθήσεις του όταν θα τον αναλάμβανα. Δεν βιαζόμουν.

Μπήκα στο Τιθόρα χωριστά απ' την Έλσα. Δεν έπρεπε κανείς μας συνδέσει. Έτσι ήταν το σχέδιο. Έκατσα στην μπάρα και ζήτησα ένα Rusty Nail. Κάτι κλασικό και ισορροπημένο.

Εκείνη έκατσε στην καρέκλα της. Δεν χόρευε πια. Ήταν πιο ήσυχη από φίδι. Ο Αδάμ είχε φάει το μήλο.

Άκουσα τον Τόνι Αϊόμι να βάζει το ριφ του Paranoid. Black Sabbath, ό,τι ακριβώς χρειαζόμουν.

Κι ο Ozzy τραγούδησε τις σκέψεις μου:

♪♪Finished with my woman
'Cause she couldn't help me with my mind
People think I'm insane
Because I am frowning all the time♪♪

Ήπια το ποτό μου αργά, άφησα μικρό φιλοδώρημα για να μη με θυμάται και ξεκίνησα. Οι Χιτάνος με το θύμα με περίμεναν. Αλλά όταν ο άνθρωπος κάνει σχέδια ο διάβολος γελάει.

6

Βγήκα απ' το Τιθόρα σφυρίζοντας το Paranoid. Δεν ήμουν καλά, αλλά τουλάχιστον είχα κάτι να περιμένω. Τη Ρίτα δεν ήθελα να τη συναντήσω πάλι. Δεν μ' ένοιαζε τόσο που δεν με γούσταρε. Εντάξει, με 'νοιαζε, αλλά αυτό που με 'τσουζε ήταν που με είχε πάρει για τρελό. Καριόλα.

Δεν πειράζει, το είχα σκεφτεί και βρήκα λύση. Θα έφευγα με την Έλσα. Άλλωστε ήταν πολύ πιο ενδιαφέρουσα. Μαζί θα κάναμε ένα σατανικό ζευγάρι. Οι Μπόνι και Κλάιντ της μουσικής. Δεν ήταν άσχημη ιδέα.

Της είχα πει να μην πει πολύ και να μην αργήσει να φύγει απ' το μπαρ. Δεν φοβόμουν για εκείνη, για τους άλλους φοβόμουν. Αλλά δεν μπορούσα να την προσέχω, είχα δουλειά να κάνω, δύσκολη δουλειά.

Οι Χιτάνος θα είχαν στρώσει νάιλον κάτω. Θα μου είχαν και χειρουργική στολή, μάσκα και προσωπίδα. Δεν μπορούσα τα αίματα, δεν ήθελα να λερωθώ. Υπολόγιζα ότι θα τέλειωνα σε μία, δύο το πολύ ώρες. Σήκωσα τα μανίκια και μπήκα στο ερείπιο.

Ο Εμ –Τζέι με τον Στεφ ήταν εκεί. Μόνοι τους. Με περίμεναν.

«Πού είναι ο στόχος;» τους ρώτησα.

«Έγινε μαλακία», είπε ο Στεφ.

«Σας ξέφυγε;»

«Μακάρι.»

Ήταν συντετριμμένος. Ο Εμ-Τζέι μου έκανε νόημα να πάω κοντά του. Μ' έπιασε απ' τον ώμο συντροφικά και με πήγε στην άκρη του γκρεμού. Μου έδειξε κάτω. Κι εκεί, είκοσι μέτρα, πάνω σ' ένα βράχο, ήταν το σώμα του Κυριάκου, σε πολύ παράξενη στάση. Ο κώλος του και το πρόσωπο του έβλεπαν προς τα πάνω. Στο μυαλό μου άρχισαν να παίζουν πάλι το Tubular Bells του Όλντφιλντ.

Ο Στεφ μου εξήγησε τι είχε γίνει.

Είδαν τη Ρίτα να περνάει. Πίσω της φώναζε ο Κυριάκος. Δεν καταλάβαιναν τι έλεγε, αλλά δεν χρειαζόταν να ξέρουν ελληνικά: «Ρίτα, συγγνώμη, γύρνα πίσω». Κάτι τέτοιο μάλλον.

Σαν έφτασε μπροστά στο ερείπιο τον αρπάξανε. Μερικές μπουνιές και μέσα. Είχε σαστίσει. Τους μίλησε στα ελληνικά στην αρχή. Όταν είδε ότι δεν καταλάβαιναν τους μίλησε αγγλικά. Με προφορά Χάρβαρντ σίγουρα. Πήγε να το σκάσει. Ο Εμ-Τζέι του έδωσε κλωτσιά στα μούτρα. Χορός και πολεμικές τέχνες μοιάζουν.

Ο Κυριάκος σηκώθηκε κλαίγοντας. Αυτό θα ήθελα να το δω.

«Τι σας έκανα;» τους ρωτούσε. «Πάρτε το πορτοφόλι μου. Ο πατέρας μου θα σας δώσει κι άλλα», τους έλεγε. «Είναι σπουδαίος ο πατέρας μου», τους έλεγε, «θα σας γαμήσει.» Μετά άλλαζε τροπάριο. «Μη μου κάνετε κακό», τους έλεγε

Το παράξενο ήρθε μετά. Έτσι είπε ο Στεφ. Ξαφνικά, από εκεί που παρακαλούσε, άρχισε να κάνει σαν τρελός. Ούρλιαξε σαν ζώο και πήγε να το σκάσει απ' την άλλη μεριά. Είχε σκοτάδι, ήταν ταραγμένος, δεν ήξερε πού πήγαινε. Βούτηξε κατακόρυφο στο βράχο.

Κοιτούσα τον Κυριάκο. Αυτό δεν ήταν μέρος του σχεδίου. Τουλάχιστον είχε πέσει μόνος του. Μπορεί να έλεγαν ότι ήταν αυτοκτονία λόγω ερωτικής απογοήτευσης. Η Ρίτα θα γινόταν χάλια. Αλλά κάτι δεν μου καθόταν καλά.

«Μας έκανες να σκοτώσουμε», είπε ο Στεφ. «Κι εσύ δεν μπλέχτηκες καθόλου.»

Ναι, είχε δίκιο. Πέρα απ' την ηθική αυτουργία δεν είχα ανακατευτεί. Οι Χιτάνος είχαν μια τάση να με σώζουν, ακόμα και χωρίς να το προσπαθούν.

«Δυστύχημα ήταν», του είπα.

«Ναι, αλλά εμείς τον φέραμε εδώ.»

«Στεφ, να βλέπεις τη θετική πλευρά της ζωής. Δεν έχεις αίμα στα χέρια σου.»

Ο Εμ-Τζέι μου έκανε νόημα.

«Ναι, ναι, θα σας δώσω τα υπόλοιπα λεφτά. Αύριο το απόγευμα θα βρεθούμε στο ίδιο μέρος, στην αστυνομία.»

Φυσικά το επόμενο απόγευμα θα βρισκόμουν στην πλατεία Τραφάλγκαρ και θα έτρωγα παγωτό με την Έλσα. Σιγά μην τους έδινα τα λεφτά. Τα είχαν κάνει σκατά. Μου στέρησαν τη χαρά των βασανιστηρίων.

«Και τώρα τι κάνουμε;» είπε ο Στεφ.

«Μαζέψτε τα νάιλον κι ό,τι άλλο φέρατε και φύγετε. Το πτώμα δεν θα το βρουν πριν ξημερώσει. Εγώ θα μείνω λιγάκι.»

Δεν ήταν πως ήθελα να χαρώ το θρίαμβο μου. Κάτι με ενοχλούσε. Άναψα ένα Gitanes κι άφησα την Καλαμαζού στον τοίχο. Οι Χιτάνος μάζεψαν τα στοιχεία. Μετά ήρθαν κοντά μου και κοιτούσαμε όλοι μαζί τον νεκρό. Ο Εμ-Τζέι άφησε για λίγο τα νάιλον κι έκανε κάποια νοήματα στο Στεφ.

«Τι λέει;» τον ρώτησα. Κατάλαβα ότι μιλούσε για το κεφάλι του νεκρού.

«Λέει ό,τι του φαίνεται περίεργο.»

«Κι εμένα. Τι;»

«Έτσι όπως είναι γυρισμένο.»

«Ναι, τι;»

«Δεν μπορεί να ‘γινε απ’ την πτώση.»

«Μήπως το κάνατε εσείς;»

«Με τίποτα», ξεκίνησε να λέει ο Στεφ.

Ο Εμ-Τζέι έκανε νοήματα. Κατάλαβα τι έλεγε. Για να γυρίσεις το κεφάλι ενός ενήλικα εκατόν ογδόντα μοίρες πρέπει να είσαι πραγματικά πολύ δυνατός. Εκτός κι αν...

«Εκτός κι αν τι;»

Έκανε τη χειρονομία που είναι παγκόσμια, για κωφούς και μη: Τα κέρατα του διαβόλου.

Τότε κατάλαβα τι γυρνούσε στο κεφάλι μου, μαζί με τη μουσική του Όλντφιλντ. Όσοι έχουν διαβάσει το De Exorcismis, το επίσημο κείμενο της Καθολικής Εκκλησίας ή έστω έχουν μερικές ταινίες ανάλογου περιεχομένου, το ξέρουν. Οι δαίμονες συχνά σκοτώνουν έτσι τα θύματα τους: Τους γυρνάνε το κεφάλι μέχρι που να κοιτάνε πίσω, μια διαστρέβλωση της ανθρώπινης φύσης. Υπάρχει στους πίνακες του Ιερώνυμου Μπος.

Δεν ήταν δυστύχημα. Ούτε αυτοκτονία.

Τόσο καιρό νόμιζα ότι μπορούσα να παίζω με το διάβολο, χωρίς απώλειες. Πίστευα ότι είχα καβαλήσει το δαιμονικό και πήγαινα. Αλαζονεία, θανάσιμη αμαρτία. Ο διάβολος δεν ήταν με το μέρος μου. Ο διάβολος δεν είναι με το μέρος κανενός. Μόνο εξυπηρετούμε τα σχέδια του.

Ίσως όλα αυτά που έκανα να οδηγούσαν εδώ. Ίσως ήθελε να βοηθήσω να σκοτωθεί ο Κυριάκος. Μπορεί σε κάποιο εναλλακτικό

σύμπαν να γινόταν ο σωτήρας της Γης, ο νέος Μωυσής. Μπορεί σε κάποιο εναλλακτικό μέλλον να γινόταν μεγάλος ηγέτης.

Το βέβαιο ήταν ότι στο δικό μου σύμπαν είχε πεθάνει οριστικά και αμετάκλητα.

Ο Στεφ με τον Εμ-Τζέι μου είπαν ότι θα έφευγαν. Δώσαμε ραντεβού για να τους πάω τα λεφτά. Ήμουν σίγουρος ότι δεν θα τους ξαναδώ. Αλλά όταν ο άνθρωπος κάνει σχέδια ο θεός γελάει.

Έμεινα άλλα δέκα λεπτά στο ερείπιο. Είπα ότι το έκανα για να ψάξω για κάποια τελευταία στοιχεία, κάτι που ξεχάσαμε. Πάντα έτσι καταρρέουν τα τέλεια εγκλήματα, από μια μικρή ατέλεια. Αλλά κάθε τόσο πήγαινα και κοιτούσα το πτώμα του Κυριάκου. Δεν τον είχα σκοτώσει, αλλά ήμουν λιγάκι υπεύθυνος για τον θάνατο του. Κι αυτό είναι κάτι που δεν το συνηθίζεις εύκολα, όσο κακός κι αν είσαι.

Οι μόνοι που δεν έχουν πρόβλημα με τους φόνους που διαπράττουν είναι οι πιστοί. Κι εγώ δεν πίστευα σε κάτι. Ήθελα να ξεπεράσω κάθε ηθική, αλλά αυτό δεν είναι κάτι που κάνεις σαν να τρως για πρώτη φορά σουσί.

Η ανθρωποκτονία είναι ταμπού. Για να το ξεπεράσει ο δολοφόνος πρέπει να έχει ένα Τοτέμ: Κλαν, φυλή, θρησκεία, κράτος, έθνος, κάτι που να δικαιολογεί το φόνο.

Εγώ δεν είχα. Εντάξει, ήταν Δαπίτης. Εντάξει, τα είχε φτιάξει με τη Ρίτα. Δεν αρκούσε.

Για να σκοτώνεις χωρίς τύψεις, πρέπει να πιστεύεις χωρίς αμφιβολίες.

Πήρα δυο βαθιές ανάσες. Έριξα σφαλιάρα στα μούτρα μου. Το αλκοόλ και η απόρριψη της Ρίτας με είχαν κάνει συναισθηματικό. Έπρεπε να συνέλθω. Ο Κυριάκος πέθανε. Τίποτα δεν άλλαξε στο Σύμπαν.

Γύρισα να φύγω και τότε έπεσε πάνω μου ένα φορτηγό.

♪♪Θα σε θυμηθώ
 Σαν τρελό φορτηγό
 Με τα φρένα σπασμένα, με τα φρένα σπασμένα
 Να πέφτεις σε μένα.♪♪

Τραγουδούσε ο Πάριος κι όλα ήταν ωραία. Μετά με χαστούκισαν.
 Άνοιξα τα μάτια. Προσπάθησα να καταλάβω τι έβλεπα. Ποιον
 έβλεπα.

«Με θυμάσαι, ρε πούστη; Πες μου πού είναι. Τώρα!»

Έμοιαζε με τον Μάρλον Μπράντο στο Αποκάλυψη, Τώρα. Αλλά
 μιλούσε ελληνικά και τον ήξερα.

«Θα σε κάνω κομματάκια, αρχίδι», είπε ο Μάρλον.

Κοίταξα το ταβάνι. Άκουσα τη μουσική που ερχόταν απ' το
 Τιθόρα. Μύρισα τον αέρα. Ήμουν εκεί στο ερείπιο.

Κι αυτός από πάνω μου ήταν ο Ρήγας.

Είχε έρθει για να πάρει πίσω την κόρη του και να εκδικηθεί. Πώς
 με είχε βρει; Θυμήθηκα τον νεκρό Κυριάκο. Δουλειά δεν έχει ο
 διάολος, γαμάει τα παιδιά του.

«Στο Θήρα Παλάς», του είπα.

«Και η Έλσα πού είναι;»

«Γι' αυτή δεν ρώτησες;»

«Κόψε τις μαλακίες.»

Με κοπάνησε πάλι. Παραλίγο να λιποθυμήσω, είδα τα φώτα του
 φορτηγού, αλλά έμεινα ξύπνιος.

«Και τα λεφτά εκεί είναι», του είπα.

«Δεν με νοιάζει για τα λεφτά», είπε ο Ρήγας.

Κι εκεί κατάλαβα ότι δεν ήξερα τι γινόταν. Δεν ρωτούσε για την
 κόρη του, δεν ρωτούσε για τα λεφτά. Τι έψαχνε; Η Καλαμαζού
 ήταν εκεί δίπλα, όπως συνήθως έπαιρνε μέρος σ' όλα τα
 σημαντικά. Αν την ήθελε θα την είχε πάρει. Τι έψαχνε;

«Ο δικέφαλος αετός του τριάντα τρία. Πού είναι;»

«Ο ποιος αετός;»

Ο Ρήγας έψαξε γύρω να βρει κάτι θανάσιμο. Έπιασε ένα γυαλί και
 μου το 'φερε στα μούτρα. Ετοιμαζόταν να μου κάνει ό,τι είχα
 σχεδιάσει να κάνω εγώ στον Κυριάκο. Μάχαιρα έδωκες.

«Το νόμισμα, καριόλη, το νόμισμα.»

Έψαχνε για το χρυσό εικοσαδóλαρο που του είχα βουτήξει. Κι ήταν πιο σημαντικό απ' την κόρη του και τα χρήματα;

«Εκεί μέσα το έχω», του είπα και του έδειξα τη θήκη της Καλαμαζού.

Το βόδι σηκώθηκε και πήγε να την πιάσει. Πριν κάνει μισό βήμα του κοπάνησα ένα τούβλο στη βάση του κρανίου. Σωριάστηκε. Τον κλώτσησα στα μούτρα. Μετά έπιασα την Καλαμαζού.

Με τη θήκη μαζί ζύγιζε είκοσι κιλά άνετα. Στάθηκα από πάνω του και τη σήκωσα. Θα του έλειωνα το κεφάλι. Ήθελα αίμα.

~

Ίσως να πιστεύετε ότι η Κόλαση είναι κάτω, στα Τάρταρα της ύπαρξης, κι ο Παράδεισος ψηλά, στα ουράνια μπλε που ξοδεύει ο θεός για να είναι ινκόγκνιτο.

Η πραγματικότητα είναι λίγο πιο δυσάρεστη. Ο Παράδεισος με την Κόλαση διαχωρίζονται με μια τρίχα. Όχι τρίχα γουρουνιού ή ανθρώπου. Είναι τρίχα αγγέλου. Τόσο λεπτή που μπορούν να χωρέσουν δέκα περούκες φτιαγμένες από μαλλί αγγέλου πάνω στο κεφάλι μιας καρφίτσας.

~

Κι όπως ήμουν έτοιμος να σπάσω το κεφάλι του βασιλιά άκουσα το «Ψιτ».

Ψιτ κάνουν στις γάτες. Αλλά κοιτάξα.

Εκεί απέναντι στεκόταν η Έλσα. Καθόλου παραδισένια. Κρατούσε ένα όπλο με τα δυο της χέρια και με σημάδευε στο κεφάλι –κάπου ανάμεσα στα μάτια. Πατούσε τα δυο της πόδια δυνατά κάτω κι έτσι όπως τα είχε ανοίξει λιγάκι, με λυγισμένα γόνατα, το μεταξένιο μαύρο φόρεμα είχε ανέβει στους μηρούς της. Ήταν σαν κόμπρα. Θανάσιμη και υπέροχη.

Τη θαύμασα για λίγο μέχρι που πρόσεξα καλύτερα το όπλο. Ήταν η δεύτερη φορά που με σημάδευαν μ' αυτό.

«Ο Χουάν ήταν;» της είπα.

«Μαζί με τη Ζόε.»

Η μουσική του Όλντφιλντ, Εξορκιστής, μυρωδιά από λουλούδια και θειάφι. Ο Χουάν με κυνηγούσε ή μήπως όλα ήταν ένα αστείο;

«Σου είπε να με σκοτώσεις;»

«Όχι, αυτό το κάνω για δική μου ευχαρίστηση», είπε η Έλσα.

«Με μισείς.»

«Όχι. Αλλά δεν μου αρέσει να μου λένε τι να κάνω.»

«Δεν θα ζητήσω συγνώμη, το ξέρεις.»

«Δεν θ' άλλαζε τίποτα.»

Ο Ρήγας κουνήθηκε λιγάκι. Δύσκολα θα σηκωνόταν. Ακούμπησα την Καλαμαζού κάτω και κοίταξα το ηφαίστειο που κάπνιζε.

«Και τι θες τώρα; Να πηδήξω;»

«Προτιμώ να το κάνω εγώ.»

«Αλήθεια;»

Γύρισα να την αντιμετωπίσω. Δεν θα με λυπόταν, το έβλεπα στα μάτια της. Οι κόμπρες δεν λυπούνται. Ο Χουάν της είχε δώσει τα κλειδιά της δύναμης.

Άνοιξα τα χέρια στο σήμα του σταυρού. Ήθελα να το κάνω πιο δραματικό.

«Σ' αγάπησα», της είπα, χωρίς να το εννοώ. Προσπαθούσα να κερδίσω χρόνο, να την κάνω να φλυαρήσει, μήπως και προλάβω να σκεφτώ κάτι.

Εκείνη είπε μόνο:

«Κανένας κανόνας.»

Εγώ της το 'χα μάθει. Κι ήταν καλή μαθήτρια.

Μετά ο χρόνος ξεκίνησε να κυλάει πιο αργά. Είδα να μισοκλείνει τα μάτια, είδα να κουνιούνται οι τένοντες στα χέρια της. Ντεζαβού. Θα πατούσε τη σκανδάλη. Μύριζε ασφόδελους και κλούβιο αβγό. Θα μπορούσε να γίνει μια έκρηξη εκείνη τη στιγμή και να καταποντιστεί η Σαντορίνη ολόκληρη. Ωραία θα ήταν. Ακουγόταν ένα τραγούδι απ' το Τιθόρα. Έπιασα το ρεφραίν.

I am the eye in the sky

Looking at you

I can read your mind

I am the maker of rules

Dealing with fools

I can cheat you blind

Δεν άκουσα τον πυροβολισμό, αλλά είδα τη λάμψη στο σκοτάδι.

Ήταν σαν πυροτέχνημα, όμορφο.

Ένιωσα για ένα απειροελάχιστο διάστημα πόνο στο κεφάλι. Μετά σκοτάδι.

Με είχε σκοτώσει. Και πήγα στην Κόλαση με τσάρτερ.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

Τουβαλού

“I can show you fear in a handful of dust.”

T.S. Elliot

«Τι να τις κάνω τις τιμές τους

τα λόγια τα θεατρικά

μες στην οθόνη του μυαλού μου

χάρτινα είδωλα νεκρά»

Να μ' αγαπάς, Πάυλος Σιδηρόπουλος

«Be yourself no matter what they say.»

Sting

1

Ο θάνατος δεν έχει καμιά σχέση μ' αυτά που βλέπεις στις ταινίες και διαβάζεις στα μυθιστορήματα. Όχι μόνο δεν βλέπεις τη ζωή σου να περνάει μπροστά απ' τα μάτια σου, αλλά δεν υπάρχει τίποτα. Όταν πεθαίνεις λησμονείς.

Χωρίς μνήμη δεν έχουμε ταυτότητα. Χωρίς μνήμη δεν γνωρίζουμε. Χωρίς μνήμη δεν υπάρχουμε. Η Λήθη ήταν αδελφή του Θανάτου.

Η πιο έντονη απώλεια όμως όταν πεθαίνεις δεν είναι του σώματος και της μνήμης. Πιο παράξενη είναι η έλλειψη χρόνου. Τι ξέρει το ψάρι για το νερό που μέσα του κολυμπάει όλη του τη ζωή; Τίποτα. Τι ξέρει ο άνθρωπος για τον χρόνο;

Η ζωή είναι μεταβολές. Οι μεταβολές δημιουργούν το χρόνο. Απ' τις αδιόρατες στο υποατομικό επίπεδο των κβάντων έως τις μακροσκοπικές –και πάλι αδιόρατες για την ανθρώπινη διάρκεια– των γαλαξιών. Αυτός είναι ο χρόνος: Η αλλαγή.

Ο χρόνος ξεκίνησε απ' την αρχική αλλαγή. Μέσα στο κενό έγινε κάτι. Κι αυτό το κάτι άλλαξε.

Όταν πεθαίνεις δεν υπάρχει πια χρόνος. Η αιωνιότητα που μας λένε οι Γραφές είναι σκατά. Δεν είναι απόλυτο σκοτάδι, γιατί το έρεβος είναι η έλλειψη του φωτός, μια έλλειψη που αντιλαμβάνεται ο εγκέφαλος. Κι ο εγκέφαλος έχει σταματήσει να πληρώνει το ρεύμα.

Η αιωνιότητα είναι ένα πολύ φρικτό μέρος. Και διαρκεί για πάντα.

Αν χανόμασταν εντελώς, αν γινόμασταν ένα με τον Ωκεανό της Ύπαρξης, όλα θα ήταν καλά. Δυστυχώς το επέκεινα δεν είναι ελεήμον, ειδικά με τους κολασμένους. Εγκέφαλο δεν έχεις, ούτε μάτια, χέρια, γεννητικά όργανα και τερηδόνα. Αλλά έχεις νου! Τι σημαίνει αυτό;

Θα προσπαθήσω να το εξηγήσω με μια εικόνα, με μια μεταφορά, πώς αλλιώς να μιλήσεις για το ανείπωτο;

Φανταστείτε ότι στέκεστε σε μια αίθουσα με αμέτρητες αντικατοπτρίσεις του εαυτού σας. Αυτή θα μπορούσε να είναι η αίθουσα των κατόπτρων. Απέναντι σας και παντού τριγύρω, ίσως να είστε μέσα του, υπάρχει ένα ρολόι, ένας μετρονόμος, μια κλεψύδρα, κάποιο όργανο που μετράει το χρόνο.

Αν συμβεί κάτι θα υπάρξει χρόνος. Όμως όλη η άμμος είναι στο πάνω μέρος της κλεψύδρας, δεν πέφτει κόκκος. Οι δείκτες του ρολογιού είναι στο δώδεκα. Το εκκρεμές είναι ακίνητο. Δεν υπάρχει χρόνος.

Αυτή είναι η αίθουσα των κατόπτρων. Και είναι το καλύτερο μέρος για να περάσεις μια Εποχή στην Κόλαση. Γιατί έχει και χειρότερα.

Το δωμάτιο της μοναξιάς είναι ένα χώρος που χωράει ακριβώς εσένα –και τίποτα άλλο. Δεν στέκεσαι όρθιος ούτε είσαι ξαπλωμένος, δεν υπάρχει πάνω-κάτω στο θάνατο. Η βαρύτητα είναι κομμάτι του χρόνου.

Το δωμάτιο της μοναξιάς είναι σαν να σε έχουν κλείσει σε μια πλαστική σακούλα και να ‘χουν ρουφήξει όλο τον αέρα από κει μέσα. Και δεν είσαι απομονωμένος, δεν είσαι μόνος, είσαι μόνο εσύ.

Δεν υπάρχει τίποτα άλλο από εσένα, κλεισμένο στην πλαστική υπαρξιακή σου σακούλα.

Κι έτσι παγιδευμένος στο παντού και στο πάντοτε ήμουν. Ακόμα κι οι χρόνοι των ρημάτων που χρησιμοποιώ δεν είχαν νόημα. Δεν «ήμουν». Ούτε τότε ούτε τώρα ούτε στο μέλλον. Πιο πολύ σαν απαρέμφατο, όχι ρήμα.

Αυτό κράτησε για πάντα.

~~

Κι ύστερα υπήρξε ένα «ύστερα». Έγινε μια κβαντική διακύμανση μέσα στο τίποτα, κάτι τόσο αλλοπρόσαλλο κι ανεξήγητο όσο η Μεγάλη Έκρηξη ή το Fiat Lux.

Στην Κόλαση του Τίποτα το ένιωσα σαν μια σταγόνα βροχής στην παντοτινή έρημο. Η έρημος ήταν μεγαλύτερη απ’ το Σύμπαν. Η σταγόνα μικρότερη από δάκρυ. Μα δημιούργησε εκείνο το Ύστερα.

Ήταν βασανιστήριο, γιατί μετά τη σταγόνα του χρόνου έπεσα πάλι στο τίποτα. Ακινητοποιημένος μέσα σε παγετώνα, πάνω σε πλανήτη με την βαρύτητα του Κρόνου, ασάλευτος μέσα σε παρκινσονικό σώμα.

Κανένας ήχος, καμία απόκριση. Σαν να ζεις ένα θαύμα που χάνεται πριν το καταλάβεις. Και μετά μια φωνή. Εκείνη του Λόρκα. Qué serafín de llamos busco y soy. Και μετά πάλι πίσω.

~

Και μετά φως. Βγήκα απ' το σκοτάδι σαν ν' ανέβαινα με άδεια πνευμόνια απ' την άβυσσο στην επιφάνεια. Και το είδα. Το φεγγάρι! Το είχα δει με τα μάτια μου.

Κι έπεσα πάλι πίσω. Ήταν ένα αναβόσβησμα. Αλλά δεν μπορούσε να με κρατήσει ο θάνατος. Είχα θυμηθεί. Χωρίς λησμονιά δεν υπάρχει θάνατος. Κι εγώ είχα θυμηθεί.

~~

Αναδύθηκα στον εαυτό μου και πήρα ανάσα. Ένιωσα σαν να ρουφούσα ψυχή, όχι αέρα.

Τους είδα. Ο Εμ-Τζέι ακριβώς από πάνω μου. Μόλις μου είχε δώσει το φιλί της ζωής. Ήταν μια μικρή ανατροπή στο παραμύθι. Είχα γίνει η πριγκίπισσα, η Αυγή, η Ωραία Κοιμωμένη κι ο αμίλητος πρίγκιπας με είχε φιλήσει για να με φέρει πίσω, για να με ξυπνήσει.

Ο Στεφ ήταν παραδίπλα. Είπε κάτι, δεν ήταν ισπανικά, κάτι άγνωστο, και μου έσφιξε το κεφάλι. Πόνεσα! Ήταν τόσο ωραίο αίσθημα. Πονάω, άρα ζω.

Πήγα να γελάσω, δεν τα κατάφερα.

«Ηρέμησε», είπε ο Στεφ και με κράτησε.

«Σ' αγαπάω», του είπα στα ελληνικά.

Και μόνο αυτό το λίγο με πήρε προς τα κάτω πάλι, προς την άβυσσο. Κρατήθηκα στην επιφάνεια.

«Έχασες πολύ αίμα», είπε ο Στεφ.

Έκανα ν' αγγίξω τον πόνο. Κατάλαβα ότι το κεφάλι μου ήταν τυλιγμένο με ρούχο.

Η σφαίρα είχε εξοστρακιστεί στο κρανίο μου. Η Έλσα δεν ήταν η καλύτερη σκοπεύτρια. Το μυαλό μας το προστατεύουν δυνατά οστά, ειδικά τους χοντροκέφαλους. Αν μια σφαίρα χτυπήσει το κρανίο με γωνία μεγαλύτερη από εκατόν είκοσι μοίρες δεν το τρυπάει, εξοστρακίζεται.

Με είχε πάρει ξόφαλτσα. Είχα μπει στο θάνατο, είχα πεθάνει για τρία λεπτά, αλλά με σώσανε οι Χιτάνος, και πάλι.

Μου είπαν τι είχε γίνει, ενώ περιμέναμε να φτάσει βοήθεια. Σαν φύγανε απ' το ερείπιο έμειναν στην περιοχή να πηγαίνουν πέρα δώθε, έτσι μου είπε ο Στεφ. Κάτι δεν τους άρεσε. Άκουσαν τον πυροβολισμό. Δεν τους ήταν δύσκολο να φανταστούν από πού προερχόταν. Έτρεξαν πίσω.

Η Έλσα είχε φύγει. Είδαν πεσμένους κάτω δυο άντρες. Ο ένας ήταν ο Ρήγας, δεν τον ήξεραν. Ο άλλος ήμουν εγώ, να αιμορραγώ απ' το κεφάλι.

Με φορτώσανε σε μια πόρτα παρατημένη και με πήγαν σ' έναν εξώστη, για να πάρω αέρα και να μου δώσει το φιλί της ζωής ο Εμ-Τζέι. Και για να μη μπλέξω με το φόνο του Κυριάκου, τον τραυματισμό του Ρήγα.

«Είστε οι φύλακες άγγελοι μου», του είπα.

«Για τα λεφτά το κάνουμε. Αν πεθάνεις πώς θα μας τα δώσεις;»

«Εντάξει, μισθοφόροι άγγελοι. Η Καλαμαζού;»

Δεν την είχαν δει. Η Έλσα την είχε πάρει μαζί της.

Έκανα να σηκωθώ πάλι. Ξεκίνησα να βυθίζομαι.

«Μπάστα, έρχονται», άκουσα τον Εμ-Τζέι να λέει.

Αλλά δεν μπορούσε να ήταν εκείνος.

Είδα μπλε και κόκκινα φώτα, μπλε και κόκκινα φώτα. Σειρήνα.

2

Ακούγεται κλασική μουσική. Βιολί. Ξέρω τι είναι. Καπρίτσιο #24. Παγκανίνι. Ο πρώτος μουσικός που έγινε σταρ. Ο πρώτος μουσικός που πούλησε την ψυχή του στο διάβολο.

Βλέπω άσπρο και μαύρο. Τετράγωνα. Σκάκι. Φόντο μαύρο. Με άσπρα τετράγωνα. Φόντο άσπρο. Με μαύρα τετράγωνα. Κάθε μαύρο έχει στις τέσσερις κορυφές τέσσερα μαύρα. Στις τέσσερις πλευρές τέσσερα άσπρα. Κάθε άσπρο έχει στις τέσσερις κορυφές τέσσερα άσπρα. Στις τέσσερις πλευρές τέσσερα μαύρα.

Θα μπορούσε να είναι φως και σκοτάδι, αλλά δεν ξεχωρίζουν δεν διαχωρίζονται, δεν είναι απ' τη μια το μαύρο κι απ' την άλλη το άσπρο. Ανακατωμένα. Φτιάχνουν κάτι μαζί. Ασπρόμαυρο.

Ο Παγκανίνι κάνει μια διαβολική τρίλια. Δώδεκα νότες το δευτερόλεπτο.

Νιώθω φαγούρα. Νιώθω, έχω σώμα. Μου τρέχουν τα σάλια, το νιώθω, έχω σώμα, έχω στόμα, έχω σάλια. Κι αυτά τα χέρια που ακουμπάνε στα γόνατα μου δεν θέλουν να σηκωθούν και να σκουπίσουν τα σάλια. Έχω χέρια. Έχω πόδια. Έχω ρόδες. Έχω ρόδες; Είμαι μέσα στο σκάκι. Στο σκάκι;

Είμαι ζωντανός;

~~

Βεβαιώθηκα ότι ζούσα μόνο όταν στάθηκε μπροστά μου, μπροστά στο σκάκι, μια εξαιρετικά αδύνατη γυναίκα. Ήταν τόσο αδύνατη που αν γύριζε στο πλάι θα εξαφανιζόταν, δύο διαστάσεις είχε. Με κοίταξε, είδε ότι την έβλεπα, κατάλαβε ότι την έβλεπα κι άρχισε να βρίζει τόσο πρόστυχα που θα έκανε τον Μπουκόφσκι να σκίσει τα γραπτά του.

Κι αφού μ' έβρισε αρκετά έφυγε μακριά φωνάζοντας:
«Γιατρέ, γιατρέ, γαμώ τη μάνα σου, γιατρέ. Ξύπνησε το ζόμπι, γιατρέ, γαμώ την κωλάρα σου.»

Μετά από λίγο ακούστηκαν τρεχαλητά μες στο σκάκι μαζί με Παγκανίνι. Ο σβέρκος μου ήταν δεμένος με κάτι, όπως και τα

μάτια μου, δεν μπορούσα να γυρίσω να κοιτάξω. Όλα δεμένα.
Χέρια. Πόδια δεν ένιωθα.

Στο οπτικό μου πεδίο, που ήταν ακριβώς μπροστά, μπήκε ένας
ξανθοτρίχης μουσάτος με γυαλιά και άσπρη ρόμπα. Ήταν ο
γιατρός-γαμώ-τη-μάννα-σου.

Μου φώτισε τα μάτια μ' ένα στυλό φακό.

«Μ' ακούς;»

Είχε ωραία φωνή, ζεστή. Πήγα να του πω ότι φυσικά και τον
άκουγα. Αυτό που βγήκε απ' το στόμα μου, αυτό που είπα ήταν
ένα μπλιου μλι μπλα χμ σβου.

Είχα χάσει την ικανότητα της ομιλίας. Αλλά ο γιατρός-σου-γαμώ-
τη-μάννα χάρηκε. Μια νοσοκόμα, μαζί με την αδύνατη γυναίκα που
είχα πρωτοδεί όταν ξεκίνησα να βλέπω, στάθηκαν πίσω του. Όλοι
ήταν ενθουσιασμένοι.

«Είναι θαύμα, γαμώ τη μάννα σου, καριόλη», είπε η αδύνατη
γυναίκα κι έκανε κάτι επαναληπτικά τικ με όλο της το σώμα.

Για λίγο αναρωτήθηκα μήπως θα ήταν καλύτερο να επιστρέψω στο
άσπρο μαύρο.

«Μην ανησυχείς, Μπίλη», είπε ο γιατρός. «Αυτό είναι το Ξύπνημα.
Είναι παράξενο, αλλά σε λίγες μέρες θα πετάς και πάλι.»

~~~

Μου πήρε μια βδομάδα να μιλήσω και δύο να περπατήσω. Αν
ήμουν παιδί θα χρειαζόμουν χρόνια. Μάθαινα να είμαι άνθρωπος
απ' την αρχή. Η μητέρα μου ερχόταν κάθε μέρα να με δει. Κι
ευχαριστούσε το Θεό για το θαύμα.

Απ' τη Σαντορίνη με πήγαν με ελικόπτερο στην Αθήνα, απευθείας
στο χειρουργείο. Η εγχείρηση πέτυχε, ο ασθενής σχεδόν απεβίωσε.

Δεν πέθανα, δεν έπεσα πάλι σ' εκείνη την Κόλαση του Ποτέ, αλλά
έπαθα αυτό που λέγεται τραυματική ληθαργική εγκεφαλίτιδα,
απέκτησα έναν παρκινσονικό νου –και σώμα. Είχαν κλειδώσει όλοι
οι μυς, εκτός από εκείνους που εξασφαλίζουν την επιβίωση, όλους
όσοι λειτουργούν ασυνείδητα. Χάθηκα σε μια Αλάσκα, σ' ένα

παγωμένο κόσμο, όπου η συνείδηση μου περίμενε να συμβεί κάτι για να βγει απ' την κατάψυξη.

Έμεινα έτσι παγωμένος για τρία χρόνια. Κάτι που δεν μπορούσα να πιστέψω μετά. Κι ήμουν τυχερός. Άλλοι με εγκεφαλίτιδα μπορεί να ξεπαγώσουν μετά από τριάντα ή και σαράντα χρόνια, και να βρεθούν σ' έναν άγνωστο κόσμο, σ' ένα άγνωστο σώμα, με την ψυχή που είχαν πριν τριάντα χρόνια.

Εγώ ήμουν τυχερός. Τρία χρόνια ήμουν στην πτέρυγα του νευρολογικού του Άγιου Κοσμά. Κι ίσως να έμενα εκεί για πάντα. Αλλά έτυχε να διοριστεί ένας νεαρός νευρολόγος, ο Κοτζιάς, που ήταν και σινεφίλ. Εκείνος είχε την ιδέα να μου δώσει λεβοντόπα.

Η λεβοντόπα είναι πρόδρομος της ντοπαμίνης. Τη χορηγούν σ' όσους πάσχουν από Πάρκινσον ή ιογενή εγκεφαλίτιδα. Η δική μου περίπτωση ήταν διαφορετική, αφού την ακινησία την είχε προκαλέσει ο τραυματισμός.

Η μητέρα μου υπέγραψε υπεύθυνη δήλωση κι ανέλαβε κάθε ευθύνη, πριν μου χορηγήσουν λεβοντόπα.

Μου έδωσαν ένα γραμμάριο την πρώτη μέρα. Έφτασαν μέχρι τα τέσσερα τις επόμενες. Τίποτα δεν γινόταν. Κι ένα πρωινό, χωρίς λογική εξήγηση, το νευρικό μου σύστημα ξεπάγωσε κι έγινα άνθρωπος ξανά.

Πάντα ήθελα δυο καφέδες το πρωί, για να ξυπνήσω. Χρειάστηκα και λίγη παραπάνω L-Dopa.

Καθώς πλησίαζε ο καιρός για το εξιτήριο ένιωθα διαρκώς χαρούμενος και σε απόλυτη εγρήγορση. Κι είχα ένα αίσθημα απόλυτης ευφορίας. Ήταν σαν να ήμουν στον Παράδεισο. Κι ο Παράδεισος ήταν μια νευρολογική κλινική. Έφταιγε η έξτρα ντοπαμίνη.

Ρίξανε τη δόση και μπόρεσα να ισορροπήσω λιγάκι. Ο Κοτζιάς παραδέχτηκε ότι ήμουν έτοιμος, αλλά δεν ήθελε να με χάσει. Ήμουν το θαύμα του, ο Λάζαρος που επέστρεψε απ' τους νεκροζώντανους.

«Τι έγινε τα τελευταία τρία χρόνια; Τι έχασα;» τον ρώτησα το τελευταίο πρωινό που ξυπνούσα εκεί.

«Τίποτα το ιδιαίτερο», είπε ο Κοτζιάς. «Να σου πω την αλήθεια, το πιο ενδιαφέρον πράγμα για μένα ήταν το δικό σου Ξύπνημα.»

Ήρθε η μητέρα μου κι έφερε καινούρια ρούχα, στο γούστο της πάντα. Μόλις ντύθηκα μου άφησε και κάτι στο χέρι.

«Αυτό είναι δικό σου. Το είχες μέσα στο παπούτσι σου.»

Ήταν το χρυσό νόμισμα, το εικοσαδόλαρο με τον αετό. Θυμήθηκα τον Ρήγα. Το έψαχνε με μανία. Είχε κάποια αξία λοιπόν.

Το απόγευμα άφησα τη μάνα μου στο ξενοδοχείο και κατέβηκα στην Ομόνοια. Είχε τρομακτική ζέστη, κανείς δεν κυκλοφορούσε έξω.

Μέχρι να φτάσω εκεί που ήθελα έφαγα ό,τι τζανκ φουντ βρήκα, μαζί μ' ένα παγωτό και μια σοκολάτα. Οι γεύσεις ήταν πολύ πιο έντονες από πριν. Δεν ξέρω αν έφταιγε η λεβοντόπα ή γινόταν επειδή είχα πεθάνει. Στο θάνατο δεν έχει ούτε σοκολάτες ούτε κορίτσια ούτε λεωφόρους. Είναι καλύτερο να ζεις.

Μπήκα στο πρώτο μαγαζί που είχε μεταχειρισμένα και χρυσαφικά. Όλοι ήξεραν ότι ήταν ενεχυροδανειστήριο και κλεπταποδοχείο. Το ήξεραν οι κλέφτες, το ήξεραν οι μπάτσοι, το ξέραμε κι εμείς.

Ο μαγαζάτορας ήταν ένας νάνος. Για να φτάνει στη βιτρίνα πατούσε πάνω σ' ένα σκαλοπάτι.

«Έχω κάτι για πούλημα», του είπα.

«Δεν αγοράζω», είπε ο νάνος.

«Εντάξει. Για δες το μήπως μπορείς να το φτιάξεις. Έχει γρατζουνιστεί.»

Άφησα στον πάγκο το εικοσαδόλαρο. Εκείνος φάνηκε να γοητεύεται αρχικά απ' το χρυσό. Μα μόλις το πιασε στα χέρια του πάγωσε.

Αν τον είχα προειδοποιήσει ίσως να το έκανε πιο κρυφά, πιο διακριτικά, και να μου έλεγε ότι αξίζει δέκα χιλιάδες δολάρια. Όμως εκείνος σάστισε σαν να έβλεπε τη Χιονάτη. Του το άρπαξα απ' το χέρι.

«Δεν πειράζει», του είπα, «θα το πάω κάπου αλλού, μήπως το αγοράσουν.»

«ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ!» φώναξε ο νάνος κι είχε φωνή τενόρου.

Πάτησε ένα κουμπί και κατέβηκε η σιδεριά στη βιτρίνα. Με είχε εγκλωβίσει. Το ήθελε το νόμισμα.

«Θα σε κοροϊδέψουν», είπε.

«Κι εσύ όχι;»

«Όχι. Αλλά θα πάρω ποσοστό. Δέκα τοις εκατό.»

«Τι είναι;»

Γέλασε και μου εξήγησε. Ο Διπλός Αετός του 1933 είναι ένα απ' τα πιο σπάνια νομίσματα του κόσμου. Αρχικά είχαν φτιαχτεί πολλές χιλιάδες, αλλά τα έστειλαν για λιώσιμο ξανά. Γλίτωσαν μόνο είκοσι δύο κι απ' αυτά τα εννιά καταστράφηκαν. Υπάρχουν δεκατρείς Διπλοί Αετοί σ' όλον τον κόσμο. Οι δώδεκα ανήκουν στο κράτος των ΗΠΑ. Μόνο ένα κυκλοφορεί ιδιωτικά, και το είχε για πολύ καιρό ο Φαρούκ, ο βασιλιάς της Αιγύπτου. Όμως μετά είχε κλαπεί -κι είχε εξαφανιστεί.

«Μέχρι σήμερα», είπε ο νάνος και μου ζήτησε να το ξαναδεί.

«Είναι σίγουρα αυτό;»

Με κοίταξε απαξιωτικά.

«Η ποιότητα του χρυσού είναι χαρακτηριστική. Έχει ενενήντα τοις εκατό χρυσάφι και δέκα τοις εκατό χαλκό. Δωσ μου.»

Το έβαλε σε μια ζυγαριά και το έλεγε. Μετά το παρατήρησε στο φως του μεγεθυντικού φακού.

«Ναι», είπε τελικά, «είναι υπέροχο, είναι...»

«Πόσο κοστολογείται;»

«Δεν κοστολογείται. Τι νομίζεις ότι είναι; Πατάτες με το κιλό; Εξαρτάται απ' το συλλέκτη. Ίσως να ενδιαφέρεται ο Γουέιτzman.»

«Πες ένα νούμερο.»

«Θα πάρω το δέκα τοις εκατό, μην το ξεχνάς.»

«Πάνω κάτω πες.»

«Στρογγυλοποιημένα...» έκανε ο νάνος. «Από οκτώ έως δέκα εκατομμύρια.»

«Δέκα εκατομμύρια. Δεν είναι κι άσχημα», του είπα.

Ο νάνος απόρησε. Μετά κατάλαβε την παρεξήγηση.

«Συγγνώμη», είπε χωρίς να κρύβει το χαμόγελο. «Δεν κατάλαβες.

Όχι δραχμές. Δέκα εκατομμύρια δολάρια.»

Κάπου εκεί μου κόπηκε η ανάσα. Και μου πήρε δέκα δευτερόλεπτα για ν' αναπνεύσω ξανά.

3

Τα λεφτά δεν φέρνουν την ευτυχία, αλλά σίγουρα κάνουν πιο ευχάριστη τη δυστυχία. Ήμουν σίγουρος γι' αυτό στο αεροδρόμιο του Φουναφούτι, της κεντρικής απόλης του Τουβαλού.

Ο νάνος χρειάστηκε λίγους μήνες για να βρει τον κατάλληλο συλλέκτη. Το πούλησε οκτώ εκατομμύρια, έτσι μου είπε. Μου έμειναν εφτά, σε ελβετική τράπεζα.

Το πρώτο που έκανα ήταν ν' αγοράσω εισιτήριο για το Τουβαλού. Θα πήγαινα μόνος μου τελικά, αλλά θα πήγαινα. Χρειάστηκε ν' αλλάξω τρεις πτήσεις.

Το τελευταίο αεροπλάνο το πήρα απ' το Νάδι, στα Φίτζι. Ήταν ένα Dash-8, μεγέθους λεωφορείου, με δύο έλικες. Οι επιβάτες ήμασταν τρεις όλοι κι όλοι, όσοι και το πλήρωμα. Για πρωινό μας πρόσφεραν Spam, βοδινό κρέας από κονσέρβα. Το άφησα στην άκρη.

Το αεροδρόμιο του Φουναφούτι ήταν μικρότερο απ' της Νάξου. Η ατόλη αυτή, που είναι και πρωτεύουσα, έχει πέντε χιλιάδες πληθυσμό -και τους λιγότερους τουρίστες από κάθε άλλη χώρα.

Γιατί είχα πάει; Πριν συναντήσω τον Χουάν δεν το ήξερα καν, δεν το είχα ακουστά. Αλλά μετά είχε γίνει κάτι σαν τάμα, όπως οι μουσουλμάνοι πάνε στη Μέκκα και οι χριστιανοί στους Άγιους Τόπους. Έπρεπε να περπατήσω εκεί. Έτσι το ένιωθα. Με τραβούσε.

Στη μάνα μου δεν είχα πει τίποτα. Πάω διακοπές, αυτό. Σε κανέναν δεν είπα. Δεν είχα κανέναν. Μόνο στην υπάλληλο του γραφείου

«Τουβαλού;» είχε ρωτήσει. «Πού είναι αυτό;»

Το έψαξε στον υπολογιστή της. Το βρήκε. Απόρησε περισσότερο.

«Επιστήμονας είστε», μου είχε πει.

«Επιστήμονας; Γιατί;»

«Γράφει ότι υπάρχει εκεί το κέντρο μελέτης του μπλε σκουληκιού.»

«Τι 'ν' αυτό;»

«Κάποιο σκουλήκι μάλλον», είπε η Τζίνα. «Μπλε;»

Πέρα απ' τη Τζίνα κανείς άλλος δεν ήξερε πού βρισκόμουν. Είχα απομείνει μόνος, πιο μόνος από ποτέ. Και μου άρεσε. Αν μπορούσα να γίνω αστροναύτης και να βρεθώ στον Άρη για να

καλλιεργώ πατάτες Νάξου, θα το έκανα. Δεν ήθελα να έχω σχέση με τους ανθρώπους, δεν ήθελα ούτε έρωτα ούτε επικοινωνία ούτε κυριαρχία.

Ο τρίλεπτος θάνατος και ο τρίχρονος εγκλεισμός θα έπρεπε να με είχαν κάνει ν' αποζητώ τη συντροφιά. Δεν ξέρω αν φταίει που είμαι ανισόρροπος, αλλά είχε συμβεί το αντίθετο. Είχα πάει στο πιο μακρινό νησί του κόσμου και σκόπευα να μείνω εκεί.

Θ' αγόραζα ένα σπιτάκι κοντά στη θάλασσα, όλα είναι κοντά στη θάλασσα στο Φουναφούτι, και θα περνούσα τις ώρες μου στην παραλία, ντυμένος με τον ήλιο. Απραξία. Αυτό ήθελα. Να πεθάνω προτού πεθάνω.

Υπήρχε και κάτι ακόμα που με είχε οδηγήσει εκεί. Δεν ήθελα να το πω ούτε ψιθυριστά, δεν ήθελα να το σκέφτομαι, δεν ήθελα να το θυμάμαι, αλλά ό,τι κι αν έκανα παρέμενε εκεί:

Προσπαθούσα να κρυφτώ. Είχα κάνει συμφωνία με το διάβολο και την είχα αθετήσει.

~~

Το ξενοδοχείο μου ήταν ένα συγκρότημα από πέντε στούντιο στη σειρά. Όταν πήγα ήταν κατειλημμένο άλλο ένα. Έμεινε ένας Γάλλος υδροβιολόγος, που τον συνάντησα στην είσοδο. Τον είδα με τα βιβλία του και τα όργανα να ετοιμάζεται να βγει.

«Μελετάτε τα σκουλήκια;» του είπα.

«Τα ποια;»

«Τα μπλε σκουλήκια.»

«Χέλια είναι», είπε σχεδόν προσβεβλημένος. «Τα Triserialis nani είναι χέλια.»

«Κι είναι μπλε;»

Δεν απάντησε. Έφυγε χολωμένος.

Το στούντιο ήταν ευπρεπέστατο. Είχε δορυφορική τηλεόραση που έπιανε μόνο κινέζικα κανάλια. Είχε και VHS, με δυο κασέτες πάνω. Μία ερωτική και μία για τα μπλε σκουλήκια, που μάλλον ήταν χέλια. Έβαλα τη δεύτερη και ξάπλωσα. Δεν ήθελα να δω πορνό.

Ήταν μεσημέρι, αλλά είχα μπερδευτεί διασχίζοντας τόσες ζώνες ώρας. Έκλεισα τα μάτια για να ξεκουραστώ. Κοιμήθηκα.

Μια πολύ ευχάριστη παρενέργεια της λεβοντόπας είναι τα όνειρα. Η έξτρα ντοπαμίνη σε κάνει να βλέπεις πιο έντονα όνειρα. Περισσότερα χρώματα, μυρωδιές και γεύσεις, πολύ έντονα συναισθήματα.

Κι έβλεπα στον ύπνο μου τον Ρόκι, το σκύλο μου, αλλά δεν ήταν δελφίνι όπως τον είχα δει παλιότερα, ήταν σκυλόψαρο. Ήταν μέσα σε φέρετρο κι έλεγε: «Με πονάει το κεφάλι μου.»

«Τι έχεις;» τον ρώτησα.
«Σκουλήκια», είπε ο Ρόκι.

Κι άνοιξε το στόμα του. Από μέσα έβγαιναν σκουλήκια που έμοιαζαν πιο πολύ με φύκια και μύριζαν έτσι, θάλασσα.

«Με συγχωρείς», του είπα.
Ένιωθα ότι έφταιγα.

Εύπνησα και ήταν ακόμα μέρα. Είχε ζέστη κι υγρασία μαζί. Ο αέρας μύριζε θάλασσα. Η μέση θερμοκρασία στο Τουβαλού, όλο το χρόνο, είναι τριάντα βαθμοί Κελσίου, δεν υπάρχει χειμώνας και καλοκαίρι.

Ντύθηκα και βγήκα έξω να περπατήσω. Το Φουναφούτι είναι μια μακρόστενη ατόλη, μια λωρίδα γης στη μέση του μεγαλύτερου ωκεανού. Υπάρχει μόνο ένας δρόμος. Στο στενότερο κομμάτι της απ' τη μια μεριά της θάλασσα ως την άλλη είναι είκοσι μέτρα, σχεδόν όσο ο δρόμος. Και μέγιστο υψόμετρο έχει τρία μέτρα.

Ξεκίνησα να περπατάω προς τον ήλιο, ενώ σκεφτόμουν ότι δεν ήταν καθόλου ειδυλλιακό μέρος. Ήταν ένας μπορχικός λαβύρινθος. Ο Μπόρχες το είχε πει: Ο χειρότερος λαβύρινθος αποτελείται από μια ευθεία. Δεν μπορείς να χαθείς.

Τα κύματα ακούγονταν να σκάνε στην ακτή κι απ' τις δύο πλευρές. Το νερό βρισκόταν δεξιά κι αριστερά, δεκαπέντε μέτρα απ' τη μια, δέκα απ' την άλλη, αυτός ήταν κι ο λόγος που τον προτιμούσαν τα μπλε χέλια.

Ο δρόμος ήταν γεμάτος από μικρές τρύπες. Ήξερα γιατί. Το Φουναφούτι ήταν το μοναδικό μέρος αναπαραγωγής των μπλε χελιών, που ήταν κάτι σαν ζωντανό απολίθωμα, πολύ αρχαίος οργανισμός.

Όπως τα ευρωπαϊκά χέλια γεννάνε στη θάλασσα των Σαργασσών,
έτσι και τα Κυανά του Ειρηνικού γεννάνε στο Τουβαλού.

Το παράξενο μ' αυτά τα χέλια είναι ότι τα αρσενικά πάνε απ' την
ανατολική πλευρά, την πλευρά του ανοικτού ωκεανού. Τα θηλυκά
πάνε απ' τη δυτική πλευρά, την πλευρά της λιμνοθάλασσας, που
είναι ανοικτή.

Στ' ανατολικά, τα αρσενικά αδειάζουν το σπέρμα τους. Στα δυτικά,
τα θηλυκά γεννάνε τα αβγά. Εκείνη τη μέρα η μια πλευρά του
νησιού είναι άσπρη και η άλλη κοκκινωπή.

Τα δύο φύλα των χελιών δεν συναντιούνται ποτέ. Δεν κάνουν
έρωτα, δεν ψιθυρίζουν ερωτόλογα, δεν ανταλλάσσουν κάρτες του
Αγίου Βαλεντίνου ούτε όρκους αιώνιας αγάπης, δεν τσακώνονται,
δεν τα ξαναβρίσκουν.

Τ' αγόρια χύνουν και πεθαίνουν. Τα κορίτσια γεννάνε και
πεθαίνουν. Τόσο κοντά, τόσο μακριά. Ποτέ δεν συναντιούνται.

Όμως το Φουναφούτι και τα υπόλοιπα στο Τουβαλού είναι απόλες.
Αυτό σημαίνει ότι είναι κοραλλιογενή νησιά -κι από κάτω είναι
διάτρητα.

Ωσμωση. Τα ίδια τα χέλια, τα ενήλικα άτομα, παρότι δεν
ξεπερνάνε τα δέκα εκατοστά, δεν χωράνε να περάσουν. Όμως
χωράνε τ' αβγά τους και το σπέρμα τους.

Κάτω απ' το Τουβαλού ενώνεται το θηλυκό με το αρσενικό.
Γονιμοποιούνται τα αβγά. Και δεν υπάρχει κανένας θηρευτής να τα
απειλεί εκεί κάτω. Η ζωή πάντα βρίσκει έναν τρόπο. Αν δεν τον
βρει πεθαίνει.

Τα αβγά σκάνε τρία φεγγάρια μετά, στην πανσέληνο πάντα, και οι
νύμφες που είναι μπλε βγαίνουν μέσα απ' το χρώμα του νησιού.
Πλημμυρίζουν τα πάντα εκείνη τη νύχτα. Οι ντόπιοι την έχουν ως
τη σημαντικότερη γιορτή. Είναι η Μπλε Νύχτα και κανείς δεν
επιτρέπεται να βγει απ' το σπίτι του.

Τα μικροσκοπικά χέλια, δεκάδες δισεκατομμύρια, πέφτουν στη
θάλασσα.

Αυτό που μελετάνε οι επιστήμονες κι ακόμα πιο πολύ τους
παραξενεύει, είναι ότι τα μισά πέφτουν στην μεριά της
λιμνοθάλασσας, τ' άλλα στη μεριά του ωκεανού. Κι ενώ ακόμα δεν
έχουν γεννητικά όργανα ξεχωρίζουν την πορεία τους, χωρίζονται.

Αυτά που πέφτουν ανατολικά θα επιστρέψουν ως αρσενικά, αυτά που πέφτουν δυτικά θα επιστρέψουν ως θηλυκά.

Τα μικρά που θα γίνουν αρσενικά πάνε στη Χιλή, όπου θεωρούνται σπουδαίος μεζές. Τα μικρά που θα γίνουν θηλυκά πάνε στην Κίνα, όπου θεωρούνται σπουδαίος μεζές.

Όσα επιβιώσουν επιστρέφουν στο Τουβαλού για αναπαραγωγή και για θάνατο.

Αυτή είναι η μοίρα των Κυανών Χελιών, που είναι πιο παλιά απ' τους δεινόσαυρους.

Κι εγώ αναρωτιόμουν μήπως είναι μοίρα όλων των πλασμάτων. Μήπως ποτέ δεν συναντιόμαστε.

Η Μπλε Νύχτα ήταν σ' ένα μήνα, στην επόμενη πανσέληνο, και σκεφτόμουν ότι θα ήμουν εκεί για να τη δω. Για την ώρα περπατούσα μέσα στην κάψα.

Ο ήλιος δημιουργούσε Φάτα Μοργκάνα στην ασφαλτο. Έμοιαζε ο ουρανός ν' αντανakλάται κάτω, λες και είχαν κατέβει τα Ουράνια στη Γη.

Κι είδα μέσα στον αντικατοπτρισμό τρεις φιγούρες λεπτές σαν κλωστές. Έρχονταν προς το μέρος μου. Δεν υπήρχε κι άλλος δρόμος να πάνε. Μισόκλεισα τα μάτια για να δω καλύτερα.

Ανατρίχιασα, κι ας είχε τριάντα πέντε βαθμούς κάτω απ' τον ήλιο. Χρειαζόμουν λίγο χρόνο να επεξεργαστώ το θέαμα των τριών, ίσως για να πιστέψω στα μάτια μου.

Κι αλήθεια για λίγο φαντάστηκα ότι ο σκύλος μου, ο Ρόκι, θα εμφανιζόταν ανάμεσα τους, παίζοντας καστανιέτες με τα μπροστινά του πόδια.

Δεν θα ήταν και τόσο παράξενο. Γιατί αυτοί που είδα να πλησιάζουν απ' τον νότο του Φουναφούτι ήταν γνωστοί. Να συναντήσεις έναν γνωστό στο Τουβαλού, τυχαία, είναι λιγότερο πιθανό απ' το να σου πέσει στο κεφάλι μια μπάλα από τιτάνιο, εξάρτημα Ρωσικού δορυφόρου.

Το να συναντήσεις τρεις γνωστούς είναι σαν να σε χτυπήσει ολόκληρος ο δορυφόρος.

Κι όμως τους είχα εκεί μπροστά μου. Τους τρεις Χιτάνος, που με είχαν σώσει απ' τους Αμερικάνους στα Χανιά. Τους Χιτάνος που μου είχαν δώσει το φιλί της ζωής.

Μέσα στη Φάτα Μοργκάνα έμοιαζαν να έχουν αμυγδαλοειδείς αύρες ή σαν να έχουν φτερά. Ήταν ο Στεφ κι ο Εμ-Τζέι. Ήταν κι ο Μπικ. Ήταν στο Τουβαλού και με πλησίαζαν χαμογελώντας.

Δεν γύρισα να τρέξω. Πού να πάω; Η ευθεία είναι ο χειρότερος λαβύρινθος.

4

Στο Φουνναφούτι δεν πρόκειται να βρεις μπιτς μπαρ, παρότι όλη η ατόλη είναι δύο παραλίες, με λίγο χώμα ανάμεσα.

Είχαμε κάτσει, τέσσερις ξένοι, έξω από ένα παντοπωλείο, ένα μαγαζάκι με πέντε ράφια, τρώγαμε SPAM και πίναμε κοκακόλα.

Σ' αυτό το νησιωτικό σύμπλεγμα δεν υπάρχουν σχεδόν καθόλου ζώα εκτροφής, τι να φάνε τα ζώα; Μόνο λίγα γουρούνια υπάρχουν και είναι περισσότερο σαν κατοικίδια. Επιπλέον δεν υπάρχει ζάχαρη ή μέλι ή κάποια γλυκαντική ουσία.

Για πρωτεΐνη βασίζονταν στα ψάρια. Για ζάχαρη σ' ένα ενδημικό φρούτο, το πάου πάου, που είναι γλυκό και δηλητηριώδες. Περιέχει ανονακίνη, μια νευροτοξική ουσία. Η χρόνια κατανάλωση της ανοκανίνης προκαλεί εγκεφαλίτιδες παρόμοιες με το Πάρκινσον ή με αυτό που είχα πάθει για τρία χρόνια.

Έτσι έτρωγαν ελάχιστο κρέας και ελάχιστη ζάχαρη, σχεδόν καθόλου. Αυτά άλλαξαν όταν οι Αμερικάνοι έριξαν την ατομική βόμβα για να σώσουν τον κόσμο. Τότε οι Γιαπωνέζοι αποσύρθηκαν απ' τα νησιά και τ' ανέλαβαν οι ΗΠΑ. Μαζί με τον στρατό πήγαν τις κονσέρβες SPAM και την κοκακόλα.

Οι Τουβαλιανοί εθίστηκαν. Πλέον στη χώρα θεωρείται πλούσιος εκείνος που μπορεί να σου κάνει το τραπέζι και ν' ανοίξει μόνο κονσέρβες SPAM. Κι όλοι πίνουν κοκακόλα. Διαρκώς. Η ζάχαρη είναι το πιο σκληρό ναρκωτικό.

Κι εγώ έπινα τη δική μου σ' εκείνο το παντοπωλείο, κοιτούσα τους συνδαιτυμόνες μου κι αναρωτιόμουν πόσο στημένη ήταν η παρτίδα.

~

«Πρέπει να φύγεις αμέσως», είπε ο Μπικ.

Χαιρόμουν που τον έβλεπα. Τον είχα δώσει στην αστυνομία κι αισθανόμουν άβολα μ' αυτό, αλλά ήταν ωραίος τύπος, μου 'χε λείψει σχεδόν.

«Το αμέσως στο Τουβαλού είναι σχετικό», του είπα. «Πότε φεύγει το επόμενο αεροπλάνο; Μεθαύριο;»

«Φύγε με πλοίο.»

«Σιγά μη φύγω και κολυμπώντας. Είμαστε στη μέση του Ειρηνικού.»

Ήπια λίγη κοκακόλα. Η ζάχαρη έκανε τα δόντια μου να πονάνε.
Άραγε είχαν οδοντίατρο στο νησί;

Ο Εμ-Τζέι έκανε κάποια νοήματα. Κατάλαβα πάνω κάτω τι έλεγε
πριν να μου εξηγήσουν. Ήταν κάτι σαν: «Δεν καταλαβαίνει.
Πρέπει να τον πάρουμε με το ζόρι.» Κι έδειχνε εμένα.

«Αυτό που δεν καταλαβαίνω», τους είπα, «είναι πώς στο διάολο
βρεθήκατε εδώ; Με ακολουθήσατε; Κι εσύ δεν ήσουν φυλακή;»

Έφαγα μια κουταλιά SPAM. Ήταν αηδιαστικό. Αλλά δεν είχα φάει
τίποτα τις τελευταίες ώρες, οπότε ήταν καλό.

Ο Μπικ δεν μίλησε.

«Μπίλη», έκανε ο Στεφ σαν να προσπαθούσε να με καθησυχάσει.

«Τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα απ' όσο μπορείς να
καταλάβεις.»

«Εσύ είσαι ο αρχηγός τελικά;»

«Δεν έχουμε ιεραρχία.»

«Τι είστε; Ο μυστικός στρατός των Ισπανών τσιγγάνων. CIA;

Τρομοκράτες;»

Ο Εμ-Τζέι είχε διαβάσει τα χείλη μου. Έκανε νόημα ότι ήμουν
τρελός κι όχι χαζός.

«Μπίλη, αν νομίζεις ότι ο κόσμος σου είναι σκατά, πού να δεις και
τους άλλους.»

«Των άλλων ανθρώπων;»

«Των άλλων Κόσμων.»

Δεν έκανε πλάκα. Μάλλον εκείνος ήταν τρελός.

«Το βασικό θέμα είναι», είπε ο Μπικ, «ότι μέχρι να φύγεις και να
φύγουμε, μεθαύριο έστω, δεν γίνεται να πας πιο κάτω στο δρόμο.»

«Γιατί;»

«Απαγορεύεται, γι' αυτό.»

Είδα τον Εμ-Τζέι να τον μαλώνει. Κατάλαβα γιατί.

Γιατί ήμουν άνθρωπος και ήμουν νέος. Αν πεις σ' έναν νέο ότι
απαγορεύεται να κάνει κάτι είναι σαν να του θέτεις το ερώτημα:
Θα το κάνεις ή είσαι κότα;

Είναι το Παράδοξο της Γένεσης. Ο Κήπος της Εδέμ ήταν
απέραντος. Χιλιάδες δέντρα. Αν έμεναν όλα απλώς Δέντρα, τότε η
πιθανότητα να φάνε το Μήλο οι Πρωτόπλαστοι ήταν μηδενική,
απειροελάχιστη.

Αλλά ο Παντογνώστης που μάλλον δεν σκάμπαζε τίποτα από ανθρώπινη ψυχολογία, ήταν λιγάκι αψυχολόγητος όπως λένε, τι έκανε; Τους είπε: Μπορείτε να τρώτε απ' όλα. Εκτός από Εκείνο. Και τους το έδειξε.

Πάλι καλά που δεν έβαλε νέον πινακίδες ν' αναβοσβήνουν από πάνω του: Φάε με, Φάε με. (Αυτό μπορεί να λειτουργούσε κι αποτρεπτικά.)

Έτσι κι εγώ, ως άλλος Αδάμ, μόλις άκουσα ότι απαγορεύεται να πάω παρακάτω ήξερα τι έπρεπε να κάνω. Αλλά δεν τους το είπα. Συμφώνησα να επιστρέψω στο ξενοδοχείο.

«Εσείς πώς με βρήκατε; Δεν μου είπατε», τους ρώτησα καθώς περπατούσαμε προς το βορρά.

«Το πρόβλημα σου δεν είμαστε εμείς. Ας πούμε ότι εμείς είμαστε οι καλοί της ιστορίας.»

«Κι εγώ είμαι ο κακός;»

«Εσύ είσαι η πριγκίπισσα, το έπαθλο.»

Δεν ήθελαν να μου πουν περισσότερα, δεν χρειαζόταν να ξέρω περισσότερα, έτσι λέγαν. Με συνόδευσαν πίσω στο ξενοδοχείο και περίμεναν να μπω στο δωμάτιο μου. Είχε σχεδόν νυχτώσει. Άνοιξα την τηλεόραση και την έβαλα δυνατά. Στο κινέζικο κανάλι έδειχνε κάτι που έμοιαζε με σεισμό 8.1 Ρίχτερ στη Νέα Ζηλανδία. Και αναβόσβηνε με κόκκινα μια προειδοποίηση. Διεθνής λέξη. Τσουνάμι.

Κανένα κελί δεν μπορούσε να με κρατήσει μακριά απ' το Απαγορευμένο. Το παράθυρο του μπάνιου έβλεπε πίσω. Περίμενα να νυχτώσει για τα καλά και πήδηξα έξω. Τους είδα να στέκονται στην μπροστά αυλή. Μιλούσαν. Οι λέξεις που άκουσα δεν ήταν ισπανικές. Ίσως τσιγγάνικα. Έμοιαζαν πιο αρχαία, σαν σανσκριτικά, αλλά λένε πως από εκεί ξεκίνησαν οι τσιγγάνοι. Το πιο παράξενο δεν ήταν η γλώσσα που μιλούσαν. Το παράξενο ήταν ότι άκουγα τρεις φωνές. Η μία ήταν του Εμ-Τζέι.

Έφυγα τρέχοντας σκυφτός, με τα παπούτσια στο χέρι για να μη μ' ακούσουν. Πήγαινα προς τα νότια, όπου υπήρχε μια φήμη για πανσέληνο κι απαγορευμένα φρούτα.

~

Πέρασα το παντοπωλείο με τα Spam κι είχα προχωρήσει αρκετά, όταν πάτησα το πρώτο. Ήταν σαν να 'χα λιώσει μια μύξα. Κοίταξα την πατούσα μου. Φωσφόριζε γαλάζια.

Συνέχισα παρακάτω, λίγο πιο αργά, και τότε ξεκίνησε το θαύμα.

Μπροστά μου και πίσω μου, παντού στην ευθεία της ατόλης, ξεκίνησαν να βγαίνουν απ' το χώμα γαλάζιες φωσφορίζουσες κλωστές. Αναβόσβηναν, όπως οι πυγολαμπίδες, αλλά ήταν μακρουλές λάμπες.

Οι προνύμφες, οι λάρβες των χελιών έβγαιναν μέσα απ' το χώμα. Είχαν εκκολαφτεί είκοσι εννιά μέρες νωρίτερα απ' το προβλεπόμενο.

Σταμάτησα για να θαυμάσω –και για να μην πατήσω κάποια. Ήταν κάτι που μόνο με τριπλή δόση LSD, μαζί με πεγιότ και αμανίτα μουσκάρια, μπορούσες να δεις.

Ένας διάδρομος γαλάζιων λάμπων μπροστά και πίσω μου που αναβόσβηναν συγχρονικά. Τα χέλια είχαν συντονίσει την περιοδικότητα κι αυτό που σχηματιζόταν ήταν ένα γαλάζιο κύμα απ' το βορρά προς το νότο.

Το Βόρειο Σέλας που ήθελε να δει η Μόλλυ δεν άξιζε ούτε μια δεκάρα σε σχέση μ' αυτό που είχαν δημιουργήσει τα σκουλήκια. Γιατί ο ουρανός αντανάκλούσε την γαλαζωπή αύρα κι έφτιαχνε θέαμα που ελάχιστοι άνθρωποι είχαν αντικρίσει. Μήπως γι' αυτό δεν ήθελαν τουρίστες στο Τουβαλού; Μπορεί να ήταν ένα οικογενειακό μυστικό.

Το πιο υπέροχο ήταν ότι η λάμψη των χελιών είχε ρυθμό. Ήταν μουσική από φως. Δεν αναβόσβηναν χαοτικά. Γρήγορα κατάλαβα το ρυθμό, ήταν η Ακολουθία Φιμπονάτσι: 5, 3, 2, 1, 1, 0. Και μετά πάλι αντίστροφα: 0, 1, 1, 2, 3, 5.

Καθόλου πρωτότυπο, όλο το Σύμπαν είναι στημένο πάνω στη Φιμπονάτσι. Μερικά δισεκατομμύρια από προνύμφες χελιών έπαιζαν μουσική με φως όλες μαζί, χωρίς να χάνουν ούτε χτύπο.

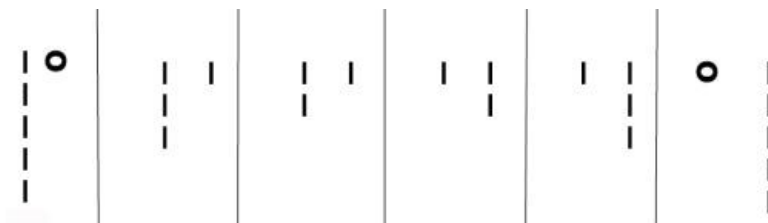
Αλλά πάνω που είχα συνηθίσει το ρυθμό είδα ότι άρχισε να χάνεται. Ένα στιγμιαίο χάος φωτός, ένα ανακάτωμα για λίγο. Και μετά η αποκάλυψη:

Οι δυο πλευρές του φωτεινού ποταμιού άρχισαν να διαχωρίζονται.

Αυτά που πήγαιναν να πέσουν στα ανατολικά, στον ωκεανό, και να επιστρέψουν κάποτε ως αρσενικά συνέχιζαν με το 5, 3, 2, 1, 1, 0. Εκείνα που πήγαιναν προς τη λιμνοθάλασσα, για να επιστρέψουν κάποτε ως θηλυκά, άλλαξαν ρυθμό. Πάλι Φιμπονάτσι, αλλά κόντρα: 0, 1, 1, 2, 3, 5.

Έγιναν δύο ρεύματα που αναβόσβηναν σε διαφορετικούς ρυθμούς, αλλά οι κοινοί τόνοι, έδιναν τη μουσική.

Αν παιζόταν σε μουσική θα ήταν έτσι

Και το θηλυκό με το αρσενικό διαχωρίστηκε έτσι, τραγουδώντας, παίζοντας μουσική, έστω με φως, γιατί τι είναι η μουσική πέρα από ρυθμό.

Είχαν διαχωριστεί, αλλά κρατούσαν τον ρυθμό τους, ήταν σε απόλυτο συγχρονισμό, κάτι σαν υπόσχεση επιστροφής, αιώνιας σύνδεσης.

Ύστερα το ένα κομμάτι, το 5, 3, 2, 1, 1 άρχισε να πέφτει στον ωκεανό. Το άλλο στη λιμνοθάλασσα και ν' απλώνονται εκεί μέσα, μια πανδαισία που απλωνόταν με ρυθμό στο νερό, απλωνόταν προς τις δυο μεριές βάφοντας μαζί και τον ουρανό.

Κι ήμουν ευτυχισμένος που το είχα δει. Ό,τι είχα πάθει κι είχα κάνει τόσα χρόνια, αν είχαν γίνει μόνο και μόνο για να δω αυτό το θέαμα, ήμουν ευτυχισμένος. Είχα μείνει εκεί ακίνητος, μέσα σε μια απέραντη τελειότητα.

~

Δεν άργησε πολύ να σβήσει το υπερθέαμα. Δεν ξέρω πόσο ακριβώς κράτησε και δεν έχει σημασία.

Τότε αναβόσβησε στο μυαλό μου ένα λαμπάκι. Ήταν ένα από εκείνα τα μικρά, αλλά σημαντικά, που σου λένε ότι κοντεύει να τελειώσει η βενζίνη, ότι έχουν πάρει φωτιά τα λάδια ή ότι πλησιάζεις σε γκρεμό.

Θυμήθηκα κάτι που είχα διαβάσει παλιότερα, στο σχολείο ίσως. Βιοφωταύγεια. Η ικανότητα των ζωντανών οργανισμών να παράγουν φως. Πώς το κάνουν;

Στάθηκα και παρατηρούσα τις μπλε λάρβες να εξαφανίζονται στη θάλασσα.

Πώς το κάνουν; Πώς παράγουν φως; Μου ήρθε στο νου σαν εικόνα η καθηγήτρια βιολογίας, η Ανετάκη, μια ψηλή καθηγήτρια, αντρογυναίκα, να λέει:

«Είναι η οξειδωση μιας ομάδας χημικών ουσιών που τις λέμε... Εωσφορίνες ή λουσιφερίνες.»

Όλο εκείνο δεν ήταν ακριβώς θαύμα θεϊκό. Πιο πολύ ο Εωσφόρος έπρεπε να πάρει τα εύσημα. Το Τουβαλού ολόκληρο γιόρταζε τη Νύχτα του Εω-φωσφορισμού. Κι εγώ είχα πάει εκεί για να κρυφτώ απ' το Διάβολο.

Μάλλον ήμουν καλός στο να παίρνω λάθος αποφάσεις.

Συνέχισα να προχωράω προς το νότο, χωρίς να τρέχω πια, χωρίς να βιάζομαι, είχα ηρεμήσει απ' την ομορφιά που είδα.

Πηγαίνοντας παρακάτω, κι ενώ οι λάμπες των τελευταίων χελιών έσβηναν στον ωκεανό, αντιλήφθηκα νευρικήτητα και υπερδραστηριότητα στις καλύβες των ντόπιων, δεξιά κι αριστερά στο δρόμο.

Ακούγονταν κλάματα και φωνές, προσταγές και περισσότερα κλάματα. Οι Τουβαλιανοί έβγαιναν απ' το σπίτι και γέμιζαν τη βάρκα με Spam και κοκακόλα.

Ρώτησα κάποιους τι γινόταν. Δεν μου απαντούσαν. Είχαν επικεντρωθεί να στοιβάζουν προμήθειες στις βάρκες.

Μόνο σε μια καλύβα ταλαιπωρημένη και παλιά, όπου καθόταν ένας γέροντας φαφούτης, με το δέρμα ξεραμένο στα κόκαλα χωρίς κρέας από κάτω, μόνο εκεί επικρατούσε ηρεμία.

Ο γέρος ήταν γαλήνιος σαν Βουδιστής μοναχός.

Τον ρώτησα στα αγγλικά τι συνέβαινε, χωρίς να έχω πολλές ελπίδες να μου απαντήσει. Κι όμως μίλησε, με προφορά που θύμιζε Τζον Γουέιν.

«Τα σκουλήκια», μου είπε.

«Τα χέλια;»

«Βγήκαν νωρίτερα. Έπρεπε να βγουν στο επόμενο φεγγάρι.»

«Και τι σημαίνει αυτό;»

Είπε κάτι στη γλώσσα τους. Ακούστηκε πολύ μελωδικό, κι έτσι όπως το είπε χαμογελώντας έμοιαζε σαν να είχε πει: «Δωρεάν παγωτό για όλους.»

Αλλά δεν το άφησε έτσι, έπρεπε να μου εξηγήσει τι σημαίνει αυτό, γιατί τα χέλια βγήκαν νωρίτερα, γιατί οι Τουβαλιανοί φόρτωναν τις βάρκες τους.

Τελευταία φορά είχε συμβεί τον Οκτώβριο του 1972. Τα σκουλήκια βγήκαν νωρίτερα και φύγανε. Λίγο μετά πέρασε απ' το Φουναφούτι ο Κυκλώνας Μπεμπέ, που καθόλου μπεμπέ δεν ήταν. Το νησί καταστράφηκε σχεδόν ολόκληρο –το 90%

Ο γέρος ξαναείπε εκείνη τη φράση που στη γλώσσα τους, συγγενική με τα χαβανέζικα, έμοιαζε σαν δωρεάν παγωτό. Και μετάφρασε:

«Το Τέλος του Κόσμου», μου είπε και ξελιγώθηκε να γελάει.

Ακριβώς όπως το είχε πει ο ποιητής:

*This is the way the world ends
This is the way the world ends
This is the way the world ends
Not with a bang but a laughter.*

Άφησα το γέλιο του πίσω μου και συνέχισα να περπατώ προς το νότο, προς το φεγγάρι. Δεν είχε νόημα αυτό που έκανα, αλλά ήταν φυσικό.

Ήμουν ένα χέλι κι εγώ. Με καθοδηγούσε κάποιο id βαθύτερο από εκείνο που μίλησε ο Φρόυντ, βαθύτερο απ' τον εαυτό μου, ίσως ένα απέραντο δίκτυο από ids, κάτι σαν την πρωταρχική ενέργεια του ίδιου του Κόσμου, ίσως βαθύτερο κι απ' τον ίδιο τον Κόσμο, κάτι σαν την κρυφή αρμονία του Ηράκλειτου, βάθη κάτω απ' τα βάθη, ως τα αχανή έγκατα του ανείπωτου, ένα προαιώνιο id βαθύτερο απ' όλα τ' άλλα, ούτε καλό ούτε κακό, ούτε ηθικό ούτε ανήθικο, ούτε ορθολογικό ούτε παράλογο, ούτε σε τάξη ούτε σε αταξία, η αστείρευτη δημιουργική δύναμη που εκπορεύεται απ' το καθαυτό πνεύμα του Σύμπαντος, αυτή η αιώνια αυτοπραγματούμενη βούληση, η καρδιά του σκότους και του φωτός, το υπερβατικό κέντρο των πραγμάτων και των ουσιών.

Προχωρούσα προς το φεγγάρι, σε μια ατόλη του Ειρηνικού, σ' έναν λαβύρινθο ευθεία, ενώ ο κόσμος έφτανε στο τέλος του.

Κι αναρωτιόμουν: Τι επέλεξα; Πού βρίσκεται η ελεύθερη επιλογή;

Ήμουν ένας μέτριος που σαν βρέθηκε μπροστά μου η Καλαμαζού έπεσα με τα μούτρα. Ποιος άνθρωπος θα αρνιόταν τον Καρπό απ' το Δέντρο της Αθανασίας; Ο Εωσφόρος το είχε πει στην Εύα: «Όποιος φάει απ' το Δέντρο της Γνώσης του Καλού και του Κακού δεν θα πεθάνει, θ' ανοίξουν τα μάτια του και θα γίνει ως θεός.»

Έτσι ήμουν προγραμματισμένος, αυτό είχε προαποφασιστεί, αυτό έκανα, καμία ελευθερία. Κι έτσι βρέθηκα στο Τουβαλού, μόνος, πιο μόνος από ποτέ.

Θα πέθαινα χωρίς έρωτα. Και το χειρότερο ήταν ότι δεν μ' ένοιαζε. Γιατί είχε πεθάνει ο έρωτας μέσα μου. Δεν μπορούσα να ερωτευτώ γιατί δεν μπορούσα να επιλέξω. Κι όταν ο άνθρωπος παύει να επιλέγει παύει να είναι και άνθρωπος. Τα ζώα κι οι άγγελοι δεν επιλέγουν, μόνο κάνουν.

Αυτό ήταν το πιο νεκρό κομμάτι της ζωής μου. Πιο χαμηλά δεν γινόταν. Είχα προδώσει τους φίλους, είχα καταστρέψει το Ζωρζ, το θεϊκό ταλέντο, είχα παραδώσει την Έλσα στην Καλαμαζού, τα είχα κάνει σκατά όλα.

Η ιστορία μου τέλειωνε αρνητικά. Δεν ήμουν στο Κάνσας, δεν είχα καρδιά, δεν είχα θάρρος, δεν είχα μυαλό, και δεν θα γυρνούσα ποτέ σπίτι.

Και δεν μ' ένοιαζε. Ήμουν πιο άδειος από χιονοδρομικό κέντρο τον Αύγουστο.

Τίποτα. Ούτε μια στάλα έρωτα μέσα μου. Και συνέχιζα να περπατώ προς το φεγγάρι, εκεί όπου συναντούσε τον ωκεανό, εκεί που τέλειωνε το νησί.

~

Η αντανάκλαση στο νερό μεγάλωνε όσο πλησίαζα, ενώ το φεγγάρι από πάνω έμενε το ίδιο. Και μετά κατάλαβα ότι η πανσέληνος έφτιαχνε το δρόμο της στα δεξιά μου. Αυτό μπροστά δεν ήταν η αντανάκλαση στο νερό.

Ήταν μια φωτεινή σκηνή, ακριβώς στην άκρη του Φουναφούτι. Πλησίασα κι έχασα περισσότερο τη σχέση με την πραγματικότητα. Γιατί όλο εκείνο ήταν λάθος.

Στην άκρη της ατόλης, στη μέση του Ειρηνικού Ωκεανού, ήταν στημένη μια σκηνή τσίρκου. Μια σκηνή τσίρκου;

Φυσικά δεν μπορούσα να κάνω τίποτα άλλο, δεν υπήρχε άλλη επιλογή, δεν επέλεγα τίποτα πια, έπρεπε να μπω.

5

Η παράσταση δεν είχε αρχίσει ακόμα. Μόνο ένας προβολέας έπεφτε στη μέση της σκηνής, φωτίζοντας το χώμα. Ακουγόταν μουσική του Νίνο Ρότα, σαν από ταινία του Φελίνι.

Δεν είχα πρόβλημα να βρω θέση. Το τσίρκο ήταν άδειο, καθόλου παράξενο αφού ερχόταν το τέλος του κόσμου. Έκατσα κι ακούμπησα πίσω. Προτού βαρεθώ και πριν καταλάβω ότι μύριζε ποπ κορν κι ασφόδελους, ακούστηκε ντραμς να χτυπάει εισαγωγή.

Ο προβολέας μετατοπίστηκε και κύκλωσε τον παρουσιαστή της παράστασης, τον κονφερασιέ.

Ψηλό σκληρό καπέλο, σμόκιν και παντελόνι με ρίγες. Μακριά δάκτυλα. Μάτια τονισμένα με άι-λάινερ.

Ήταν ο Χουάν.

Φυσικά και με είχε βρει.

Μάλλον δεν με είχε βρει, με είχε οδηγήσει ως το νησί της λουσιφερίνης. Ήμουν μόνο ένα χέλι.

«Κυρίες και κύριοι, μαντάμς ε μεσιές, λείντις εντ τζέντλεμεν, καλωσήρθατε.»

Κοίταξα γύρω. Ήμουν ο μοναδικός θεατής.

«Καλώς ήρθατε στο Τσίρκο της Γνώσης του Καλού και του Κακού.»

Η μουσική δυνάμωσε. Κι ενώ πριν ο Χουάν απευθυνόταν γενικά στο κοινό, στο ανύπαρχτο κοινό, μετά την τελευταία φράση και την υπόκλιση, σήκωσε τα μάτια, με κοίταξε και μου είπε:
«Σε περιμέναμε, Μπίλη!»

Θα μπορούσα να σηκωθώ να φύγω, αλλά πού να πήγαινα; Ήταν το τέλος του κόσμου, κι αν δεν ήταν ολόκληρου θα ήταν σίγουρα του Φουναφούτι, που με το επερχόμενο τσουνάμι θα γινόταν Νέα Ατλαντίδα.

Οπότε, αφού ήταν γραμμένο να παίξω αυτό το ρόλο, θα τον έπαιζα καλά. Ξεκίνησα να χειροκροτώ. Αργά στην αρχή, δίνοντας το έναυσμα να χειροκροτήσουν κι οι άλλοι, όπως γίνεται στις ταινίες, σαν να ήταν όλο αυτό μια κωμωδία, μια φάρσα. Ανέβασα το ρυθμό. Δεν ακούστηκε τίποτα άλλο. Ούτε καν ηχώ απ' τα δικά μου χειροκροτήματα. Ήμουν ο μόνος θεατής. Σε τι θέαμα;

Ο κονφερασιέ Χουάν μου έλυσε την απορία. Έκανε δυο βήματα πίσω και είπε στο μικρόφωνο που κρεμόταν απ' τη σκηνή:
«Καλωσορίστε τις...» Ντραμς με σασπένς «... Αγάπες του Μπίλη.»

Πρώτη μπήκε η Ρίτα. Φορούσε τα ρούχα που την είχα πρωτοδεί, στην τρίτη λυκείου. Τζιν σορτσάκι και πουκάμισο καρό δεμένο πάνω απ' τον αφαλό.

Κανονικά θα έπρεπε να σηκωθώ και να φωνάξω: «Ρίτα! Τι κάνεις εδώ; Φύγε! Θα καταστραφεί ο Κόσμος.» Αλλά με το «κανονικά» είχα σταματήσει ν' ασχολούμαι. Όταν σταμάτησε κι εκείνο ν' ασχολείται με μένα.

Η Ρίτα περπάτησε ευθεία μέχρι τη μέση της σκηνής, ακριβώς στο κέντρο, ενώ ο προβολέας την ακολουθούσε. Το μικρόφωνο κατέβηκε και το έπιασε με τα δύο χέρια. Κοίταξε κάπου μακριά, στο άπειρο και είπε:
«Καλντέερα.»

Κανείς δεν χειροκρότησε. Κι ήταν κρίμα γιατί το είχε πει τόσο ωραία.

Μετά είπε:
«Τιθόορα.»

Η ορχήστρα έπαιξε ροκ μουσική για λίγο.

Μετά είπε:
«Κυριάακος.»

Τότε ακριβώς άναψε ένας δεύτερος προβολέας και φώτισε στην άλλη μεριά της σκηνής. Από εκεί μπήκε τρέχοντας αστεία ο Κυριάκος. Το κεφάλι του ήταν στη θέση του. Πήγε και πήρε το μικρόφωνο απ' τη Ρίτα.

Και σαν να έκανε stand-up comedy άναψε ένα τσιγάρο. Έβηξε. Σίγουρα δεν κάπνιζε και μετά είπε:
«Γιατί πέρασε ο πρωθυπουργός το δρόμο;»

Μια παύση.
«Επειδή τον ψηφίσατε.»
Τύμπανο και πιατίνι (♩του – πςςς♩)

Κανένα γέλιο δεν ακούστηκε.

«Δύσκολο κοινό σήμερα. Τι έγινε; Σας δείρανε οι μπάτσοι;»
Τύμπανο και πιατίνι (♩του – πςςς♩)
Κανένα γέλιο.

«Η μήπως έπρεπε να πω οι... κλώτσοι;»

Γέλασε μόνος του και βγήκε κάνοντας υπόκλιση.

Έμεινε ο προβολέας της Ρίτας που πήρε πάλι το μικρόφωνο.
 Στάθηκε, με κοίταξε, έτσι νομίζω, αλλά δεν υπήρχε και κανείς
 άλλος να κοιτάξει. Και είπε με τη φωνή της:
 «Ψυχάκιας.»
 «Τρελάρας.»

Έκανε υπόκλιση. Ο προβολέας της δυνάμωσε.

«Χειροκροτήστε τη Ρίτα!» είπε ο κονφερασιέ. Δεν χειροκρότησα.
 Ούτε κανείς άλλος.

Η Ρίτα έφυγε περπατώντας έτσι όπως περπατούσε πάντα.

~~

Μετά ακούστηκαν τρομπέτες, όχι μεταποκαλυπτικές, αλλά
 μεξικάνικες.

«Κυρίες και κύριοι», είπε ο Χουάν. «Χρειαζόμαστε μια
 εθελόντρια.»

Μες στη σκηνή πήδηξε η Ζόε. Φορούσε ένα αστραφτερό κορμάκι
 με τους γλουτούς της να λάμπουν σαν δίδυμα φεγγάρια.
 Σαραντάρα και τέλεια, Μεξικανή θεά με ρίζες στην Αφρική.

Χαιρετώντας και στέλνοντας φιλιά πήγε στην άκρη της σκηνής
 όπου υπήρχε ένας τροχός όρθιος, μεγάλος σαν άνθρωπος. Στάθηκε
 πάνω του, με ανοιχτά πόδια και χέρια, σαν να ήταν η Βιτρούβια
 γυναίκα.

Ο Χουάν μίλησε στο μικρόφωνο:
 «Λευτέρη, θα μας βοηθήσεις;»
 «Φυσικά, μαέστρο.»

Ο μπουζουξής που είχαμε δει να παίζει στην Αμοργό εμφανίστηκε
 απ' το σκοτάδι. Πήγε στο τροχό κι έδεσε τα χέρια και τα πόδια της
 Ζόε. Μετά τον γύρισε. Εκείνη γυρνούσε και χαμογελούσε, πάνω
 κάτω, πάνω κάτω.

Ακούστηκαν πάλι τα ντραμς της αγωνίας. Ο Χουάν τράβηξε το
 σακάκι του. Από κάτω έκρυβε μια ζώνη με μαχαίρια και
 μπαλτάδες.

«Και με κλειστά μάτια», είπε ο Χουάν.
 «Φυσικά, μαέστρο.»

Ο Λευτέρης έτρεξε και του έβαλε ένα μαντήλι. Τα ντραμς συνέχιζαν.

Ο Χουάν πέταξε το πρώτο μαχαίρι. Καρφώθηκε δίπλα στο πρόσωπο της, κόβοντας μια τούφα απ' τα μαλλιά της.
Η Ζόε χαμογελούσε, πάνω κάτω, γύρω γύρω.

Το δεύτερο μαχαίρι της έσκισε το κορμάκι στο ύψος της μέσης.
Χωρίς να χυθεί σταγόνα αίμα.
Η Ζόε χαμογελούσε, πάνω κάτω, γύρω γύρω.

Έβγαλε έναν μπαλτά απ' τη ζώνη. Τον πέταξε χωρίς σκέψη. Ο μπαλτάς πήγε και καρφώθηκε ανάμεσα στα πόδια της.
Η Ζόε χαμογελούσε, πάνω κάτω, γύρω γύρω.

«Και το τελευταίο», είπε ο μαχαιροβγάλτης Χουάν. Έπιασε έναν μεγάλο μπαλτά.

Τον πέταξε με δύναμη. Εκσφεντονίστηκε και ακούστηκε ο γδούπος όταν τρύπησε τον τροχό, κόβοντας μαζί και το μικρό δάκτυλο της Ζόε. Αλλά εκείνη δεν ούρλιαξε.
Η Ζόε χαμογελούσε, πάνω κάτω, γύρω γύρω.

Μ' έπιασε φαγούρα στο μέλος φάντασμα, στο χαμένο μου δαχτυλάκι.

Ο Χουάν έβγαλε το μαντήλι και φώναξε:
«Χειροκροτήστε τη θεά του έρωτα των Μάγια.»

Κανείς δεν χειροκρότησε. Ούτε εγώ. Ο Λευτέρης μπήκε και την έβγαλε απ' τη σκηνή.

Τότε ακούστηκαν αστραπές και βροντές απέξω. Αλλά δεν έβρεχε, ήταν ηλεκτρική καταιγίδα σε ξηρό αέρα. Κι ακούστηκε ένας ακόμα πρωτόγνωρος ήχος, σαν κάτι να φεύγει, σαν νερό που χάνεται, και σαν χιλιάδες πλάσματα που ουρλιάζουν χωρίς φωνή.

Ο προβολέας μέσα στην σκηνή έσβησε. Έμεινε μοναδικό φως εκείνο που ερχόταν απ' έξω, αστραπές ξανά και ξανά, σαν ένα χαλασμένο στροβοσκόπιο, χωρίς ρυθμό.

Ακούστηκε η φωνή του Χουάν μέσα στο σκοτάδι, βιβλική και σατιρική μαζί, να λέει:

«Έλα να σου δείξω πώς πρέπει να τιμωρηθεί η μεγάλη πόρνη, που κάθεται πλάι σε πολλά νερά και γεμίζει το κύπελλο της με το αίμα

των αγίων. Οι βασιλιάδες της γης αμάρτησαν μαζί της, κι οι κάτοικοι της γης μέθυσαν απ' το κρασί της πορνείας της».

Και τότε άνοιξαν περισσότερα φώτα κι είδα τη Μόλλυ να κάθεται πάνω σ' ένα κόκκινο θηρίο, που έμοιαζε με ταύρο, αλλά είχε δέκα κέρατα, και παντού ήταν γεμάτο αυτοκρατορικούς τίτλους, προσβλητικούς για το Θεό.

Και γύρω της ακολουθούσαν θηρία πολλά, τίγρεις και λιοντάρια κι ένας κουτσός σκύλος που έμοιαζε με τον Ρόκι.

Η Μόλλυ ήταν ντυμένη στην πορφύρα και στο κόκκινο, ολόχρυσο από το μάλαμα, και στολισμένη πολύτιμα πετράδια και μαργαριτάρια· στο χέρι της κρατούσε ένα χρυσό ποτήρι γεμάτο ποτό.

Πάνω στην τέντα αναβόσβηνε μια επιγραφή: «Βαβυλώνα η μεγάλη, η μάνα των πορνών και των βδελυγμάτων της γης».

Η Μόλλυ πάτησε στα δυο της πόδια, πάνω στη ράχη του θηρίου στάθηκε όρθια κι άρχισε να χορεύει ιρλανδέζικους χορούς. Το έκανε υπέροχα, ακόμα κι εκεί.

«Χειροκροτήστε την πόρνη της Βαβυλώνας», είπε ο Χουάν.

Κανείς δεν χειροκρότησε.

Η Μόλλυ με το θηρίο και την ακολουθία των ζώων έκανε 3 κύκλους προς τα δεξιά, μετά 2 κύκλους προς τ' αριστερά, μετά 1 δεξιά, μετά 1 αριστερά, και τελικά βγήκαν απ' τη σκηνή. Ο κουτσός σκύλος άργησε λιγάκι παραπάνω, αλλά ήταν πολύ γλυκός, έτσι όπως προσπαθούσε.

~~

Ακριβώς εκείνη τη στιγμή μπήκαν απ' την είσοδο, όπως είχα κάνει κι εγώ, οι τρεις Χιτάνος. Έτρεξαν στη μέση της σκηνής και κοίταξαν στις εξέδρες να με βρουν.

«Μπίλη, πρέπει να φύγεις», φώναξε ο Στεφ.

«Καλωσορίστε τους κλόουν μας», είπε ο Χουάν στο μικρόφωνο.

Ο Μπικ κάτι πήγε να κάνει, αλλά σκόνταψε κι έπεσε πάνω στον Στεφ. Ο Εμ-Τζέι ξεκίνησε να χορεύει τις φιγούρες του Μάικλ Τζάκσον, αλλά για πρώτη φορά χόρευε χειρότερα κι απ' τη Μαντόνα.

Ο Στεφ σηκώθηκε και πήγε θυμωμένος προς τον Χουάν, αλλά πάτησε μια μπανανόφλουδα κι έπεσε ξανά. Ο Μπικ βρέθηκε μ' έναν κουβά σφηνωμένο στο πόδι του, ενώ ο Εμ-Τζέι έκανε το μίμο, παριστάνοντας ότι είχε παγιδευτεί σ' ένα γυάλινο κλουβί –αλλά μπορεί και να 'χε παγιδευτεί στ' αλήθεια.

Με χίλια ζόρια ο Στεφ σηκώθηκε. Ήταν σαν να πατούσε σε γλιστερό έδαφος, όλο έπεφτε. Αλλά κατάφερε να προχωρήσει και να φτάσει κοντά στο Χουάν.

«Μην τον κρατάς», είπε ο Στεφ δείχνοντας προς τις εξέδρες, δείχνοντας εμένα.

«Δεν τον κρατάω», είπε ο Χουάν. «Μόνος του μένει.»

~

Τότε έσβησαν όλα τα φώτα κι ακούστηκε σουνίγκ τζαζ. Μεγάλη ορχήστρα, πνευστά, έγχορδα και κοφτές φράσεις.

Ο προβολέας φώτισε την είσοδο της σκηνής. Κι εκεί εμφανίστηκε η Μισέλ. Φορούσε ένα κολλητό λευκό φόρεμα που αστραφτοκοπούσε σαν να είχε ασημένια λέπια, τόσο στενό που την έκανε να περπατάει σαν γοργόνα, σαν γοργόνα που μόλις είχε αποκτήσει πόδια, πόδια άψογα -και όχι μόνο πόδια.

Η Μισέλ πήγε αργά στη μέση της σκηνής. Περνώντας δίπλα απ' τον Μπικ τον άγγιξε ελαφρά στον ώμο.

Στάθηκε κρατώντας το μικρόφωνο. Έβγαλε έναν αναστεναγμό και ξεκίνησε να τραγουδάει, σαν να νιαουρίζει η πιο όμορφη γάτα που έχει περάσει απ' το γατοβασίλειο:

«I wanna be loved by you, just you
And nobody else but you
I wanna be loved by you, alone!
Boop-boop-a-doop!»

Συνέχισε το τραγούδι της κι όλοι ακούγαμε σαν να ήταν η πρώτη φορά που ακούγαμε γυναίκα, σαν να ήταν η πρώτη φορά που ακούγαμε. Κράτησε τόσο λίγο. Σαν τέλειωσε χειροκρότησα, πώς θα μπορούσα αλλιώς; Το ίδιο έκαναν κι οι τρεις Χιτάνος κλόουν. Δεν ήμουν μόνος.

Η Μισέλ με έδειξε με το μικρό της δαχτυλάκι, μου έκλεισε το μάτι, και βγήκε.

Τότε ο Στεφ φώναξε στον Χουάν, σαν να περίμενε να τελειώσει το διάλειμμα:

«Δεν σου ανήκει.»

«Ούτε σε σας. Τι θες;» του είπε ο Χουάν.

«Τον πιέζεις να διαλέξει.»

«Καμιά πίεση. Δεν είναι κήρυγμα. Παράσταση βλέπει.»

Τους έκανε νόημα να τραβηχτούν πίσω κι έπιασε το μικρόφωνο.

Έσβησαν όλα τα φώτα, εκτός απ' τον προβολέα του κονφερασιέ.

«Κυρίες και κύριοι, μαντάμς και μεσιές, λέιντις εντ τζέντλεμεν, και τώρα το μεγάλο μας νούμερο.»

~

Ακούστηκε μια γλυκιά μπόσα-νόβα από μια κιθάρα. Έπαιξε ένα μέτρο και μετά μπήκε η φωνή.

«Tall and tan and young and lovely

The girl from Ipanema goes walking and

When she passes each one she passes goes laboo-du-di-daa»

Δεν ήταν γλυκιά, δεν ήταν μπλουζ, δεν ήταν ροκ. Ήταν ζεστή σαν αγκαλιά, αλλά μαζί και σαν ερωτικό χαστούκι.

Ο προβολέας άνοιξε κι έδειξε το χόμα της αρένας. Τίποτα. Ούτε ένα δίχτυ ασφαλείας. Μόνο η φωνή της που τραγουδούσε –ντα ντα ντα, ντα μπι ντου. Το φως στράφηκε προς τα πάνω.

Εκεί, σ' ένα τεντωμένο σχοινί, 34 μέτρα πάνω απ' το έδαφος, καθόταν η Μαύρη Έλσα, κι έπαιζε μποσανόβες με την Καλαμαζού.

Τα τρία χρόνια που είχαν περάσει την είχαν κάνει ακόμα πιο όμορφη –και πολύ πιο κακιά. Παραλίγο να ξεχάσω ότι ήταν εκείνη που με είχε πυροβολήσει στο κεφάλι και με σκότωσε. Αλλά είδα τα μάτια της και θυμήθηκα. Ήταν τόσο σκοτεινή και τόσο ποθητή, μια Αφέντρα, μια θεά του σκότους. Είχε γίνει σίγουρα μια Πάπισσα. Κι ήταν μόλις δεκαεννιά χρονών. Πού θα έφτανε;

Φορούσε μαύρα, όπως πάντα, ένα μακρύ φόρεμα από τούλι. Έτσι όπως την φώτιζε ένας προβολέας από πίσω μπόρεσα να δω ότι είχε βάλει σιλικόνη στα βυζιά της. Όχι υπερβολική, τα είχε τονίσει, να είναι ισάξια της περιφέρειας. Και δεν φορούσε εσώρουχα. Της άρεσε αυτό.

Κι όπως έπαιζε κιθάρα και τραγουδούσε ήταν χειρότερη από Σειρήνα και Κίρκη μαζί. Μεσμεριστική, σε υπνώτιζε χωρίς να φας λωτούς.

Έφτασε ως το σημείο όπου υπάρχει σόλο και τότε άναψε ένας ακόμα προβολέας. Έδειξε το χώμα. Ο Ζωρζ Σαντ ήταν εκεί κάτω, παντοτινός πιστός της Έλσας, κι έπαιζε το σαξόφωνο. Αλήθεια μπορούσε να παίζει τα πάντα. Ακουγόταν σαν τον Σταν Γκετζ. Τι συμφωνία είχε κάνει για να ξεπεράσει τον όρκο του; Δεν ήθελα να ξέρω.

Τους άκουγα μαζί κι ήταν πραγματικά υπέροχοι, μου ήρθαν δάκρυα, αλλά τότε μου τράβηξε το μάτι μια έλλειψη. Γύρισα προς την είσοδο της σκηνής. Έλειπε η αντανάκλαση της Σελήνης στο νερό.

Η Έλσα έπιασε την τελευταία στροφή
 ♪But each day, when she walks to the sea
 She looks straight ahead, not at him♪

Κατέβηκα τα σκαλιά ως την είσοδο. Κοίταξα έξω. Δεν έλειπε το φεγγάρι. Έλειπε η θάλασσα. Τα νερά είχαν τραβηχτεί κι είχε μείνει μόνο στεριά. Ερχόταν το Τέλος.

Ένωσα ένα χέρι στον ώμο μου, όχι εχθρικά, πατρικά μάλλον. Ο Χουάν στεκόταν πίσω μου. Η φωνή του ακούστηκε ανθρώπινη, διόλου φωνή κονφερασιέ, ακούστηκε κουρασμένη και με γρέζι, όπως τη μέρα που τον πρωτογνώρισα, τότε στο πλοίο για τις Κυκλάδες. Είχαν περάσει λίγα χρόνια κι όμως έμοιαζε σαν να είχα ζήσει αρκετά για δέκα ζωές.

«Έτσι είναι, γιε μου», είπε κι έκανε ένα βήμα για να σταθεί απέναντι μου. «Κι ο πατέρας μου θέλησε να κρυφτεί. Κι εγώ το ίδιο έκανα όταν ήρθε η ώρα. Όμως δεν μπορείς να ξεφύγεις από τον εαυτό σου. Γιατί αυτό που σε κυνηγάει, τώρα, πάντα, αυτό που σε κυνηγάει είναι ο εαυτός σου, να το ξέρεις.»

«Εγώ νιώθω να με κυνηγάς εσύ», του είπα.

«Εγώ; Νομίζεις ότι εγώ τα έκανα όλα αυτά;»

«Ποιος;»

«Θυμάσαι τις Ερινύες;»

«Τύψεις;»

«Έτσι παρουσίασαν οι αρχαίοι Έλληνες τη διαταραχή της τάξης.

Αλλά δεν μπορείς να είσαι κάτι άλλο από αυτό που είσαι.»

«Και ποιος ορίζει τι είμαι;» του είπα, ενώ σκεφτόμουν τον αέναο κύκλο επιστροφής των χελιών.

«Το Πολυσύμπαν.»

Γέλασα. Μου άρεσε η απάντηση του. Δεν είχε πει το πεπρωμένο, ο θεός κι ο διάβολος, η τύχη, το χάος, το Σύμπαν. Γιατί όλα αυτά συμπεριλαμβάνονταν στο Πολυσύμπαν. Multiverse, χωράει τα πάντα και συμφέρει.

Προτού του απαντήσω κάτι, κι αλήθεια δεν ήξερα τι θα μπορούσα να του πω, μπήκαν στη μέση οι Χιτάνος.

«Δεν του χρωστάς τίποτα», είπε ο Μπικ.

«Φοράς ακόμα την κόκκινη μύτη κλόουν», του είπα.

Τη φορούσε. Την έβγαλε.

«Αλήθεια», χώθηκε ο Στεφ, «μην αφεθείς στις σκέψεις του.»

«Είναι πολύ αργά γι' αυτό, δεν νομίζετε;» είπε ο Χουάν κι έδειξε έξω.

Η θάλασσα είχε τραβηχτεί πολλά χιλιόμετρα προς τα μέσα. Ψάρια σπαρταρούσαν στη νέα ξηρά. Όμως το χειρότερο ήταν αυτό που θα ακολουθούσε. Γιατί το νερό δεν χάνεται. Τραβιέται προς τα πίσω, προς το μέρος του σεισμού και μετά επιστρέφει. Το νερό είναι το πιο ισχυρό στοιχείο, πάντα υποχωρεί και πάντα νικάει.

«Γιατί το κάνεις αυτό;» ρώτησα τον Χουάν κι έδειξα την επικείμενη καταστροφή.

«Εγώ;» έκανε ο Χουάν με γνήσια απορία.

«Ποιος;»

«Ποιος είναι ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΟΣ; Ποιος έπνιξε όλη την ανθρωπότητα κι όλα τα ζώα και τα φυτά, επειδή δεν του έκαναν το κέφι; Ποιος δημιούργησε τον Κατακλυσμό; Ποιος κατέστρεψε τα Σόδομα και τα Γόμορρα, επειδή έκαναν σεξ παρά φύσιν; Τι πάει να πει παρά φύση;»

Οι Χιτάνος χώθηκαν στη μέση κι άρχισε ο διάλογος. Έλεγε ο Χουάν, έλεγαν κι αυτοί, αλλά εγώ δεν ήθελα ν' ακούω.

~

Περπάτησα αργά ως τη μέση της σκηνής. Ένας προβολέας άναψε πάνω μου. Το φως με τύφλωνε. Παράξενο ήταν. Συνήθως το σκοτάδι σε τυφλώνει. Υπήρχε κόσμος στις εξέδρες, αλλά δεν μπορούσα να δω πρόσωπα.

«Τι θέλετε από μένα;» είπα σαν να έπαιζα σε τραγωδία.

«Πρέπει να διαλέξεις.»

«Γιατί;»

«Γιατί ο Κόσμος ολόκληρος κρέμεται απ' τη δική σου επιλογή.»

«Τη δική μου;»

«Και κάθε άλλου.»

Έβαλα το χέρι για να δω ποιος μιλούσε. Δεν είδα.

«Τι επιλογές έχω;» του είπα.

Οι προβολείς έφυγαν από πάνω μου. Έδειξαν την αριστερή πλευρά στις εξέδρες. Εκεί καθόταν η μαύρη Έλσα. Δίπλα της είχε την Καλαμαζού.

Δόξα, σεξ, νιάτα, χρήμα.

Οι προβολείς μετακινήθηκαν, έδειξαν τους Χιτάνος. Ο πρώτος κρατούσε μια προτομή του Σωκράτη, που μάλλον υπονοούσε την αυτογνωσία, ο δεύτερος μια αγιογραφία γυναίκας που θήλαζε, μάλλον έλεγαν για την οικογένεια, κι ο τρίτος τη φωτογραφία ενός γέρου που ξάπλωνε σε μια λίμνη γαλήνης.

Στάθηκα για να σκεφτώ. Έπρεπε να διαλέξω, δεν γινόταν να κρύβομαι και να υπεκφεύγω. Πάντα πρέπει να διαλέγεις με ποια πλευρά είσαι.

Κι είχα τις προσφορές:

Απ' τη μια, όμορφη ζωή σε ένταση. Που ίσως να τέλειωνε νωρίς.

Απ' την άλλη, όμορφη ζωή σε ηρεμία. Που θα κρατούσε πολύ.

Να φωτίσεις και να καείς σαν πυροτέχνημα;

Να φωτίσεις και να καείς σαν κερί;

Το καλό και το κακό, το φως και το σκοτάδι, το ηθικό και το

ανήθικο, το αρσενικό και το θηλυκό, το αιώνιο δίπολο.

Γιατί έπρεπε να διαλέξω; Οι στιγμές δυστυχίας ήταν αυτές που με

έκαναν να εκτιμώ την ευτυχία. Η υγεία δεν έχει σημασία, αν δεν

ξέρεις πώς είναι η αρρώστια.

Τα αντίθετα δεν είναι εχθροί, είναι μέρος του ίδιου πλαισίου. Το

θαύμα ήταν εκείνη η μπλε αποκάλυψη που αναδύθηκε κάτω απ' τα

πόδια μου, μέσα απ' το έδαφος του Φουναφούτι.

Δεν θα μπορούσε να υπάρχει το θαύμα χωρίς το αρσενικό και το

θηλυκό. Κι ο θάνατος τους ήταν που δημιουργούσε τη ζωή. Κι η

ζωή τους οδηγεί αναπόφευκτα στο θάνατο.

Τίποτα ζωντανό δεν είναι αθάνατο. Αλλά ο θάνατος δίνει ζωή. Και

η ζωή καταλήγει στο θάνατο. Ουροβόρος.

Δεν είναι πάλη, δεν είναι αντίθεση, είναι συγκερασμός.

Η μουσική έχει ματζόρε και μινόρε.

Η ζωή έχει αμαρτία και αθωότητα.

Δεν ήθελα να είμαι άγιος.

Ούτε και φονιάς.

Οπότε μπορούσα να είμαι τα πάντα. Όπως το είχε πει ο άγιος

φονιάς, ο Μπάροουζ: «Τίποτα δεν είναι αληθινό, όλα

επιτρέπονται.»

Ναι, ο κόσμος είναι maya. Κάνε ό,τι νιώθεις.

Έδειξα την Έλσα, που καθόταν στις κερκίδες, και της έκανα νόημα

ότι θα πήγαινα κοντά της. Είδα τη σκοτεινιά στο βλέμμα της ν'

αστράφτει σαν μαύρη τρύπα.

Καθώς ανέβαινα, αργά, τα σκαλιά, είδα τον Εμ-Τζέι να πηγαίνει

στον Χουάν και να του δίνει μερικά κατοσταδόλαρα. Ο Χουάν είχε

κερδίσει το στοίχημα.

Έφτασα δίπλα στην Έλσα. Μύριζε σαν αμαρτία ανολοκλήρωτη. Δίπλα της είχε την Καλαμαζού, όρθια και γυμνή. Κι ένα μέτρο παραδίπλα καθόταν ο Ζωρζ Σαντ, κρατώντας εκείνο τον γκροτέσκο χάλκινο φαλλό, το σαξόφωνο. Η μισή υπόθεση της ζωής είναι ο έρωτας και το σεξ. Μισή; Μπορεί και παραπάνω.

«Συγγνώμη», της είπα, έσκυψα και τη φίλησα.

Το στόμα της ήταν απολαυστικό σαν τις καραμέλες μόκα με βούτυρο. Ήταν χειρότερο απ' τη Σπηλιά του Πλάτωνα. Μπορούσες να μπεις εκεί μέσα, ν' αλυσοδεθείς οικειοθελώς, και να μείνεις στην αυταπάτη των σκιών για πάντα.

Καθώς ωρίμαζε γινόταν όλο και πιο ισχυρή. Αν έβγαζε τα είκοσι εφτά, τότε στα σαράντα θα ήταν πιο δυνατή από ατομική έκρηξη.

Δεν κρατήθηκα, όσο χαζό κι αν ήταν. Σήκωσα το χέρι και χούφτωσα το νέο βυζί. Ήταν σχεδόν σαν αληθινό. Λίγο παραπάνω τέλειο απ' όσο συνηθίζουν να είναι τα αληθινά βυζιά.

«Στο ανταπόδωσα», μου είπε η Έλσα.

«Ποιο απ' όλα;»

«Σε σκότωσα.»

Χαμογέλασε.

Είχε αλλάξει και τα δόντια της. Πριν ήταν κανονικά, ανθρώπινα. Νομίζω ότι τα κάτω ήταν λίγο στραβά, την έκαναν να δείχνει ευάλωτη. Πλέον τα είχε κάνει τέλεια. Σε σχήμα και σε λευκότητα. Λίγο παραπάνω τέλεια απ' όσο συνηθίζεται να είναι τ' αληθινά δόντια.

«Δεν πέθανα», της είπα.

«Κρίμα», έκανε η Έλσα, χωρίς καθόλου να αστειεύεται.

«Δεν σου ζήτησα συγγνώμη για τα παλιά», της είπα και γονάτισα πιο χαμηλά, σαν να την προσκυνούσα. Έπιασα τις άκρες απ' το τούλινο φόρεμα της.

«Όχι;»

«Μπα.»

«Είσαι τρελός.»

«Το ξέρω.»

«Γιατί μου ζήτησες συγγνώμη;»

«Γι' αυτό!» της είπα.

Πετάχτηκα πάνω και την κουκούλωσα με το φόρεμα. Σαν να έπαιζα σε φάρσα. Μετά την έσπρωξα στις εξέδρες κι έπεσε πίσω. Άρπαξα την Καλαμαζού. Ο Ζωρζ Σαντ μου έπιασε τον καρπό.

Ήταν μόνο ένα δευτερόλεπτο. Σκεφτόμουν ότι αυτή, η Καλαμαζού, ήταν το επίκεντρο της τραγωδίας. Κι είχε διαδοθεί εξαιτίας μου, σε ομόκεντρους κύκλους που όλο απλώνονταν. Οπότε μπορούσα να κάνω κάτι καλό και όμορφο, να την εξαφανίσω απ' τον κόσμο.

Δεν ξέρω τι σκεφτόταν ο Ζωρζ. Αλλά ήταν σαν να άκουσε τις σκέψεις μου -και με άφησε.
Είπε μόνο: «Καλή τύχη.»

Ήταν ξηγημένο άτομο ο μικρός.

Πήρα την κιθάρα και κουτρουβάλησα τα σκαλιά προς την έξοδο. Η Έλσα ελευθερώθηκε και φώναξε: «Κλέφτης! Πήρε την κιθάρα!»

Όλοι γύρισαν να με δουν, ένιωσα τα μάτια τους πάνω μου. Άκουσα τον Στεφ να λέει: «Μα τι κάνει; Τελειώσαμε.»

Και νομίζω ότι ο Χουάν είπε: «Είναι ηλίθιος.»

Δεν ξέρω τι ακούστηκε, πόσες βρισιές και πόσες βλαστήμιες, γιατί εκείνη τη στιγμή βγήκα έξω, με την Καλαμαζού και τίποτα άλλο. Τρελός.

6

Ξεκίνησα να τρέχω στον ξεραμένο πυθμένα, ακολουθώντας τη θάλασσα που υποχωρούσε. Δεν ήμουν Οδυσσέας που αναζητούσε την Ιθάκη. Δεν ήμουν Αχιλλέας που γύρευε την υστεροφημία. Δεν ήμουν ήρωας. Αλλά δεν ήμουν και κακός. Τι ήμουν; Ποιος ήμουν;

Όλοι οι θεοί κι οι διάβολοι ήταν εναντίον μου —κι οι άνθρωποι δεν με συμπαθούσαν ιδιαίτερα. Μ' εξαίρεση τον Ζωρζ.

Ήμουν ο Μαργίτης, εκείνη η ομηρική φιγούρα που χάθηκε στα βάθη των αιώνων, που καταποντίστηκε στην ιστορία, το κωμικό βιβλίο του Ομήρου, που χάθηκε, όπως και το δεύτερο μέρος της Ποιητικής του Αριστοτέλη, όπου ο Φιλόσοφος έγραφε για την Κωμωδία.

Η Τάξη ποτέ δεν εκτίμησε την κωμωδία.

Ήμουν ο Μαργίτης, ήμουν ο Ηλίθιος, ο Καραγκιόζης, ο Γελωτοποιός, ήμουν ο Τρελός, ναι, ήμουν ο Τρελός της Μεγάλης Αρκάνας, που κάνει το βήμα στο γκρεμό χωρίς κανένα προστάτη, κανένα δίχτυ, ούτε θεό ούτε διάβολο, χωρίς κανένα κέρδος.

Έτρεχα με την Καλαμαζού στο χέρι, έτρεχα προς την άβυσσο, στον μεγαλύτερο γκρεμό απ' όλους, χωρίς να φοβάμαι να την αντικρίσω πια. Πίσω άκουγα φωνές ν' ακολουθούν, να με κυνηγάνε σαν σκυλιά.

Τι ήθελαν να σώσουν; Εμένα, την Καλαμαζού ή τον Κόσμο;

Ο πυθμένας ήταν κατηφορικός, παντού πέθαιναν ψάρια, σπαρταρώντας στον αέρα χωρίς οξυγόνο να πιουν. Πρώτα ήταν τα πιο μικρά, αλλά καθώς κατηφόριζα μέσα στην άδεια θάλασσα, στη θάλασσα χωρίς νερό, προσπερνούσα όλο και μεγαλύτερα ψάρια, μεγαλύτερα κι από μένα, και μέδουσες και χέλια κι άλλα που δεν ξέρω πώς τα λένε, όλα καρφωμένα στον πυθμένα.

Θυμήθηκα τον αγαπημένο μου ποιητή καθώς προσπερνούσα ένα καρκινοειδές: *“I should have been a pair of ragged claws scuttling across the floors of silent seas.”*

Οι φωνές πίσω μου έμοιαζαν ν' απομακρύνονται. Ή μπορεί να μην ακούγονταν καλά, γιατί ένας καινούριος θόρυβος ερχόταν από μπροστά.

Σταμάτησα να πάρω ανάσα. Ένιωσα το έδαφος να τραντάζεται. Κοίταξα και το είδα. Πέρα μακριά, έμοιαζε σαν βουνό, βαμμένο με

μπλε του κοβαλτίου ανακατωμένο με πολύ λευκό, ερχόταν η θάλασσα.

Το νερό επέστρεφε. Το νερό γυρνούσε.

Γι' αυτό είχαν φύγει οι διώκτες μου. Δεν είχαν κουραστεί. Τα ψάρια ένιωσαν τη σωτηρία τους να πλησιάζει και ξεκίνησαν να σπαρταράνε πιο έντονα.

Δεν υπήρχε άλλος δρόμος για μένα. Ο Τρελός των Ταρώ έπεσε στο γκρεμό. Μάλλον ο γκρεμός ερχόταν κατά πάνω μου.

Είδα ένα λευκό καρχαρία εκεί, σαν να με περίμενε. Έκατσα δίπλα του.

~~

Όλα ήταν σωστά βαλμένα. Η κάρτα του Τρελού ήθελε κι ένα λευκό σκύλο. Ο Ρόκι δεν μπορούσε να έρθει, του είχαμε κάνει ευθανασία πριν καιρό. Βρήκα το σκυλόψαρο.

Ο Τρελός. Είχα ξεκινήσει το ταξίδι ως καλός και ηθικός κι όλα τα ρέστα. Πέρασα βουνά και δοκιμασίες. Είχα γίνει ο κακός της ιστορίας. Ναι, το παραδέχομαι. Κι είχα πεθάνει. Κι είχα αναστηθεί.

Τι είχα κερδίσει; Ήμουν στο μηδέν. Πώς μπορείς να κερδίζεις όταν είσαι στο μηδέν;

Μπορούσα, γιατί αισθανόμουν ωραία. Ναι, αυτό ήταν το συναίσθημα που είχα, και το συναίσθημα έχει σημασία, κάποιες φορές μόνο το συναίσθημα έχει σημασία. Ένιωθα καλά. Δεν ήμουν χαρούμενος ούτε ολοκληρωμένος. Αλλά ένιωθα καλά.

Τι σήμαινε αυτό; Ότι δεν μ' ένοιαζε πια. Ήξερα ποιος ήμουν και δεν μ' ένοιαζε. Ούτε το δίλημμα του Καλού και του Κακού, ούτε ο συγκερασμός τους. Ούτε γιν-γιανγκ, τίποτα.

Εκείνη τη στιγμή, καθώς άκουγα τον γκρεμό να πλησιάζει, φωτίστηκα.

Όλα είναι Maya, όλα είναι ψευδαίσθηση, εκτός από την ευχαρίστηση που νιώθεις όταν τρως ένα παγωτό.

Όταν μεθάς και γίνεσαι μύστης.

Όταν κάνεις σεξ και γίνεσαι αθάνατος.

Όταν κοιτάς τον ήλιο να δύει και πεθαίνεις.

Όταν ακούς το αγαπημένο σου τραγούδι στο ρηπήτ.

Όταν σ' αγκαλιάζει κάποιος για είκοσι ένα δευτερόλεπτα.

Όταν κλέβεις το κράτος.

Όταν πίνεις νερό –ειδικά όταν είσαι διψασμένος και πίνεις νερό.
 Όταν βουτάς στο νερό.
 Όταν έχεις σκάσει στην αναμονή και καταφέρνεις να πας για κατούρημα.
 Όταν ξυπνάς από έναν εφιάλητη.
 Όταν βλέπεις όνειρα όπου πετάς.
 Όταν η γιαγιά σου φτιάχνει τηγανίτες με μέλι.
 Όταν βλέπεις τα δέντρα να πετάνε πράσινα νέα φύλλα, στην αρχή της άνοιξης.
 Όταν μαγειρεύεις για τους φίλους σου.
 Όταν μεθάτε με την παρέα τόσο πολύ που χορεύετε ακόμα και το συρτάκι του Ζορμπά.
 Όταν παίρνεις στα χέρια σου ένα μικρό πλασματάκι -και είναι παιδί σου.
 Όταν δίνεις κρυφά στον παππού σου που πεθαίνει ένα τελευταίο τσιγάρο, να ‘χει για το δρόμο.
 Όταν μένεις ξάγρυπνος ως το πρωί, γιατί έκανες έρωτα τόσο όμορφο που δεν θες να κοιμηθείς.
 Όταν ακούς ένα αστείο και γελάς.
 Όταν αγαπάς.
 Όταν βλέπεις τον άνθρωπο που αγάπησες, το παιδί που αγάπησες, τη μουσική που αγάπησες, τα βιβλία που αγάπησες, τις ταινίες, τα φαγητά, τα μέρη, όλα όσα αγάπησες.
 Το συναίσθημα. Αυτό που νιώθεις με όλο σου το σώμα. Αυτό που έχεις και μοιάζει με αιωνιότητα. Τι είναι πιο μεγάλο;

~

Ο καρχαρίας δίπλα μου συμφώνησε. Περίμενε το νερό, για να νιώσει πάλι, αλλά του άρεσαν αυτά που σκεφτόμουν.

Έκατσα λίγο καλύτερα στο βράχο κι έβαλα την Καλαμαζού στο πόδι για να παίξω. Τη δοκίμασα. Ήταν κουρδισμένη, όπως πάντα.

Το παράξενο ήταν ότι δεν με τίναξε, δεν με έδιωξε, παρότι θα την κατέστρεφα, μαζί με τον εαυτό μου. Μάλλον ο Τρελός είναι πολύ παράξενος για να τον αντικρούσει το Κακό, το Καλό, οτιδήποτε. Η τρέλα είναι η φυσική αταξία των πραγμάτων. Είναι λογικότερη απ’ την λογική. Είναι υπερλογική. Είναι μαγικά λογική.

Αλλά η Καλαμαζού δεν μου έδωσε τη δύναμη της. Το κατάλαβα όταν έπιασα το πρώτο ακόρντο. Ένα απλό Ντο ήταν, αλλά ακούστηκε με τρίξιμο, σαν να ‘μουνα αρχάριος.

Η Καλαμαζού, εκεί μπροστά στο χαμό της που την είχα κουβαλήσει, είχε γίνει μια κανονική κιθάρα. Ίσως να το έκανε για να με εκδικηθεί. Οπότε έπρεπε να παίζω έτσι όπως ήξερα, έπρεπε να παίζω ό,τι ήξερα. Δεν είχα να περιμένω για βοήθεια από πουθενά.

Ούτε θεός ούτε διάβολος. Τουβαλού.

Κι η αλήθεια είναι ότι μου άρεσε αυτό. Ήμουν εγώ. Μπορεί να ήμουν τρελός και μόνος, αλλά ήμουν εγώ. Κι ήθελα να παίζω ένα εύκολο τραγούδι. Για ποιο πράγμα θα έπαιζα; Για την αγάπη. Το καλύτερο θέμα πάντα. Χωρίς παράξενα ακόρντα και πολύπλοκα σόλο. Ναι, κάτι απλό. Γιατί η αγάπη είναι απλή και σπουδαία. Έπιασα εκείνο που είχε γράψει ο Θωμόπουλος, ο σκηνοθέτης. και τραγουδούσε ο Παύλος.

Ξεκίνησα να παίζω το «Να μ' αγαπάς».

Κι ίσως να ήταν πράγματι πέντε το πρωί, σ' εκείνη τη μεριά του Ειρηνικού, στον άδειο πυθμένα μιας επερχόμενης καταστροφής, δίπλα σ' έναν λευκό καρχαρία που λίγο ηρέμησε σαν ξεκίνησα να τραγουδώ τους στίχους:

«Σου γράφω πάλι από ανάγκη
η ώρα πέντε το πρωί
το μόνο πράγμα που έχει μείνει
όρθιο στον κόσμο είσαι 'συ.

Τι να τις κάνω τις τιμές τους;
Τα λόγια τα θεατρικά,
μες στην οθόνη του μυαλού μου,
ψεύτικα είδωλα νεκρά.

Να μ' αγαπάς,
όσο μπορείς,
να μ' αγαπάς.»

~~

Δεν πρόλαβα να τραγουδήσω τη δεύτερη στροφή. Καθώς τέλειωνα το ρεφραίν είδα τον γκρεμό να έρχεται, τον Ωκεανό, που καθόλου Ειρηνικός δεν ήταν, να επιστρέφει. Το Τέλος του Κόσμου.

Άφησα την Καλαμαζού στην άκρη. Τη χάιδεψα. Δεν ήταν κακή, αντικείμενο της κακίας ήταν, ποτέ δεν θα μπορούσε ν' αποκτήσει την ελευθερία της τρέλας.

Το σκυλόψαρο δίπλα μου χοροπηδούσε πια, άκουγε τη ζωή να έρχεται πίσω.

Κι έπειτα γύρισε η θάλασσα, ο γκρεμός έπεσε στον τρελό.

Ίσως να ήταν ωραίο να έχω επιζήσει. Το πιο ωραίο ήταν ότι είχα ζήσει.

Είναι ανώφελο να μετράμε σε χρόνια και σε μέρες. Όλα περνάνε. Η ζωή είναι maya. Όσα χρόνια ημερολογιακά και να ζήσεις, αυτά που νιώθεις είναι σημαντικά.

Τι μετράει; Ο θεός κι η αρετή; Ο διάβολος κι η αμαρτία; Το ζεν κι η ισορροπία;

Όλα είναι αληθινά, αλλά τίποτα δεν είναι στο τέλος. Όλα είναι ιερά, όμως όλα επιτρέπονται.

Καθώς με έπνιγε το τσουνάμι, που είναι σαν να πέφτει πάνω σου διάφανη χιονοστιβάδα, δεν λυπήθηκα. Το νερό με πήγαινε πάνω κάτω, γύρω γύρω, ήταν λιγάκι σαν λούνα παρκ, σαν ν' ανακατώνει την τράπουλα, χαρούμενος θάνατος, κι είχα πιάσει την Καλαμαζού, για παρηγοριά, και για να βεβαιωθώ ότι θα καταστραφεί μαζί μου.

Με κλειστά τα μάτια και το στόμα έπεσα στον γκρεμό. Ο Τρελός της Ταρώ έπεσε στον γκρεμό ή μπορεί να είχε πέσει ο γκρεμός μέσα του.

Αυτό ήταν το Τέλος του Κόσμου. Ο θάνατος μου ήταν το Τέλος του Κόσμου. Γιατί οι άνθρωποι θα συνέχιζαν ν' αγαπάνε και να τρώνε παγωτά. Αλλά εγώ δεν θα ήμουν.

Καθώς χανόμουν άκουγα τον Sting να τραγουδάει

He's the hero of the day
It takes a man to suffer ignorance and smile
Be yourself no matter what they say

Και χαμογελούσα.

Είναι ωραίο να χάνεσαι έτσι. Χαμογελώντας.

ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ

Μια νέα αρχή

**«You look like an angel
Walk like an angel
Talk like an angel
But I got wise
You're the devil in disguise»**
Elvis Presley, Devil In Disguise

Νησιά της Αυγής -νήσοι Μάρσαλ, Ειρηνικός Ωκεανός

Ο Αμάτα έφαγε το χαστούκι απ' τον πατέρα του. Δεν μίλησε. Ούτε η μάνα μίλησε. Δεν έκανε τίποτα. Νόμιζε ότι θα τον υπερασπιζόταν. Πάντα το ίδιο νόμιζε, αλλά εκείνη ποτέ δεν είπε κάτι. Βγήκε απ' το σπίτι χωρίς να κλάψει. Είχε σταματήσει να κλαίει πριν καιρό.

Κατέβηκε στην παραλία. Το τσουνάμι είχε σκάσει στο Τουβαλού την προηγούμενη μέρα, το είχαν δει στις ειδήσεις. Στα νησιά Μάρσαλ έφτασαν τα απομεινάρια της βίας, κύματα τυφώνα, καθόλου πρωτόγνωρα για το νησί. Άλλωστε εκεί ήξεραν κι από πυρηνικές εκρήξεις. Τι να σου κάνει το τσουνάμι;

Περπατούσε και κλωτσούσε τα βότσαλα στο νερό. Έφαγε ξύλο πάλι. Γιατί; Ο Αμάτα δεν μπορούσε τ' αγγλικά, δεν μπορούσε το σχολείο. Δεν μπορούσε τους συμμαθητές του.

Ήξερε πως είχε πρόβλημα.

Του το είχε πει ο δάσκαλος: «Έχεις πρόβλημα».

Το είχε πει στον πατέρα του: «Ο Αμάτα έχει πρόβλημα».

Του το έλεγαν και τα παιδιά στο σχολείο: «Έχεις πρόβλημα».

Αλλά εκείνος αισθανόταν μια χαρά. Μήπως είχαν οι άλλοι πρόβλημα; Δεν του άρεσε το μέρος τους. Σε κανέναν δεν άρεσε, αλλά εκείνος θα έφευγε. Παλιότερα λυπόταν τη μητέρα του. Μετά την ξεπέρασε κι εκείνη. Δεν έκανε τίποτα να τον υπερασπιστεί. Ποτέ δεν στάθηκε, δεν μίλησε. Μόνο κοιτούσε με τα θλιμμένα μάτια της. Δεν τον ένοιαζε, έπρεπε να φύγει.

Πήγε λίγο πιο μακριά από εκεί που συνήθιζε. Πέρασε τη στροφή, εκεί όπου γυρνούσε η παραλία προς τα νότια. Είδε τα σκουπίδια απ' το τσουνάμι στην παραλία. Οι τυφώνες πάντα έφερναν πράγμα, αλλά το τσουνάμι ήταν σαν χριστουγεννιάτικο δώρο.

Κι άλλοι κάτοικοι είχαν κατέβει να μαζέψουν. Η χώρα ήταν φτωχή, ζούσε σαν επαίτης των ΗΠΑ, τους αποζημίωναν για τις πυρηνικές δοκιμές που είχαν κάνει στο μέρος τους. Και φυσικά τους έδιναν ελάχιστα.

Κάποιοι μάζευαν τα ψάρια που είχε βγάλει το νερό. Ένα γιγάντιο θράψαλο, πάνω από τρία μέτρα μακρύ, κουνιόταν ακόμα όταν έπεσαν πάνω του με ματσέτες να το κόψουν για να το κάνουν παστό.

Άλλοι μάζευαν τα ξύλα. Είτε κορμούς δέντρου και κλαδιά είτε απομεινάρια απ' τα σπίτια των Τουβαλιανών -θα χρησίμευαν για οικοδομικές εργασίες.

Τα πτώματα που ξεβράζονταν τα στοίβαζαν σε μια άκρη για να τα θάψουν όλα μαζί.

Ο Αμάτα πήγε παρακάτω. Δεν τους άντεχε τους ανθρώπους, δεν μπορούσε να είναι κοντά τους, του προκαλούσαν δυσφορία. Στην άκρη της νότιας παραλίας είδε ένα ωραίο ξύλο να επιπλέει, φουσκωτό και λαμπερό. Τον τράβηξε από μακριά, κατάλαβε ότι ήταν κάτι ξεχωριστό.

Μπήκε με τα γόνατα ως το νερό να το περιμένει. Το είδε να πηγαίνει προς τους άλλους. Βούτηξε μέσα ολόκληρος –κι ας έτρωγε ξύλο απ' τον πατέρα πάλι.

Το έπιασε. Την έπιασε. Ήταν μια κιθάρα.

Βγήκε έξω και πήγε όσο πιο κρυφά μπορούσε στο καταφύγιο του. Είχε φτιάξει ένα χαζό μέρος, κάτι σαν σπηλιά. Ήταν δικό του, κανείς άλλος δεν έμπαινε εκεί.

Σκούπισε την κιθάρα, την στέγνωσε όσο καλύτερα μπορούσε. Μετά την κράτησε έτσι όπως την κρατούσε ο Βασιλιάς. Κοίταξε την αφίσα που είχε στο καταφύγιο του.

Δεν είχε κάνει ποτέ μαθήματα μουσικής, ούτε είχε πιάσει κιθάρα. Ήξερε πώς γίνεται μόνο γιατί κάποιος Αμερικανός στρατιώτης του είχε δώσει ένα περιοδικό Rolling Stone, που είχε αφίσα τον Έλβις με τη θρυλική Gibson J-200.

Είχε ακούσει τη μουσική του Βασιλιά, όλοι την ήξεραν.

Χτύπησε τις χορδές στην τύχη. Ακούστηκαν τέλεια. Τις ξαναχτύπησε. Ακόμα καλύτερα. Ξεκίνησε να βαράει στην τύχη, μπήκε ένα τέλειο ροκ εν ρολ.

Η Καλαμαζού ποτέ δεν έκανε λάθος.

ΤΕΛΟΣ